

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**DOKTORA
TEZİ**

**ELİT DÜZEYDEKİ ERKEK SPORCULARIN
NARSİZM DÜZEYLERİ VE BEDEN ALGILARI
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI**

ÜNSAL TAZEGÜL

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

TEMMUZ 2017

**ELİT DÜZEYDEKİ ERKEK SPORCULARIN NARSİSİZM DÜZEYLERİ
VE BEDEN ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI**

Ünsal TAZEGÜL

**DOKTORA TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

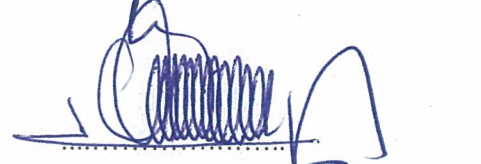
TEMMUZ 2017

Ünsal TAZEGÜL tarafından hazırlanan “Elit Düzeydeki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / ~~OY ÇOKLUĞU~~ ile Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Özbay GÜVEN

Beden Eğitimi ve Spor, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Başkan: Prof. Dr. Semiyha TUNCEL

Beden Eğitimi ve Spor, Ankara Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye: Doç. Dr. Haluk KOÇ

Beden Eğitimi ve Spor, Gazi Üniversitesi

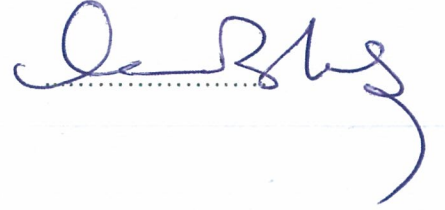
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye: Doç. Dr. Latif AYDOS

Beden Eğitimi ve Spor, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye: Doç. Dr. Oğuz ÖZBEK

Beden Eğitimi ve Spor, Ankara Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Tez Savunma Tarihi: 03./07 /2017

Jüri üyeleri tarafından DOKTORA tezi olarak uygun görülmüş olan bu tez Gazi Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa ASLAN

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

1. Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
 2. Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
 3. Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
 4. Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
 5. Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,
- bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Ünsal TAZEGÜL

03/07/2017

ELİT DÜZEYDEKİ ERKEK SPORCULARIN NARSİSİZM DÜZEYLERİ VE BEDEN
ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI

(Doktora Tezi)

Ünsal TAZEGÜL

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Temmuz 2017

ÖZET

Narsisizm, bireyin kendi vücuduna ve yeteneklerine aşırı derecede hayran olması şeklinde tanımlanırken; beden algısı ise, bireyin bedeninden ve bölgelerinden hoşnut olma durumu olarak tanımlanmaktadır. Yapılan bu çalışmanın amacı, elit düzeydeki erkek sporcuların narsisizm düzeyleri ile beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Çalışmanın grubu; Türkiye’de ilk üç dereceye girmiş olan atletizm branşındaki 34 sporcu, boks branşındaki 52 sporcu, güreş branşındaki 45 sporcu, halter branşındaki 37 sporcu, hentbol branşındaki 36 sporcu, kürek branşındaki 35 sporcu, taekwondo branşındaki 41 sporcu, yüzme branşındaki 36 sporcu, 31 sutopu, voleybol branşındaki 35 sporcu ve vücut geliştirme branşındaki 42 sporcudan oluşmaktadır. Örneklem dâhilindeki sporculara ölçekler, 2017 yılında uygulanmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, 2005 yılında Colombiya Üniversitesi’nden Dr. Ames ve arkadaşları tarafından geliştirilen ve Salim Atay tarafından 2009 yılında geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılarak Türkçeleştirilen 16 soruluk ‘‘Narsistik Kişilik Envanteri’’ ile Selim Hovardaoğlu tarafından 1986 yılında Türkçe’ye çevrilerek geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan ‘‘Beden Algısı Ölçeği’’ kullanılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 20 paket programı kullanılmıştır. Verilerin homojen ve normal dağılıma sahip olduğu durumda, Pearson Korelasyon analizi, regresyon analiz, bağımsız örnek t testi, tanımlayıcı istatistik ve tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Yapılan istatistiki analiz sonuçlarına göre, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skorunun, güreş branşındaki sporcuların beden hoşnutluk düzeyinin çalışma kapsamındaki diğer sporculardan daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Yapılan korelasyon analizleri sonucunda, bireysel branşlardaki sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algıları arasında, takım branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında, araştırmaya katılan bütün branştaki sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Sporcuların narsisizm skorları ve beden algıları millilik değişkenine göre karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir.

Bilim Kodu : 1301

Anahtar Kelimeler : Beden Algısı, Elit Sporcu, Narsisizm, Erkek Sporcu.

Sayfa Adedi : 265

Danışman : Prof. Dr. Özbay GÜVEN

THE INVESTIGATE TO RELATIONSHIP BETWEEN AND NARCISSISM LEVELS AND
BODY PERCEPTION OF ELITE MALE ATHLETE

(Ph. D. Thesis)

Ünsal TAZEGÜL

GAZI UNIVERSITY
INSTITUTE OF HEALTH SCIENCES

July 2017

ABSTRACT

Narcissism can be defined as over self- admiration of an individual on his body and talents, however, body perception can be defined as a matter of pleasant situation related with a person's body condition and body parts. The main goal of this research is to reveal the difference between elite male athletes' narcissism level and body perception. Research population consisted of 34 athletes from athletics branch, 52 athletes from box branch, 45 athletes from wrestling branch, 37 athletes from weight lifting branch, 36 athletes from handball branch, 35 athletes from rowing branch, 41 athletes from taekwondo branch, 36 athletes from swimming branch, 31 athletes from water polo branch, 35 athletes from volleyball branch and 42 athletes from body building branch. The scales have been applied to the athletes within sample in 2017. This research population male elite athletes whose profession is athletics, handball, rowing, Taekwondo, Boxing, water polo, wrestling, volleyball, body building, halter and swimming. From these professions of sport, there are 34 athletics athlete, 52 boxers, 45 wrestlers, 35 rowers, 41 taekwondo athletes, 36 swimmers, 31 water polo players, 35 volleyball player and 42 body builders available in this research as an example given to this research topic. Body perception scale which was developed by Dr. Ames in Colombia University and translated by Selim Hoyardaoğlu during the 16 questioned reliability-validity research along with the narcissistic Personal inventories in 1986 was used as an information gathering facility. SPSS 20 package software was used in order to analyze the results of this research. On the condition of having homogeny and normal distribution, Pearson correlation analysis, regression analysis, independent sampling test, defining statistics and one-way variation analysis were implemented. As a result of this research, it was revealed that body builders have higher rates of narcissism score than other attending athletes and wrestlers have higher rates of pleasant body level. As a consequence of correlation analysis, a relation was found at a statistically meaningful level between narcissism score and body perception of athletes whose profession is individual sports and team sports. These statistically meaningful levels between narcissism score and body perception of athletes who are from different profession of sports have the equal results. Statistically meaningful difference was revealed while comparing athletes' narcissism scores and body perception according to minor difference.

Science Code : 1301

Key Words : Body Perception, Elite Athlete, Narcissism, Male Athlete.

Page Number : 265

Advisor : Prof. Dr. Özbay GÜVEN

TEŞEKKÜR

Tez danışmanım Prof.Dr. Özbay GÜVEN'e tez çalışması ve doktora eğitimim boyunca sağladığı katkılardan dolayı, doktora çalışmam boyunca bana her konuda destek olan Prof. Dr. Semiyha TUNCEL'e, Doç. Dr. Haluk KOÇ'a, Doç. Dr. Latif AYDOS'a ve Doç. Dr. Oğuz ÖZBEK'e, maddi ve manevi desteğini benden esirgemeyen aileme, Gazi Üniversitesi Merkez Kütüphanesi çalışanlarına ve Milli Kütüphane çalışanlarına yakın ilgilerinden dolayı teőekküredirim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER	7
2.1. Narsisizm Kavramı.....	7
2.2. Narsisizmin Tarihçesi.....	9
2.3. Narsisizm Türleri.....	19
2.3.1. Patolojik olmayan narsisizm	19
2.3.2. Patolojik narsisizm	21
2.3.3. Topluluk narsisizmi.....	24
2.4. Narsisizm Otoerotisizm İlişkisi	25
2.5. Narsistik Kişilik Bozukluğu Belirtileri	25
2.6. Narsisizmin Temel Bileşenleri	26
2.7. Narsistik Kişilik Bozukluğuna Sahip Kişilerde Gözlemlenen Temel Davranışlar	27
2.8. Narsistik Savunma Mekanizmaları	28
2.9. Narsisizm ve İnsan İlişkileri.....	30
2.10. Narsisizm Boyutları.....	31
2.11. Narsisizm ve Performans	33
2.12. Narsisizme Neden Olan Ebeveyn Davranışları	35
2.13. Narsistik Kişilik Biçimi ve Bozukluğu Arasındaki Ayrımlar	36
2.14. Narsisizm Seviyesinin Ölçülmesi.....	37

Sayfa

2.15. Spor ve Narsisizm	38
2.15.1. Eski Yunan'da spor ve narsisizm	39
2.15.2. Eski Olimpiyatlarda narsistik yaklaşımlar	41
2.15.3. Narsistik bir figür olarak Türk Alp'i	45
2.15.4. Narsistik bir figür olarak Koşay Alp	47
2.15.5. Şövalyelikteki narsistik görünümeler	49
2.16. Beden ve Spor	50
2.16.1. Antik Yunan'da beden ve spor	52
2.16.2. Orta Çağ döneminde beden ve spor	55
2.16.3. Rönesans döneminde beden ve spor	57
2.17. Beden Algısı	60
2.17.1. Beden algısının özellikleri	62
2.17.2. Beden algısının gelişimi	62
2.17.3. Beden algısının bileşenleri	63
2.18. Beden Algısını Açıklayan Kuramlar	65
2.18.1. Psikanalitik kuram	65
2.18.2. Bireysel psikoloji kuramı	66
2.18.3. Yapısal kişilik kuramı	66
2.18.4. Geşalt yaklaşımı	67
2.19. Beden Algısını Etkileyen Faktörler	67
2.19.1. Medya etkisi	67
2.19.2. Aile etkisi	68
2.19.3. Arkadaş etkisi	69
2.19.4. Benlik saygısı	71
2.19.5. Yeme alışkanlıkları	71
2.19.6. Spor	73

	Sayfa
2.19.7. Toplumsal değerlendirme	77
2.19.8. Yaş	78
2.19.9. Cinsiyet	79
2.19.10. Düşük özsaygı	82
2.19.11. Obezite	83
2.19.12. Kişilik.....	83
2.20. Araştırma Konusu İle İlgili Araştırmalar	84
2.21.1. Araştırma konusuyla ilgili yurt dışında yapılan çalışmalar.....	84
2.21.2. Araştırma konusuyla ilgili yurt içinde yapılan çalışmalar	106
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	115
3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	115
3.2. Çalışma Grubu.....	115
3.3. Veri Toplama Araçları	116
3.3.1. Kişisel bilgi formu	116
3.3.2. Narsistik kişilik envanteri	116
3.3.3. Beden algısı ölçeği	117
3.4. Verilerin Analizi.....	117
4. BULGULAR	119
5. TARTIŞMA	181
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	195
KAYNAKLAR	197
EKLER.....	245
EK-1. Etik kurulu izin yazısı	246
EK-2 Federasyonlara gönderilen resmi yazı.....	247
Ek-3 Federasyonlardan gelen izin yazıları.....	248
Ek-4 Kişisel bilgi formu.....	261

	Sayfa
Ek-5 Narsistik kişilik ölçeği.....	262
Ek-6 Beden algısı ölçeği	263
ÖZGEÇMİŞ	265

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 3.4.1. Verilerin normal dağılım durumunu gösteren çizelge	118
Çizelge 4.1. Sporcuların demografik bilgileri	119
Çizelge 4.2. Sporcuların narsisizm skorunu gösteren tanımlayıcı istatistik bulguları	120
Çizelge 4.3. Sporcuların beden algısı skorunu gösteren tanımlayıcı istatistik bulguları.....	121
Çizelge 4.4. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algısı arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	121
Çizelge 4.5. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi.....	122
Çizelge 4.6. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi.....	122
Çizelge 4.7. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi.....	123
Çizelge 4.8. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi.....	124
Çizelge 4.9. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi.....	125
Çizelge 4.10. Boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	126
Çizelge 4.11. Boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi.....	126
Çizelge 4.12. Boks branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	127
Çizelge 4.13. Boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi.....	127
Çizelge 4.14. Boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	128
Çizelge 4.15. Boks branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	129

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.16. Güreş branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	129
Çizelge 4.17. Güreş branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	130
Çizelge 4.18. Güreş branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	131
Çizelge 4.19. Güreş branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	131
Çizelge 4.20. Güreş branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	132
Çizelge 4.21. Güreş branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	133
Çizelge 4.22. Taekwondo branşındaki sporcuların narsisim düzeyleri ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	133
Çizelge 4.23. Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren sperman korelasyon analizi	134
Çizelge 4.24. Taekwondo branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren sperman korelasyon analizi	134
Çizelge 4.25. Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	135
Çizelge 4.26. Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	136
Çizelge 4.27. Taekwondo branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	137
Çizelge 4.28. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	137
Çizelge 4.29. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	138
Çizelge 4.30. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	138
Çizelge 4.31. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	139

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.32. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	139
Çizelge 4.33. Kürek branşındaki sporcuların beden algıları bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	140
Çizelge 4.34. Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	140
Çizelge 4.35. Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	141
Çizelge 4.36. Hentbol branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	141
Çizelge 4.37. Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	142
Çizelge 4.38. Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	142
Çizelge 4.39. Hentbol branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	143
Çizelge 4.40. Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	143
Çizelge 4.41. Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	144
Çizelge 4.42. Voleybol branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	144
Çizelge 4.43. Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	145
Çizelge 4.44. Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	145
Çizelge 4.45. Voleybol branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	146
Çizelge 4.46. Yüzme branşındaki sporcuların narsisim düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	147

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.47. Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	147
Çizelge 4.48. Yüzme branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	148
Çizelge 4.49. Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	148
Çizelge 4.50. Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	149
Çizelge 4.51. Yüzme branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	149
Çizelge 4.52. Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	150
Çizelge 4.53. Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	150
Çizelge 4.54. Atletizm branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	151
Çizelge 4.55. Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	151
Çizelge 4.56. Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	152
Çizelge 4.57. Atletizm branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	152
Çizelge 4.58. Halter branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	153
Çizelge 4.59. Halter branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve spor yaşı arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	153
Çizelge 4.60. Halter branşındaki sporcuların beden algıları ve spor yaşı arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	154
Çizelge 4.61. Halter branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	154
Çizelge 4.62. Halter branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve spor yaşı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	154

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.63. Halter branşındaki sporcuların beden algıları ve spor yaşı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi.....	155
Çizelge 4.64. Sutopu branşındaki sporcuların narsisim düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	155
Çizelge 4.65. Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi.....	156
Çizelge 4.66. Sutopu branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	156
Çizelge 4.67. Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	157
Çizelge 4.68. Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	157
Çizelge 4.69. Sutopu branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	158
Çizelge 4.70. Bireysel branşındaki sporcuların narsisim düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	158
Çizelge 4.71. Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	159
Çizelge 4.72. Bireysel branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	159
Çizelge 4.73. Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	160
Çizelge 4.74. Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	160
Çizelge 4.75. Bireysel branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	161
Çizelge 4.76. Takım branşındaki sporcuların narsisim düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	161
Çizelge 4.77. Takım branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	162
Çizelge 4.78. Takım branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	162

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.79. Takım branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	163
Çizelge 4.80. Takım branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	164
Çizelge 4.81. Takım branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi	164
Çizelge 4.82. Takım ve bireysel branşındaki sporcuların narsisizm skorlarının karşılaştırılması	165
Çizelge 4.83. Takım ve bireysel branşındaki sporcuların beden algısı skorlarının karşılaştırılması	165
Çizelge 4.84. Sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	165
Çizelge 4.85. Sporcuların narsisizm düzeyleri ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	166
Çizelge 4.86. Sporcuların beden algıları ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi	166
Çizelge 4.87. Sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi.....	167
Çizelge 4.88. Sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi.....	167
Çizelge 4.89. Sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi.....	168
Çizelge 4.90. Millîlik değişkenine göre sporcuların narsisizm skorlarının karşılaştırılması	169
Çizelge 4.91. Millîlik değişkenine göre sporcuların beden algılarının karşılaştırılması	169
Çizelge 4.92. Branşlara göre narsisizm tek yönlü varyans analizi	169
Çizelge 4.93. Branşlara göre narsisizm skorlarının karşılaştırılması (Tukey Testi)	170
Çizelge 4.94. Branşlara göre beden algısı varyans analizi	174
Çizelge 4.95. Branşlara göre beden algısının karşılaştırılması (Tukey Testi).....	174
Çizelge 4.96. Spor yaşı değişkenine göre narsisizm varyans analizi	177
Çizelge 4.97. Spor yaşı değişkenine göre narsisizmtanımlayıcı istatistik bulguları	178

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.98. Spor yaşı değişkenine göre narsisizm skorunun karşılaştırılması (Tukey Testi)	178
Çizelge 4.99. Spor yaşı değişkenine göre beden algısı tanımlayıcı istatistik bulguları .	179
Çizelge 4.100. Spor yaşı değişkenine göre beden algısı varyans analzi	179
Çizelge 4.101. Spor yaşı değişkenine göre beden algısı skorlarının karşılaştırılması ...	179

1. GİRİŞ

Problem Durumu

Spor, temelinde haz ve eğlence kavramı olarak insanın hayatında yer almaktadır. Spor; insanın hayatında, ihtiyaç duyduğu sağlıklı bir yaşama sahip olma ve iyi bir görünüme sahip olma gibi birçok gereksinimi gidermektedir. Bunun en güzel örneklerinden birisi eski Yunan'dır. Antik Yunan'da, Sportif yarışmalar tanrıları memnun etmek, sağlıklı ve güzel bir beden elde etmek için yapılmaktaydı (Sırrı, 1932: 21). İnsan spor sayesinde, ihtiyaç duyduğu sağlıklı yaşamı elde ederken, vücudu da fiziksel olarak gelişmekte ve sahip olduğu güzel beden sayesinde toplumda diğer insanlar arasında hemen fark edilebilmektedir. Bu gelişmeye paralel olarak bireyin benlik algısında da olumlu yönde gelişmeler olmaktadır.

Beden algısı, bir insanın kendi bedeni hakkındaki algılarını, düşüncelerini ve tutumlarını içerir (Fountoulakis ve Grogran, 2014: 19). İnsanlar, toplum içerisinde fiziksel görünümleri ile değerlendirilmekte ve yargılanmaktadır (Suffolk, 2014:342). Yapılan birçok çalışmada, sporun beden algısı üzerinde olumlu etkisinin olduğu anlaşılmıştır (Burgess, Grogan ve Burwitz, 2006; Duncan, Al-Nakeeb, Nevill ve Jones, 2004; Zabinski, Calfas, Gehrman, Wilfley ve Sallis, 2001).

Narsisizm ise, bireyin kendisine aşırı derecede hayran olması olarak tanımlanmaktadır. Narsisitik bireylerin genel özellikleri incelendiğinde, bedenlerine ve zihinsel yeteneklerine aşırı derecede hayran oldukları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, bireyin bedensel gelişimine katkı sağlayan sporun, bireydeki narsistik duyguları da etkileyebilmektedir. Bu bilgilerden yola çıkılarak bu çalışmada, "elit düzeyde spor yapan erkek sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasında bir ilişki var mıdır?" Sorusuna yanıt aranacaktır. Konu ile ilgili literatür taraması sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren bilimsel çalışmaların, yurt dışındaki araştırmacılar tarafından yapıldığı anlaşılmıştır. Dünyada popüler bir araştırma konusu olan, sporcularda narsisizm ve beden algısı Türkiye'deki araştırmacılar tarafından ihmal edildiği anlaşılmıştır. Türkçe literatürde sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bir çalışmanın bulunmaması, Türkçe literatür için olumsuz bir durum olarak düşünüldüğünden, bu olumsuz durum yapılan bu çalışmayla giderilmeye çalışılacaktır.

Alt Problemler

1. Bireysel branşlardaki sporcuların narsisizm skoru ve beden algıları arasında bir ilişki var mıdır?
2. Bireysel ve takım branşlarındaki sporcuların narsisizm skorları arasında bir fark var mıdır?
3. Bireysel ve takım branşlarındaki sporcuların beden algıları arasında bir fark var mıdır?
4. Takım branşlarındaki sporcuların narsisizm skorları ve beden algıları arasında bir ilişki var mıdır?
5. Sporcuların narsisizm skoru ve beden algıları arasında bir ilişki var mıdır?
6. Branşlara göre sporcuların narsisizm skoru arasında bir fark var mıdır?
7. Millîlik durumuna göre sporcuların narsisizm skorları arasında bir fark var mıdır?
8. Spor yaşı durumuna göre sporcuların narsisizm skorları arasında bir fark var mıdır?
9. Branşlara göre sporcuların beden algıları arasında bir fark var mıdır?
10. Millîlik durumuna göre sporcuların beden algıları arasında bir fark var mıdır?
11. Spor yaşı durumuna göre sporcuların beden algıları arasında bir fark var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, elit düzeydeki erkek sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki ilişkiyi araştırmaktır.

Araştırmanın Önemi

Sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki ilişki hakkında yeterli bilgi elde etmek için çalışmaya ilk önce literatür taraması yapılarak başlandı. Konu ile ilgili yapılan çalışmalara ulaşmak için Milli Kütüphanenin, Gazi Üniversitesi ile Hacettepe Üniversitesinin ve daha birçok üniversitenin veri tabanında yer alan elektronik kaynaklar kullanıldı. Yapılan literatür taraması sonucunda, narsisizm ve beden algısı arasındaki ilişkiyi ortaya koyan çalışmaların tamamının yurt dışındaki araştırmacılar tarafından gerçekleştirildiği anlaşıldı. Türkçe literatürde ise, yapılan çalışmaların hem kısıtlı sayıda olduğu hem de klinik psikoloji ve yönetim alanında yapıldığı görülmüştür. Spor alanında yapılan çalışmaların da, sporcuların narsisizm skorları ile motivasyon yönelimleri, sporcuların narsisizm skorları ile benlik saygıları arasındaki ilişkiyi ortaya koyan ve

sporcuların narsisizm skorlarını karşılaştıran çalışmalarla sınırlı olduğu anlaşıldı. Elit düzeydeki sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bu çalışmanın, Türkçe literatürdeki eksikliği gidererek, literatüre büyük bir katkı sağlayacağı ve bundan sonra yapılacak çalışmalarda örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Varsayımlar

1. Çalışmada kullanılan ölçeklerin amaca uygun olduğu varsayılmıştır.
2. Çalışmaya katılan sporculara ölçekler hakkında yeterli bilgi verildiği varsayılmıştır.
3. Çalışmada uygun istatistik yöntemi kullanıldığı varsayılmıştır.
4. Araştırma konusu ile ilgili ulaşılan kaynakların ve elde edilen bilgilerin objektifliği yansıttığı varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

1. Bu çalışma; Atletizm, Boks, Güreş, Halter, Hentbol, Kürek, Taekwondo, Sutopu, Voleybol, Vücut Geliştirme, Yüzme branşlarıyla sınırlıdır.
2. Çalışma, “Narsistik Kişilik Envanteri” ve “Beden Algısı Ölçeği” ile sınırlıdır.
3. Çalışma, Erkek sporcular ile sınırlıdır.
4. Çalışma, Türkiye’de ilk üç dereceye giren erkek sporcularla sınırlıdır.

Araştırmanın Denenceleri

1. Sporcuların narsisizm skoru ve beden algıları arasında bir ilişki vardır.
2. Bireysel branşlardaki sporcuların narsisizm skoru ve beden algıları arasında bir ilişki vardır.
3. Takım branşlarındaki sporcuların narsisizm skoru ve beden algıları arasında bir ilişki vardır.
4. Bireysel ve takım branşlarındaki sporcuların narsisizm skorları arasında bir fark vardır.
5. Bireysel ve takım sporu branşlarındaki sporcuların beden algıları arasında bir fark vardır.
6. Branşlara göre sporcuların narsisizm skoru arasında bir fark vardır.
7. Millilik durumuna göre sporcuların narsisizm skorları arasında bir fark vardır.
8. Spor yaşı durumuna göre sporcuların narsisizm skorları arasında bir fark vardır.

9. Branşlara göre sporcuların beden algıları arasında bir fark vardır.
10. Millilik durumuna göre sporcuların beden algıları arasında bir fark vardır.
11. Spor yaşı durumuna göre sporcuların beden algıları arasında bir fark vardır.

Tanımlar

Spor: Etimolojik olarak spor, Latince'deki “desportare ve ispotus” kelimelerinden türemiştir. Bu kelimeler eğlenmek, hoş vakit geçirmek anlamına gelmektedir (Voigt, 1998: 86). Spor, insanlık tarihinin başlangıcına değin uzanan ve köklü bir geçmişe sahip olan bir olgudur. Ekonomi, sanayileşme, kentleşme ve serbest zamanda meydana gelen artışlara paralel olarak, spora yeni anlamlar yüklenmiştir (Koruç ve Bayar, 2004). Genel olarak spor, belirlenmiş bir dizi kurallara göre, bireysel veya takım halinde yapılan yarışmalar veya haz amacı güden sosyal etkinlikler olarak tanımlanmaktadır (Filiz, 2010: 193). Spor ve beden eğitimi, bireyin keşfedilmemiş özelliklerini ve yaratıcı yönünü harekete geçiren önemli bir faktördür (Erkal, Güven ve Ayan,1998: 114).

Narsisizm: Narsisizm kavramı, Yunan mitolojisinde suda kendi yansımasını görerek (Ulman ve Paul, 2006: 12) kendisine aşık olan ve hayatını hiçbir zaman ulaşamayacağı bu sevgiliyi izleyerek tüketen Narkissos'tan gelmektedir (Yaman, Danacı ve Erkan, 2015). Her insanda görülen ve normal kabul edilen bir kendini beğenme ve kendiyle meşgul olma halinin çok ötesinde, aşırı bir ben merkezliliği ve kişinin sürekli dışarıdan onay, takdir ve hayranlık görme beklentisine işaret eder (Akekmekçi,2014: 4). Narsistik kişilik sözlük anlamı olarak incelendiğinde; bireyin kendisini aşırı derecede sevmesi, kendine hayran olması ve fiziksel görünüşü ile yeteneklerinden aşırı derecede hoşnut olan kişileri tarif ettiği anlaşılmıştır (Hancerlioğlu, 1993: 258; Güney, 1998: 198; Sorias, 2007: 514; Seyyar, 2004: 512).

Beden: Beden, bir insanın insan olarak sosyal hayatta var oluş mekânıdır (Okumuş, 2009:1). Beden, bir taraftan organik yapısı, biçimi, kütlesi ve rengiyle canlı varlığın maddi bölümünü oluştururken; diğer taraftan, toplumsal cinsiyet, ırk ve cinsellik olarak tanımlanan birçok kimliğin konumlandığı yeri temsil eder (Kara, 2012:7). Michela Marzano, bedeni hem kral hem de köle olarak tanımlamaktadır. “Beden kraldır çünkü onun sayesinde başkalarına nasıl bir insan olduğumuzu gösterebilmekteyiz; beden köledir çünkü

değişken ve yeterince tatmin olmayan arzularımız doğrultusunda uysal ve biçim değiştiren bir cisimdir” (Giet, 2006: 7).

Beden Algısı: Bireyin kendi bedenine ve bölümlerine vermiş olduğu olumlu veya olumsuz tepkileri içerir (Söyler, 2014: 33). Beden algısı, insanın kendisini çevreleyen, dış dünya ile olan ilişkileri sonucunda elde ettiği tecrübeler ve deneyimlere bağlı olarak oluşturmuş olduğu vücut imgesidir (Gürün, 1991: 16). Beden algısı, vücudun iç temsili için kullanılan klinik bir terimdir. Bir insanın beden algısı olumlu veya olumsuz olabilir. Olumlu beden imajına sahip olan bireyler, bedenlerinden ve bedenlerinin bölümlerinden hoşnuturlar. Beden algısı olumsuz olan bireyler ise, bedenlerinden ve bedenlerinin parçalarından hoşnutsuzluk duyarlar (Filiault ve Drummond, 2008: 311).

Beden imajı, bedenin öznel ve bireysel algısı olduğu gibi kişiliğin de temel bileşenleri arasındadır (Örsel ve ark, 2004: 6). Beden imajı terimi; beden algısı, beden şeması ve beden kavramı yerine de kullanılmaktadır (Kates, 2007:1). Beden imajı, kişilerin kendi fiziksel görünümleri hakkında ne düşündüklerini, ne hissettiklerini ve nasıl davrandıklarını temsil eden; algısal, afektif ve kognitif komponentleri olan çok boyutlu bir yapı olarak tanımlanır. Beden imajının, kavramsal açıdan farklı iki bileşeni mevcuttur. Birincisi, bireylerin fiziksel görünümleri hakkındaki değerlendirmelerine dair düşüncelerini ve inançlarını tanımlar. İkincisi ise, bireyin görünümü hakkında giriştiği davranışları tanımlar (Oğlagu, 2012: 30).

Elit Sporcu: Elit spor, üstün başarıyı sağlayacak uzun vadeli plan ve projeleri, bu projelerin hayata geçirilebilmesi için zorunlu olan yeterli sayıda teknik eleman, tesis ve malzemeyi, yetenekli gençlerin keşfedilip yetiştirilmelerini ve hedefe ulaşmaları halinde ödüllendirilmelerini gerektirir (Amman, 2000: 106). Elit sporda, “seçicilik” esastır. Fizik olarak belli bir spor branşına uygunluk, erken yaşlarda başlamak, yetenek ve kapasite, elit sporunda önem taşır. Elit sporcuyu “keşfetme” konumunda olan antrenör ve yöneticiler, her istekliyi ya da istediklerini değil, zirveye ulaşma potansiyelini belirledikleri gençleri kabul ederler (Amman, 2007: 58).

Bu çalışmada elit sporcu kavramı, Türkiye’de ilk üç’te derece almış olan sporcuları tanımlamak için kullanılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Narsisizm Kavramı

Mitolojide, narsisizm kavramını açıklayan birçok mitolojik hikâye bulunmaktadır. Bu hikâyelerin bütününde narsisizm kavramı; kendini aşırı derecede beğenmişlik, benmerkezcilik, diğer insanlara karşı duyarsızlığı ve psikolojik dokudan yoksunluk olarak tanımlanır. Bu hikâyelerden ve tanımlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

Yunan mitolojisine göre Narkissos, Nehir Tanrısı Cephisus ve Lirope'nin oğludur (Mercatante ve Sow, 2009:703; Cotterell, 2006: 63; Daly, 2004: 89). Yunan mitolojisinde Narsisizm kavramı, suda kendi yansımasını görerek, kendisine hayran ve aşık olan ve hayatını hiç ulaşamayacağı bu sevgiliyi seyrederek geçiren Narkissos'tan gelmektedir. Mitolojiye göre; "Kahin Teiresias", bebek Narkissos'un kendini tanıyamadığı takdirde çok uzun bir hayat süreceği kehanetinde bulunur. Narkissos büyüyüp, olgunlaştıkça karşı konulmayacak kadar yakışıklı ve çekici biri olur. Narkissos, hiçbir suçluluk duygusu duymadan, kendisine aşık olan birçok aşığını reddeden kibirli ve inatçı bir insan halini alır. Ameinius adında hor gördüğü bir aşığı, Narkissos tarafından kendisine verilen bir kılıçla intihar eder. Bunun üzerine Ameinius intikam duası yapar. Ameinius'un intikam duasına Peri Kraliçesi Nemesis cevap verir. Güçlerini kullanarak Narkissos'un aşık olmasını sağlar ancak şöyle bir şartı vardır: "Kimseyi sevemesin kendisini sevsin." (Rataja, 2003:10-11). Bir akşam av dönüşü Narkissos, kendini son derece güzel bir yerde buluverir. Susuzluğunu gidermek için eğilip su içerken, sudan yansıyan hayalini ilk kez görür. Bu olağanüstü güzellik karşısında büyük bir şaşkınlık yaşar ve büyülenerek kendi kendine vurulur. Görmekte olduğu bu kusursuz varlığı kucaklamak ister, ama onu tutamaz. Bunun sonucunda giderek sararıp solmaya başlar ve bedeni kurur ve ölür. Suların ve ormanların Nympheleri ona ağlarlar. Ekho'nun sesi Nymphelerin ağlayıp sızlanmalarını hep tekrarlar. Ama yakılacağı odun yığını hazırlanırken bedeni kaybolur. Onun yerinde kalbinin, tam ortasında, beyaz taçyapraklarla çevrili safran sarısı bir çiçek vardır. Söylendiğine göre, Ölüler Ülkesinde de Narkissos, Stiks sularında hala kendi görüntüsünü seyrediyormuş (Estin ve Laporte, 2002: 201).

Narsisizm ile ilgili farklı bir hikaye ise şöyledir: Yunan mitolojisine göre, Narkissos'u yani Nerkis'i, Zeus yaratmıştır. Gökler tanrısı Zeus, yer altı tanrısı olan kardeşi Hades'e yardım

etmek amacı ile yeni bir çiçek yaratarak, Enna Ovasına yerleştirir. O çiçeği ilk gören, arkadaşları ile birlikte çiçek toplamaya çıkan Demeter'in kızı Persephone'dir. Persephone bir ara arkadaşlarının yanından ayrılır ve gözüne o zamana kadar hiç görmediği bir çiçek takılır. Persephone Zeus'un düşündüğü gibi çiçeğe doğru yaklaşınca yer yarılar ve içinden simsiyah atların çektiği bir araba fırlar. Arabayı kullanan yer altı tanrısı Hades, Persephone'yi yakalayıp ölümler ülkesine kaçıtır (Orhan, 2014: 9).

Farklı bir öykü de, Narkissos, yakışıklı ve çekici bir delikanlıdır. Ekho (yankı) ise ona âşık dağ Nymphelerindedir. Öyküye göre, Zeus Olympos'tan yeryüzüne inip bazı peri kızlar ile bulunduğu zamanlarda, kıskanç karısı Heran'nın takibinden kurtulmak için Ekho'dan faydalanmaktaydı. Bir gün, Hera yeryüzüne kocasını aramaya iner. Kocasını peri kızlarıyla basmak isteyen Hera'nın karşısına Ekho çıkar. Ekho, Hera'yı lafa tutarak, Zeus'un eğlendiği peri kızlarının kaçması için onlara zaman kazandırır. Ancak Hera, Ekho'nun kendisinin oyaladığını ve kandırdığını anlar ve Ekho'ya şunları söyler: “Mademki sen dilinle beni kandırdın, ben de senin dilini kısacağım” (Can, 2011: 103). Bundan sonra Ekho konuşamaz ve kim konuştuysa onun sözünün son kelimesini söyler. Hera, Ekho'ya “İlk sözleri söyleyemeyeceksin” der. Narkissos'u seven, onun peşinde dolaşan Ekho'ya bu durum zor gelir. Ekho'nun eline bir gün bir fırsat geçer. Narkissos, arkadaşlarına “Kimse var mı burada?” diye seslenir ve bunu duyan Ekho tekrarlar “Burada” diye. Narkissos kendisine “Gel” diye bağıır. Ekho ise sevinçle kollarını açar ve ağaçların arasından çıkar. Nympheyi görüp şaşırın Narkissos ise şaşırıp kaçıp gider. Buna benzer olaylar ile, yüreğinden yaraladığı kızlardan biri, bir gün Narkissos'un cezalandırılması için tanrıya yalvarır: “Dilerim o da sevsin ve benim gibi o da sevdiğine hiçbir zaman kavuşmasın.” Tanrılar, bunun üzerine “Başkalarını sevmeyen kendini sevsin” derler. Taş kalpli delikanlının cezalandırılma işini de adı “ haklı öfke ” manasına gelen tanrı Nemesis'e bırakırlar. Nemesis, görevini kısa sürede yerine getirir. Narkissos, susadığı için duru bir pınara eğildiği sırada suda kendi yüzünü görür ve “Başkaları benim yüzümden ne acılar çekmiş, şimdi anlıyorum” der ve devam eder: “Kendime karşı olan sevgimle yanıyorum ben. Suda yansıyan bu güzelliğe nasıl erişebilirim? O güzelliği bırakamam da artık. Yalnız ölüm kurtarır beni.” Narkissos, görmekte olduğu bu eşsiz varlığı kucaklamak ister fakat onu tutamaz. Günler geçtikçe sararır, solar ve sonunda kuruyup ölür. Nympheler, Narkissos kadar sert yürekli değildir. Narkissos'un ölü gövdesini gömmek için onu ararlar fakat bulamazlar. Narkissos'un eridiği yerde güzel, yepyeni bir çiçek açmıştır. Sonunda o çiçeğe Narkissos adını verirler. Narkissos kendisinden kaçtıktan sonra Ekho, mağaralara

çekilmiştir. Acısı bedenini eritmiştir. Bedeni taşa dönüşmüş ve sadece sesi hayatta kalmıştır. O günden sonra kim yüksek sesle bir şey söylese, hala son söylenen kelimeyi tekrarlamaktadır (Anlı, 2010: 2-3; Estin ve Laporte, 2002: 200).

2.2. Narsisizmin Tarihçesi

Narsisizm kavramı dilbilimi açısından ele alındığında, Yunanca'da kuntluk veya duyarsızlık anlamına gelen "narke" sözcüğüne dayandığı görülmektedir (Kiraz, 2011: 3; Yeşiller, 2010: 29).

Narsistik kişiliği gelişmiş olan bireyler, kendilerinin diğer insanlardan daha farklı, daha özel ve daha seçkin bir birey olduklarına inanırlar. Sahip oldukları bu düşünceden dolayı kendilerini diğer insanlardan üstün görme eğilimindedirler (Gabriel ve Critelli, 1994).

Narsistik kişilik ile ilgili yapılan çalışmalarda, narsistik kişilik özellikleri gelişmiş olan bireylerin yüksek bir özgüvene sahip oldukları (Campbell, Goodie ve Foster, 2004), gösteriş yapmaya ve hava atmaya düşkün bireyler oldukları belirlenmiştir (Morf ve Rhodewalt, 2001).

Otto Rank narsisizm kavramını, cinsel öz sevgiyi tanımlamak için kullanmanın yanı sıra, kibir ve kendine hayranlık ile de ilişkilendirir (Atay, 2010: 3). Tarih boyunca züppelik, kendini beğenmişlik, ukalalık ve şımarıklık narsisizm kavramları ile tanımlanmıştır (Lehman, 2014: 156).

Narsistik kişilik sosyal öğrenme teorisine göre değerlendirildiğinde, narsistik davranışlar, bir birey gözlemleri sonunda, her hangi bir insanın büyülenmeci ve kendine odaklı davranışlarının yanına kar kaldığını gördüğü zaman ortaya çıkar. Bu durum ise, öğrenilmiş narsisizm olarak adlandırılır. Patolojik temelli narsisizmi ve öğrenilmiş narsisizmi birbirinden ayırt etmek neredeyse imkansız gibidir. Ancak aralarındaki en önemli farklılık, patolojik narsistlerin öğrenilmiş narsisizm sergileyen kişilere göre, çok sayıda kişiyi kontrolleri altında tutmakta ve daha başarılı olmalarıdır. Ayrıca öğrenilmiş narsisizmde kişiler, patolojik narsistlerin aksine davranışlarındaki sorunlarla yüzleştirildiklerinde belirgin değişimler gösterebilmektedirler (Lubit, 2002: 132-133).

Miller (1984), narsistik bireylerin ilişkilerinde diğer insanları sömürme eğilimleri olduğunu ve etraflarında kendi üstünlüklerini onaylayacak insanlar aradığını ifade eder. Kohut (1971), narsistik kişilik bozukluklarında görülen temel kendilik nesnesi aktarımlarını [ölküleştirme aktarımı (İdealizing transference) ve ayna aktarımı (Mirror transference)] olarak inceler ve iki kutuplu kendilik kuramını ortaya koyar. Büyüklenmeci kendilik (Grandiose self), çocuğun büyüklenmeciliğini ve teşhirciliğini kapsar. Çocuk, sergilediği etkinlikler karşısında anne ve babasından onay görmeyi, beğenilmeyi ve takdir edilmeyi bekler. Ölküleştirilmiş ana baba imagosu (İdealized parental imago)'sunda çocuk, ölküleştirdiği güçlü anne babasına güvenir, hayran olur ve yakınlıkduyar. Güçlü, kusursuz olarak algıladığı nesnenin bir parçası olarak, kendisini güçlü ve güvende hisseder. Ana-babanın yaşa uygun aynalama cevapları sayesinde büyüklenmeci kendilik dönüşmeye başlar ve kendiliğin kutuplarından biri olan İhtiraslar (ambitions) oluşur. Bu kutbun işlevleri belli amaçlara sahip olma, bedensel ve zihinsel etkinliklerden zevk alma, kendine saygıyı ayarlayabilme kapasitesidir. Çocuğun ölküleştirilmiş tüm güçlü kendilik nesnesi gereksinimi örseleyici deneyimlerle (ana ve babanın hastalanması ya da ölmesi gibi) kesintiye uğramazsa, ölküleştirilmiş ana ve baba işlevleri içselleştirilir ve ikinci kutup olan ölküler (Ideals) oluşur. Bu kutbun işlevleri arasında, ölkü ve değerlere sahip olma ile bunların gerçekleşmesine çalışma, dürtüleri kontrol edebilme ve gerilim durumlarında kişinin kendisini yatıştırabilmesi yer alır. Kohut, daha sonra 1984 yılında, bu iki kutup arasına yetenek ve becerileri de ekler. Yetenek ve becerilerin başarılı bir şekilde kullanımı bütünlük hissi yaratır (Terbaş, 2004: 71).

Kernberg, narsisizmi, hatalı bir gelişim olarak ele alır. Bu hatalı durum, çocukluk döneminde “iyi kendilik”, “kötü kendilik”, “iyi nesne” ve “kötü nesne” temsillerinin birbirinden ayrı tutulması sonucunda oluşur. Kernberg temel olarak sınır kişilik örgütlenmesini inceler ve narsistik yapıları bu örgütlenme içinde değerlendirir. Kernberg'e göre sınır yapılarında içsel nesne sabitliği yoktur. Çünkü “iyi” ve “kötü” kendilik ve nesne temsilleri birleşmemiştir. Çocuk annenin “iyi” ve “kötü” yanlarını bir bütünlük içinde algılayamamaktadır. Sınır Kişilik Bozukluğu'nda var olan bu durum, Kohut'un bahsettiği “idealleştirilmiş ebeveyn imagosu“ hattında oluşan erken kırılmaları hatırlatmaktadır. Kernberg'e göre, narsistik yapılarda ise “iyi” ve “kötü” kendilik ve nesne temsilleri bütünleşir ancak bu bütünleşme patolojiktir. Mahler'in kuramından yola çıkarak, Kernberg, sınır ve narsistik yapılardaki temel eksikliğin, anne ile çocuk ilişkisinden kaynaklandığını düşünür. Her iki yapıda da çocuk, soğuk bir anne tarafından aç

birakılır. Fakat sınır yapılar anneyi bir bütün olarak algılamazken, narsisistik yapılar annenin bu tutumuna bir savunma olarak “büyüklenmeci kendilik” geliştirirler. Narsisistik Kişilik Bozukluğu’nda var olan bu durum da Kohut’un bahsettiği “büyüklenmeci kendilik” hattında oluşan savunmacı takılmayı hatırlatmaktadır (Anlı ve Bahadır, 2007: 3).

İnsanın bütün güdülerinin temelinde, o insanın duyduğu temel bir ihtiyaç belirleyici rol oynamaktadır. Bu ihtiyaç, insanın çevresel şartlar arasında yaşamayı sürdürme ve hayatta kalma isteği olarak kendini gösterir (Kartopu, 2013: 627).

Narsisizmin en ilkel örneklerinden biri, normal insanın kendi bedenine karşı edindiği tutumda görülür. İnsanların çoğu kendi bedenlerini, yüzlerinin biçimlerini beğenirler. Başka bir insanın, belki daha güzel birinin yerinde olmak isteyip istemedikleri sorulduğunda genellikle istemediklerini söylerler (Fromm, 1994: 59).

Narsistik kişi, kendi benlik imgesini narsistik bağlılığının nesnesi olarak benimsediği gibi kendisiyle ilgili her şeyi bu hasta bağlılığının nesnesi durumuna sokar. Onun fikirleri, bilgisiyle birlikte, “ilgi alanına” giren kişiler de narsistik bağlılığın nesnelere olup çıkar. Freud’un belirttiği gibi, bunun en çok rastlanan örneği insanın kendi çocuklarına karşı duyduğu narsistik bağlılıktır. Pek çok anne ve baba kendi çocuklarının öteki çocuklardan daha güzel, daha akıllı vb. olduklarına inanır. Çocuklar ne denli küçükse bu narsistik yan tutma da o denli yoğundur (Fromm, 1994: 64).

Narsisizm kavramını klinik tariften türetmiş olan Paul Nacker, narsisizmi şu şekilde tanımlamaktadır: Bireyin kendi bedenini genellikle cinsel bir nesne gibi gördüğünü ve bedenine davranıldığı gibi davranan yani bedenine tam bir tatmin elde edene kadar bakan, bedenini okşayan, seven bir insanın tutumunu tanımlamak üzere kullanılır (Freud, 2012: 9).

1898 yılında erkek erotizmini tanımlamak için narsisizm kavramını kullanan ilk kişi Havelock Ellis’tir (McGinty, 2015: 16; Rapier, 2005: 22; Morrier, 2008: 8). Ellis, narsistik kişiliği, kendi bedenini cinsel obje olarak seçen kişileri tanımlamak amacıyla kullanır. Ellis’e göre; narsisizm özellikle kadınlarda görülmekte ve tüm cinsel duyguların, kendine hayranlığa yöneltilmesini içermektedir (Anıl, 2010: 7). Ellis’ten sonra narsisizmi kullanan Alman Psikiyatrist Paul Nacker’dır. Nacker, narsisizmi bireyin kendi bedenini cinsel bir obje olarak görerek tedavi etmesi şeklinde tanımlar (McGinty, 2015: 16).

Sadger, 1908 yılında Viyana’da Psikanalitik derneğinde yaptığı sunumla narsisizmin, bir psikanalitik kavram olmasını sağlar. Sadger yaptığı konuşmasında, narsisizmi geniş anlamıyla ele alır ve normal gelişimin bir basamağı olarak tanımlar. Sadgere göre, “cinselliğe uzanan yol her zaman narsisizm üzerinden geçer; diğer bir ifadeyle kişinin kendini sevmesi üzerinden” geçer (Anıl, 2010: 8).

Miller, patolojik ve sağlıklı narsisizm arasındaki farklara vurgu yapar. Millerin görüşüne göre, patolojik narsisizmin üç bileşeni vardır (üç faktörden oluşmaktadır). Bunlardan birincisi, bireyde belirgin şekilde özgüven ve benlik saygısında eksiklik olmasıdır. İkincisi, bu eksikliği gidermek için güçlü ve yoğun bir şekilde geçmişteki başarılarını dile getirip kendi hakkında olumlu şeyler düşünerek gidermeye çalışır. Üçüncü bileşen ise, kişiler arasındaki riski en aşağı düzeye getirmek için aşırı derecede olumlu kaynaklar kullanır (Miller, 1992).

Freud, ilk kez 1905 yılında yazdığı “Three Essays On The Theory Of Sexuality.” isimli çalışmasının dipnotlarında narsisizmden bahseder (Rubinstein, 2010: 24).

Freud, narsisizm kavramını Ellis’ten, alıntı olarak kullanır. 1914 yılında yazdığı “Narsisizm Üzerine” isimli makalesinde Freud, narsistik kişinin sevgi objelerini aşağıdaki ölçütlere göre seçtiğini belirtir:

1. Kendisinin ne olduğu,
2. Kendisinin vaktiyle ne olduğu,
3. Kendisinin ne olmak istediği,
4. Vaktiyle kendisinin parçası olan biri (Geçtan, 1994: 269).

İlk üç seçenekte, bireyin kendisini temsil eden seçilmektedir. Dördüncü durumda Freud’un aklında olan ise annenin, bir zamanlar kendi parçası olan çocuğuna ilişkin narsistik sevgisidir. Bu durumda anne, yitik beraberliği yeniden keşfetmeye ve yapılandırmaya çalışır (Sunat, 2010: 92).

Freud, “narsistik” terimini en az dört değişik anlamda kullanır:

Klinik anlamda narsisizmi farklı şekillerde tanımlanmıştır. Kişinin kendi bedenine cinsel bir nesne olarak davranması ile nitelikli bir cinsel sapkınlık olarak tanımlandığı gibi;

Ruhsal cinsel gelişim aşamasında, kişinin libidinal olarak kendine yatırım yaptığı doğal bir aşama anlamında da tanımlanmaktadır (Doğaner, 1996: 342).

Freud (1911), narsisizmin cinsel gelişimin bir aşaması olduğunu ve bireyin kendi bedenine aşık olması şeklinde tanımlar. Freud, narsisizmi birincil ve ikincil olmak üzere ikiye ayırır. Birincil narsisizmi, cinsel gelişim evresindeki ego ile ilişkili olduğunu ve bu evrede çocuğun kendi bedenine aşık olduğunu belirtir. İkincil narsisizmi ise, ilerleyen dönemlerde bireyin patolojik bir şekilde birincil narsisizmine geri dönüşü olarak tanımlar. Bu evrede, narsisizm denetlenemez ve kontrol altına alınamazsa patolojik narsisizm ortaya çıkar (Moncayo, 2008: 3). Ayrıca Freud'a göre, şizofreni ve hipokondriya ikincil narsisizmin birer sonucudur (Anıl, 2010: 9).

Egonun sağlıklı gelişebilmesi için anne ve çocuğun tam bağımlı ve çok yakın olduğu oral dönemde, iletişimin sürekliliği ve tutarlılığının önemi büyüktür. Nesne sürekliliği olarak adlandırılan bu durum, çocukta temel güven duygusunun gelişmesine neden olmaktadır. Temel güven duygusunun sağlıklı gelişmesi güçlü bir ego oluşumu için önemli bir evredir. Cinsel enerjinin dinamik belirtisi olduğu kabul edilen libido, oral dönemde çocuğun kendi benliğine ve bedeninde tutulmaktadır. Buda birincil narsisizm dönemini oluşturur (Söylemezoğlu ve Cansever, 1999: 96-97).

Annenin çocuğunun bakımıyla yeterince ilgilenmemesi, birincil narsisizmin dengesini bozar; fakat çocuk mükemmeliyetçiliğe yeniden ulaşmak için büyüklenmeci ve teşhirci bir kendilik imgesi oluşturur (büyüklenmeci kendilik). Eski mükemmelliği, hayran olacağı, tüm güçlü, geçiş nesnesi niteliği taşıyan bir kendilik nesnesine (idealleştirilmiş ebeveyn imagosuna) devreder (Kohut, 1998: 39).

Bebeğin algılayabildiği tek gerçeklik, kendi bedeni ve kendi gereksinimleridir (bedensel gereksinimler, sıcaklık ve şefkat gereksinmesidir). Bebekte henüz “sen” den ayrılmış bir “ben” deneyi yoktur. Bebek, daha dünyayla birlik içindedir ama bu bireysellik ve gerçeklik duygusunun uyanmasından önceki birliktir. Dış dünya, ancak onun gereksinmelerini karşılayan yiyecek ya da sıcaklık olarak vardır; gerçek ve nesnel açıdan algılanan bir şey ya da birisi olarak değil. Freud, bu uyumu birincil narsisizm diye adlandırır. Normal gelişmede, bu narsisizm durumu yavaş yavaş dış gerçeklerin bilincine varmaya dönüşür; bu sırada “sen” den ayrılan “ben” duygusu da gittikçe büyür. Bu

değişiklik önce duymusal algılar düzeyinde olur. Nesnelere ve insanlar birbirlerinden ayrı ve kendilerine özgü birimler olarak algılanır. Bu algılama, konuşma olanağının temelini oluşturur. Çünkü nesnelere adlandırabilmek, onları tek tek ve birbirlerinden ayrı birimler olarak algılamak demektir. Narsisizm durumunun duygusal bakımdan sona ermesi çok daha uzun sürer. Yedi ya da sekiz yaşına dek çocuk için başkaları, büyük ölçüde kendi gereksinimlerini karşılayacak birer araçtır. Bunlar çocuğun gereksinimlerini doyurma işlemini yükledikleri sürece birbirlerinin yerini alabilirler. Çocuğun başka bir insanı sevmeye başlayarak algılaması ancak sekizle dokuz yaşları arasında olur (Fromm, 1990: 47). Birincil narsisizm, çocuğun normal bedensel ve zihinsel gelişmesine uygun normal bir olgudur. Ama narsisizm, büyüyen çocuğun sevgi yetisini geliştirememesi ya da bunu yitirmesi yüzünden yaşamın daha sonraki evrelerinde de ortaya çıkar. Ağır ruh hastalıklarının hepsinin temelinde narsisizm yatar. Kendi özüne tutulan insanın gözünde bir tek gerçeklik, kendi düşünce süreçlerinin, duygularının ve gereksinimlerinin gerçekliği vardır. Böyle bir insan dış dünyayı nesnel olarak, başka deyişle kendi başına, kendi koşulları ve gereksinimleri içinde var olan bir şey olarak algılayamaz ya da kabul edemez. Narsisizmin en aşırı biçimlerine, akıl hastalarının hepsinde rastlanır. Dış dünyayla ilişkisi kopmuş hasta, kendi içine çekilir. Gerçekliği, nesnelere ya da insanların gerçekliğini, oldukları gibi algılayamaz. Ancak kendi içindeki süreçlerin biçimlendirdiği ve belirlediği biçimde algılayabilir. Dış dünyaya karşı ya hiç tepkide bulunmaz, ya da bulunursa dış dünyanın gerçekliğine uygun olarak değil, kendi düşünce ve duygu süreçlerine göre tepki gösterir. Narsisizm, nesnellüğün, aklın ve sevginin karşıt kutbudur (Fromm, 1990: 48).

Yeni doğmuş bebeğin dış ilişkisi yoktur. O, henüz “ilkel bir narsisizm” dönemindedir. Bu dönemin, tek hakikati çocuğun bedeni ve zihni yaşantılarıdır. Çocuğun kavramsal ve duygusal hayatında bir dış dünya henüz yer almamaktadır. Daha sonraki bir dönemde çocuk annesine kuvvetle bağlanır. Bu öyle bir bağdır ki, hiç değilse erkek çocukların gelişmesinde, cinsel bir bağlantıya dönüşür ve ancak çocuğun cinsiyet uzvunun baba tarafından kesileceği tehdidiyle son bulur (Fromm, 1973: 68-69).

Freud, ikincil narsisizmi ise, sonraki süreçteki ilişkilerde yaşanan engellemeler ve düş kırıklıkları sonucu, dış dünyaya yapılmış olan libidinal yatırımın, söz konusu dış nesnelere ve kişilerden geri çekilerek benliğe yöneltildiği olarak açıklar (Geçtan, 2004: 254).

Nesne libidosu, nesnelere koparak özel gerilimli durumlar altında askıda kalır ve sonunda yeniden ben libidosu haline gelecek şekilde ben içerisine girmektedir. Ben libidosu (narsist libidosu), nesne libidosuna karşıttır. Psikanaliz, bizi işlememize izin verilmemiş olan bir bölge üzerine, narsist libidosu bölgesine bir göz atmaya ve her iki libido arasında bağlantılar olduğu düşüncesi kurmaya götürmektedir. Ben libidosu ya da narsist libido, bize, nesne bağlanımlarının hareket ettiği ve sonra ona doğru geri getirildiği büyük hazneyi kuran gibi görünmektedir. Benin libido bağlanımı bize, çocuklukta gerçekleşmiş başlangıç hali, sonradan libido dışı doğru yöneldiğinde maskelenmiş, fakat aslında saklanmış olan bir ilk durum gibi görünmektedir (Freud, 2009: 70).

Freud, ilk otoerotizm evresini ikiye ayırır. Bu evrede, önceden ayrı olan cinsel içtepeler birleşir ve hatta kendilerine bir nesne de bulurlar. Fakat bu nesne bireyin dışında ve ona yabancı değildir. Bu dönemde oluşmuş olan onun kendi egosudur. Bu yeni evreye, narsisizm denir. Bu terimle adlandırılmasının nedeni de, bu evrenin sonraları gözlemlenme olasılığı olan patolojik biçimidir. Birey sanki kendine aşıkmiş gibi davranır. Bu evrede, ego içtepeleri ve libidonun istekleri henüz daha birbirinden ayrılmamıştır. Daha önce birbirinden ayrılmış olan cinsel içtepelerin bir bütün halinde birleştiği ve egonun nesne olarak alındığı bu narsist evre, henüz katı bir biçimde ayırt edilemese de, narsistliğin bundan sonra asla kaybolmadığını söylenebilir. İnsan belirli bir dereceye kadar, hatta libidosu için dışarıda nesnelere bulduğu zaman bile narsist kalır ve libidosunu yönelttiği bu nesnelere, egosuyla birlikte kalan ve egosunun içine çekilebilen libidonun görünümünü simgeler. Oldukça dikkate değer psikolojik bir olay olan ve normal bir psikoz prototipi olan aşık olma durumu, kendi kendine aşık olma evresinin karşıtı olarak bu libido görünümünün en yüksek evresine denk düşer (Freud, 1947: 141-142).

1915 Yılında Freud, “Meta psikolojiye Giriş” isimli bir kitap üzerinde çalışmaya başlar. Psikolojinin tüm temellerini yeniden yazmaya başlar. Yazdığı bu kitapta Freud, dürtüleri, “beden ilişkisi nedeniyle, zihni iş yükü altına sokan” olarak tarif eder. Dürtüler zaman içerisinde değişir. Aşk narsisizmde başlar, sonra cinsel içgüdüler aracılığıyla başka insanlara aktarılır (Muckenhaupt, 204: 129).

Horney (1939) narsistik kişiliği, çocukluk döneminde yaşanan bozuk ilişkiler sonucunda ortaya çıkan benlik şişmesine bağlar. Bu tür benlik şişmesi, bireyin yok olma tehlikesini sürdürdüğü durumlarda, hayatta kalabilmek için gerekli olan kendine saygıyı sürdürmede

ve sevginin olmadığı yerde, hiç olmazsa beğeni toplayarak bu boşluğu gidermeye çalışma çabalarının anlatımıdır. Horney, narsistik benlik şişmesinde üç patolojik ifadeden bahseder:

1. Çalışmanın kendisi bir doyum aracı olarak yaşanmadığı için üretkenliğin azalması,
2. Kendi yönünden hiçbir çaba göstermeksizin dünyadan çok şey beklemesi,
3. Sürekli acılar ve düşmanca tutumlar sonucu insan ilişkilerinin giderek bozulması (Geçtan, 1994: 270).

Narsisizm öğeleri bir yandan gelişim arzusunu alevlendirmelerine karşın, aynı zamanda da bu arzunun gerçekleşmesini de engeller. Bir hastanın sözlerini kullanmak gerekirse: “Narsisizm dürtüsü sahte özün gelişmesine yöneliktir. Horney kendi deneyimlerine dayanarak, bu sahte öz ne kadar silikleşirse, gerçek özün de o kadar ilgi odağı olduğu ve iç boyunduruklardan kurtularak serpilerek (Horney, 1991: 19).

Heinz Kohut, narsistik bozukluğun kilit patolojisini, benlik yapısındaki temel kusur olarak tanımlar. Bu temel kusurlar şunlardır: Düşük öz saygı, depresyon, ihmal edilmiş derin değersizlik ve reddedilme hissi yaratan savunmacı ve telafi edici yapılar tarafından kliniksel olarak ortaya çıkarılmış bir yanıt ve güven verme açlığı olarak belirtmiştir. Sağlıklı bir benlik gelişimi için gerekli uygun çevreyi savunan Kohut, normal bir psikolojik gelişim için iki alternatif olduğunu ileri sürer (Gülmez, 2009: 14-15).

Kohut’a göre: Çocuğun iki iki buçuk yaşına gelene kadar geçen süredeki bakımı ve empatik ebeveynlerden oluşan çevrenin ilk şart olduğunu belirtir. Kohut, hayatta kalabilmek için ihtiyaç duyduğu güçlü ve koruyucu ebeveyn, çocuğun kendilik nesnesi olduğunu ileri sürer. Buradaki kendilik nesnesi terimi, çocuk ve ebeveyn arasındaki öznel birliği ifade etmek için kullanılır. Bu kişi genelde çocuğun bakımını üstlenen ve empatik ilişkiyi kuran anne ya da anne yerini alan kişidir. Bu dönemde, çocuğun kendisi ile söz konusu kişiyi birbirinden ayırt edemediği düşünülmektedir. Çocuk, ihtiyaçları anında karşılandıkça, kendi kendini tatmin ettiğini düşünmektedir. Kohut’a göre bu aşama “aynalama” aşamasıdır. Psikanalitik lisanda ise bu durum “omnipotent/görkemli benlik” olarak anılmaktadır (Özakkaş, 2006: 29-30).

Narsistik evre olarak kabul edilebilecek ayna evresi, çocuğun henüz psikomotor koordinasyonu düzeyinde bir bütünlük olarak yaşamadığı bir deneyime, aynadaki kendi

imgesi veya bir başkasının (özellikle annesinin) bütünsel imgesi sayesinde önceden ulaşması ve bu sayede “ben” denilebilecek, dil içinde “ben” ile ifade ve temsil edilebilecek bir deneyim kazanması bakımından anlamlıdır. Bu tespitin önemi, narsisizmi daha baştan bütünleşmiş bir imgeye, ideale ve fanteziye bağlanmış olmasıdır” (Tiken, 2009: 52).

Çocukta normal benlik gelişimi için gerekli iki seçenek vardır. Bunlardan birincisi, anne tarafındaki empati eksikliğini atlatmaktan geçmektedir. Çocuk, bağımlılığını idrak etmesi ile birlikte, acizlik ve savunmasızlık hislerine neden olan “ayrılığı” deneyimlemektedir. Bu noktada, acizlik ve savunmasızlık hislerini hafifletmek için, idealize ve gıpta edeceği güçlü bir kendilik nesnesine (genelde baba) ihtiyaç duymaktadır. Kohut’un deyimiyle bu, idealleştirme aşamasıdır. Aynalama ve idealleştirme aşamaları Kohut’un “çift kutuplu kendilik” dediği durumu oluşturmaktadır. Çocuğun büyükmeci aynalaması, tutku için yapılan büyük bir savaşa; idealleştirme aşaması ise, değerlerin ve standartların içselleştirilmesine dönüşmektedir. Normal gelişimde iki kutupta da kusurlar olabileceğini açıkça belirten Kohut, herhangi bir aşamanın gelişiminde ebeveyn kusurları oluşursa, diğer aşamada bu kusurları telafi edebilecek durumların olması kaydıyla, normal gelişimin gerçekleşebileceği görüşündedir (Gülmez, 2009: 15). İdeal obje ise, narsistik kişiyi gerçek benliğin ihmalkar görünüşüne olan öfkesinden korumak için oluşturulan, gerçek objenin, gerçekdışı yardımsever imajıdır. Çocuk, ebeveynleriyle olan psikolojik ayrılmanın uygun şeklini yaşama şansına sahip olmamıştır. Çaresizlik ve öfke hislerine teslim olup ebeveynlerini “kötü” olarak kabullenmektense, “iyi” olduklarını algılama ihtiyacı içindedir. Bu mekanizma “bölünme” olarak anılmaktadır (Gülmez, 2009: 16).

Kohut, narsistik kişilik bozukluğu gösteren bireylerin, çocukluk dönemlerinde, kişilik bütünlüklerini oluşturabilmeleri ve koruyabilmeleri için çevrelerinden alması gereken tepkileri almadıklarını ifade eder. Çocuk, çevresinden beklediği tepkileri bulamadığı zaman kişilik yapısında dağılma eğilimleri görülmektedir. Gelişimin bir evresinde, çocuğun o dönem için ihtiyacı olan, kendisini annesine fark ettirme uğraşları ve bunun karşılığında beklediği onay ve beğenin tepkisiz kalması sonucunda, çocuk kendisini paylaşmayı öğrenemediği gibi idealleştirme ihtiyacında olduğu anne imgesinden de yoksun kalmaktadır (Geçtan, 1994: 272-273).

Konu ile ilgili yapılan birçok çalışmada, narsistik bireyler çocukluk döneminde ebeveynlerinin empatik kusurlarından ya da ihmallerinden dolayı ihtiyaçları karşılanmamış

ve bu ihtiyaçlarını yetişkinliklerindeki ilişkilerinde gidermeye çalışan bireyler olarak tanımlanır (Gülmez, 2009: 17).

Hartmann, ilk kez narsisizmi, ego değil kendiliğin (self) libidinal yatırımı olarak tanımlayan kuramcıdır. Hartmann'a göre, nesne yatırımlarının geriye dönüşü ego değil, kendilik yatırımıdır. Hartmann, narsisizm'i şu şekilde tanımlamaktadır: "Nesne yatırımının zıttı ego yatırımı değil; kişinin kendisine yaptığı yatırımdır. Yani kendilik yatırımıdır. Dolayısıyla narsisizm'i ego'ya değil kendiliğe yapılan libidinal yatırım olarak açıklamak gerekir. Aynı şekilde ego libidosundan bahsederken, burada ego'ya bağlanan enerji söz konusu değildir. Kişinin nesne temsilinden ziyade kendine yatırım yapması söz konusudur"(Anıl, 2010: 64).

Narsisizm, bireyi sevlmeme açısından koruyabilmektedir. Klinik literatürde yanlış yorumlanan ve onursuzca bir özseverlik olarak küçümsenen bu narsisizm aslında psikolojik bakımdan hayatta kalmamızı sağlıyor. Çünkü bir çocuk kendisine verilen acıya ve yaralara ancak bunları tersine çevirerek, yani inkar ederek ve dünya düzgünmüş gibi davranarak katlanabilir. Narsisizm, uyum sağlamış kişi rolünü ne kadar iyi oynadığımızı, ne kadar "doğru" davrandığımızı yönelik bir özseverlik biçiminde, sevlmeyi mümkün kılmaktadır (Gruen, 2012: 40).

Narsist yönelişte kişi salt kendi içinde olanları gerçek sayar. Dış dünya olaylarının kendi başlarına gerçek olduklarını kabul etmez. O olayları kendi açısından yararlı ya da tehlikeli oluşlarına göre değerlendirir (Fromm, 1985: 114). Narsizmin karşısında nesnellik vardır. Bu yetenek kişileri ve şeyleri oldukları gibi nesnel görme ve bu nesnel görüntüyü kendi istek ve korkularından oluşan görüntüden ayırabilme yeteneğidir (Fromm, 1985: 115).

Rober Waelder'in gelişim çizgisi'ne göre, narsisistik değişimler, bebeğin gelişiminin tüm faz'ları boyunca onlarla etkileşirler. Etkileşimde esas, kendine dönük sevginin, faz ile ilgili erotojenetik mıntıkalara yönelmesidir. Örneğin, oral faz'da narsisizm, kendini sevgi için arzu ve o arzunun tatmini özelliklerinde hissettirir. O evre'de oluşacak bir deprivasyon, aynı zamanda narsisistik bir darbe de yaratarak, bebeğin kendi içsel değerlilik (sense of innerworth) hissini azaltır. Fallik faz'da ise, kendine hayranlık, narsisizm'i simgeler. Bu evrede oluşacak bir yoksunluk, kişide bir yetersizlik yahut aşağılık duygularını aktive edebilir (Ersevım, 2005: 413-414).

2.3. Narsisizm Türleri

Yapılan okumalar sonucunda, literatür de narsisizmin; patolojiki narsisizm, patolojik olmayan narsisizm ve topluluk narsisizmi, olmak üzere üçe ayrıldığı görülmüştür.

2.3.1. Patolojik olmayan narsisizm

Narsisizm ve olumlu ruh sağlığının çeşitli formları arasındaki ilişkiyi deneysel olarak kanıtlamaya çalışan birçok sayıda çalışma yapılmıştır. Yapılan bu çalışmaların sonucunda, narsisizmin ruh sağlığına fayda sağladığını ve birey için olumlu duygusal sonuçlar yaratabileceğini gösteren bulgular elde edilmiştir (Foster, 2007: 18).

Hastaliksız narsisizmin nesnesi kişinin uğraşları sonucunda ortaya çıkmaktadır. Örneğin bir kişi marangoz, çiftçi ya da sporcu olarak yaratıldığında, elde ettiği başarılarından narsistik bir övgü duyabilir. Narsisizmin nesnesi kendi çabaları sonucunda ortaya çıktığından kendi yapıtlarına ve başarılarına duymuş olduğu aşırı ilgi, hiç durmadan çalışma sürecine ve kullandığı malzemeye olan ilgi ile dengelenir. Bu yüzden tehlikesiz narsisizmi yaratan etkenler kendi kendilerini denetler (Fromm, 1994: 69).

Kernberg patolojik olmayan normal narsisizmi, benliğe olan libidinal yatırım olarak tanımlar. Benliğe yapılan bu libidinal yatırımın sadece içgüdüsel libidinal enerji kaynağından olmadığını, aynı zamanda benlik ile benlik içi, süper ego ve id'teki yapılar arasındaki ilişkilerden kaynaklandığını belirtir (Kernberg, 1999: 272-274). Kernberg, Patolojik olmayan normal narsisizmin gelişmesi için, benlik, duygu ve bilişi içeren içsel faktörler ile dışsal faktörler arasında bir denge olması gerektiğini belirtir (Kernberg, 1999: 276).

Patolojik olmayan narsisizm, bireyin çevresiyle ve çevresinin beklentileriyle etkin bir şekilde başa çıkabileceğini hissetmesini, yapmış olduğu aktivitelerinden keyif almasını, elde etmiş olduğu başarılarıyla gurur duymasını, yapmış olduğu hata ve eksikliklerinden dolayı utanç ve öfke duygularını deneyimlemesini sağlamaktadır (Rozenbaltt, 2002: 53).

Patolojik olmayan narsisizmin gelişimi için gerekli olan ruh içi faktörler

Rozenbaltt (2002), ruh içi faktörleri şöyle sıralamaktadır:

1. Gerçekçi amaç ve isteklerin birleşmesinden oluşan ideal bir benlik,
2. Benlik ve diğerlerinin (bilgi ve duygular) temelinde iyi ve kötü tarafların birleştirilmesi,
3. İstek ve beklentileri karşılandığında özsaygının artmasına izin veren ve bu istekleri karşılamasını engellemeyecek derecede eleştirel bir süper ego,
4. Dürtülerin ego odaklı ifadesi ve haz almayı sağlayan içgüdüsel ihtiyaçların yükseltilmiş ifadesi (Atay, 2010: 17).

Patolojik olmayan narsisizmin gelişimi için gerekli olan dış faktörler

Kernberg (1999) ise dış faktörleri aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

1. Dış nesnelere kaynaklanan libidinal tatminler,
2. Egoya ait amaçların sosyal etkinlikler ya da başarı ile tatmin edilmesi,
3. Yaşanan çevrede gerçekleştirilen entelektüel ya da kültürel amaçların tatmin edilmesi (Atay, 2010: 17).

Patolojik olmayan narsistlerin özellikleri

Ronningstam, patolojik olmayan narsistiklerin özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamıştır:

1. Sınırlarını ve yeteneklerini gerçekçi bir şekilde değerlendirirler.
2. Eleştirilmeye ve reddilmeye tolerans gösterebilirler.
3. Güç ve saldırganlık duygularını kontrol edebilmektedirler.
4. Empati ve merhamet duygularına sahiptirler.
5. Gururu utanç gibi duygularını tölere edebilirler.
6. Diğer insanlarla dengeli ilişkiler kurabilmektedirler.
7. Büyük başarı hayalleri vardır (Godkin ve Allcorn, 2009: 42-43).

2.3.2. Patolojik narsisizm

Patolojik narsisizm, bireyin psikolojik varlığını tehdit eden güçlerden korumaya ayarlanmış bir kişilik organizasyonu gibidir (Rozenbaltt, 2002: 53).

Klinik teorisyenler, patolojik narsisizmin nedenleri ile ilgili kesin bir görüş birliği içerisinde olmasalar da hepsi, kırılğan ve büyüklenmeci benliğin sebebinin erken çocukluk dönemindeki empatiden yoksun ve tutarsız etkileşimlere bir tepki olarak görmektedirler (Gülmez, 2009: 20)

Psikodinamik görüşe göre; çocukluk çağında yaşanan korku, başarısızlık, bağımlılık gereksinimlerinin, ebeveyn yokluğu veya rahatsızlıkları sonucu ihmal, eleştiri ya da alayla karşılık görmesi gibi olumsuz durumlarla karşılaşılması bireyde patolojik narsisizmin gelişmesine yol açabilmektedir (Güleç ve Köroğlu, 1998: 742).

Patolojik narsistik bireyler, fiziksel ve ruhsal yönden kendilerini aşırı beğenen, üstün gören, sürekli beğeni, ilgi ve onay bekleyen, gittikleri yerlerde özel ilgi göreceklere ve üstün bir yeri hak ettiklerine inanan kişilerdir (Özçürümez ve ark, 2002: 152-160).

Kernberg, patolojik narsistik bireylerin diğer insanlarla girdikleri iletişimlerde kendilerinden çok fazlaca bahsettiklerini, diğer insanlar tarafından sevmeye, hayran duyulmaya büyük bir ihtiyaç duyduklarını ve görünüşte büyük bir çelişki yaratacak şekilde, çok yüksek bir kendilik kavramlarının yanı sıra, diğer insanlardan aşırı derecede takdir alma beklentileri içerisinde olduğunu belirtmiştir (Kernberg, 1999: 199). Patolojik narsistik bireylerin duygusal hayatları oldukça sığdır. Diğer insanlardan aldıkları takdir ya da kendi büyüklenmeci fantezileri dışında hayattan pek fazla zevk almazlar. Dış ilgi azlığından ve yeni kaynaklar narsistik bireyin kendilik saygılarını beslemediğinden dolayı kendilerini huzursuz ve sıkılmış hissederler (Kernberg, 1999: 199). Narsistik bireyler destek beklediği bazı kişileri idealleştirme, hiçbir şey beklemediği kişileri ise (genelde eski ilahları) küçük görme ve onlara tepeden bakma eğilimi gösterirler (Kernberg, 1999: 199).

Narsistik kişilik bozukluğu olan kişilerin kendilerini aşırı önemseme ile belirgin (grandiyöz) duyguları vardır. Kendine yönelik bu duyguları sürekli olarak çevreden besleme isteği belirgindir. Bu nedenle sürekli beğenilmek, övülmek, takdir edilmek isterler.

Bunu elde etmek için başka insanları kullanır ve hatta sömürürler. Bu durum ikili ilişkilerinde belirgin bozulmalara yol açar. Benlik saygılarında kırılmalara ve depresyona yatkındırlar (Yetiş, 2010: 19-20).

Kernberg patolojik narsisizm boderline kişilik bozukluğunun bir alt kategorisi olarak görür. Kernberg göre, çocukluk döneminde ortaya çıkan narsistik kişi, ego işlevlerini boderline kişilerinkinden daha iyi sürdürebilirken, bazılarının ego işlevleri açık bir şekilde boderline düzeyindedir (Geçtan, 1994: 273).

Patolojik narsistlerin genel düşünce yapıları

1. Ben çok özel bir insanım.
2. Üstün biri olduğum için özel davranılmayı ve birtakım ayrıcalıklar tanınmasını hak ediyorum.
3. Başkalarına uygulanan kurallar beni bağlamaz.
4. Tanınmak övülmek ve hayran olunmak çok önemlidir.
5. Benim konumuma saygı göstermeyenlerin cezalandırılması gerekir.
6. Diğer insanlar benim gereksinimlerimi karşılamalıdır.
7. Başkaları benim ne denli özel biri olduğumu anlamalıdır.
8. İnsanların beni eleştirmeye hakları yok.
9. Hak ettiğim saygıyı görmemem ya da halk ettiklerimin verilmemesi bağışlanamaz.
10. Başkaları kendine duyulan hayranlığı ve sahip oldukları varlığı hak etmiyor.
11. Ben çok yetenekliyim, başkalarının benim durumuma gelebilmeleri için kendilerine yeni yollar bulmaları gerekir.
12. Ancak benim kadar zeki ve parlak olanlar beni anlayabilir.
13. Büyük şeyler istemek için her türlü nedenim var (Köroğlu ve Bayraktar, 2007: 97).

Ronningstam (2005) kibirli, çekingen ve psikopatolojik olarak adlandırdığı üç çeşit patolojik narsisizm olduğunu ileri sürmüştür. Kibirli narsisizm sınıflandırması, patolojik narsisizme ilişkin birçok tanımlama ile ortak özellikler göstermektedir. Çekingen narsistik kişilere ait yaptığı tanımlama ise, kibirli narsistik özelliklerden kaçınan bireylere ilişkin özelliklerden söz etmektedir. Düşük benlik değeri ve düşük benlik etkinliği çekingen narsistlerin temel özellikleri arasında sayılır. Psikopatolojik narsistler ise, aşırı hassas ve durumları aşağılayıcı ya da tehdit edici olarak algılayabilen bireyler olarak değerlendirilir.

Kişisel deneyimlerinin kırılabilirliği, alınganlık, sinizm, reaktif depresyon, coşku ve iyimserlik gibi ruh halindeki çalkantılar ile sonuçlanır. Bu çalkantılı ruh hali, başkaları tarafından kolayca tehdit edilebilen özsaygılarının sürekli değişmesi biçiminde kendini gösterir (Atay, 2010: 21).

Kibirli narsistlere ilişkin özellikler

1. Şişirilmiş kırılabilir bir özsaygı.
2. Görkemlilik.
3. Öz saygısını koruyabilmek için yenilgi ve eleştiri karşısında şiddetli tepkiler.
4. Şiddetli öfke, kıskançlık ve utanç hisleri.
5. Algılanan aşağılanmalar karşısında aşırı ve ani tepkiler
6. Ruh halinde değişiklikleri (depresyon, sinirlilik, sevinç).
7. Kişiler arası ilişkileri öz saygısını artırma ve koruma için bir araç olarak görme.
8. Kibirli ve kendini beğenmiş tutumlar.
9. Hak iddia eden, kontrolcü ve saldırgan davranışlar.
10. Empati yapamama ve başkalarına bağlılıkta eksiklik (Godkin ve Allcorn, 2009: 43).

Çekingen (tedirgin) narsistlere ilişkin özellikler

1. Yeteneklerin gelişimini engelleyen çekingenlik.
2. Arzu ve görkemlilik ile ilgili utanç.
3. Özel ve mükemmellekle ilgili ödünleyici fanteziler.
4. Eleştiriye karşı toleransız ve aşağılanmaya karşı aşırı duyarlı olma.
5. Aşırı tedbirlilik.
6. Kolay kırılan duygular.
7. Kendisiyle çok aşırı ilgili olma.
8. Güçlü utanç duyguları ve başarısızlıktan duyulan korku.
9. Düşük etki.
10. Hak iddia etme algısına sahip olmama, alçakgönüllü, gösterişsiz ve iddiasızlık.
11. Kişilerarası ve mesleki ilişkilerde çekingenlik.
12. Bozulmuş empati yeteneği.
13. Güçlü kıskançlık duyguları (Atay, 2010: 22).

Psiko patolojik narsistiklerin özellikleri

1. Şişkin benlik imajlarını korumak için belirgin bir şekilde ahlaki olmayan ve psiko patolojik davranışlar sergilerler.
2. Sahip oldukları üstünlük duyguları diğer insanlara olan kıskançlıklarından ve onları sömürme duygularından kaynaklanır.
3. Empati bozukluğu, sadistlik, saldırgan ve kindar duyguları belirgin bir şekilde sergilerler.
4. Kendilerini aşırı derecede değerli hissederler.
5. İnsanları kullanmaya, sömürmeye yönelik davranışlar sergilerler.
6. Kıskançlık.
7. Sadakat ve bağlılık eksikliği.
8. Sinirlilik ve sert tepkiler.
9. Duyarsız, duygusuz ve hilekârlık.
10. Kurnaz ve engelleyici davranışlar.
11. Pişmanlık ve suçluluk eksikliği.
12. Kişiler arası ilişkilerde sadistlik.
13. Şiddet içeren davranışlar (Ronningstam, 2005: 110-111).

2.3.3. Topluluk narsisizmi

Varlığını sürdürmek isteyen örgütlü bir topluluk açısından, üyelerin narsistik enerjiyle yüklenmesi gereklidir. Topluluğun ayakta kalabilmesi, topluluk üyelerinin buna kendi yaşamları ölçüsünde, giderek yaşamlarından çok önem vermeleriyle sağlanır. Dahası, o topluluğun üyeleri kendi topluluklarının öteki topluluklardan daha erdemli, daha üstün olduğuna inandırılmaktadırlar. Bu tür narsistik birikim olmazsa, topluluğun ayakta kalmasını sağlayan gerekli enerji ya da topluluk uğruna yapılan özveriler büyük ölçüde azalır. Topluluk narsisizmini yaratan öğeler arasında bireysel narsisizmle ilgili olarak ele aldığımız benzer olguları bulabiliriz. Burada da narsisizmin tehlikesiz ve hastalıklı türleri arasında ayırım gözetebiliriz. Topluluk narsisizminin nesnesi herhangi bir şeyin başarılması süreci ile yer alır. Yaratıcı bir şey başarma gereksinimi topluluk tekbenciliğinin yarattığı dar çemberin kırılmasını, ilginin başarılmak istenen amaca yöneltmesini zorunlu kılar. (Bir topluluğun amaçladığı başarı toprak ele geçirmekse gerçekten üretici bir çabanın getirdiği yararlı etki büyük ölçüde yok olacaktır). Öte yandan topluluk narsisizminin

nesnesi topluluğun kendisi, görkemliliği, geçmişteki başarıları, üyelerinin bedensel sağlamlığıysa o zaman yukarıda sözü edilen karşıt eğilimler gelişmeyecek, narsistik eğilimle bunun getirdiği tehlikeler gittikçe artacaktır. Elbette gerçek yaşamda bu iki öge çoğu zaman birbirine karışmış olarak görülür (Fromm, 1994: 70-71).

Topluluk narsisizmi de, tıpkı bireysel narsisizm gibi doygunluğa gereksinim duyar. Bir düzeyde bu doygunluk insanın kendi topluluğunun üstün, öteki bütün toplulukların ise aşağı olduğuna ortaklaşa inanmakla sağlanır. Dinsel topluluklarda bu doygunluk, şu kolay varsayım ile kazanılır: “Benim topluluğum gerçek Tanrı’ya inanan tek topluluktur. Bu yüzden tek gerçek Tanrı benim Tanrım olduğuna göre öteki toplulukların hepsi saptırılmış, inançsız kişilerle doludur.” Bir topluluğun üstünlüğünü kanıtlamak için Tanrı’ya başvurulmasa bile topluluk narsisizmi dinsel olmayan bir düzeyde benzer sonuçlara ulaşabilir (Fromm, 1994: 77).

2.4. Narsisizm Otoerotizm İlişkisi

İlkel Narsisizm’de, self ve nesne henüz farklılaşmamıştır. Otoerotizm’de, erotik libido kişi’nin vücuduna veya onun kısımlarına bağlıdır. Otoerotizm demek, herhangi özel bir nesne ile bir ilişki yok demektir. Sevgi nesnesini (örneğin anne) veya kısmi nesneyi (örneğin meme) elde etme yolunda düş kırıklığına uğrayan çocuk, kendi vücut parçalarını (örneğin parmak emme), sanki arzu edilen nesnelere gibi kullanır. Otoerotizm ile narsisizm arasındaki benzerlik, her ikisinde de libido enerjisinin kişiye (self) yönelmesi ve dış çevreye hemen hemen hiç dikkat verilmemesi hususundadır (Ersevim, 2005: 413).

2.5. Narsistik Kişilik Bozukluğu Belirtileri

DSM-IV tanımına göre narsistik kişilik bozukluğu, “Dokuz kriterden beşinin veya daha fazlasının olması ile belirlenen, erken erişkinlik döneminde başlayan ve değişik şartlar altında ortaya çıkan, üstünlük duygusu (düşlemlerde ya da davranışlarda), beğenilme gereksinimi ve empati yapamamanın olduğu sürekli bir örüntü” olarak tanımlanır (Koroğlu ve Bayraktar, 2007: 92).

DMS-IV tarafından belirtilen narsistik kişilik bozukluğu ölçütleri aşağıdaki gibidir:

1. Narsistik kişiler, kendilerinin çok önemli biri olduğu düşüncesine sahiptirler (Örn: Başarılarını ve yeteneklerini aşırı derecede abartır, yeterli bir başarı elde etmeksizin olağanüstü biri olarak bilinmeyi bekler).
2. Narsistik kişiler, zihinlerini devamlı olarak sınırsız başarı, güç, zeka, güzellik ya da kusursuz sevgi fantezileri ile meşgul ederler.
3. Narsistik kişiler, kendilerinin özel ve eşi bulunmaz biri olduğuna inanır ve kendilerini ancak diğer özel insanların ya da toplumda statüsü yüksek olan insanların anlayacağına inanırlar.
4. Narsistik kişiler, çok beğenilmek, hayran olunmak isterler.
5. Narsistik kişilerde “Hak kazandım” duygusu olduğu için mantıksız beklentileri vardır.
6. Narsistik kişiler, kişiler arası ilişkilerinde insanları kendi çıkarları için kullanırlar. Kendi amaçlarına ulaşmak için, başkalarının zayıf yanlarını kullanırlar.
7. Narsistik kişilerde, empati eksikliği vardır. Diğer insanların duygularını, düşüncelerini ve ihtiyaçlarını tanıyıp tanımlamada isteksizdirler.
8. Narsistik kişiler, çoğu zaman başkalarını kıskanır, ya da başkalarının kendisini kıskandığına inanırlar.
9. Narsistik kişiler, küstah ve kendini beğenmiş davranışlar ya da tutumlar sergilerler (Paley, 2000: 70-71; Köroğlu ve Bayraktar, 2007: 92; Morrison, 2001: 485-486; DSM-III, 1980: 315-316).

2.6. Narsisizmin Temel Bileşenleri

Campbell ve Foster, 2007 tarihli çalışmalarında narsisizmin üç temel bileşeni olduğunu belirtmişlerdir. Bu bileşenler aşağıdaki gibidir:

1. Olumlu Benlik: Narsistik kişiler kendilerini diğer insanlarla karşılaştıklarında, kendilerinin diğer insanlardan daha iyi olduklarını düşünür ve kendileriyle ilgili düşünceleri, gerçeği yansıtmayacak kadar abartırlar. Narsistik bireyler olumlu benliğe ait görünümünü, başarı, güç, statü gibi alanlar aracılığıyla ya da fiziksel görünümüyle temsil ederler. Eşi bulunmaz ve özel kişiler olduklarını düşündüklerinden dolayı, bencildirler. Narsistik bireylerdeki bencillik duygusu, fazlasını hak ettiklerine dair inançlarında aşırı derecede kendini gösterir. Başarı odaklıdır. Küçük bir başarısızlık korkusu hissettiklerinde benlik değerlerini arttırmak için fırsatlar ararlar.

2. Narsistik benliğe sahip olanlar, kişiler arası samimi ilişkilere önem vermezler.
3. Benlik Düzenleyici Stratejiler: Narsist kişiler; iyi görünmek, kendilerini özel, başarılı, önemli ve pozitif hissetmek için çaba sarf ederler. Bazen bu benlik düzenleyici çabalar, güç ile ilgili fanteziler kurma veya başarısızlık için kendini değil de içinde bulunulan durumu suçlama gibi iç ruhsal düşünceleri vardır. Bazen de, ilişkilerinde kendi çıkarı için karşı tarafı kullanmak gibi düşüncelere sahip olurlar (Campbell ve Foster, 2007: 7).

2.7. Narsistik Kişilik Bozukluğuna Sahip Kişilerde Gözlemlenen Temel Davranışlar

1. İnkâr (Denial): İnkâr, tölere edilemeyen çatışma, kaygı ve duygusal acı gibi olumsuz durumlarla başa çıkabilmek için seçilen ilkel ve bilinçsiz bir metottur (Laughlin, 1970: 57). Narsistik kişilik, genellikle ideal ve gerçek benlik arasındaki farkı inkâr etmek ile karakterize edilir. Narsistik kişiler, inkâr sayesinde kendileriyle ilişkilendirilebilecek hatalarının farkına varmayı, tanımayı ve bu hatalarının sorumluluğunu almayı reddetmeye çabalamaktadırlar (Brown, 1997: 646).
2. Mantıklaştırmak (Rationalization): Bireyler kabul edilemez davranışlarına ve duygularına nedenler bularak bu olumsuz tutumlarını kabul edilebilir göstermek için kullandıkları bir girişimdir. Bu mekanizma, bilinç düzeyinde itici olduğu bilinen durumları, kabul edilebilir kılma ihtiyacından doğan, kendini andırmayı içermektedir (Laughlin, 1970: 251).
3. Kendini Yüceltme: Kişinin yetenek ve başarılarını aşırı derecede büyütmesini ifade etmektedir. Bireyin yapmış olduğu bu aşırı büyütme çoğunlukla duygusal açıdan önem taşıyan, hazza ulaşma amacındaki bilinçsiz arzuların fantezileridir (Brown, 1997: 646).
4. Egoist Nitelikler: Bireyin, olaylarla ilgili kendine hizmet eden, hazzı ve olumlu sonuçları içsel nedenlere, olumsuz sonuçları ise dışsal nedenlere atfetmeyi içeren açıklamalar ileri sürme eğilimidir. Narsistlerin, yüksek egoist nitelikler sergileyecekleri ve bu suretle yaralanabilir öz saygılarını korumak için kendine hizmet eden özellikler sergileyecekleri düşüncesi genel olarak kabul görmüştür. (Brown, 1997: 646).

5. Narsistik Hak Görme Algısı (The narcissist's sense of entitlement): Kişilerin başkalarından faydalanmaya hakları olduğuna dair kuvvetli inançlarını ifade etmektedir. Narsistlerin, başkalarına olan ilgi ve empati yetersizlikleri ve bu kişilerin hayranlıklarını ve onaylamalarını elde etmeye yönelik tatmin edilemez istekleri narsistik hak görme algısı ile ilişkilidir (Gülmez, 2009: 23). Narsistik bireyler bu durumda, küçük görmekle birlikte, saygılarına ve onaylanmalarına ihtiyaç duydukları kişiler tarafından tehdit edilmiş hissetme ikilemiyle karşılaşmaktadırlar (Rhodewalt ve Morf, 1995: 18). İnkâr, ussallaştırma, kendini yüceltme, egoist nitelikler gibi birçok narsistik kişilik durumu bu yatkinlığı desteklemektedir (Brown, 1997: 647).

2.8. Narsistik Savunma Mekanizmaları

Freud, kişinin küçük yaşlardan itibaren kendi benliğini korumak amacıyla, karşılaşmış olduğu sorunlardan, yaşamış olduğu iç ve dış çatışmalarından en az şekilde zarar görmek ve etkilenmemek için bireyin kendini çeşitli şekillerde rahatlatmaya yönelik savunma mekanizmaları geliştirdiğini ileri sürmüştür. Bunlardan narsistik savunmalar en ilkelleri olup, daha çok çocuklar ve psikotik grup olarak adlandırılan kişiler tarafından kullanılır (Gülmez, 2009: 25).

Narsistik savunmalar, narsistik denge bozulduğunda veya narsistik dayanaklar kaybolduğunda ortaya çıkar. Bu savunmalar katıllıkları ile bir yandan psikolojik davranış bozukluklarına yol açmakta, diğer yandan ise nesne karşıtı önlemler olarak nesne ilişkisi ile narsisizm arasındaki karşıtlığı dengelemektedir (Parman, 1996: 435).

Ego tarafından kullanılan savunmaların hiçbiri tamamen kapsayıcı olmayan ya da bütün ilgili faktörleri dikkate almayan bir dizi sınıflandırmalara göre kategorize edilebilirler. Gelişimsel olarak örneğin, ortaya çıktıkları libidinal evre açısından sınıflandırılabilirler. Bu nedenle, inkâr, yansıtma ve çarpıtma gelişimin oral evresine ve nesne ilişkilerine karşılık gelen narsistik evreye konulur (Çağl, 2011: 26).

Söz konusu savunma mekanizmaları aşağıdaki gibidir:

1. İnkâr (Denial): Bireyin benliği için tehlikeli olarak algılanan ve rahatsızlık verecek olan bir gerçeği yok saymak, görmezden gelmek, bilmemek temeline dayanan ilkel bir

savunma mekanizmasıdır. Bazı durumlar karşısında insan çok ve rahatsız edici olaylar karşısında acizlik içerisinde kalır. Kişi kendini çaresiz bırakan olay ile baş edemeyeceğini anlarsa bu durumda kullanabileceği tek yol varolan olumsuz durumu yok saymaktır (Eroğlu, 2006: 65).

2. Çarpıtma (Distortion): Bireyin kendi iç dünyasının gereksinimlerine göre, kendi dışındaki durum ya da süreçleri gerçekçi olmayan bir şekilde değişikliğe uğratmasıdır. (Kötü alışkanlıkları nedeniyle sevilmeyen bir kişinin, “Ben çok güzelim, akıllıyım, o yüzden meyve veren ağacı taşlarlar” diyerek sevilmediğini belirtmesi gibi) (Gülmez, 2009: 25).
3. İlkel İdealleştirme (Primitive Idealization): Kişinin etrafındaki tüm bireyleri ya tamamen iyi ya da tamamen kötü olarak algılamasıdır. İyi olarak algılananların iyilik dereceleri abartılıp tanrılaştırılmakta, kötü olarak algılanmış olanlar ise, yerden yere vurulmaktadır. Bu nedenle karşısındakiler haksızlığa uğrayabilmekte ya da aldanabilmektedirler (Gülmez, 2009: 26). Freud’un tanımladığı ilk savunma mekanizmalarından olan (1894) izolasyon (yalıtım) mekanizması kabul edilemeyen, ruhsal gerginlik yaratan ve çatışma doğuran düşünce veya fantezilerin duygusal boyutundan izole edilerek zayıflatılması böylece daha kontrol edilebilir ve kabul edilebilir hale getirilme çabası olarak tanımlanabilir. Düşünce zayıflamıştır fakat hala bilinç düzeyindedir ve tüm bağlantılarından ayrılmıştır. Kişi deneyimlerinin, düşüncelerinin veya fantezilerinin duygusal boyutunu yalıtarak düş kırıklığına, zedelenmeye, üzüntüye karşı korunmaya çalışır. Kendi sorunlarından söz ederken bir başka insana ait olayları anlatıyormuşçasına duygusal küntlük gösterebilirler. Yaşadığı acı verici bir deneyimi mantıklı açıklamalar yaparak dile getirebilir, üzüldüğünü söylediğinde bile duygulanımdan yoksun bir tutum sergileyebilir (Taşkent, 2010: 33).
4. Yansıtma (Projection): Kişi toplumca kabul görmeyen davranışlarının nedenini (Baymur, 1972: 102) kendi eksiklik ve başarısızlıklarının sorumluluğunu başka insanlara yükler. Suçluluk duygusu çıkaracak olan dürtülerini, düşüncelerini ve isteklerini diğer insanlara yükler (Geçtan,2010: 80). Kişinin kendisinde yer alan kabul edilemez arzularını, duygu ve düşüncelerini karşısında yer alan kişiye atfederek düşünmesidir. Böylece olumsuz olabilecek her türlü düşünce ve his içeriğini kendisinden uzaklaştırarak dışarıdakine yüklemektedir (Deniz, 2007: 49).

5. Yansıtımlı Özdeşim (Projective Identification): Bu, çok özel bir “projection” olup, biri kendi hakkında istenmeyen özelliklerini başka bir kimseye aktarılması ve bu projeksiyon yapılan kimseyle birlikte hissedilmesi, yani öz deşilmesidir (Ersevım, 2005: 238). Kişinin dayanamadığı, acı veren özelliklerini ya da iyi bulduğu özelliklerini güven duymak için karşısındakine yansıtmasıdır. Karşıdaki kişinin olumlu özelliklerinin sağlam kişiliği tarafından daha da olumlu hale getirildiği inancı ile işlenmiş özellikler tekrar kişi tarafından geriye alınarak kendi özellikleri arasına katılmaktadır. Bu savunmanın sıklıkla kullanılması kişinin sürekli olarak başkalarına bağlanmasına yol açabilmektedir. Yansıtımdan farklı olarak, burada kişi yansıtılan şeyi tamamen inkar etmemektedir. Kişi kendi duygularının, dürtülerinin farkındadır; ancak bunları başkalarına yönelik makul tepkilere bağlamaktadır (Gülmez, 2009: 26).
6. Bölünme (Splitting): İnsan benliğinde bulunan doğal dürtülerin ya da içe atılmış olan nesnenin olumlu ve olumsuz, iyi ve kötü diye bilinen parçalara bölünmesi; iyinin yaşatılmaya, kötünün yok edilmeye ya da kötünün yaşatılıp, iyinin yok edilmeye çalışılmasıdır (Deniz, 2007: 50).

2.9. Narsisizm ve İnsan İlişkileri

Narsistik bireyler çocuklukta ebeveynleri ile olan olumsuz deneyimlerinden dolayı, sonraki ilişkilerinde de düşmanlık ve şüphecilik gösterirler (Morf ve Rhodewalt, 2001: 179).

Narsistik bireyler, içe değil dışa yönelik araçsal nedenlerle başkalarıyla etkileşim ve iletişim içine girme eğilimindedirler. Narsistik birey, diğer insanları sadece amacına ulaşmak için bir araç olarak görmektedir. Sosyal çevre, önemli başarı süreçlerinin yer aldığı ve iktidara yönelik şiddetli arzularını doyurabilecekleri bir arena olması nedeniyle önem taşımaktadır. Narsistik bireyler, diğer insanları bir araç olarak gördüklerinden, diğer insanlarla yakın ve samimi ilişkiler kuramamaktadırlar. Bundan dolayı da yakın ilişkilerinde temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk çekmektedirler (Andrew ve ark 2001: 217).

Narsistik kişiler, kendilerini fiziksel ve ruhsal yönden aşırı beğenen, üstte gören, sürekli beğeni, ilgi ve onay bekleyen, gittikleri her yerde hemen özel ilgi göreceğine ve üstün bir yeri hak ettiğine inandıklarından dolayı, girmiş oldukları ilişkilerde narsistik duyguları

tatmin edilmediğinde hayal kırıklıkları ve incinmeler yaşamaktadırlar. Narsistik bireyin benlik saygısı, çevreden gelecek ilgi, beğeni ve onaylarla beslenmektedir (Öztürk, 2002: 436).

2.10. Narsisizm Boyutları

1. **Üstünlük Boyutu:** Kendine güveni, bağımsızlığı, iddialı olmayı ve başarı ihtiyacını yansıtır (Raskin ve Terry, 1988: 892) Üstünlük özelliği gelişen bireyler başkalarına kıyasla kendi zihinsel ve fiziksel özelliklerine veya yetilerine gerçeğe uymayan aşırı, abartılı bir önem vermesiyle ve bu temelde kendini herkesten üstün, önemli görmesiyle tanımlanan bir tutumdur. Üstün olduğunu düşünen kişiler kendilerinin özel insanlar olduğuna inanır ve öyle davranırlar. Kendini özel hissetme, benzersiz ve farklı olma arzusu, insanı istisnai (özel) ve herkesten daha iyi olduğu fikrine götürür. Kendini beğenmişlikle birlikte bu durum başkalarını küçümseme ve onları kendinden aşağı görmenin bir sorun olmadığı inancını haklı çıkarmasına yardım eder (Özel, 2013: 253). Üstünlük duyguları, en iyiye yöneliktir ve sadece en iyi ile ilişkili olmayı gerektirir. Üstünlük duygusu gelişmiş olan insanlar kendilerinin, diğer insanlardan üstün olduğunun bilinmesini isterler (Wonneberg, 2007: 17).
2. **Sömürücülük Boyutu:** İsyankarlığı, uyumsuzluğu, kinciliği ve başkalarına karşı saygı ve hoşgörü göstermemeyi yansıtır (Gülmez, 2009: 32). Narsistik birey, diğer insanları ayrı varlık olarak görmez. Onları adeta kendi benliğinin birer uzantısı gibi algılar. Bu durum, gelişmemiş bir bilince sahip bu kişileri, kişiler arası ilişkilerinde sömürücü bir insan tipi yapar. Bir bakıma empati gösterememeleri ile aynı kaynaktan beslenen bu sorun, narsistlerin saldırganlık dürtülerini kontrol etmelerinde zorluk yaşamaları ile de ilişkilidir (Hotchkiss, 2003: 24). Narsistler için tüm ilişkiler sömürücülükle ilgilidir. Ne zaman ki birileri onlardan yardım almaya, onlara dayanmaya başlarsa, bir taraftan bu kişilerden yarar sağlayacakları hissine kapılırken, diğer taraftan sömürülüyor olma endişesi ve korkusu yaşarlar. Bu nedenle başkalarına olan bağımlılıklarını inkar ederler. Sıradan karşılıklı bir alışveriş bile onlara istila edildikleri ve kullanıldıkları hissini verebilir. Bu nedenle kendilerini “veren el (üstün taraf)” olarak algıladıkları ilişkilerde ısrar ederler (Hotchkiss 2003: 125).

3. Otorite boyutu: Hakimiyeti, iddialı olmayı, liderliği, eleştireliliği ve kendine güveni yansıtır (Gülmez, 2009: 32). Narsistik kişiler, kendilerinin ulaşılamaz bir insan oldukları hissi uyandırma eğilimindedirler. Dokunulmazlık zırhı altında insanların ancak kendilerine boyun eğmeleri gerektiği düşüncesine sahiptirler (Saydam, 1996: 420). Narsistik bireyler, kendilerine aşırı güvenirlir ve iddiacıdırlar. Bu yüzden risklere karşı fazlasıyla dayanıklıdırlar. Başa güreşme, en iyi olma ve en yüksek konumda bulunmaya eğilimli olup kendilerinin en başarılı ve en parlak olacaklarına inanırlar. Onlar, birlikte çalışmaktan daha çok bireyselliği tercih eder ve ekip çalışmalarında başarıyı ekiple paylaşmaktan çok kendilerine mal etmeyi severler. Bu yüzden diğer insanlarca sevilmezler. Takdir edildiklerinde bireysel olarak kısa süreli başarı gösterebilirler. Siyasi ve ticari örgütlerde kendilerini kanıtlayıp yeteneklerini iyi sergilerler (Özel, 2014: 314). Başarıya ve övgüye olan aşırı tutkuları yanında güçlü, gösterişli ve başkalarını yönlendirmede etkili olmaları dolayısıyla eğitim, iş ve toplumsal örgütlenme alanlarında lider konumunda bulunurlar (Volkan, 2012: 289).
4. Hak İddia Etme Boyutu: Hırslı olmayı, güce duyulan ihtiyacı, hakimiyeti, kinciliği ve inatçılığı ifade eder (Gülmez, 2009: 33). Hak iddia etme boyutu öne çıkan narsistik bireyler, hak etsinler ya da etmesinler her şeyden kazanım elde etmek isterler. Kendi görünürlüklerini artırmak, yeteneklerini herkese göstermek, işleri yürütebildikleri konusunda insanları ikna etmek ve tüm alkışı toplamak için sebatkâr ve engellenemez bir istek taşırlar. Hak iddia etme duygusunu yaşarlar, çünkü başkaları için geçerli olan kurallara uymak zorunda olmayacak kadar kendilerini özel hissederler (Jones, 2004: 223).
5. Kendine Yeterlilik Boyutu: İddialı olma, bağımsızlık, kendine güven ve başarıya duyulan ihtiyaç ile ilişkilidir (Gülmez, 2009: 33). Kendine yeterliliğe sahip bireyler, kişisel bir yanlış yaptıklarında çevresindekiler, o yanlış ortaya çıkaramaz ve bu nedenle benlikleri, incinmeye karşı korunmuş olur. Bu insanlar, eleştiricilerin kendi yeterliliğine zarar vereceğini düşündüğü eleştirilerinden refleks olarak kaçıp, kendi yeterliliğini yeniden kurmaya çalışır (Timuroğlu, 2005: 79).
6. Teşhircilik boyutu: Duygu arayışı, dışa dönüklük ve dürtüleri kontrol edememe ile ilişkilidir (Gülmez, 2009: 3). Kendini beğenen narsistik kişiler kendi teşhirciliklerinden ve diğerlerini küçümsemeden kaynaklanan benlik imgesi söz konusudur (Bogart ve ark,

2004: 35). Narsistik bireylere göre kendileri dünyanın en güzeli ve yakışıklısıdır. Vücutlarını sergilemekten kaçınmazlar. Saçları, giysileri, dış görünüşleri çok önemlidir. Sürekli etraflarından ilgi beklerler. Aynaya veya fotoğraflarına bakmaktan çok hoşlanırlar (Hamedoğlu, 2009: 13). Teşhircilik, sürekli ilgi odağı olmaya ve dikkatleri kendi üzerine çekmeye yönelik genel bir eğilimdir. İlgi odağı olmayı isteyen, dikkat çekmeyi seven narsistler, bunun için her şeyi yaparlar. Kendilerini tanıtma arayışları ve fark edilme arzuları vardır. Fiziksel güzellik arzusu insanın kendine hayranlığının bir göstergesidir. Narsistler fiziksel çekicilik, zeka ve yetenek gibi becerilere sahiptirler. Başkalarından daha güzel, yakışıklı ve çekici olduklarına inandıklarından dolayı dış görünüşlerine oldukça dikkat eden bir yapıya sahiptirler. Bu yüzden, dış görünüşlerine çok değer veren, pahalı ve dikkat çekici kıyafetler giymeye ve etraflarından sürekli ilgi bekleme eğilimindedirler. Dış görünüş saplantılarını, statü ve başkalarından ilgi görmenin bir yolu olarak kullanmaktadırlar. Gerçeklik duygusundan daha çok dış dünyaya karşı verilen görüntünün önemli olduğu düşüncesi ile onların yüzünde sürekli olarak bir gülümseme oluşur ve hangi açıdan daha iyi göründüklerinin hep farkındadırlar (Özel, 2013: 254). Psikanalitik açıklamalara göre teşhirciler, oidipal çatışmasını başarılı bir şekilde çözememiş kişileri ifade etmektedir (Kocakula, 2012: 109).

7. Kendini Beğenme Boyutu: Kişinin kendisini fiziksel olarak çekici bulması ve bu nedenle başkaları tarafından yargılandığını düşünmesi ile ilgilidir (Raskin ve Terry, 1988: 892).

2.11. Narsisizm ve Performans

Narsist insanların kendilerini değerli ve saygın hissetmeleri, başkalarına üstünlüklerini sergileyebilme, gösterebilme ve onların hayranlıklarını kazanabilmelerine bağlıdır. Diğer insanlar gibi sevilme ve umursanma ile pek fazla ilgilenmezler. Bundan dolayı narsistik bireyler, benlik saygılarını koruyabilmek için başarısızlığa uğramamak için daha fazla çalışmakta ve daha fazla ısrarcı olmaktadır. Narsistler başarısız oldukları durumlarda, bu başarısızlığın bir şanssızlık sonucu olduğunu ispatlamaya çalışırlar (Wallace ve Baumeister, 2002: 832).

Wallance ve Baumeister tarafından yapılan çalışmalarda, narsistik bireylerin zor ve stresli görevlerde narsist olmayan bireylere göre daha iyi bir performans sergiledikleri belirlenmiştir. Narsistik bireylerin kendilerine olan özgüveni, şöhrete olan düşkünlükleri ve

başarısızlık korkularının üstesinden gelebilmelerinden dolayı genellikle, yüksek baskılı, iyi profile sahip işler aramaktadırlar. Düşük düzeyde narsisizm gösteren kişilerde ise başarısızlığın getireceği tehdit, başarı ve şöhret isteğinin önüne geçmektedir (Wallace ve Baumeister, 2002: 831).

Narsisizmin önemli bir özelliği de takım performansı üzerine etkisinin olmasıdır. Narsistik özellikleri taşıyan bireyler iyi bir takım oyuncusu olmamaktadırlar. Empati kurma yeteneğinden yoksun olduklarından diğer insanları kendini yüceltmek için bir araç olarak görme eğilimindedirler. Kendilerini diğer insanlardan üstün olarak gördüklerinden kişiler arası ilişkilerinde baskın rol oynarlar. Takım halinde yapılan çalışmalarda, takımın performansı için yapacağı katkıların fark edilmesinin zor olduğunu düşünmesi sonucunda, sahip olduğu yeteneklerin altında bir performans sergilemektedir. Narsistik bireylerin takım içerisinde kendi potansiyelinin altında bir performans sergilemesi takımdaki diğer bireyler tarafından hoş karşılanmamakta, bundan dolayı narsistik bireylerin takım içerisinde bulunmaları takımın amacına zarar vermekte ve grup içerisinde tartışmalara yol açmaktadır (Wallace ve Baumeister, 2002: 832).

Narsisizmin, belirgin bir şekilde takım üzerinde olumsuz bir etkisi olmasına rağmen; bazı durumlarda narsisizm, takım performansına fayda sağlayabilmektedir. Bir karar vermek ya da bir plan geliştirmek için bir araya gelen grup üyelerinin bazıları, grubun diğer üyeleri ile aynı düşünceleri paylaşmadıklarında fikir ve önerilerini kendilerine saklayabilmektedirler. Bu da takımın üretkenliğinin zarar görmesine neden olmaktadır. Ayrıca değerlendirilme endişesi; otoriteye saygı, çatışmadan kaçınma, kişilerin grup toplantılarında fikirlerini kendilerine saklamalarının yaygın sebeplerindendir. Narsist kişiler, negatif değerlendirilme ihtimalini göze alabilecek kadar kendilerinden emin ve küstah olduklarından bu nedenlerin hiçbiri narsistler için engel oluşturmamaktadır. Üstünlük ve hakimiyet hisleri, diğerlerinin fikirlerine uymalarına engel olur. Narsist kişiler için farklı fikirde oldukları kişinin statüsünün önemi yoktur. Ayrıca başkalarının duygularının farkına varmadıkları, bunları önemsemedikleri ya da umursamadıkları için zıtlasmaktan da çekinmemektedirler (Gülmez, 2009: 34).

2.12. Narsisizme Neden Olan Ebeveyn Davranışları

Küçük çocuklarda benlik saygısı, hayatlarındaki önemli kişilere bağlıdır. Derinden ve koşulsuz sevildiği, kabul edildiği, önemsendiği, bedensel ve duygusal olarak beslenmeyi hak eden bir varlık olduğu inancına bağlıdır (Ozan, Kırkpınar, Aydın, Fidan ve Oral 2008: 25-26).

Anne ve çocuk arasında doğru bir iletişim kurulamadığı takdirde, çocuk dış dünyanın tehlikeli, düşmanca, değişken ve öngörülemez bir ortam olduğuna inanır ve temel güvensizlik duygusu gelir. Çocuk için tek çıkış yolu, anneye sınıksız olarak sadık ve bağımlı kalmaktır. Annenin çocuğuna karşı, soğuk, emredici, baskıcı ve duygusal olarak çocuğuna uzak davranması gibi olumsuz tutumlar, narsisistin üst benliğine katılan ve ona olumsuz sözler söyleyen ve onu değersizleştiren bir ses haline gelir. Bu durum çocukta narsistik kişilik gelişimini etkilemektedir (Ozan ve ark. 2008: 25-28).

Horney, narsistik kişilik bozukluğu gelişimine neden olan bozuk ilişkileri; dominant, aşırı koruyucu, göz korkutucu, huzursuz, aşırı müşkülpesent, fazla hoşgörülü, istikrarsız, riyakar, kayıtsız ve diğer kardeşlere düşkün olmak gibi anne ve baba figürleriyle ilişkilendirir (Atay, 2010: 11).

Millon ve arkadaşlarının desteklediği sosyal öğrenme bakış açısına göre; aşırı hoşgörülü ebeveyn davranışları narsisizme neden olmaktadır. Çünkü çocuğa onun herhangi bir üstün çaba, performans ya da davranış göstermeden özel davranılmaya hakkı olduğunu öğretmektedir. Narsistik kişiliğin özelliklerinden olan üstünlük hissi ve hak iddia etme algısı, ebeveynin çocuğa karşı olan davranışları ve bazen mimikleri ile dahi öğretilmektedir. Baskın görüşler çerçevesinde narsisizmin gelişmesine neden olabilecek ebeveyn davranışları: Aşırı hoşgörülü, suiistimalci-manipüle edici ve sevgisiz- kuralcı olmak üzere üç grupta toplanabilir. Horton ve meslektaşları tarafından 2006 yılında yapılan bir çalışmanın sonuçlarında, narsisizm gelişimiyle ebeveyn içtenliğinin pozitif, ebeveyn kontrolünün ise negatif ilişkili olduğu bulunmuştur. Ayrıca çocuklarına herhangi bir sınır koymadan fazla şefkat gösteren ebeveynlerin çocuklarının narsistik kişilik geliştirebileceğine vurgu yapılır (Atay, 2010: 11-12).

2.13. Narsistik Kişilik Biçimi ve Bozukluğu Arasındaki Ayrımlar

Biçim: Diğer insanların olumsuz yargılamalarından duygusal olarak incinmiş olsalar da, bunun üstesinden gelebilirler.

Bozukluk: Eleştirilmeye, öfke ile tepki verirler. Tepki vermediklerinde kendilerini aşağılanmış, küçük düşürülmüş hissederler.

Biçim: Diğer insanlarla olan ilişkilerinde kurnazca davranırlar. Diğer insanları kendi amaçlarına ulaşmak için başkalarının güçlerini, üstünlüklerini kullanırlar.

Bozukluk: Kişilerarası ilişkilerde sömürücüdürler, kendi amaçlarına ulaşmak için başkalarını sömürürler.

Biçim: Kendilerini, kendi düşüncelerini ve projelerini çok iyi pazarlarlar.

Bozukluk: Özel bir önemleri olduğuna ilişkin bir duygu, düşünce içindedirler.

Biçim: En tepede olmak için mücadele etmeyi ve orada kalmayı aşırı derecede seven kişilerdir.

Bozukluk: Narsistik bireyler için sorunları kendilerine özgüdür ve yalnızca diğer özel insanlar tarafından anlaşılacakları inancına sahiptirler.

Biçim: Kendilerini, kendi alanlarında en iyi ve en başarılı olarak zihinlerinde canlandırabilirler.

Bozukluk: Zihinleri sınırsız güç, başarı, güzellik ya da ideal bir sevgi ile meşguldür.

Biçim: Sahip olduğu yeteneklerin eşsiz ve mükemmel olduğuna inanırlar ama özel bir ayrıcalık ve tutum beklemezler.

Bozukluk: Özel bir hakka sahip oldukları düşüncesine sahiptirler ve mantıksız bir şekilde kendilerine özel bir insanmış gibi davranılmasını beklerler.

Biçim: Beğeni ve övgüyü güzel bir biçimde kabul ederler.

Bozukluk: Devamlı olarak ilgi görme ve beğenilme arayışı içindedirler.

Biçim: Kendi duygu ve düşüncelerinin farkında oldukları gibi diğer insanların da bir miktar duygu ve düşüncelerinin farkındadırlar.

Bozukluk: Sahip oldukları empati eksikliğinden dolayı diğer insanların nasıl hissettiklerini tanımlamakta yetersizdirler.

Bozukluk: Zihinleri kıskançlık duyguları ile meşguldür (Sperry, 2003: 149).

2.14. Narsisizm Seviyesinin Ölçülmesi

Narsistik kişilik ilk kez DSM-III'de, klinik ve teorik, kuramsal olarak yer alır (Paley, 2000). DSM-III öncesinde, narsistik kişilik düzeyini belirlemeye yönelik bir ölçek bulunmamaktadır. Söz konusu ölçekler narsisizmi bir sınıflandırma içinde, diğer değişkenlerin yanı sıra bir değişken olarak değerlendirmiştir. Bu ölçeklerin geçerliliğine dair az sayıda çalışma ve bulgu bulunmaktadır (Raskin ve Terry, 1988).

Raskin ve Hall, 1979 yılında herhangi bir klinik belirti göstermeyen popülasyonda narsisizm boyutundaki bireysel farklılaşmaları ölçen "Narcissistic Personality Inventory" (NPI) ölçeğini geliştirmişlerdir. Raskin ve Hall'ın geliştirmiş olduğu bu ölçek, DSM-III davranışsal ölçütlerini ana temel kabul ederek, narsistik kişilik özelliklerini yansıttığı düşünülen toplam 220 madde çiftinin yer aldığı bir listeden oluşmaktadır. Yaptıkları güvenilirlik ve geçerlilik çalışmalarının ardından bu liste 80 maddeye indirilmiştir. Ölçeğin geçerliliğine yönelik olarak farklı araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalar sonucunda, ölçeğin kullanılabilir olduğu anlaşılmıştır. Emmos tarafından 1984 yılında yapılan araştırmada NPI içinde, sömürücülük/hak iddia etme, liderlik/otorite, üstünlük/kendini beğenme ve kendiyle meşguliyet/kendine hayranlık olarak isimlendirdiği dört faktör belirlenmiştir. Raskin ve Terry, aynı faktör içinde yer alan maddelerin, farklı kavramsal boyutları ifade ettiği öngörüsünden hareketle yürüttükleri çalışmalarında, ölçeğin madde sayısını 40'a düşürmüşler ve 7 faktör tespit etmişlerdir (Raskin ve Terry, 1988).

Kırk soruluk narsistik kişilik bozukluğu (NPI) ölçeğinin 16 soruluk kısa formu, Daniel R. Ames, Paul Rose ve Cameron P. Anderson tarafından 2005 yılında geliştirilmiştir. 16 sorudan oluşan narsistik kişilik bozukluğu ölçeğinde kendini beğenme faktörü ölçek dışı bırakılmıştır (Ames, Rose ve Anderson, 2006).

Brien (Multiphasic Narcissism Inventory) (OMNI), 41 maddeden oluşmakta ve “evet - hayır” diye cevaplanan bir ölçektir (Brien, 1987).

Minnesota çok yönlü kişilik envanteri ile de narsistik kişilik belirlenebilmektedir (Ceyhun ve Oral, 2008:172).

2.15. Spor ve Narsisizm

Narsistik kişilik üzerine yapılan çalışmalardan, narsistik kişilik özelliği gelişmiş bireylerin, kendi fiziksel ve bedensel özelliklerini aşırı derecede beğendikleri anlaşılmıştır. Spor, bireyin fiziksel ve bedensel gelişimine katkıda bulunarak, bireyin kendisini daha olumlu şekilde değerlendirmesini sağlamaktadır. Spor sayesinde güzel ve estetik fiziğe kavuşan bireylerin, kendini değerlendirmesi ve algılaması sporcu olmayan bireylerden daha farklı olmaktadır.

Sadece günümüzde değil geçmişte de hemen tüm toplumların dış görünüşe, çekiciliğe, güzel ve yakışıklı olmaya verdikleri önem ister istemez, hemen herkeste hoş ve beğenilir olma arzusunu yaratmıştır. İnsanlar daha güzel görünmek uğruna yoğun çabalar sarf etmeye başlamışlardır. Fiziki görünüşe verilen önem çoğunlukla kitle iletişim araçlarıyla tüm toplumlara, dolayısıyla da tek tek bireylere ulaştırılırken, insanlar da bu tür görüş ve değerlendirmelere koşullanmışlardır. Görünüşe verilen anlam ve görünüşle ilgili değerlendirmeler, içinde bulunulan zamana ve toplumun kültürüne göre değişebilmektedir. Eski çağlarda tanrıçalar aşırı kilolu ve bu halleriyle beğeni toplarken, günümüzde kadınlar ince ve narin bir beden yapısına özendirilmektedir (Tezcan, 2009: 24).

Eski Yunanda, Sparta’da ve neredeyse bütün toplumlarda, insanlar fiziksel gelişimlerine ve görünüşlerine büyük önem vermişlerdir. Eski zamanlarda yapılan spor karşılaşmalarında yarışacak sporcular ve bu yarışlarda derece elde eden sporcular toplumlarında saygın bir yer elde etmişlerdir.

2.15.1. Eski Yunan'da spor ve narsisizm

Sparta'da, çocuklar daha doğar doğmaz, devlet görevli memurları göndererek doğan çocuğu muayene ettiriyordu. Eğer çocuk kanlı canlı görünüyorsa ve bedeninde herhangi bir kusur bulunmadığı taktirde çocuğun yaşamasına izin veriliyor ve hemen devlet tarafından kabul ediliyordu. Aksi durumlarda ise çocuk dağlara götürülüp bir uçurumdan aşağıya bırakılıyordu (Davidson, 2008: 59). Çocuk 7 yaşına kadar annesinin yanında eğitilirdi (Milâsh,1941:9; Göçer, 1975: 64). Ardından da kampa alınarak çok sert bir beden eğitimine maruz tutulurdu. Her on günde bir, uzmanların önünden çıplak bir şekilde geçirilerek sınava tabi tutulur; bedensel ve idman durumları kontrol edilirdi. Spartalı gençler geçirmiş oldukları sert ve zor beden eğitimi sayesinde olimpiyat oyunlarının, ilk iki yüz yılında şampiyonlukların çoğunu kazanmışlardır (Afyon ve Tunç, 1997: 29).

Eski Yunan'da, ilk zamanlar cimnastik sadece özgür olan erkek vatandaşların hakkı idi. Yarı vatandaş olarak sayılan "Metök"ler kendilerine ait Gymnasyum'larda çalışabilirken esir sınıfına ait bireylerin ise, eğitime hakları yoktu (Afyon ve Tunç,1997: 34). Eski Yunan'da spor, var olan üstün yeteneklerinden dolayı elit tabakanın eğitiminin bir parçası ve erkek çocukların eğitiminde olmazsa olmazlarından birisiydi (Talimciler, 2010: 20).

Eski Yunan'da, köleci her toplumda olduğu gibi, kölenin emek gücü bir meta değildi. Bu gücün kazanılması, işe alma yoluyla değil, iktisadî olmayan bir yolla, baskı ve zorlamayla oluyordu. Köle, Yunanlıların deyimine göre, bir bedendi yalnız, bir şey, basit bir üretim aleti idi. Tüm öteki aletler ve hayvanlar gibi, köle de efendisinin mutlak mülkiyetinde idi. Efendisi onu alır, satar ve hatta öldürebilirdi (Tanilli, 1994: 323-324).

Grek düşüncesinde, insanın arınması için bedenini ve ruhunu bir eğitimden geçirmesi gereklidir. Beden ve ruh eğitiminin ardından ortaya çıkan sonuca Grekler "Kalokagathia" güzellik ve iyilik diyorlardı. Bu ülkünün her bir yarımı ise, "arete" meziyet kusursuzluk diye, adlandırılıyordu (Davidson, 2008: 19). Grekler için kusursuzluk her şeyden önce; içtenlik, sahicilik, doğruluk, bütünlük, uçarılıktan uzaklık anlamına geliyordu (Davidson, 2008: 19). Grekler fiziksel eğitim ile sağlıklı olma, güçlü olma, sağlam ve vakur bir görünüme sahip olmayı amaçlamaktaydılar (Davidson, 2008: 93).

Antik dönemin ilk yazılı kaynaklarını bize ulaştıran yazarlardan Homeros'un eserlerinde, hem kamusal hem de günlük yaşamın her alanına nüfuz etmiş bir spor anlayışıyla karşı karşıya kalıyoruz. Bunun da nedeni, Antik Yunan'da da sporun önemli bir yere sahip olmasının en büyük nedenlerinden birisi sayılan, Yunanlıların yarışmacı ve rekabetçi bir yapıda olmalarından kaynaklanmaktadır. Bu duygu onları her alanda "iyi ve üstün" olmaya teşvik etmiş ve kendini en rahat şekilde spor alanında göstermiştir. (Çokbankir, 2009: 79). Bir sporcu elde ettiği başarının ardından, büyük bir onur ve övünç elde ediyordu. Başarı elde eden sporcunun heykeli ve onurlandırma yazıtı kentin en merkezi yerinde (agora, ana yol, palaestra vb.) halka sergileniyordu. Bir sporcu başarı elde etmenin yanında, yakışıklı, güçlü ve zeki olmalıydı. Homeros, ideal bir kahramanın fiziksel ve zihinsel açıdan güce sahip, aynı zamanda da cesur olduğunu vurgulamaktadır. Pindar'da galibiyet şiirlerinde sporcuların gücünü, güzelliğini methetmiştir. Sporcuların güzelliği, güzel işleriyle uyumlu olmalıydı. Epigrafik (yazıt bilimi) kaynaklar incelendiğinde sporcular fiziki güzellikleri ve karakterlerinin iyi olması ile övünmekte aynı zamanda kendilerini mitolojik kahramanlarla özdeşleştirmiş oldukları anlaşılmaktadır. Dağlık Kilikia'da bir kent olan Laertes'ten bir mezar yazıtında Kallipianos isimli bir sporcunun onurlu olması, gücü, zekası, güzelliği ve karakterinin iyi olması ile övüldüğü görülmektedir (Bean - Mitford, 1962, s. 202 vd., no. 22: '*Ben, asil kandan gelen; evvela onur, güç ve zeka ile (bekar) erkekler arasında seçkin ve güzellikte güzel, karakterde iyi olan Kallipianos! Şimdi, bilge Mousaios un Pamphyliyalılara ve asil Kilikialılara bırakmış olduğu themiste, nam salmış Nestorun athlotheslik yaptığı sırada galibiyet kazanmış olan beni, ölüm Moirası alıp götürdü ve gençliğimin en güzel çağında öldürdü*' (Çokbankir, 2009: 81).

Narsisizmin; en belirgin özelliklerinden bir tanesi olan başarılı olma arzusu, Antik Yunan'da kendisini etkin bir biçimde göstermektedir. Bunun en güzel örneklerden birisi, yeni doğmuş olan bir çocuğun hayatta kalması toplumun gereksinimlerini karşılayıp karşılayamayacağına bağlı olmasıydı. Burada, Antik Yunan'da devletin kendi çıkarları doğrultusunda insanların yaşamları üzerinde kendini hak sahibi olarak görmesi narsistik bir düşüncenin yansıması olarak değerlendirilmektedir. Çocuk yaşama hakkını elde ettikten sonra, 7 yaşına gelene kadar annenin yanında yaşamakta ve ardından sert ve zor çalışmaları içeren birçok fiziksel egzersizleri geçmek ve başarmak zorundadır. Bu zor koşulların çocuklarda narsistik kişilik gelişimini etkilediği düşünülmektedir. Çünkü narsisizm ile ilgili yapılan birçok çalışmada, narsistik kişilik özelliği gelişen bireylerin yapılması zor olan görevlerde daha başarılı oldukları anlaşılmıştır. Antik Yunan'da ise, sporun ilk zamanlarda

sadece özgür olan erkeklere ait bir hak olması da narsistik düşünceye diğer bir örnek olarak verilebilir. Çünkü narsistik insanlar kendilerini daima diğer insanlardan üstün gördükleri gibi kendilerinin farklı ve bazı ayrıcalıklara sahip olduğu inancına da sahiptirler. Antik Yunan'da güçlü görünen çocukların yaşama hakkına sahip olmaları ve fiziki eğitimin önemli, bir yer tutması Yunan toplumundaki rekabetçi anlayıştan kaynaklanmaktaydı. Dolayısıyla bu rekabetçi ortamda yetişen insanlar narsistik bir kişilik yapısına sahip olarak narsistik bir sistem yapısı oluşturmaktadır. Bu rekabet ortamında başarılı olan çocukların yaşamasına hak verildiği ve çocuk yetiştirme tarzlarıyla da bireylerin narsistik düşüncelerinin gelişmesine katkı sağladığı düşünülmektedir. Bu rekabet ortamında bir sporcunun başarılı olabilmesi narsistik kişilik özelliğiyle doğru orantılı olduğu düşünülmektedir. Çünkü narsistik kişilik özelliğinin en belirgin özellikleri arasında kendini kanıtlama, toplumda en tepede olma, yapılması zor işleri yapmaktan hoşlanma ve zevk alma yer almaktadır. Bu nedenden dolayıdır ki Antik Yunan'da narsistik özelliği gelişen sporcuların daha başarılı olacağı düşünülmektedir.

2.15.2. Eski Olimpiyatlarda narsistik yaklaşımlar

Eski Yunanlılar, tanrıları adına çeşitli törenler düzenlerlerdi. O dönemlerde Olimpia, Pythia, Nemla ve İsthmia gibi bölgelerde spor şenlikleri düzenlenirdi. Bu organizasyonların en eski ve ünlü olanı ise Elis kentindeki Olimpia'da yapılan olimpiyat oyunlarıdır. Tanrı Zeus'u anmak ve bölgede barışı sağlamak amacıyla düzenlenen bu oyunlar zamanla Yunan site devletlerinin birbirine üstünlük kurma şekline dönüşmüştür (Seçilmiş, 2004: 11).

“Olympia'da kazanmak istiyorsun.” Ama bekle, başına geleceklere bir bak... Kurallara uyacak, tatlılardan uzak duracak, yaz kış demeden sadece belli saatlerde yiyecek; soğuk su ya da istediğin zaman bir kadeh şarap içemeyeceksin. Kendini bir doktora teslim eder gibi, antrenöre teslim edeceksin. Ve yarışmada olacak ve oyulacaksın; bileğini burkacak, ağız dolusu kum yutacak ve kırbaçlanacaksın. Ve bütün bunlardan sonra, kaybettiğin zamanlarda olacak (Swaddling, 2000: 38).

Olympiat yarışlarında birincilik kazanmayı elbette istersin. Doğrusu bunu bende isterim. Zira çok şerefli bir şeydir. Fakat böyle bir şeye kalkışmadan önce sonunda olup bitecekleri iyice bir düşün. Bu düşünceden sonra teşebbüs edebilirsin. İlk bir nizama girmek, zorla yemek yemek, zevki okşayan her şeyden uzaklaşmak, sıcak ve soğuğa aldırmaksızın her

daim antrenman saatlerinde düzenli olarak antrenman yapmak, soğuk suyu ve şarabı gayet ölçülü içmek gerekir. Sonra doktora teslim olduğun gibi kayıtsız şartsız bir şekilde antrenörüne teslim olup müsabakalara girmelisin. Orada yaralanabilirsin, ayağın kırılabilir, pek çok toz yutabilirsin, bazen kamçılanır ve nihayetinde yenilebilirsin de. Bütün bunları iyice düşünüp taşındıktan sonra gönlün dilerse git ve atlet ol (Epiktetos, 1997: 30). Olympia'ya gitmeye hak kazanacak kadar sıkı çalıştıysan, tembellik etmeyip, disiplinli olduysan kendine güven. Böyle çalışmayanlar ne halleri varsa görsünler (Swaddling, 2000: 43).

18 Yaşından sonra bütün gençler eski Yunan'da hükümetin okulu olan Ephebie'ye gider ve orada “Vatanımı bulduğumdan daha büyük, daha kuvvetli, daha mükemmel bırakacağım!” diye ant içerlerdi. İşte bu idealin elde edilmesi için bütün Yunan sitelerinde beden idmanları bir nevi ibadet gibiydi. Olimpiyat oyunları ise fikir, ahlak ve beden kudretlerinin sitelerin halkı önünde gösterilerinden başka bir şey değildi (Tarcan, 1948: 4).

Olimpiyat oyunlarına katılacak atletlerde bazı özellikler olması gerekmektedir. Bu özellikler şöyleydi: Antik olimpiyat oyunlarına sadece hür Yunan kökenli soylular katılabiliyordu (Tarcan, 1948: 5). İskender'in atası Aleksandros, Yunan ırkından gelip gelmediği konusundaki şüpheden dolayı, gençliğinde girmek istediği bir olimpiik koşu yarışına sokulmamış; girme izni ancak durumunu ispatladıktan sonra verilmiştir (Serdaroğlu, 2008: 8). Bu soylular, bağlı buldukları şehirden iyi birer vatandaş olduklarını ispatlamış şerefli, dürüst ve cinayet gibi suçlara karışmayan kişilerdi (Karaküçük, 1986: 7). Oyunlara katılacak olanlar bedenlen olduğu gibi fikren ve ahlaki olarak da mükemmel olacaktı (Tarcan, 1948: 5). Diğer önemli bir koşulda, evli çiftten doğmuş olmaktır (Serdaroğlu, 2008: 8). Olimpiyat oyunlarına katılan sporcular sahaya çıkartılır ve daha sonra halka dönerek şu sorular sorulurdu: Şu karşınızda boy ölçüşmeye gelmiş olan kimselerin vatandaş olmadıklarını bilen var mıdır? Bunların içinde herhangi bir sebeple hapse girmiş, ceza görmüş olan var mıdır? Tabi bu sorulara maruz kalan gençlerin çok temiz olmaları gerekiyordu. Zaten bunu her belde bildiği için olimpiyatlara gönderdikleri atletlerin kusursuz olmasını bir izzet-i nefis meselesi sayıyorlardı (Tarcan,1948: 5-6). Şair Pindar'a olimpiyatlara katılanlarda olması gereken özellikleri şu şekilde ifade etmiştir. “Su nasıl en temiz gıda, altın nasıl zengin olmak için bir vasıta, güneş nasıl aydınlık nuru ise, Olympia'da insanlar için en şerefli ve en soylu bir birlik vasıtasıdır” (Serdaroğlu, 2002: 7).

Eski olimpiyat oyunlarında narsistik görünümü en iyi anlatan düşünce yukarıdaki Epiktetos'un sözüdür. Yukarıdaki yazı analiz edildiğinde, Antik Olimpiyatlarda derece almak isteyen bir sporcunun fiziksel ve psikolojik olarak birçok zorluğa göğüs germesi gerektiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla olimpiyata hak kazanmış olan sporcunun narsistik eğilimlerinin yüksek düzeyde olması gerektiği düşünülmektedir. Çünkü narsistik kişilik özelliği gelişmeyen bir sporcunun bu denli insanı fiziksel ve psikolojik olarak yıpratacak olan sürece karşı koyması imkânsız olduğu düşünülmektedir. Yine Antik Olimpiyat oyunlarındaki diğer bir narsistik yaklaşım ise oyunların sadece hür olan Yunanlı erkeklere mahsus olmasıydı. Yunanlı olmayan ve kadınların oyunlara katılamamalarını narsistik bir düşünceye örnek olarak verebiliriz. Çünkü narsistik kişiler diama kendilerinin diğer insanlardan farklı ve üstün olduklarını kanıtlamak isterler. Bundan dolayı da olimpiyat oyunlarına katılanlar kendilerinin, toplumlarındaki diğer insanlardan farklı ve üstün olduklarını ispatlamış olurlar.

Şampiyonluk ödülü olan ve manevi değeri yüksek kutsal çelengi almak için siteler, büyük bir rekabet içerisinde olurlar. Bu nedenle en güçlü adaylarını oyunlara hazırlayarak Yunan aleminin en şerefli, en güçlüsü ve en gözdesi olmak istemişlerdir. Dolayısıyla her oyuna daha güçlü iştirak etmişlerdir (Karaküçük, 1986: 7). Eski olimpiyat oyunlarında en büyük ve şerefli ödülü olan sporcu kendi sitesinde milli kahraman ilan edilir; adına şiirler yazılır, heykeller yapılır ve isimleri mermerlere kazınırdı. Tiyatrolarda ayrı bir yer ayrılır, Prytaneion törenlerine her zaman davet edilir, öldüklerinde adlarına anıt kabirler yapılırdı (Karaküçük, 1986: 9).

Olimpiyat oyunlarında başarılı ve şampiyon olan atletleri ölümsüz kılmak için onların heykellerini yapmak gelenektir (Swaddling, 2000: 32). Antik Yunan'da bir atletin ulaşabileceği en büyük başarı Olimpiyat tacını kazanmaktır. Diğer yarışlardan elde edilen maddi kazanımlar tacın getirmiş olduğu şan ve şeref yanında bir hiçti (Swaddling, 2000: 84). Olimpiyata katılacak olan sporcular oyunların başlamasına otuz gün kala Elis'teki antrenman kampına katılarak (Zeren, 1987: 47) burada bulunan hakemler gözetiminde son çalışmalarını yaparlardı. Bu otuz günlük sıkı antrenman döneminde sporcular her gün kızgın güneş altında sabahtan akşama kadar çalışırlar, yorulurlar ve yoğrulurlardı. Ancak bu ağır şartlara dayanabilenler, seçkin ve değerli örnekler sayılarak, kendilerine tanrıların manevi huzurunda, Yunan halklarının önünde mücadele etmek şerefi bağışlanırdı. Seçilenlerin adları Hellanodikler tarafından duyurulur ve hepsine birden "Haydi Olimpia

stadyumuna koşunuz ve muzaffer erkekler olarak kendinizi gösteriniz! “ diye katılma izni verir; kendilerini yeteri kadar hazırlamayanlara da “Nereye isterlerse oraya gitmeleri” söylenirdi (Serdaroğlu, 2002: 10).

Yarışmaların sonunda, şampiyon olan sporcuların Zeus tapınağına yürüyüşleri ile taç merasimi yapılarak hak ettikleri zeytin dalından yapılan çelenkler takılırdı (TMOK, 1998: 7). Sporcuların kazandıkları bu çelenklerin manevi değeri paha biçilemeyecek kadar yüksekti. Çünkü bu çelenkler Tanrıların kutsallığı ile ilişkilendirilmiş ve onu elde etmeye çalışan sporcunun başarısının önemini de daha fazla artırmaktaydı (Serdaroğlu, 2002: 13). Ayrıca şampiyon olan sporculara, dini mabet yakınlarında kendi adlarına sütun dikme hakkı da verilirdi (TMOK, 2002: 10). Şampiyona ve onun bütün soyuna ölümsüzlüğün mutluluğunu bağışlayan bu törenden sonra şampiyon olan sporcu için yurduna dönüşünde yapılan asıl karşılama ve onurlandırma töreni başlardı. Şampiyonlar bir kahraman edasıyla kendi şehirlerine dönüp halkın coşkun gösterileri arasında doğruca tapınağa gider ve çelenklerini dinsel bir törenden sonra tanrılarına sunarlardı. Bazı yerlerde kahramanın şehre girişi için normal kapılar kullanılmaz; etrafı çeviren kale duvarlarında delikler açılarak arabası buradan şehre sokulurdu. Bu davranış, böyle kahramanlar yetiştiren bir yurdun, kendisini korumak için artık bu gibi savunma duvarlarına ihtiyaçı kalmadığı anlamını taşırdı. Şampiyonun ünü ölmez, eserlere nasip olan bir gelenek ve süreklilikle kuşaklara ve çağlara intikal ederdi (Serdaroğlu, 2002: 14).

Eski olimpiyatlarda kazanan sporcular Zeus Tapınağına götürülerek orada taç merasimi yapılırdı. Burada sporcular bir nevi tanrıyla özdeşim yaşarlardı. Ayrıca şampiyon olan sporculara dini mabet yakınlarında kendi sütunlarını dikme hakkının verilmesi de bu oyunlardaki narsistik görünümlerinin bir yansımasıdır. Çünkü elde ettiği çelenkle sporcu bir nevi tanrının beğenisini kazanarak ve dikeceği sütunla da adını ölümsüzleştirmek istemektedir. Narsistlerin en belirgin özelliklerinden birisi de sınırsız güç ve başarı istemektir. Bundan dolayı da bu paha biçilemez değeri elde etmek için sporcuların narsistik eğilimlerinin fazlasıyla gelişmiş olması gerektiği düşünölmektedir. Zeus tapınağındaki törenden sonra şampiyon olan sporcu kendi yurduna döner ve asıl tören orada yapılırdı. Şampiyonun çıktığı sitenin halkı şampiyonlarını bir kahraman gibi karşılar ve hatta kimi zamanda kale duvarlarına şampiyonun geçişi için özel delikler açılırdı. Şampiyonlar şehre normal kapıdan değil de kendileri için özel olarak açılmış olan bu kapıdan girerlerdi. Yukarıda belirtilen özellikler narsistik kişilik belirtilerine göre

incelendiğinde bu özelliklerin narsisizm ile uyumu görülmektedir. Bundan dolayı da, Antik Olimpiyatlarda şampiyon olacak kişinin narsistik özelliklerinin gelişmiş olması gerektiği düşünülmektedir. Çünkü Antik Olimpiyatlardaki ödüller, sporcuların karşılanma şekli, elde edeceği ayrıcalıklar gibi birçok etken narsistlerin istediği ve elde etmeye çalıştığı şeylerdir.

2.15.3. Narsistik bir figür olarak Türk Alp'i

Orta Asya coğrafyasının uçsuz bucaksız bozkırlarının efendisi olmayı başaran Türklerin, karakterleri de bozkırın sert iklimi ile şekillenir. Türklere bu sert ve güçlü karakteri veren ana unsur bozkırlar olur. Orta Asya'nın sert karasal iklimi bozkırları ortaya çıkarmış bu bozkırlar ise; Türk'ün karakterini ortaya çıkarmıştır. Nasıl demiri ateşin kızgın kuru ve demircinin sert vuruşları şekillendirmişse, Türk'ü de bozkır şekillendirmiştir. Türkler, bozkır ikliminin zorluklarıyla baş etmeyi ve düşman gücü karşısında eğilmemeyi öğrenmiş ve nesiller boyu bu davranışı aktarmışlardır. Türklerin bu güçlüklerle karşı koymasındaki en büyük motive edici güç ise kahramanlık ve cesaret gösterisine olan yatkınlık ve saygıları olmuştur. Erken dönem Türk dini inancında da ölüm ötesinde gökte ulvi bir hayat sürebilmek için de “Alp” olmak şartı (Esin, 2006: 265).

Türklerin kahramanlık yapmaya meyilli karakterini simgeleyen kelime, Alp'lik ve Alperenlik olarak Türk diline yerleşmiştir. Alp; yiğit, bahadır, kahraman ve pehlivan anlamına gelmektedir (Koçak, 2012:126). Eski dönemlerde her Türk'ün hedefi Alp olabilmektir. Alp'lik, her türlü spor faaliyetlerini en iyi ve güzel şekilde yapabilmektir (Yıldıran, 1986: 21). Alp, hayatı boyunca, insan gücünü aşan kahramanlıklar göstermekle yükümlüydü (Doğan, 2006: 34). Alplerin Alp olabilmeleri için uçan kuşları ok ile düşürmelerinin yanında at üzerinde de çok iyi ok atmaları gerekmekteydi (Doğan, 2006: 51). Devamlı bir mücadele içinde yaşayan bozkır topluluklarında “baş kesmek ve kan dökmek” yüksek bir değer halindeydi. Cemiyette fertlere ancak kahramanlıklara göre yer veriliyordu. Çocuk, kuvvet ve maharetini herhangi bir hareket ile ispat etmeden isim alamıyordu (Kaplan, 1976: 15). Oğuz destanında Oğuz ilk gençlik sınavında at sürülerini ve halkı yiyen korkunç gergedanın başını kılıcı ile kesip öldürerek yiğit ve Alp olduğunu göstermiştir (Koçak, 2012: 127).

Alpler toplumun ideal, örnek insan tipini çizmekteydiler ve kuvvet, yetenek, zeka gibi özellikler şahıslarında sembolleştirilmiştir (Yıldıran, 1986: 35). Eski Türk toplumunda Alp olmak ve yiğitlik göstermek çok kıymet verilen değerli vasıflardandı. Kahramanlık göstermek en büyük erdemlerdendi ve halkın gözünde yücelik kazanmaktaydı. Eski Türklerde kahramanlık ve askeri başarıyla ilgili isimlerin verilmesi Türklerin isim verme gelenekleri arasında, ön sırayı almaktaydı (Koçak, 2012: 129).

İlk dönem Alpler'i, dinlerinin mistik etkisinde kalmadan tamamen kahramanlığa özge maddi ve manevi ödüllere kavuşacağı düşüncesi ve inancıyla savaşıyordu. Maddi olan ödüller savaşlarda kazanılan; at, mal, esir gibi ganimetlerdi. Manevi olan ise; Alp adını alarak yaşadığı sürece çevresinde ve öldükten sonrada Tanrı katında saygı görmesiydi. Bu inançtan dolayı Alp öldükten sonra Tanrıya Alp olduğunu kanıtlayabilmek için, bindiği atlar ve sağlığında kullandığı silahlar kendisi ile birlikte gömülürdü (Kahraman, 1995: 3).

Türklerde balbal dikme geleneği (Berkli, 2012: 35) Alp olmayı teşvik eden geleneklerden bir tanesidir. Balbal heykelleri, ölen kahramanın veya savaşçının hayattayken öldürdüğü, kendisi de öldükten sonra ahirette de kendine köle edindiği, düşman erini veya komutanını simgelerdi. Ölen kişi, eğer kahraman Alp bir kişi ise, sağlığında öldürdüğü düşman sayısı kadar balbal dikmekteydiler. Türkler bunları cennette kendilerine hizmet edecek hizmetkârları olarak görürlerdi (Koçak, 2012: 130-131). Düşman ile savaşmak ve onu yenmek, en büyük Alp'lik erdemi sayılırdı. Bir insanın Alp olması ve kahramanlığı, onun savaşta öldürdüğü düşman sayısı ile ölçülür ve takdir edilirdi (Koca, 2003: 75).

Türk destanlarında idealize edilen Alp tipi, halkın asıl gücünü temsil eder (Yardımcı, 2007: 50). Alp, milli ve kutsal vatanseverlik ülküsünden ölünceye dek vazgeçmez, savaşmaktan yılmaz, çekinmez ve kaçmaz. Karşısındaki düşman korkunç, kana susamış, kötü görünüşlü ve çok kuvvetlidir. Ancak alp, kendini o kadar cesaretli ve güçlü görür ki onu hiçbir düşman alt edemez. Nitekim Manas da ilk yarasını alana kadar kendisini Tanrı zannettiğini, ancak yaralandıktan sonra Tanrı olmadığını anladığını söylemiştir (Akyüz, 2010: 172).

Bir Oğuz delikanlısının Alp olabilmesi için doğuştan ve çocukluktan getirmesi gereken birtakım özelliklerinin olması gerekmektedir. Bunlar olağanüstü doğum, tek oğul olma veya vahşi hayatın içinde büyüme olarak karşımıza çıkmaktadır (Başar, 2012: 1012).

Yapılan çalışmalarda Alp tipinde olması gereken özellikler şu şekilde özetlenmektedir:

1. Alp tipinin kahramanlığı olağanüstü biçimde doğumundan itibaren başlar. O Tanrısal güçler tarafından belirli kabiliyet ve güçlerle donatılmıştır.
2. Alp tipinde, toplum menfaatleri ve inanılan dünya görüşünün idealleri için varlığını feda etme duygusu bulunur.
3. Alp tipinde kahramanlar, cesaret ve güç bakımından kendilerine denk düşmanlarla mücadele ederler.
4. Alp tipi, belirli bir yaşayış tarzının mahsulüdür. Alp tipi avcılık ve hayvancılıkla geçinen bir toplumun bireyidir.
5. Kendine güvenme ve cesaret, Alp tipinin en bariz özelliklerindedir. Çarpışmalarda düşmanla tek başına kalsa dahi kendine güveni eksilmez. Kendi kuvveti ile düşmanı yener (Bars, 2014: 348-349).

Alp tipi, dünya fatihi olma ideali taşır. Cihangirlik ihtirası realist bir nitelik taşır. Alp tipi kendisine itaat edilmesini ister (Bars, 2014: 350).

Yukarıdaki Alp'lik ile ilgili bölüm incelendiğine, Alplerin mükemmeliyetçiliği hedeflediği ve bu hedef doğrultusunda sürekli olarak çalıştıkları anlaşılmıştır. Narsistik kişiliğin en belirgin özelliklerinden birisi olan mükemmeliyetçilik kendisini Alp'lik anlayışı içerisinde göstermektedir. Alplerin hayatlarına bakıldığında, hayatlarının her döneminde normal bir insanın yapmaya dahi cesaret edemeyeceği kahramanlıkları yaptığı ve yaptığı her işte mükemmel olmayı hedeflediği anlaşılmıştır. Bundan dolayı da Alplerin iyi bir Alp olabilmesi için narsistik özelliklerinin gelişmiş olması gerektiği düşünülmektedir. Alplerde var olan bu mükemmeliyetçilik düşüncesi onların ayrıcalıklı ve üstün olduğu düşüncesini doğurmuştur. Bundan dolayıdır ki, Alplerin öldükten sonra cennete gidecekleri inancı vardır. Ayrıca Alplerin hayatı boyunca öldürdüğü düşmanlarının; öldükten sonra kendilerine hizmet edecek olma inancı ise narsistik bir düşüncenin göstergesine kanıt olarak gösterilebilir.

2.15.4. Narsistik bir figür olarak Koşay Alp

Manas Destanında Manas Han ile Nogay Han'ın orduları karşılaştığında, iki ordu arasında bir güreş karşılaşması yapılır. Bu karşılaşmada Kırgızları temsilen güreşmek üzere, bozkır

töresine göre Manas Han, Koşay Alp'i görevlendirir. Koşay Alp gençlik yıllarında yaptığı güreşlerle tanınmış ve yenilmez bir yiğit olarak bilinir. Ancak yaşı kemale erdiği için, gençlerin eğitiminde görev alan bir Alp olmuş. Koşay Alp artık beli bükük bir ihtiyardır. Manas'ın kendini bu güreşte meydana sürmesi üzerine (Öngel, 2001: 443) “Koşay Alp şöyle söyler: “Töö Tengşer’le güreştim, geniş Kegen boyunda/ Şenlik yapılırken, Kenceke’nin toyunda/ Kazıklı Vadisinde, Kar Yabas su boyunda/ Alp Börü’yle güreştim, bir tek idim oyunda” Er Koşay, Kafir Han’ı Nes Kara’nın oğlu ile güreştiğini ve onu da yendiğini söyler. Ama sonunda “Ben neyleyim, ihtiyarladım artık, güreşemem” der ve keser atar. Bunun üzerine Manas’ın ordusundan, Kök Koyan adlı bir çocuk çıkar, “Bırakın” der “Yolay Han’la ben güreşeyim” der. Bunun üzerine Koşay Han çocuğa yaklaşır. “Ey oğlum, gönlün büyük, gücün az” der. Zorla çocuğu bu işten caydırır. Koşay Han, bakar ki olmayacak ihtiyar hali ile beli bükük olarak soyunmaya başlar ve Manas’ın deri kispetini giyerek güreş meydanına girer. Başlar Yolay Han’la Koşay Alp güreşmeye. Bir ara, Yolay Han, Koşay’ı tutuğu gibi yere vurur. Koşay Han beli bükük yerden doğrulur kalkar ve Yolay’a yeniden saldırır. Tanrı artık kuvvet vermiştir Koşay’a Onun damarlarında Tanrının kuvveti dolaşmaya başlamıştır. Tuttuğu gibi Yolay’ı vurur yere ve bu şekilde güreşte galip gelir. Koşay’ın bu zaferinden dolayı, etrafına hediyeler yağmaya başlar...” (Ögel, 1993: 525). “Manas Destanı’na göre, pehlivanların pehlivanı Koşay Han “Tanrı ve dünya kuvvetlerini kendinde toplamış bir Alp’tir” (Güven, 1992: 7).

Manas destanındaki, Koşay Alp ve Yolay Han arasındaki güreş karşılaşması analiz edildiğinde, bireysel ve topluluk narsistik özelliklerin olduğu belirlenmiştir. Bu güreş karşılaşması bireysel narsistik düşünceye göre değerlendirildiğinde, Koşay Alp kendince nedenlerden dolayı ilk önce reddeder ve ardından Kök Koyan isminde bir çocuk çıkararak Koşay Alp yerine güreşmek ister. Çünkü bu Kök Koyan için bir fırsattır ve yeteneklerini göstererek toplumunu temsil etme fırsatı yakalamıştır. Narsistik kişilik tanımlanırken narsistik bireylerin daima toplum içerisinde ön planda olmak istedikleri belirtilmiştir. Burada da Kök Koyan’ın narsistik kişilik özelliklerinden dolayı toplumunu temsil etmek istediği düşünülmektedir. Destanın ilerleyen bölümlerinde Koşay Han, Kök Koyan’ı düşüncesinden caydırarak kendisi güreş meydanına çıkar. Burada narsistik kişilik özelliği açısından incelenmesi gereken önemli bir nokta da, Koşay Alp’in ilk önce güreşi reddetmesi daha sonra ise, güreş meydanına güreşmek için çıkmasıdır. Koşay Alp’in bu davranışı narsistik kişilik özelliğinden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Çünkü narsistik bireyler kendilerinin çok önemli bir kişi olduğu düşüncesine sahiplerdir. Koşay

Alp'te bu şekilde davranarak toplumdaki önemini kanıtlamıştır. Topluluk narsisizm açısından değerlendirildiğinde ise, Alp'lik teşkilatındaki bireylerin narsistik özelliklerinin gelişmiş olduğu söylenebilir. Bunun destandaki en belirgin özelliği Koşay Alp güreşmeyi kabul etmeyince Kök Koyan isimli gencin güreşe talip olmasıdır. Topluluk narsisizmi tanımlanınca, topluluk içerisindeki bireylerin içinde oldukları topluluğun ayaktakala bilmeleri için narsistik eylemler sergiledikleri belirtilmişti. Koşay Alp ve Kök Koyan'ın yaptıkları hem bireysel hem de topluluk narsisizmine örnek olarak verilebilir.

2.15.5. Şövalyelikteki narsistik görünüm

Şövalye terimi Latince "at" anlamına gelen "caballus" kelimesinden türemiştir (Gautier, 1891: 12; Scaglione, 1991: 311; Prestage, 1996: 3). Şövalye kelimesi, İngilizce bir terim olan "knight" kelimesinden gelmekte olup Orta Çağda at üstünde savaşan seçkin sınıfı temsil etmektedir. (Dündar, 2012: 9). Bir insanın Şövalye olabilmesi için her şeyden evvel soylu ve zengin ailelerden gelmesi gerekmektedir (Radford, 1903: 4).

Şövalyelik kurumu oluşmaya başladıktan kısa bir süre sonra her asil şövalye olma onuruna sahip olmak için, elinden geleni yapmaya başladı (bu kuruma dâhil olabilmek için asil bir aileden gelmiş olmak mecburiyeti vardı). Şövalye olmak sadece kaba kuvvetten ibaret olmadığı için, şövalye olmak isteyen gencin, sıkı bir eğitimden geçmesi gerekiyordu (Demiriz, 2014: 118). Şövalye olmak isteyen insanın asil olmasının yanında, kahraman ve cesaretli bir kişilik yapısına da sahip olması gerekmektedir.

Bir insanın, şövalye olabilme süreci incelendiğinde bu süreç içerisinde narsistik düşüncelerin var olduğu tespit edilmiştir. Narsistik düşüncenin en belirgin özelliklerinden bir tanesi olan ayrıcalıklı olma hissi kendisini şövalyelik kurumu içerisinde fazlaca göstermektedir. Bir insanın şövalye olabilmesinin köklü bir soydan gelmesine dayandırılması buna iyi bir örnek teşkil etmektedir. Yine yapılan okumalar sonucunda, şövalyelik eğitiminin zorlu bir süreç olduğu anlaşılmıştır. Bundan dolayı, narsistik kişilik yapısı gelişmemiş olan bireylerin bu süreci başarıyla tamamlayamayacağı düşünülmektedir. Narsistik şövalye adaylarının ise, bu süreci başarı ile tamamlayacağı düşünülmektedir. Çünkü narsistik kişilik özellikleri gelişmiş olan bireyler, daima ön planda olmak istediklerinden, dayanılması zor işlerin üstesinden daha iyi geldikleri bilinmektedir.

2.16. Beden ve Spor

İnsan, insan olarak var olduğu zamandan beri, bedenine karşı tutum ve algıları çeşitli nedenlerden dolayı olumlu veya olumsuz değişimler göstermiştir. İnsan bedeni, kimi zaman süslenip şımartılıp kutsanırken, kimi zaman da kısıtlanarak ve aç bırakılarak terbiye edilerek arındırılacak kötücül bir nesne olarak değerlendirilmiştir (Martı, 2011: 234).

İnsanlık tarihi, bir bakıma toplumsal düzenlerin, siyasal iktidarların, ideolojilerin ve dinlerin bedene müdahalelerinin tarihidir. Tüm bu güç odakları, farklı sebeplerden dolayı insanların bedenleri üzerinde bir hâkimiyet kurmayı istemiş ve bunun için çabalamıştır (Okumuş, 2011: 51).

Bedeni tarihsel süreç içerisinde ele almak, öncelikle maddi uygarlığın merkezinde olan bedeni, eylem ve hissetme biçimlerini, teknik yatırımların, doğal güçlere karşı verilen mücadeleyi ve yaşayan insanı etten kemikten yeniden kurgulamak demektir (Corbin ve ark, 2008: 7).

İnsanın varlık kaynağı olan beden, insanlık tarihi boyunca, her zaman düşüncenin, araştırmanın ve anlamının konusu olmuştur. Beden olgusu, insanlık tarihinde o kadar önemli bir yer tutmaktadır ki, bütün ilahi ve ilahi olmayan kutsal metinlerde bedenle ilgili; yorum, tasvir ve açıklamalar bulunmaktadır. Felsefi ve ilmi planda konuyla hem Doğulu, hem de Batılı düşünce ve bilim insanlarının ilgilendiği bilinmektedir. Bu ilginin sonucu olarak bedeni okumak amaçlı fizyonomi, pathognomi, karakteroloji, personoloji, beden eğitimi, beden sosyolojisi gibi alanlar doğmuştur (Okumuş, 2011: 45).

Beden, onun üzerinde kesişen çoklu sosyo-ekolojik süreçler yüzünden, bir iç çelişki taşımaktadır. Şayet bu süreçler dönüşürse, beden de dönüşmekte ve adapte olmakta ya da var olmayı sonlandırmaktadır. Bedenin belirli bir yer ve zamanda kullanımına açık olan performatif faaliyetlerin toplamı, bedenin var olduğu teknolojik, fiziksel, toplumsal ve ekonomik bağlamdan bağımsız değildir. Toplumda var olan temsili pratikler de bedeni şekillendirmektedir. Bunun sonucunda bedenin hâkim temsil sistemlerine yöneltilen her saldırı, doğrudan bedensel pratiklere de yöneltilmektedir. Bunun bariz etkisi, farklı fiziksel ve toplumsal süreçlerin, hem maddi hem temsili olarak, radikal anlamda farklı bedenler üretmesidir. Sınıf, ırk, toplumsal cinsiyet ve tüm diğer ayrımlar, insan bedeni üzerinde

etkisi olan farklı sosyo-ekolojik süreçler aracılığıyla bedende iz bırakmaktadır (Harvey, 2008: 127).

Bedenin kazandığı anlamlar toplum ve toplum yapısıyla oldukça ilgilidir. Connell, bedenin, anlamlar veren değil, alan bir toplumsallık taşıdığını belirtmiştir. Diğer bir ifadeyle erkek bedene, erkeklik anlamı veren biyolojik olarak erkeklik değil, onun toplumsal tanımıdır (Tekin, 2011: 527-528).

Elias, bedeni tamamlanmamış biyolojik bir süreç ve devam eden toplumsal bir süreç olarak değerlendirmektedir. Elias, uygarlaşma sürecinin insanın bedeni üzerinde büyük bir etkisi olduğunu belirtir. Bedenlerin uygarlaşmasını toplumsal uygarlaşmaya benzetmiş, başı ve sonu olmayan bir süreç olarak ifade etmiştir. Bedenlerde bireyler arası etkileşimlerin, sosyal olguların yoğun olduğu toplumsal ortamlarda bulunurlar (Nazlı, 2009: 62-63).

Mauss bedeni, insanın ilk ve doğal bir aleti olarak tanımlamaktadır. İnsanın sahip olduğu fiziksel bedeninin kendisi, toplum ve kültür tarafından biçimlendirilir. Bireylerin içerisinde yaşadığı toplum bireylerin bedenlerini kullanmalarına ilişkin bilgiler üretmekte ve bu bilgiler, bir tür beden kullanma tekniği olarak ortaya çıkmaktadır. Beden teknikleri üç önemli karakteristiğe sahiptir. Bunlardan ilki, adının da gösterdiği üzere, spesifik beden hareketleri ya da şekilleri aracılığıyla oluşturulduklarından teknik bir görünüme sahiptirler. İkincisi, eğitim ve yetiştirme araçları yardımıyla kazanılıp öğrenildiklerinden gelenekseldirler. Son olarak da kesin bir amaca ya da işleve hizmet etme anlamında oldukça da verimlidirler (Nazlı, 2009: 62).

Foucault “Cinselliğin Tarihi” isimli kitabında, bedeni açıklayan iki sav olduğunu belirtir. İlk sav, 17. yüzyılda bedenin bir makine olarak ele alındığının ve bundan dolayı da; bedenin terbiyesi, yeteneklerinin artırılması, güçlerinin ortaya çıkarılması, etkili ve ekonomik denetim sistemleriyle bütünleşmesidir. Bütün bunlar disiplinleri şekillendiren iktidar yöntemleriyle sağlanmıştır. 18. yüzyılın ortalarında ise; beden, canlı varlığın mekaniğinin etkisinde olan ve biyolojik süreçlerin dayanağını oluşturan bedeni merkeze almıştır (Foucault, 2007: 102-103).

Turner, bedeni iç beden ve dış beden olarak ikiye ayırmıştır (Turner, 2008: 40). Buradaki iç beden, sosyal ve bireysel alışkanlıkların etkisi altındadır. Yapılacak çözümlenmeye tıp,

biyoloji, sağlık sosyolojisi gibi alanlar dahil edilmelidir. Dış beden ise, kamusal temsiliyet temeline dayanmaktadır. Belirli ekonomik, politik, kültürel ve sosyal süreçler bağlamında değerlendirilmelidir (Nazlı, 2009: 63).

Turner, beden sosyolojisinin dört temel prensibini şu şekilde ortaya koyar:

“1. Bedeni doğanın ve kültürün bir parçası olarak görmektedir. Burada bedenin biyolojik ve toplumsal yönü kesişmektedir. 2. İç ve dış ayırımına bağlı olarak, nüfusların ve bireylerin bedensel ayırımı konusunun önem taşıması. Foucault’cu bir analizle bireylerin bedenini nüfusun çıkarları doğrultusunda düzenlenebilmektedir. Toplum, sosyal yeniden üretimi bireylerin özgür iradesine bırakmamakta, bu durum arzu üzerinde otorite kurmak anlamına gelmektedir. 3. Bedenin siyasi mücadelenin merkezinde olması. Burada cinsiyet kimliği ve cinsiyetten hareketle yapılan ayrımlara dikkat çekilmektedir. 4. Beden düzeyindeki sapmalar kadar iç bedenle de ilgilenilmesi. Bu da iç bedende oluşan hastalıklarla ilgilenilmesi gereğidir” (Eren, 2007: 7).

2.16.1. Antik Yunan’da beden ve spor

Antik Çağ ya da Eski Yunan olarak adlandırılan dönemde yaşama genel olarak bakıldığında bedenin aşırı derecede kutsallaştırıldığı ve yüceltildiği görülmektedir. Eski Yunan’da, heykeltıraşlar ve ressamlar, çıplak insan bedenini çeşitli malzemeler üzerine işlemişlerdir. M.Ö. 776 ile M.S. 394 Yılları arasında düzenlenmiş olimpiyat oyunları, bedenin adeta kutsal bir anlama sahip olduğunu göstermektedir. Zira bu oyunlarda güçlü ve güzel erkek bedeni merkezdedir (Şişman, 2006: 20-21).

Eski Yunan’da, Atinalılara göre kişinin (erkeğin) bedenini teşhir etmesi bir yurttaş olarak sahip olduğu vakarın (gururun), üstünlüğün onaylanması demektir (Sennett, 2008: 26). Eski Yunan’da, kadın ve erkeğin bedeni farklı sıcaklıklarla temsil edilmekteydi. Erkek sıcak ile temsil edilirken kadın soğuk ile temsil edilmekteydi (Heritier, Perrot, Agacinski ve Bacharan, 2014: 9). Temsil edilişteki bu fark kendisini kent yaşamında da göstermekteydi. Kadınlar bedenlerini erkekler gibi kullanamamakta ve şehirde çıplak olarak boy gösterememekteydi. Onlar için ayrılan mekânlar ev içleriydi. Kadınlara yani dişil ve soğuk bedenlere uygulanan bu baskı erkek dahi olsa köleler için de geçerliydi. Çünkü kölelik koşullarının kölenin vücut ısını düşürerek onu daha durgun zekâlı ve düşünüp

konuşmaktan aciz bir varlık haline getirdiğine inanılmaktaydı. Dolayısıyla bu çağda Perikles'in övdüğü; söz ve eylem birliği sadece doğaları onları buna uygun kılmış erkek yurttaşlar tarafından yaşanmaktaydı. Bu da göstermektedir ki Yunanlılar bedene dair önemli bir özelliği, vücut ısısı bilimini tahakküm ve boyun eğme kurallarını belirlemek için kullanmışlardır (Sennett, 2008: 26-28).

Yunanlılar, insanları daha mükemmelliğe götürmeyi amaçlayan, ruh ve beden eğitimini bir arada yapmıştır. Eski Yunan'da cimnastiğin gelişiminde din adamlarının büyük rolü olmuştur. Din adamlarına göre cimnastik ile uğraşmak vücudu, bedeni tanrılara layık bir hale getirmek ve tanrılara karşı bir şükran ifadesi olarak eğitmek için gereklidir. Yunanlılar çıplak bedeni, açık ve güneşli havada, doğal şartlar altında, planlı ve sitemli bir şekilde mükemmel bir düzeye getirmeye çalışmışlardır. Hatta Yunanlılar güzel bir bedeni kendilerine bir görev olarak görmüşler (Afyon ve Tunç, 1997: 31-32).

Eski Yunan'da, insanlar estetik ve güzel bir vücuda sahip olmak için sporu bir araç olarak görmüşlerdir. Bundan dolayı da sporu eğitim programlarının içerisine almışlardır. Yunanlılar bütün maddi işlerini kölelere bırakarak bedenlerini ve kültürlerini geliştirmek için çaba sarf etmişlerdir. Eski Yunan'da çocuklar 7 yaşından 14 yaşına kadar okula giderek okuma ve yazma gibi dersler aldıktan sonra 18 yaşına kadar eğitimini palaistra'da sürdürüyordu. Burada, gençler çeşitli beden hareketleri, güreş ve atletizm gibi sporlarla bedenlerini geliştirerek estetik bir fiziğe sahip oluyorlardı (Gillet, 1975: 25-26).

Eski Yunan'da sanatçılar, model olarak genç atletleri tercih etmeleri ve onları çıplak temsil etmeleri, Yunanlıları beden çalışmalarına çeken şeyin özellikle en uyumlu beden gelişimine ulaşmak isteği olduğu düşünülebilir. Kuşkusuz ki, Yunanlıların hayranlık verici güzellik anlayışı, bir beden kusursuzluğuna ve bir hareketin güzelliğine dayalıydı (Gillet, 1975: 24).

Antik Yunan'da insanlar güzelliğe taparlardır. İnsanın güzelliğini, bu en güzel mahlukun güzelliğini elbetteki her şeyin üstünde tutacaklardı. Yunanlıların beden kültürünü bu kadar önemsemeleri, beden estetik olmasına ve güzelleşmesine büyük katkı sağlayan sporun da gelişmesini sağlamıştır. Bunun en güzel örneği Pentatlon müsabakalarıdır. Bu spor insanın vücudunun bütün bölgelerini çalıştırmakta ve vücut güzelliğinin gelişmesine katkı sağlamaktaydı (Aşir, 1938: 6).

Eski Yunanda eğitim, bedeni, ruhu ve zihni etkileyen tüm biçim verici etkenleri kapsayan bir şekilde yapılırdı (Başgelen, 2009: 13).

Aristoteles beden eğitiminin önemini şu şekilde açıklamıştır: “ *Beden eğitimi ruh eğitiminden önce gelmelidir. Beden eğitimi iştihaaların eğitiminden hemen sonra gelmelidir ve hepsinden sonra da akıl eğitimi. Alışkanlıkları akıl için, bedeni ruh için eğitiriz*” (Davidson, 2008: 183).

Hastalık vücut için bir engeldir. Fakat irade zayıf olmadıkça irade için engel değildir. “Ben topalım!” Bu, vücut için bir zaaftır. Fakat iradem için asla bir zaaf değildir. Başına gelecek her kaza için aynı şeyi düşün. O zaman bunların başka bir şeye mani olmadıklarını, sana asla engel olmadıklarını anlayacaksın (Epiktetos,1997: 21). Eğer vücudumu seversem, servete bağlı isem, ben mahvolmuşumdur, artık esirim demektir. Böylelikle nereden elde edilebileceğimi, vurulacağımı belli etmişimdir (Epiktetos,1997: 70).

Aristoteles, beden eğitimi ile kültür fizik dediği dalı birlikte sayar. Fakat bu sonucunu ilkinden ayırır ve ilkinin beden hareketlerine, diğerinin de onun yapısına olumlu katkısı olduğunu söyler. Beden eğitiminin amacı, çocukları cesur ve gözü pek hale getirme umuduyla eğiten Lakedaimoni’liler gibi, ne atletik ne de vahşilik olmamalıdır. İlki bedenin biçimi ve gelişimi için zararlıyken, ikincisi onun hedefini gözden kaçıtır. Dolayısıyla beden eğitimindeki amacımız vahşilik değil güzelliştir (Davidson, 2008: 198).

Sparta’da kızlar beden eğitimine tabi olduklarından dolayı Spartalı kadınlar Hellas’ın en güzel ve en sağlıklı kadınları diye bilinirlerdi (Friedell, 1999: 99)

Hellenlere göre, iyi bir vatandaş her şeyi yapabilmeliydi, Kalokagathia’sı bununla ölçülürdü. Bu sözcüğü çevirmek mümkün değildir, çünkü koca bir dünya görüşünü, yaşam biçimini temsil eder kalokagathia. Bedensel, ekonomik, sportif ve etik bir ideal olan Kalokagathia doğuştan soyluların şövalye ortamında ortaya çıkmıştır. Güzellik, ekonomik bağımsızlık, çalışkanlık ve tam anlamıyla iyi bir ahlak ile temsil edilirdi Kalokagathia. Belki bizdeki centilmenlikle kıyaslayabiliriz bunu, ama bu sefer de estetik yönü çok zayıf kalır. Werner Jager, Kalokagathia ile aşağı yukarı aynı şeyleri tanımlayan Arete’yi orta çağa özgü “erdem” ile aynı kefeye koyar. Gerçekten de arete kibarlık ile kahramanlığı birleştirmesi bakımından benzer bir anlam taşır. Fakat arete ile “erdem” arasında

Hıristiyanlık durur. Oysa Yunanlı için estetik ile etik henüz bir bütündü; “güzel” ile “iyi” aynıydı, birbirinden ayrılmaz iki parça, insan varoluşunun ön ve arka yüzleriydi. Antik Çağ sonrası insan için imkânsız, hayal bile edilemeyen bir şeydir bu. Özürlü doğan çocukların terk edilmesinin bütün Yunanistan’da olağan, Sparta’da ise devlet yasası olmasının nedeni, beden çok önemsenmesidir. Aynı sistem bizde de uygulansaydı, örneğin: bodur Kant ile Voltaire, topal Byron ile Weber ve Avrupa kültürünün daha pek çok büyüğü bu sisteme kurban giderdi. Dahası, Yunanlılar yaratıcılıkla, bedensel kusur arasında çoğu zaman gizemli bir ittifak kurulduğunu sezmiş olmalı ki, Olympos’un zanaatçı tanrısı Hephaistos’un bir kötürüm olduğunu düşünmüşlerdir. Ama belki de onu çirkin bir amele diye nitelenmek istemişlerdir (Friedell, 1999: 109). Polykieitos, yazmış olduğu bir yazıda, parmağın parmakla, parmakların elin yüzeyi ile, elin yüzeyinin bilekle, bileğin dirsekle, dirseğin kolla, kısacası her bir uzvun diğeriyle orantılarını rakamlarla saptamış, insan bedeninin metriğini oluşturmuştur (Friedell, 1999: 225).

2.16.2. Orta Çağ döneminde beden ve spor

Hıristiyanlık, dünya ile dini ve ruhsal olanı iki karşıt kavram haline getirince dünya, kendisine karşı negatif tavır alınması gereken bir yer olarak algılanmıştır. Bu dönemde dünya ve dünyevi olan negatif bir anlam kazanınca Hıristiyanların beden karşısındaki ilk zamanlara ait düşünceleri de değişmiştir. Çünkü topraktan yaratılmış olan beden de dünyadan bir nesnedir. Bu açıdan beden, sürekli olarak yükselmek isteyen ruhun yöneliminin aksine insanı dünyaya çekmekte ve onu dünyevileştirmektedir. İşte bu olumsuz beden fikri, Hıristiyan’lıkta çilecilik ve bunun yaşandığı yer olan manastır hayatı başta olmak üzere birçok gelişmelere öncülük etmiştir (Canatan, 2011: 203).

Orta Çağ’da sayısal oran kavramı, uzuvların uyumu olarak ifade edilmiştir. İnsan bedeni de düz geometrik şekillerle kaydedilmiş ve beden şematik bir sunuma indirgenmiştir. Bununla birlikte, her çağda olduğu gibi, bu görüşün karşısında insan bedeninin organik yapısıyla bağdaştırılmayan geometrik şekillerin düzgünlüğünün üzerinde durulmasıyla temsil edilen fiziksel varlığından çok, düzenleyici gücün, zihinsel ve ruhsal izinin vurgulanması yer almaktadır. Bu aslında bir anlamda insan bedeninin bu kadar öne çıkışına bir eleştiridir. İşte bu eleştiriyle birlikte beden, Orta Çağ Hıristiyan düşüncesinde günahın kaynağı, ama aynı zamanda da kutsal ruhun tapınağı olarak kabul edilmiş ve temelde ruhun bedene önceliği olduğu fikri iyice yerleşmiştir (Kesim ve Kar, 2010: 180).

Ancak bu kabullenişin yanı sıra, Cennet'teki ilk günaha da atfen kadın bedeninin gizemine duyulan hayranlık, bilinçaltında korkularla birleşmiştir. Söz konusu korkuları yenmek ve kadına bir kurtuluş yolu sunmak için, kadın cinselliğinin kontrol altına alınması fikri doğmuştur. Kadın cinselliğinin saklanması için kadın giysilerinin ahlaka uygunluğu söylemi ortaya atılmıştır. Baştan çıkarma ve günah sembolü olan kadına böylece iffeti iade edilmiş ve saflığından dolayı mazur görülmüştür. Hıristiyan Avrupa tarihinde, giyinip süslenme her ne kadar genel olarak kötü karşılanmışsa da, çoğunlukla kadının özüyle bir tutulmuştur. Hıristiyanlığın ilk devirlerinden Orta Çağ Hıristiyanlığına kadarki dönemde, kadın giysisi ilahiyat söyleminin bir parçasıdır (Tseelon, 2002: 22-23).

Hıristiyanlık inancında, insan ilk günahı işlemekle büyük bir yaşamsal hata yapmıştır. İşlenen bu günahla, insan dünya hayatında mutsuzluğa mahkum olmuştur. Bundan dolayı Hıristiyan inancında dünya, insanın hapisanesidir. Hıristiyanlığa göre insanın temel sorunu bu hapishaneden kurtulma meselesidir (Canatan, 2011: 202).

Ruhun bedenden üstün olduğu ve yüceliğe erişebilmesi için bedenin feda edilmesi gerektiği görüşü, özellikle Orta Çağ'a doğru, kilisede genel kabul görmüş ve böylece ruhbanlık kurumsallaşmıştır. İnsanların kendilerini kurtarmak için acı çekmeleri gerektiği, böylece başkalarını da kurtarabilecekleri fikri dönemin yaygın görüşüdür. Manastır hayatı, çarmlı germe törenleri bu yapıyı örneklemektedir. Bunun temelinde ise, Hıristiyanlıkta ilk günah öğretisinden kaynaklanan ve kötülüğün ya da şeytanın insanın içinde olduğunu düşündüren inanç vardır. Buna göre her insan kendinin şeytanıdır ve ancak bedenini kontrol altında tutarak bundan kurtulabilmektedir (Şişman, 2006: 23).

Hıristiyanlıktaki beden ve ruh ikiliğinden dolayı, vücudu örtme eğilimi, vücuda gösterilen ilgiyi bastırma ve bu ilgiyi ruha yöneltme aracı olarak kullanılmıştır. Bu durum, çıplak vücuda olan ilginin giysilere yöneltilmesine neden olmuştur. Sonuç olarak, giyim ve süslenme kilisenin etki alanına girmiştir (Tseelon, 2002: 31).

Orta Çağ cemaatlerinde kadının bedeniyle olan ilişkisi şöyle lanetlenmektedir; "Kadın, dünyadaki modalara uyararak ahlaksız çıplaklığıyla kendi masumiyeti hakkında şüpheler uyandırdığında, günahını iki kat artırmaktadır, çünkü bu durumda yalnızca utanca karşı günah işlemiş olmakla kalmayıp başkalarının da saflığa karşı günah işlemesine neden olmaktadır" (Tseelon, 2002: 24).

Bir elbiseden, bir renkten ya da bir saç stilinden hoşlanmak, dışsal özelliklerle çok fazla ilgilenmek, erdemi geliştirmeye çok az ilgi duyulduğunu göstermekteydi. Güzellik ürünleri, her şeyden önce sınırsız bir kibri açığa vurmaktadır. Kendini olduğundan daha güzel göstermeye ya da yaşını gizlemeye çalışan bir kadın, Şeytan Lucifer'le bir tutulmaktadır. Tanrı'nın bahsettiği görünüşe itiraz etmek, daha da kötüsü, bunu iyileştirmeye çalışmak sırf kibirdir ve Tanrı vergisi dünya kanunlarına karşı gelmeye çalışmaktır (Duby ve Perrot, 2005b: 95).

“Orta Çağ'da kilise, Tanrı'nın Krallığı'nın bu dünyada ve diğer dünyada, tek ve tartışılmaz temsilcisidir. Baudrillard'a göre, Kilise iktidarının temelinde ölüm ve ölü bedenlerle ilişkileri denetleme ayrıcalığı bulunmaktadır. Kilise, ruh/beden, kadın/erkek, günah/sevap vb ayrımlarına ölüm/yaşamı da ekleyerek bunların içeriğini öğretileri ile doldurmuştur. Mutlak otorite kurmayı amaçladığı topluma ilişkin kurallarını güvence altına almak için ölümü, hayattan daha değerli hale getirmiştir. Ölümlü beden, ölümsüz ruhtan aşağı görülmüştür. Bu bakış açısı içinde beden, ruhun hapisanesi olarak algılanmıştır. Yaşam ise, ölüme doğru giden bir yaşam ve sonuçta ölüm de yaşamın tek anlam kaynağı olarak kurgulanmıştır. Ruhun, sonsuzluğuna zarar vermemek için bedensel arzu ve şehvetler dışlanmalı, nihai kurtuluş olan ölüme hazırlanmalıdır. Bu ölümün önemli bir niteliği, beden değerliliğini vurgulaması ve beden bakımına ilişkin kişilere sorumluluk yüklememesidir” (Nazlı, 2006: 4).

Orta çağ Avrupası'nda beden güzelliği hoş karşılanmadığı gibi bedeni estetik ve güzel hale getiren fiziksel çalışmalar da hakir görülmekteydi. On dördüncü Louis döneminde beden idmanları büyük bir çöküşe uğramıştır. Dönem içerisinde din adamları tarafından, fiziksel çalışmaların bir günah olduğu ilan edilmişti. Bir zamanlar Fransa hükümeti denizlerde ve nehirlerde yıkanmanın yasak olduğuna dair emirler çıkartıyordu. Eğer büyük bir insan, deniz ve nehirlerde yıkanırken yakalansaydı, hapsediliyordu. Yakalanan çocuk ise; o zaman da kırbaç ile dövülüyordu (Sırrı, 1932: 43).

2.16.3. Rönesans döneminde beden ve spor

Rönesans döneminde beden, parçalara ayrılıp tekrar birleştirilmektedir. İdeal bir örneğin içine sokulur. Dürer ve Leonardo Da Vinci gibi dönemin önemli isimlerince insan vücudunun oranlar şeması çıkartılır. Bunu yaparken yüzün çizgileri altın oranla parçalara

ayrılmakta ve basit deneysel özellikli kurallara göre hareket edilmekteydi. Bu dönemde Da Vinci, yirmi altı farklı vücut bileşimi ortaya koymuştur. Buna göre çenenin altıyla burun deliklerinin hizası arasındaki dikey uzaklık, yüzün yüksekliğinin üçte birine eşit olmalıdır. Burun delikleriyle kaşlar arasındaki uzaklık, kaşların üst çizgisiyle saç kökleri arasındakine tıpatıp uymalıdır. Kadın bedeninde özellikle uyum içinde olması gereken yerler de belirtilmiştir. Bunlar üç beyaz (ten, eller, dişler), üç kırmızı (dudaklar, yanaklar, tırnaklar) ve üç kara'dan (gözler, kaşlar, kirpikler) meydana gelmektedir. Rönesans'ta ideal vücut 7-9-3 kanununa (Antik dönemin önemli heykeltıraşlarından birinin benimsediği kadınısı görünüşlü genç erkek figürü) uymak durumundadır (Kesim ve Kar, 2010: 180-181).

Vücut, Rönesans döneminde Eski Yunan'da olduğu gibi, tıpkı bir anıt misali altın oranla (1,618) tanımlanmaktadır. Kısaca belirtmek gerekirse, on dördüncü yüzyılda İtalya'da başlayan Rönesans, insan bedenini yeniden keşfetmiş ve bedene karşı tavrı kökten değiştirmiştir. Rönesans'la birlikte güzellik, ilahi tefekküre bir vesile olması için değil, sadece güzellik olarak, yani seküler bir amaç için değer kazanmıştır (Şişman, 2006: 24). Rönesans döneminde, güzelliğin olduğu parçaların, beden oranına bağlı olduğunu ileri süren sözde "Büyük Kuram" yüksek bir mükemmeliyet seviyesine erişmiştir (Eco, 2006: 214). Avrupa'da Orta Çağ'ın sonundan itibaren güzelliğe iliştilen acımasızlık ya da aptallık gibi birçok olumsuz imge Rönesans'la birlikte silinmiştir (Duby ve Perrot, 2005c: 100).

Rönesans vücuda temel bir güvensizlik gibi birçok olumsuz yargıyı orta çağdan miras olarak almıştır. Orta çağdan alınan bu kuşku ve ürkeklik mirası, Protestan reforma ve Katolik karşı reformasyona taşındı. Dolayısıyla on altıncı ve on yedinci yüz yılın Avrupalıları, vücut görünüşüne ve cinselliği konusunda erdem taslayıcılığına teşvik edildiler. Diğer yandan Rönesans, çıplaklığın yeniden keşfedilmesine ve fiziksel güzelliğin yeniden itibar kazanmasına neden oldu (Duby ve Perrot, 2005c: 53).

Aydınlanma çağında toplumda yaşanan değişim, kadını da etkilemiştir. Kadınların güzel görünmek için hissettikleri sosyal ve ahlaki zorunlulukta, kozmetik ürünlerin oynadığı rolün ötesinde; makyaj, sosyal düzeyin zorunlu bir göstereni haline gelmiştir. Boya, vücudun görünen kısımlarının giysisidir. Sahibinin zenginliğini ve statüsünü açığa vuran çeşitli malzemeler, güzel elbiselik kumaşlar ve pahalı süsler kadar kullanılanı da ayırt

etmektedir. Kozmetik nihai aksesuardır; şık bir kadın onsuz kendini çıplak hissetmektedir (Duby ve Perrot, 2005c: 68).

Dolayısıyla Rönesans kadını kozmetik ürünler kullanmış (bu özellikle Venedik'te gelişmiş bir sanata dönüşmüş) ve saçına özel bir önem vermiştir. Kadınlar, saçlarını genellikle kızıla çalan bir sarıya boyamışlar. Vücut hatlarını daha da belirginleştirmek için, uyum, oran ve süsleme kanonlarına uygun olarak üretilmiş mücevherler kullanmışlardır (Eco, 2006: 196).

Bu dönemde, kadın teninin mermersi bir beyazlıkta olması arzulanmaktadır. Beyaz, temizlik, iffetlilik ve kadınlıkla bütünleştirilen renktir. Ayrıca işsiz güçsüz kentsel sınıfın, yüksek sosyal statünün göstergesidir. Eve kapanma eğiliminde olan kadınlardan daha fazla dışarıda olan erkeklerde ise koyu renkler beğenilmektedir. Kozmetik kitapları, kadınlara saçlarını ağartıp altın sarısına çevirmenin yollarını aktarıırken, erkeklere ise sakallarını nasıl siyaha boyayacaklarını anlatmaktadır (Duby ve Perrot, 2005c: 67).

Rönesans yeni platonculuğu güzelliği, iç ve görünmez aynı zamanda iyiliğin dış ve görünür bir göstergesi olduğunu ilan ederek güzelliğe itibarını geri verir. Güzellik, artık tehlikeli bir kıymet olmaktan çıkarak, ahlaki karakterin ve sosyal konumun zorunlu bir yüklemi olarak görülmekteydi. Bu dönem içerisinde güzellik, zorunlu hale gelmiştir. Çirkinlik, sadece sosyal bayağılıkla değil, kötülükle de bütünleşmişti (Duby ve Perrot c, 2005: 63).

Rönesans döneminde bedene karşı takınılan olumsuz düşüncelerin yok olmaya başlaması, spora karşı olumlu düşüncelerin gelişmesine de yol açmıştır. Rönesans döneminde beden ile ilgili olumsuz yargıların ortadan kalkmasına paralel olarak, Orta Çağda günah sayılan beden eğitimi Rönesans döneminde yeniden şahlanışa geçmiştir. Dönem içerisinde birçok düşünür beden eğitiminin önemine ve faydalarına vurgular yapmaktaydı.

Enea Silvio Piccolomini (1405-1464), sürekli olarak beden eğitiminin önemine vurgu yapmış ve her türlü fiziksel pratiğin icrasını desteklemiştir. Antik Yunan sportif anlayışını, tıp açısından ele alan İtalyan doktor Hieronyumus Mercurialis, 1569 yılında Venedik'te "De Arte Gymnastica" isimli eserini yayınladı ve eserinde, fiziksel egzersizlerin solunum yollarına katkı sağladığını belirtmiştir (Alpman, 1971: 189-190). Mercurialis'in bir başka özelliği ise; sportif pratikleri sağlık, askeri ve müsabaka amaçlı olarak üçe ayırmasıdır. Bu

ayrımı yapan ilk düşünür olan Mercurialis, yarışma amaçlı sporu dışlar ve yanlış olarak tanımlar (Alpman, 1971: 189-190).

Martin Luther (1483-1546) kılıç kullanma, güreş ve atlama gibi pratiklerin insan sağlığını koruyucu etkileri olduğunu ifade etmiş ve şövalye talimlerinin toplumun daha geniş kesimlerine yayılmasını savunmuştur (Alpman, 1971: 191).

İspanyol düşünür Johann Ludwig Vives (1492-1540) de beden eğitiminin faydalarına yönelik 1531 yılında yayınladığı “De Tradentis Disciplinis” adlı eserinde çocukların on beş yaşından itibaren yürüyüş, koşu, güreş, atış ve mücadeleli top oyunları gibi pratikleri icra etmeleri gerektiğini belirtmektedir (Alpman, 1971: 190). Fransız din adamı ve doktor François Rabelais (1483-1553) ile Alman düşünürler Bugenhagen (1485-1558) ve Joachim Camerarius (1500-1574) da kendi toplumlarında çocukların ve gençlerin eğitiminde fiziksel pratiklere yer verilmesini tavsiye etmişlerdir (Çakır, 2014: 81).

Rönesans döneminin önemli isimlerinden biri olan Jean-Jacques Rousseau Emile isimli eserinde, beden egzersizlerinin fiziksel ve ruhsal olarak bireyin gelişimine katkı sağladığını belirtmiştir (Rousseau, 2009).

2.17. Beden Algısı

Beden algısı kavramı, ilk defa 1920 yılında psikolojik ve sosyolojik bir kavram olarak Paul Schilder tarafından ele alınmıştır. Schilder'den önce yapılan çalışmalar genellikle beyin hasarı sonucunda ortaya çıkan bozuk beden algıları ile sınırlıydı. Schilder beden algısını, insanın zihninde biçimlendirmiş olduğu kendi resmi olarak tanımlamaktadır (Polat, 2007: 8; Dunham. 2002: 25).

Beden imajı bozukluğu, ilk olarak 16. yüzyılda bir cerrah olan Ambroise Pare'nin, fantom organ olgusu raporunda yer almıştır. 1920'li yıllarda bir nörolog olan Head, beden şeması kavramını öne sürmüştür. Buna göre beden şeması “daha çok duygusal kortekste organize edilmiş olan geçmiş yaşantılar ile şimdiki duyumlardan oluşan bir bütündür” (Doğan ve Doğan, 1992: 1-2).

Beden algısının gelişiminde, bireyin geçmiş deneyimleri önemli bir yer tutmaktadır. Bireyin geçmişte kendi bedenine göstermiş olduğu tepkiler ve bireyin bedeni ile ilgili

çevresinden aldığı tepkiler, bireyin beden algısı gelişimini etkilemektedir (Acar, 2010). Genellikle olumlu olarak algılanan beden algısı, bireyin öz saygısı ve öz güveninde önemli etkiler yapabilmektedir (Şanlı, 1991: 63).

Secord ve Jourard (1953), beden algısı kavramını, bireyin bedeninden hoşnut olma ya da olmama durumu olarak tanımlamışlardır (Brylinsky, 1990: 5).

Norris, 1970 yılında beden algısını, “Bir kişinin başka kişilerden ayrı olarak bedeni hakkındaki, bilinçli ve bilinçdışı bilgisinin, duygularının ve algılarının tümünün düzenli olarak değişimidir.” şeklinde tanımlamıştır (Potur, 2003: 10).

Woods, 1975 yılında beden imajını şu şekilde tanımlamaktadır: “Kişinin bedeninin mental bir görünümü olarak kavramsallaştırılması, bedenin kendine görünen biçimidir” (Potur, 2003: 10).

Chilton, 1982 yılında beden algısını, şu şekilde tanımlamaktadır: “Beden imajının insanın kendini anlamasında önemli bir yer tuttuğunu ifade eder. İnsanların kendileri hakkında hissettikleri ile bedenleri hakkında hissettikleri bağlantılıdır. Beden, insanın en çok görünen ve maddesel bölümü olduğundan algılarının merkezine oturur. Beden imajı, kişinin bedenine yönelttiği bilinçli ve bilinçsiz tutumlarının toplamıdır” (Potur, 2003: 10).

Smith, 1984 yılında beden imajını, her bireyin kendi beden imajı olduğunu, bu imajın doğumda oluştuğunu ve büyürken geliştiğini belirtmiştir. İmajın çevresel faktörler ve sosyal kalıplardan etkilendiği üzerinde durmuştur (Potur, 2003: 11).

Darkling-Fisher, 1985 yılında beden algısını, "bedensel benlik olarak (somatik ego)" şeklinde tanımlamıştır (Doğan ve Doğan, 2002: 2). Salter, 1988 yılında beden algısı imgesini şu şekilde tanımlamaktadır: “Bireyin bedenine karşı sahip olduğu bilinçli ve bilinç dışı tutumların toplamıdır. Büyüklük, işlev, görünüş ve potansiyelle ilgili şu anki ve geçmiş zamanki duygularıyla algıları kapsar” (Doğan ve Doğan, 1992: 3).

2.17.1. Beden algısının özellikleri

Yapılan okumalar sonucunda, beden algısı kavramı ile ilgili yapılan tanımların birbirine benzer olduğu ve birbirini tamamlar bir yapıda olduğu anlaşılmıştır. Bu tanımların ortak özellikleri aşağıdaki gibidir:

1. Bireydeki beden algısının gelişmesinde, bedenle ilgili geçmişteki ve yeni tüm duygu, düşünce, tutum ve algılar önemli bir yer tutmaktadır.
2. Bireyin beden algısı, bireyin kendi algıları kadar diğer insanların bakış açısından da etkilenir.
3. Beden algısının kavramsal yönü olduğu gibi gerçek yönü de vardır.
4. Beden algısı değişebilir bir özelliktir.
5. Beden algısı, bireyin sadece beden ve beden bölümlerine olan tutumlarını içermez aynı zamanda onların işlevlerine karşı tutumu da gösterir.
6. Bireyin içerisinde bulunmuş olduğu Sosyo-kültürel yapıya ait değerler bireyin beden algısı kavramına yansır.
7. Beden algısı, gerçek beden yapısıyla uyumlu ya da uyumsuz olabilir.
8. Beden algısı; benlik, kendilik, kimlik ve kişilik kavramlarıyla yakın ilişkiye sahiptir.
9. Beden algısı kavramının oluşmasında bilinçdışı öznel yaşantılar da önemli olduğundan hiç kimse kendi beden algısını tam olarak tanımlayamaz (Ergür, 1996).

2.17.2. Beden algısının gelişimi

Beden imajının gelişimi, bireyin kendi bedenini değerlendirmesi ve çevresindekilerinin değerlendirmesi arasındaki uyumun derecesinden önemli oranda etkilenir (Küçük, 2007: 21).

Beden imajı ve ben kavramı çocukluk yaşlarında gelişmektedir. Beden imajı süt çocukluğu, oyun çocukluğu ve okul çocukluğu yıllarında gelişim süreci içindeki değişiklikler sonucunda oluşur. Süt çocuğu, fiziksel beden imajına sahip değildir. Bu dönemde uyarılma ağız çevresinde odaklanmış olup, çocuk, motor ve duysal iletiler yoluyla çevredeki objelerin kendisinden farklı olduğunu anlar. Bu dönemde kendi bedeninin geçirdiği ilk deneyim ve bedeninin farklılığı diğer yaşam deneyimleri için temel oluşturur. Gereksinimleri karşılanan süt çocuğunun güven duygusu gelişir. Güven duygusu,

çocukta olumlu ben kavramının gelişiminde rol oynar. Oyun çocuğu çevre ile daha fazla etkileşime girdiğinden çevre ve kendisi arasında daha büyük bir farklılık yaşar. Bu dönemde motor beceriler bedeni kontrol etmeyi sağlar. Ailenin yaklaşımı çocuğun bedeni ve çevresini kontrolünde deneyim kazanmasını kolaylaştırır. Hem kendi bedenini hem de çevreyi kontrol edemeyen çocuk; değersizlik, yetersizlik ve suçluluk duygularını deneyimler. Çocuğun bedeninin değerli ve değersiz oluşu, kendisine bakan kişilerin verdiği değeri yansıtır(Polat, 2007: 9).

Okul öncesi dönem, çocuğun nasıl bir kişi olmak istediğini keşfettiği bir dönemdir. Çocuğun kişiliği daha kuvvetlidir ve beden algısı kafasında belirginleşir. Cinsiyet rolünde kimlik ve cinsler arasındaki ayrım bu dönemin en önemli özelliğidir. Okul çocuğunun beden imajı cinsiyet rolünün benimsenmesi, akranları ile ilişkileri ve öğrenme becerilerinin gelişimi üzerinde yoğunlaşır. Adolesan dönemde hızlı olan büyümeye bağlı değişiklikler beden imajı değişimini zorunlu kılar. Beden imajı adolesanın fizyolojik, psikolojik ve sosyal değişiklikleri deneyimlemesi sonucu oluşur. Adolesan, bedenini hem dış görünüşe hem de bedenini kendisine yararına göre algılar (Velioğlu, 1991: 64-65).

Genç erişkinlik döneminde büyüme ve gelişme devam eder. Beden ve beden bölümlerinin fonksiyonlarına ait duygular yetişkinlik yılları boyunca gelişir. Diğer bir deyişle, beden hem fonksiyonel bir araç hem de beden imajının merkezi olarak algılanır. Erişkinin beden imajı, beden kavramı, kişilik ve kimlik unsurları arasında dinamik bir etkileşim vardır. Kendi beden imajını olumlu düşünen birey, olumlu tutum gösterir (Hamurcu, 2014: 34).

2.17.3. Beden algısının bileşenleri

Yapılan çalışmalar sonucunda, beden algısının birden fazla bileşenden oluştuğu anlaşılmıştır.

Beden gerçekliği

Beden gerçekliği, insanların genleri ile yaratılın ve daha sonra da beslenme ile şekillenen fiziksel bir hammadedir ve bedenimizi nesnel olarak ele alır. Bireylerin beden gerçekliğine ilişkin kıyaslamalar, bireyin üyesi olduğu ırkın normlarına göre yapılır. Beden gerçekliği sabit bir durum değildir. Beden, hem yerleşik genetik koda hem de içinde

yaşadığımız çevreye tepki olarak gelişirken, hızı farklı da olsa sürekli değişim içindedir. Yaşamın erken yıllarında bedenimizin çeşitli parçalarında önemli orantısal değişiklikler olur. Beden gerçekliğinin, bu gibi değişimleri bazı dönemlerde oldukça önemli olabilir. Ergenlik sırasında göğüslerin gelişmesi, beden dış hatlarının değişmesi, duygularımız ve kişilik algılarımız üzerinde derin etkileri olan temel beden gerçekliği değişiklikleridir (Özaltın, 2003: 5).

Bir bebek bedeninin yaklaşık yüzde yetmişidir. Yaşlandıkça bu yüzde altmışa düşer ve bu dokularımızın, özellikle derinin görünümünü ve tonunu etkiler. Çoğu kimse yaşlanmayı yaşlı olma olarak görür, fakat ana rahmine tutunduğumuz andan itibaren doku değiştirerek yaşlanmaktayız. Yaşamın erken yıllarında bedenimizin çeşitli parçalarında önemli orantısal değişiklikler olur. Yeni doğan bir başı, bedenine oranla büyükken, birkaç ay içinde beden büyüklüğü orantılarının radikal biçimde değiştiğini görürüz. Beden gerçekliğinin bu gibi değişimleri bazı dönemlerde oldukça önemli olabilir. Ergenlik sırasında göğüslerin gelişmesi, beden dış hatlarının değişmesi, kıllanma (yüz, koltukaltı ve pubis) duygularımız ve kişilik algılarımız üzerinde derin etkileri olan temel beden gerçekliği değişiklikleridir (Özaltın, 2003: 5).

Beden sunumu

Beden sunumu, bilinçli olarak yalnızca nasıl göründüğümüz olmamakla birlikte irademiz, niyetlerimiz ve duygularımızın bir ifadesi olarak nasıl işlev gördüğü olup, sosyal dünyaya bedenimizi nasıl sunduğumuzla ilişkilidir. Cinsiyet, kendilik imgesi, öğrenme ve olgunlaşma düzeyi, benlik gücü, dürtüleri, güdülenmesi, güven duygusu, bedenine duyarlılığı, yüklediği anlam, toplumun beden görünüşüne verdiği değer şeklindeki faktörler beden algısı gelişiminde önemli bir role sahiptir. Bu konuya ilişkin yapılan çalışmalar da göstermiştir ki, fiziksel açıdan olumlu değerlendirmeye sahip kişiler ilişkilerinde daha güvenli ve daha başarılı olurken, kendilerinde birçok kusurlu yanın bulunduğu inananlarda sürekli ya da yaşamlarının belirli dönemlerinde huzursuz, güvensiz olup, başarısızlık ve değersizlik duyguları yaşarlar (Bruk, 2014: 6).

Beden ideali

Beden ideali, nadiren bilinçli olduğumuz karmaşık ve değişen bir parçamızdır. Beden alanı ve sınırları da beden idealinin bir parçasıdır. Yalnızca içinde yaşadığımız bedeni değil, etrafımızdaki alanı da kontrol etmeye çalışırız. Beden sınırı, beden gerçekliğinin dış çevreyle kesiştiği alandır. Bu alan değişik kültürlerde daralır ya da genişler. İnsanlar çoğu kez kültürel normlarla yönlendirilen farklı beden alanları geliştirirler. Beden ideali, kişinin bilinçli ya da bilinçsiz olarak beden gerçekliğini ve beden sunumunu bir norm veya standartla kıyaslamasını içerir. Her kişinin kendi normları ve standartları vardır ve bunlar hemen hemen her gün değişebilir. Eğer standart gerçekçi değilse, mutsuzluk, hatta depresyon oluşabilir. Birçok durumda bu gibi standartları kendimiz seçmeyiz, çünkü toplum ve arkadaşlarımız daha evrensel bir beden ideali saptayabilirler. Kişisel beden idealleri, eğitim, yetiştirme şekli ve kültür gibi beden gerçekliğini etkileyen birçok yetiştirilme etmenine köklü biçimde bağlıdır. Bir beden idealinin gerçekçi olarak gelişmesi ancak bebek doğduktan sonra kendi vücudunu başkalarıyla kıyaslamaya başlamasıyla olur ve bu bir ömür boyu devam edebilir. Beden ideali kafamızda ki sabit bir düşünce değildir. Sürekli değişen model ve standartlara bağlıdır. Çocukluktan, yeni yetmeliğe, yetişkinlikten yaşlılığa kadar şaşırtıcı sayıda değişim geçirir (Ünüvar, 2006: 22).

2.18. Beden Algısını Açıklayan Kuramlar

2.18.1. Psikanalitik kuram

Beden imgesini kuramsal çerçevede ilk kez kapsamlı olarak psikanalitik kuram ele almıştır. Freud yaptığı çalışmalar sonucunda, bireyin bedeni ile ilişkisinin ruhsal yaşamında çok önemli ve özel bir yeri olduğunu ve bunun çok erken dönemde, bebeklikte başladığını göstermiştir. Bu yaşantı oldukça kendine özgüdür. Örneğin, bedenin herhangi bir parçası, bebeğin çevresindeki diğer bütün şeylerden farklıdır. Çünkü çocuk o parçasına dokunduğunda ya da ağzına götürdüğünde, bir yerine iki duyguya neden olmaktadır. Beden parçası, yalnızca hissetmemekte aynı zamanda hissedilmektedir. Bebeğin bedeni ile ilişkisi daha ilk aylardan itibaren önemli bir id doyumunu sağlamaktadır. Freud (1923), psikolojik yapı içerisinde birbiriyle bağlantılı üç yapının yer aldığını ileri sürmüştür. Bu üç yapı; id, ego ve süper ego'dan oluşmaktadır. Ego'nun gelişiminde beden imgesi temel oluşturmaktadır. Freud, egonun başlangıçta bütünüyle bir beden egosu olduğunu dile

getirmiştir. Yani libido tamamen bedene yüklenmiştir (Oto-erotik dönem). Objenin fark edilmesi ve dürtülerin objelere yatırılmaya başlaması ile birlikte libido içinde 'obje libidosu' ayrılmaya başlamaktadır (Çetinkaya, 2004: 9-10).

2.18.2. Bireysel psikoloji kuramı

Adler'in geliştirmiş olduğu Bireysel Psikoloji açısından beden imgesi incelendiğinde, yapısal ve işlevsel olarak yetersiz bir organa sahip olan birey, var olan eksiklik duygusunu gidermek için ya başka bir organa ya da organın kendisine aşırı derecede yüklenmektedir. Bireyin yaşamış olduğu bu eksiklik duygusu kendi bedeni hakkında olumsuz tutum ve düşüncelere dönüşmektedir (Mandalı, 1985).

2.18.3. Yapısal kişilik kuramı

Mahler (1968), yeni doğan bir bebeğin özsever bir varoluş içinde olduğunu ve çevresindeki hiçbir şeyin, annesi de dahil olmak üzere, farkında olmadığını vurgulamıştır. Mahler, bu olguyu normal içe yöneliklik (normal autism) olarak adlandırmıştır. Yaşamın üçüncü ayında çocuk, ihtiyaçlarının anne memesi tarafından sağlandığını belli belirsiz fark etmektedir. Ancak yine de bebek, anne memesini dış bir obje olarak değil, kendi varlığının bir parçası olarak algılamaktadır. Sonraki aylarda egonun gelişmesiyle, çocuk, anneye bu ortak yaşam ilişkisinden giderek kopmaya başlamaktadır. Yavaş gelişen bu ayrılma ve bireyleşme süreciyle çocuk, annesiyle bütünleşmiş bir varlık olma durumundan çıkmaktadır. Ayrılma-bireyleşme sürecinin ilk aşaması, 4. ve 5. aylardan 30-36. aylara kadar sürer. İlk aşamada çocuk, kendi bedeninin sınırlarını fark etmeye başlamaktadır. İkinci yılda hareket yeteneğinde ilk gelişmeler belirir ve çocuk, annesinin yakınında olmadığı zamanlarda dahi bazı durumlarla başa çıkmaya başlamaktadır. Bir yandan annesinin çevrede olmadığı zamanları kendisine göre kullanabildiğini fark ederken (ayrışma), öte yandan bu durumdan ötürü giderek yoğunlaşan bir ayrılma anksiyetesi yaşamaktadır. Ancak bedensel gelişmesinin sağladığı güç ve tek başına bir şeyler yapabilmenin sağladığı doyum, ayrılık anksiyetesi açısından daha baskın bir duygu olduğundan, çocuk bireyleşmesini hızla sürdürmektedir (Çetinkaya, 2004: 11).

2.18.4. Geştalt yaklaşımı

Geştalt yaklaşımına göre beden algısı, imgesi, gelişen bir süreç olmakla birlikte, belirli bir şekli ve bütünlüğü olan bir yapıdır (Mandalı, 1985). Geştalt yaklaşımında beden imgesi zemin, bedenın uyarılan kısmı figür olarak düşünülebilir. Uyarılan ve farkında olunan beden kısmı, beden imgesinin bütünlüğü ve bağlamı içerisinde algılanmaktadır (Çetinkaya, 2004: 12).

2.19. Beden Algısını Etkileyen Faktörler

2.19.1. Medya etkisi

Kitle iletişim araçları, bireylerin dünyayı algılama ve anlamlandırmaları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Modernizmle birlikte bireylerin geleneksel ilişki kalıplarını kaybetmeleri sonucunda, kitle iletişim araçlarının söz konusu etkisi artmış ve bireyler bu araçların manipülasyonuna açık hale gelmişlerdir. Medya, bireylerin kimliklerini inşa etme süreçlerini, kadınlık ve erkeklik tanımlamalarını, yaşam biçimlerini, tüketim alışkanlıklarını ve toplumsal rollerine ilişkin algılamalarını etkilemektedir. Ayrıca bu konular ile ilgili toplumsal söylemleri üretmekte, dolaşıma sokmakta ve yeniden üretmektedir (Kula-Demir ve Yiğit, 2013: 460).

Günümüzde medya aracılığı ile zayıf kadının daha güzel, çekici ve başarılı olduğu fikri teşvik edilmektedir (Çoşkun, 2011: 27). Field ve arkadaşları (1999) yaptıkları bir çalışmada, adolesan öncesi ve adolesan kızlarının çoğunun kendi şekil ve ağırlıklarından mutsuz olduklarını bulmuştur. Bu negatif tutumu, şiddetle magazin dergilerini okuma sıklığıyla ilişkilendirmişlerdir. Grogan (2008); Hobza, Rochlen (2009); Sirra ve Ballard (2011)'de sosyo-kültürel koşulların ve medyanın bireyin beden algısının gelişiminde önemli bir etkisi olduğunu vurgulamışlardır.

Beker ve arkadaşları (1998) yaptıkları çalışmada, doğuştan görme engelli kadınlar ile sonradan görme yetisini kaybetmiş kadınların, görme yetisine sahip kadınlara oranla daha az vücut tatminsizliği skoruna sahip olduklarını bulmuş ve görsel medyanın negatif yeme tutumlarına sebep olduğunu belirtmişlerdir (Çoşkun, 2011: 27).

Televizyondaki ideal kız imajlarını izleyen kız izleyicilerin, düşük beden memnuniyeti ve yüksek depresyon sergiledikleri görülmüştür (Fallor ve Hausenblas, 2005: 69-71).

Günümüz modası insanları zayıf olmaya yönlendirmektedir. Bundan dolayı da insanlar beden hoşnutsuzluğu yaşamakta ve diyet yapmaktalar (Maçik ve Kowalska-Dąbrowska, 2015;. Kapka-Skrzypczakve ark, 212).

Anschutz ve arkadaşları 2009 yılında yaptıkları çalışmalarında, televizyonda dizi ve müzik programları izlemenin ergenlik öncesi dönemdeki kız çocuklarının beden doyumsuzluğu üzerindeki etkilerini araştırmışlardır. Yaptıkları araştırmanın sonunda, televizyonda dizi ve müzik programları izlemenin beden doyumsuzluğu üzerinde, zayıf idealin içselleştirilmesi aracılığıyla dolaylı bir etkisinin olduğunu belirlemişlerdir.

Yapılan son çalışmalarda medyanın güçlü bayan sporcuya vurgu yaptığı bayan sporcuyu cinselleştirerek ön plana çıkardığı anlaşılmıştır (Clavio ve Eagleman, 2011; Fink ve Kensicki, 2002; Kane, 1988).

Sosyal medyanın bireydeki beden algısı gelişimi büyük oranda etkilemektedir. İnsanlar tv ve diğer kitle iletişim araçlarında gördükleri ideal insan bedenine sahip olmak istemektedirler. Bu da bireylerde narsistik bir kişiliğin gelişmesine yol açmaktadır (Garner ve Garfinkel, 1980; Hamilton ve Waller, 1993).

Grogan (2008: 111), belirli türde televizyon programları izlemenin beden doyumsuzluğunu arttırdığına dair bilgiler sunmaktadır. Televizyon izleme süresinin değil ancak izlenen programın içeriğinin beden doyumsuzluğu ve zayıflama güdüsünü etkilediğini belirtmiştir.

2.19.2. Aile etkisi

Haworth-Hoepfner, ailenin, beden şekli ve zayıflık ile ilgili kültürel mesajları taşıma seviyesinin, beden imajı gelişiminin anlaşılması için kritik öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır. Haworth-Hoepfner'a göre, farklı aileler kültürü farklı biçimlerde aktarmaktadırlar (Haworth-Hoepfner, 2000: 222).

Beden imajı gelişiminde aile etkisi, içselleştirme ve özdeşleştirme süreçleri aracılığıyla gerçekleşmektedir (Aldan, 2013: 23). Rodgers ve Chabrol (2009: 147), yaptıkları

çalışmada, ebeveynlerin, beden imajı endişelerinin gelişiminde rol oynayan sosyo-kültürel faktörlerden biri olduğunu göstermektedirler. Araştırmacılar iki farklı süreç olarak ebeveynlerin beden imajına yönelik tutumlarının ve sözel mesajlarının önemine vurgu yapmaktadırlar.

Ebeveynlerin, çocuklarının beden imajı gelişiminde farklı süreçler aracılığıyla etkileri olabilmektedir. Sosyal öğrenme teorisi, ebeveynlerin beden imajlarını model olma, geri bildirim ve yönergelerle çocukları etkileyen önemli sosyalleşme öğeleri olduğunu öne sürmektedir. Ebeveynlerin çocuklarına; kelimeler, sözsüz iletişim araçları veya dokunma ile aktardıkları onaylayan ya da onaylamayan tepkileri, çocuklarının beden imajı gelişimine katkıda bulunmaktadır. Çocuklar gelişim yılları boyunca aile üyeleri tarafından dokunuldukları, konuşuldukları tarzı ve kabul edilmeyi ya da reddedilmeyi içselleştirmektedirler (Aldan, 2013: 24).

Ebeveynler çocuklarının bazı yiyecekleri yemelerini, bazı yiyeceklerden ise uzak durmalarını isteyerek çocuklarını zayıflamaları için cesaretlendirebilmektedirler. Ebeveynlerin yaptıkları doğrudan sözel yorumların yanı sıra, çocuklarına kilo endişeleri ile ilgili model olmaları da çocukların beden imajı gelişimine katkıda bulunmaktadır (Smolak, 2002: 69).

Bunnell 1986 yılında ailede anne ve babanın yaşadıkları yeme bozukluğunun çocukları da etkilediğini, ayrıca bunların narsistik kişilik gelişimine de katkı sağladığını belirtmiştir.

Archibald ve ark, 1999 yılında yaptıkları çalışmalarında, aile içerisindeki olumlu düşüncelerin çocukta olumlu bir beden imajının gelişmesine yol açtığını bulmuşlardır. Anne ve babanın çocuklarına zayıflamalarını teşvik etmelerinin, çocukları diyetle sevk etmekte ve beden hoşnutsuzluğuna yol açmaktadır (Dixon ve ark, 1996; Wertheim ve ark, 2002; McVey ve Davis, 2002; McVey ve ark, 2002).

2.19.3. Arkadaş etkisi

Fizyolojik anlamda ergenlik süreci içerisinde büyüme ve gelişme ile ilgili en yoğun yaşantıların olduğu yaşlar genel olarak 12-16 yaşları arasındadır. Bu dönemde ergen, içinde yaşadığı kültürün ideal vücut olarak sunduğu modelin etkisi altında kalarak beden imgesi

kazanma sürecini yaşar. Bu anlamda, ideal vücut ölçüleri aile, arkadaş grubu ve toplum tarafından belirlenir. Ayrıca, televizyondaki reklamlarda tavsiye edilen vücut ölçüleri ve tanınmış sanatçıların tipleri de ergenin bu ideal beden imgesini etkileyen faktörler arasında değerlendirilebilir (Koç, 2004: 234).

Özellikle kız ergenlerin bedenleriyle ilgili düşünceleri, arkadaşları ile yaptıkları konuşmalar ve sosyal kıyaslamalarla yakından ilişkilidir. Yapılan bu konuşmalar sosyal kıyaslamamanın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Kızlar için sosyal kıyaslamamanın uyumlaştırıcı rolü görünümle ilgili diyaloglar ve beden memnuniyetsizliği ile ilgili ilişkinin bir kanıtıdır. Arkadaşları tarafından alaya alınma, hem erkekler hem de kızlar için beden memnuniyetsizliğine sebep olan bir etkidir. Bu erkeklerin üzerinde tahmin edilenden de fazla bir etkiye sahiptir. Akranlar tarafından alaya alınma özellikle gelişimin ilk yıllarında önemli bir etkiye sahiptir (Kalafat, 2006: 14).

Taylor ve arkadaşları tarafından, ilk ve ortaokula giden çocuklar üzerine yapılan çalışmada, çocukların üçte birinde yaşıt etkisinin, kilo kaygısı duyma dağılımından sorumlu olduğunu bulmuşlardır. Adolesan kızlarda kilo kaygısı ile ilişkilendirilen faktörler arasında akran baskısı, kilolarıyla alay edilme, televizyon ve magazin dergilerindeki kadınlar gibi görünmeye çalışma yer almaktadır (Çoşkun, 2011: 27). Adolesan kızların yaşıtları arasında kilo konusunda alay edilme ve kötü muamele görme gibi davranışların, yeme kaygısı ile vücut tatminsizliğini hızlandırıcı etkisi olmaktadır (Fabian ve Thompson, 1989).

Frisen ve arkadaşları 2009 yılında yaptıkları çalışmalarında, 10 yaşındaki çocukların akran zorbalığı ile görünüşlerine ilişkin algıları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmacılar çocukların gerçek görünüşlerinin alay edilme ile ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Ancak çocukların görünüşlerine ilişkin olumsuz algıları ile alay edilme arasındaki ilişki çok daha güçlü olarak bulunmuştur. Bununla birlikte obez kız ve erkek çocuklar ile aşırı zayıf erkek çocukların düzenli olarak akran zorbalığına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

Konstanski ve Gullone (2007) çalışmalarında, boylarına göre olmaları gereken kilonun dışındaki kiloya sahip çocukların, kiloları ile ilgili isim takma alaylarına maruz kaldıkları sonucuna ulaşmışlardır. Olmaları gerekenden zayıf çocuklara “spagetti çubuğu” ya da olmaları gerekenden daha kilolu çocuklara “yağlı bomba” gibi isimler takıldığını

belirtmişlerdir. Ayrıca araştırmacılar alay edilme öyküsünün beden doyumsuzluğu ile anlamlı şekilde ilişkili olduğunu belirlemişlerdir.

2.19.4. Benlik saygısı

Clay ve arkadaşları 2005 yılında yaptıkları çalışmalarında, medya imajlarına maruz kalma ile beden doyumsuzluğu ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırma sonucunda ortalama kiloda ya da aşırı zayıf modellere maruz kalmanın hem beden doyumu hem de benlik saygısında azalmaya neden olduğu bulunmuştur (Clay, Vignoles ve Dittmar, 2005).

McCauley ve ark. (1988); Mintz ve Betz, 1986 yılında, kadın ve erkelerde benlik saygısı ve beden hoşnutsuzluğu arasında bir ilişki olduğunu ifade etmiştir.

Oktan ve Şahin 2010 yılında yaptıkları çalışmada, beden imajı ile benlik saygısı arasında bir ilişki olduğunu saptamışlardır.

Clay ve arkadaşları (2005: 461), ergenlik dönemindeki 136 katılımcının yer aldığı çalışmalarında, medya imajlarına maruz kalma ile beden doyumsuzluğu ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, ortalama kiloda ya da aşırı zayıf modellere maruz kalmanın hem beden doyumu hem de benlik saygısında azalmaya neden olduğu bulunmuştur.

Steiger ve arkadaşları (1999) sosyal benlik yani sosyal açıdan nasıl göründükleri ile ilgili aşırı çaba içinde olan bu kişilerin, sosyal benlikleri ile ilgili endişelerinin benliğin temel bir görünür yönü olan bedenlerine ilişkin memnuniyetsizlik ve uğraşı ile kendini gösterdiğini ifade etmişlerdir.

2.19.5. Yeme alışkanlıkları

Beden imajı bozuklukları, özellikle de beden doyumsuzluğu, anoreksiya nervoza (Garner, 2002: 295) ve bulimiya nervoza gibi yeme bozukluklarının gelişmesinde rol oynadığı düşünülen risk faktörlerinin ön sıralarında gelmektedir. Teorisyenler, beden doyumsuzluğunun, diyet yapma yoluyla, yeme bozukluklarına katkıda bulunduğunu belirtmektedirler. Çünkü diyet yapma davranışının, en etkili kilo kontrol yöntemi olduğuna

dair yaygın bir inanç bulunmaktadır. Ancak diyet yapma davranışı, kalori yoksunluğuna sebep olarak diyet yapan kişilerin tıkanırcasına yeme davranışı göstermelerine sebep olabilmektedir. Tıkanırcasına yeme davranışı gösteren kişiler, telafi amacıyla kusabilir ya da aşırı egzersiz yapabilirler. Bu tarz bir davranış örüntüsü bir kısır döngü yaratarak kişilerin yeme bozukluğu geliştirmesine sebep olabilmektedir (Aldan, 2013: 35).

Cash ve Deagle (1997) meta analiz çalışmalarının sonucunda, anoreksiya ya da bulimiya nervoza yeme bozukluğu tanısı almış kadınların, yeme bozukluğu tanısı almamış kadınlardan daha fazla beden doyumsuzluğu ve beden algısında bozulma yaşadıklarını rapor etmişlerdir.

İnsanların görünüşleri ile ilgili yaşamış oldukları kaygı yeme bozukluğuna ve beden algısında hoşnutsuzluğa yol açar (Hinrichsen, Waller ve Gerko, 2004). İnsanların görünüşü ile ilgili yaşamış olduğu kaygı ve yeme bozukluğu arasındaki ilişkiyi ortaya koyan çalışmaların genelinden görünüş ile ilgili kaygı ve yeme bozukluğu arasında bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır (Claes et al., 2011; Koskina, Van den Eynde, Meisel, Campbell ve Schmidt, 2011).

Gordon ve Dombeck, (2010); MacLaren ve Best, (2013); Maples ve arkadaşları 2011 yılında yaptıkları çalışmalarında yeme bozukluğu ile narsisizm arasında bir ilişki olduğunu belirlemişlerdir.

Vansteelandt ve arkadaşları (2010), tedavi sürecindeki anoreksiya nervoza hastaları ile gerçekleştirdikleri çalışmalarında, beden doyumsuzluğu seviyeleri daha yüksek olan hastaların tedavi sürecindeki kilo alımlarının daha yavaş olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma sonuçları beden imajı sorunları ile yeme bozuklukları arasında bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Bayanlarda beden imajı ile ilgili olarak, yetişkin 200 bayan üzerinde yapılan bir çalışmada, yeme alışkanlıkları, kendine saygı, egzersiz nedenleri, beden ölçü ve şekillerini belirlemek amaçlanmıştır. Erkeklerde vücutundan hoşnut olma ile kendine saygı arasında ilişki bulunamazken bayanlarda vücutundan hoşnut olma ve kendine saygı arasında bir ilişki tespit edilmiştir. Kendine saygı oranının düşük olması, kötü beslenme ve vücut

memnuniyetsizliği ile ilişkilidir, sonucu belirlenmiştir (Furnham, Badmin ve Sneade, 2002).

Herhangi bir yeme bozukluğu tanı ölçütlerini karşılamayan ancak yeme ile ilişkili belirtiler gösteren (örneğin kısıtlı diyet, zayıf olmaya yönelik uğraşı, beden ve kiloya ilişkin yoğun endişe gibi) kadınlar da yüksek mükemmeliyetçilik puanları almıştır (Bastiani ve ark., 1995). Yapılan araştırmalar, yeme bozukluğunun mükemmeliyetçilik ile bir ilişkisi olduğunu ortaya koymuştur. Mükemmeliyetçilik ile kilo ve vücut şeklinin aşırı önemsenmesi, diyet yapma, bulimik davranışlar, kusma, bedenden duyulan memnuniyetsizlikle ilişkili bulunmuştur (Bardone-Cone, 2007; Mas ve ark., 2011).

Vocks ve arkadaşları 2007 yılında yaptıkları çalışmalarında, sürekli diyet yapanlarda beden hoşnutsuzluğunun yüksek olduğunu bulmuşlardır.

2.19.6. Spor

Bugün insanlar fiziksel aktivitelere katılmanın gerekliliğini daha iyi kavramış durumdadır. Birçok insan spor merkezlerine devam etmekte ya da evde egzersiz yapmaktadır. İnsanlar, beden şeklini korumak ya da ideal vücut ölçülerine sahip olmak için akupunktur, cerrahi operasyon, ilaç tedavisi, diyet, fiziksel aktivite ve egzersiz gibi metotları kullanmaktadırlar. İdeal beden yapısı için başvurulan yollardan birisi olan fiziksel aktivite, son yıllarda pek çok insanın tercih ettiği bir yöntemdir. Fiziksel etkinlikler yolu ile bireyler yeni bir fiziki görünüme ulaşma şansı bulurken, bu yeni görünümle birlikte vücutlarının fiziksel zindelik özellikleri hakkında olumlu düşüncelere de sahip olurlar. Çok'un, Türk ergen sedanterler üzerinde yaptığı çalışma sonucunda fiziksel etkinliğe katılan ergenlerin, katılmayan ergenlere göre vücutlarından daha memnun oldukları bulunmuştur. Yapılan çalışmalarla beden imgesine fiziksel aktivitenin olumlu etkisi ortaya konduğu gibi, fiziksel aktiviteye katılan bireylerin bedenlerinin başkaları tarafından değerlendirilmesi durumunda fiziksel aktiviteye katılmayan bireylere oranla daha az kaygı hissettikleri de ortaya konmuştur (Acar, 2010: 22-23).

Spor sayesinde insanlar içsel olarak; daha iyi motive olabilmekte, bedenlerini kontrol altında tutabilmekte ve istedikleri şekle sokabilmektedir. Bu da insanın olumlu bir ruh halinde olmasına katkı sağlamaktadır (Frisén ve Holmqvist, 2010:210). Atletizm branşına

yönelen İsveçli genç kız ve erkeklerin bedenlerine ve bedenlerinin işlevlerine odaklandıkları, bedenleri hakkında olumlu düşüncelere sahip oldukları belirtilmektedir (Frisén ve Holmqvist, 2010). Yapılan birçok çalışmada sporun bireydeki olumlu karakter gelişimine katkı sağladığı ve beden algısı gelişimine katkı sağladığı ortaya çıkmıştır (Brettschneider ve Heim, 1997).

Spor birçok yolla kadınlardaki beden algısını etkileyebilmektedir. Spor içerisinde barındırdığı rekabetçi ortam sporcuları daha iyi bir bedene sahip olmaya teşvik edebilmektedir (Striegel-Moore, Silberstein, Grunberg ve Rodin, 1990), ayrıca sporda ortaya çıkan mükemmeliyetçilik duygusu da güzel bir bedene sahip olma isteğini etkileyebilmektedir (Fulkerson, Keel, Leon ve Dorr, 1999).

Hausenblas ve Fallon 2006 yılında yaptıkları çalışmalarında, sporun, beden hoşnutluğu üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu bulmuştur.

McVey ve Davis 2002 yılında yaptıkları çalışmalarında, kadınların beden hoşnutsuzluğu yaşadığını ve bu beden hoşnutsuzluğunun spor ile giderebileceğini bulmuştur.

Tiggemann, Coutts ve Clark 2014 yılında yaptıkları çalışmasında göbek dansı ve fitnes yapan kadınların beden bölgelerinden hoşnutluk düzeyinin yapmayanlara göre daha iyi düzeyde olduğunu belirlemişlerdir.

Literatürde beden şekli ve beden algısı arasındaki ilişkiyi ortaya koyan birçok çalışma bulunmaktadır. Atletik bedene sahip insanlarda, beden hoşnutsuzluğu daha az düzeyde olmaktadır(Roberts ve Good, 2010; Anschutz ve ark, 2008).

Wood-Barcalow ve arkadaşları 2010, Amerika'daki üniversiteli kızların sağlıklı beslenme ve sporu güzel bir bedene sahip olmak için gerekli olarak algıladıklarını ifade etmişlerdir. Çünkü spor ve sağlıklı beslenme ile insanlar kilo kaybederek istedikleri bedene ulaşabilmektedirler (Homan ve Tylka, 2014).

Perusse ve arkadaşları tarafından 1997 yılında yapılan çalışmada, düzenli yapılan aerobik sporun beden kitle indeksi ve vücut yağ oranı değerleri üzerinde olumlu etkiler yaptığını bulmuşlardır. Murphy ve Hardman 1998 yılında, 47 spor yapmayan kadını günde 10 dk ve 30 dk yürüyüş yapan 2 gruba ayırmışlardır. Araştırmanın sonunda her iki grubunda vücut

yağ oranı değerlerinde anlamlı azalma meydana geldiği bulunmuştur. Kyle ve arkadaşları 2006 yılında, hem erkek hem de kadınlara haftada 3 saatten az olmamak koşulu ile aerobik gelişim antrenmanları uygulamışlar ve araştırmanın sonunda bireylerin vücut yağ oranlarında anlamlı azalmanın meydana geldiğini tespit etmişlerdir. Sağlıklı 47 bireyin dahil edildiği bir çalışmada 6 ay boyunca katılımcılara pilates egzersizleri uygulanmıştır. 2-4 ve 6. aylarda katılımcıların vücut yağ oranları bioelektrik impedans ile ölçülmüştür. Araştırmanın sonunda her ölçümde katılımcıların vücut yağ oranı değerlerinde anlamlı azalmaların meydana geldiği bulunmuştur (Segal ve ark, 2004).

Yapılan birçok çalışmada, sporcuların bedenlerinin olduklarından daha büyük olarak algıladıkları ortaya çıkmıştır (Brennan, 1998; Krane, Greenleaf ve Snow, 1997; Ryan, 1995).

Marsh ve ark, 1995; Jackson ve Marsh, 1986; Marsh ve ark 1997; Marsh, 1993; Marsh ve Peart, 1988) Sporcuların beden hoşnutluk düzeyinin spor yapmayan bireylere oranla daha iyi düzeyde olduğunu belirtmişlerdir.

Ogden, Veale ve Summers, 1997, egzersizin beden algısına olumlu bir etkisi olduğunu ifade etmiştir. Yapılan çalışmalar sonunda, düzenli yapılan egzersizlerin olumlu bir görünüm algısına yol açtığı ortaya çıkmıştır (Allegre ve ark., 1996; Cox ve Orford, 2004).

Yapılan birçok çalışmada, sporcularda yüksek düzeyde beden hoşnutsuzluğu olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun en büyük nedeni ise sosyal çevreden kaynaklanmaktadır. Çünkü sporcu, sosyal çevrenin ondan beklediği ideal bedene ulaşmak zorundadır (Arugeuete ve ark. 2006). Bu çalışmalardan farklı olarak yapılan birçok çalışmada da sporcuların beden hoşnutluk düzeyinin sporcu olmayanlardan daha üst düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır(Fulkerson ve ark. 1999; Hausenblasve Mack, 1999).

Parsons ve Betz, 2001; Richman ve Shaffer, 2000;Sonstroem, 1997, fizksel aktiviteye katılan ve spor yapan bireylerde benlik saygılarında olumlu yönde bir gelişme olduğu gibi beden algılarında da olumlu yönde bir gelişme olduğunu belirtmiştir.

Field ve arkadaşları (2001), Ingledew, Hardy ve Sousa 1995 yılında sporun bireydeki beden algısını önemli bir şekilde etkilediğini belirlemiştir. Özellikle adolesan dönemde bireyin

istediği beden şekline ulaşmasında sporun çok önemli bir yere sahip olduğunu vurgulamıştır. (Cash, Novy ve Grant 1994; McDonald ve Thompson 1992; Smith, Handley ve Eldredge, 1998; Deci ve Ryan, 1991; Tiggemann ve Zaccardo, 2015) yaptıkları çalışmalarında da aynı vurguyu yaparak bireyin beden algısının gelişiminde sporun önemine vurgu yapmışlardır.

Ingledew ve Sullivan 2002 yılında yaptıkları çalışmalarında, sporun, bireylerin kilolarını kontrol altında tutmada çok büyük bir yeri olduğunu ve bireyin istediği beden algısına ulaşmada önemli bir yer teşkil ettiğini belirlemişlerdir.

Bazı araştırmalar göstermiştir ki egzersizin miktarı veya sıklığı değil, egzersiz yapmanın kendisi daha önemlidir. Ama kadınların savunduğu biliş, egzersize karşı aksi yöndedir (Mond, Hay, Rodgers ve Owen, 2006). Çoğu genç kadın ilk olarak kilolarını veya vücut şekillerini etkilemek için egzersiz yapmaktadır. Bunun beden imgesi bozukluğu ve daha da ileri bir durum olan bozulmuş yeme davranışı ile ilişkili olduğu düşünülmektedir (Acar, 2010: 23).

Spor aktivitelerine katılan bayanlar, katılmayan bayanlara oranla daha fazla beden hoşnutluk düzeyine sahiptir (Bell ve Rushforth, 2008:10). Spor etkinliklerine katılan bireyler bedenlerine karşı olumlu tutumlar geliştirmektedir (Shisslak ve Crago:105).

Mcdermont (2000), spora başlamada bireyin sahip olduğu beden algısının etkili olduğunu ifade etmiştir. LePage ve Crowther, 2010 yılında, beden hoşnutsuzluğu yaşayanların spora başladıktan sonra beden algılarında olumlu yönde bir gelişme olduğunu ifade etmiştir. McInman ve Berger, 1993 yılında yaptıkları çalışmalarında üniversitede aerobik dans eğitimi alan öğrencilerin beden algılarında olumlu yönde bir gelişme olduğunu belirlemiştir. Henry, Anshel ve Michael, 2006 yılında liseli kız öğrencilerin beden algılarını incelemişlerdir. Liseli kızların 12 haftalık antren programından sonra beden algılarında olumlu yönde bir gelişme olduğunu belirlemişlerdir. Hubbard 2013 yılında yaptığı çalışmasında, egzersizin beden algısını olumlu yönde etkilediğini bulmuştur. Campbell ve Hausenblas, 2009; Martin Ginis ve Bassett-Gunter, 2011 orta şiddette yapılan egzersizlerin beden algısının gelişimine katkı sağladığını ifade etmiştir. Scully ve arkadaşları 1998 yılında aşırı düzeyde yapılan egzersizin beden hoşnutsuzluğundan ve aşırı diyetten kaynaklandığını belirlemişlerdir. Flaming (1993) beden algısının gelişimini sağlayan 4

bileşenin olduğunu bildirmiştir. İlk olarak psikolojik etkenler, daha sonra sosyolojik, kendi fiziksel algısı.

Spor bireyin fiziksel ve duygusal gelişimine katkı sağlamaktadır. Spor sayesinde birey vücudundaki fazla kilolarını atmasını sağlamaktadır. (Davis1990), dolayısıyla bunun sonucunda, birey bedeninden daha fazla hoşlanmaktadır.

2.19.7. Toplumsal değerlendirme

Bedende yapılan fiziksel ya da biçimsel değişiklikler insanların yaşadıkları hemen her toplumda görülmektedir. Ancak bu değişikliklerin toplumların yapısına ve bu yapıyı etkileyen etmenlere göre birbirinden ayrıştığı dikkat çekmektedir. “Güzellik” kavramı, fiziksel ve bedenin yüzeyi ile ilgili yapılan değişiklikleri yakından etkiler. Güzelliğin toplumda ifade ettiği şeye göre bireyler bedenlerini değiştirmeye çalışmaktadırlar. Estetik kaygılar ile kullanılan kozmetikler, yapılan diyetler, başvuru kimi meslek grupları (estetik cerrahi, ortodonti, kuaförler, vb) bireylerin bedenlerini güzel olarak algılama konusunda başvurdukları yollar arasında yer almaktadır. Bu sayede bireyler ideal vücut ölçülerine sahip olacaklarını düşünmektedirler. Görünüşe yüklenen anlam ve değerlendirmeler, içinde bulunulan zamana ve toplumun kültürel yapısına göre değişiklik gösterebilir. Kendilerine sunulan ideal ölçülere göre bedenleriyle ilgili duygu ve tutum geliştiren bireylerde, ideal ölçülerden sapma, bireyin kendilik değerlendirmesinde değişmeye yol açmaktadır. Çünkü bireyin kendi bedenini ve beden parçalarını algılayarak onlara belli anlamlar vermesi; kendine güven, kendine saygı, kendilik algısı, kimlik ve kişilik kavramları ile yakından ilişkilidir. Kendini fiziksel açıdan olumlu değerlendirenlerin, insan ilişkilerinde daha güvenli ve işlerinde daha başarılı olduğu; kendini beğenmeyen, kendinde birçok kusur bulunduğunu düşünen bireylerin ise, yaşamlarının çeşitli dönemlerinde ya da sürekli olarak huzursuz, güvensiz ve değersizlik duyguları içinde oldukları bilinmektedir. Kişiler, fiziksel özelliklerin önemli olduğu görüşü ile çok erken yaşlarda karşılaşmaktadırlar (Çiftçi, 2012: 22-23).

Spor ve beden algısı üzerine yapılan bazı çalışmaların sonucuna göre, sporun bireydeki beden algısının ve benlik saygısının gelişimine katkı sağladığını ortaya koymuştur. Ayrıca bireylerin spor sayesinde insan sağlığı üzerinde olumsuz etkisi bulunan sigara gibi kötü

alışkanlıklardan uzak durduğu da ortaya çıkmıştır (Crosnoe, 2002; Miller, Sabo, Farrell, Barns ve Melnick, 1999; Smolak, Murnon, ve Rubble, 2000).

Toplumlarda; sosyal, ekonomik, kültürel ve geleneksel yapıların değişmesi bireylerin bedensel algılarını değiştirebilir (Aslan, 2004). Özellikle batılı toplumlarda incelik, güzelliğin, sıhhatin, öz disiplinin ve cinsel cazibenin bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir (Oğuz, 2005: 32).

Hart ve arkadaşları 1989 yılında yaptıkları çalışmalarında, başkaları tarafından olumsuz değerlendirme korkusunun beden hoşnutsuzluğuna yol açtığını bulmuşlardır.

Toplum tarafında görünüşü ile ilgili baskıların olması, bireylerde beden hoşnutsuzluğuna yol açmaktadır. Bu durumdan kurtulmak isteyen bireyler kilo kontrolüne ve fitness salonlarına yönelmektedirler (Keeton, Cash, ve Brown, 1990; Loosemoore ve Moriarty, 1990; Strauman ve Glenberg, 1994).

2.19.8. Yaş

Bireylerde beden algısı çocukluk döneminde başlar. Çocuğun ailesiyle iletişime başlamasıyla birlikte, iletişimde bireyin karşılık olarak algıladığı davranışlar, bireyin zihninde kendi algısını yaratmasını sağlar. Çocuk okula başladıktan sonra algı evdekine göre daha rekabete dayalı bir duruma gelir. Çocuk nasıl görüldüğüyle ilgili diğer çocuklardan geri bildirim alır. Bu, çocuğun kendini ve vücudunu algılamasında etkili bir yoldur. Kişinin tüm beden algısının oluşmaya başlaması çocukluğun bitip ergenliğin başlamasıyla olmaktadır (Alagül, 2004: 36).

Adolesan dönemi, fiziksel ve psiko - sosyal açıdan değişimin en çok ve şiddetli yaşandığı, bireyin kendisini çevresine ve kendisine kabul ettirme çabalarının arttığı, başkaları ile kıyaslamaların daha fazla yapıldığı bir dönemdir (Aslan, 2004).

Adolesan dönemde kızlarda beden hoşnutsuzluğuna yol açan diğer önemli bir etkense bireydeki mükemmeliyetçilik duygusudur (McVey ve ark, 2002; Steiger et al., 1990). Yapılan bir çok çalışmada, adolesan dönemde kızlardaki mükemmeliyetçilik ve yeme bozukluğu arasında bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır (Fulkerson et al., 1999).

Diyet yapan adolesanların ve yeme davranışı bozukluklarının hızlı şekilde artışı, sağlık alanındaki uzmanların bu konuya ciddi şekilde odaklanmasına sebep olmuştur. Bu oranın adolesan kızlarda daha yüksek olduğu yapılan araştırmalarla gösterilmiştir (French, Story, Downes, Resnick ve Blum, 1995).

2.19.9. Cinsiyet

Kadınlar, yaştan bağımsız olarak, erkeklerden daha fazla bedenleri ile ilgilenmektedirler. Birçok kadın, için beden algısına olan ilgi çok erken yaşlarda başlayıp, tüm yaşam boyu devam etmektedir (Acar, 2010: 17). Hatalı beden algısı ve beden memnuniyetsizliğinin kadınlarda erkeklerden daha çok görülmesinin birkaç nedeni vardır. Kadınlar sosyo-kültürel baskılardan erkeklere oranla daha çok etkilenirler. Ayrıca medya ve ailelerin ilgisi genellikle kızlar üzerine yoğunlaşmaktadır. Medyada kadınlar için belirlenmiş ideal beden ölçüsü kesin iken, erkekler için kesinleşmiş bir ölçü bulunmamaktadır (Demir, 2006).

Kilo fazlalığı kızlarda ve erkeklerde farklı anlamlar ifade etmektedir. Erkekler az kiloya sahip olmayı olumlu görürken kızlar ideal olarak algılamaktadırlar. Kızlar, kültürel olarak kabul edilen güzelliğin standartlarına erkeklerden daha fazla uymaya çalışmaktadırlar (Kalafat, 2006: 5).

Özellikle genç kızlarda artan diyet yapma yaygınlığı, puberte sırasında başlayan beden değişikliklerine ve gerçek beden ağırlığı ile algıladığı beden ağırlığı ve ideal gördüğü beden ağırlığı arasındaki farklılıklara bağlanmaktadır. Bunun nedenleri arasında, zayıflıkla ve dış görünüşle ilgili sosyal normlar ve kitle iletişim araçlarının etkisi sayılmaktadır (Ogden, ve Mundry, 1996).

Adolesan dönemde birçok kadın, fiziksel ve psikolojik değişimler yaşar. Bu dönemde kızların genelinde beden imajında bir değişim olmaktadır. Bu dönemde yapılan olumsuz eleştiriler olumsuz bir beden imajına sahip olmaktadır (Paxton ve ark, 1991). Adolesan dönemde kızların kiloları ile ilgili yapılan olumsuz yargıların, kızlarda beden hoşnutsuzluğuna yol açtığını orta koyan birçok çalışma bulunmaktadır (Archibald, Graber ve Brooks-Gunn, 1999; Hargreaves ve Tiggeman, 2002).

Peters ve Phelps 2001 yılında yaptıkları çalışmalarında, vücut geliştirme sporcularında cinsiyetin ve steroid kullanımının beden doyumsuzluğu üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, kadın sporcuların kendilerini olduklarından daha az kaslı algıladıkları, hem kadın hem de erkek sporcuların beden doyumsuzluğu yaşadıkları ve steroid kullanıp kullanmamanın beden doyumsuzluğu ile herhangi bir ilişkisi olmadığı rapor edilmiştir. Araştırma sonuçları zayıflık ile bağlantılı olmasa da sporcuların beden doyumsuzluğu yaşayabileceklerini ve kendilerini olduklarından daha yanlı bir biçimde algılayabileceklerini göstermektedir.

Amerikada yapılan araştırmalar da adolesan dönemde yani 12 ile 18 yaş aralığındaki kadınların yaklaşık olarak % 0,5 ile %1,0' inin beden hoşnutsuzluğu yaşadığı ortaya çıkmıştır (American Psychiatric Association [APA], 1994). Ayrıca adolesan dönemde kadınların neredeyse %20'si güzel bir bedene sahip olmak için sağlıksız diyetler ve aşırı egzersizler yapmaktadırlar (Pike, 1995; Polivy ve Herman, 1987; Story ve ark, 1991). Neredeyse adolesan dönemde kızların %20 sinin ciddi bir şekilde diyet yaptıkları ve beden hoşnutsuzluğu yaşadıkları yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkmıştır (Pike, 1995; Polivy ve Herman, 1987; Story ve ark., 1991).

Yapılan birçok çalışmanın sonucuna göre, Kadınlarda ortaya çıkan beden hoşnutsuzluğu genel olarak düşük benlik saygısı ve yaştan kaynaklanmaktadır (Tiggemann ve McCourt, 2013; Tiggemann, 2004; Radziwiłłxowicz ve Macias, 2014). Attie ve Brooks-Gunn 1989 yılında yaptığı çalışmasında, adolesan dönemin ilk dönemlerinde kızların bedenlerinden hoşnutsuzluk yaşadığını ve yeme bozukluğu yaşadıklarını bulmuştur.

Cinsiyet açısından kadın ve erkeklerin bedenlerine bakışları kesinlikle farklıdır. Kadınlar genellikle kilolarına ve vücut şekillerine odaklanırken, erkekler kas kütlesine odaklanmaktadır (Bucchianerive ark, 2013;Tod ve Edward, 2013; Gumble ve Carles, 2012). Kadın ve erkeklerde beden algısını etkileyen önemli özelliklerden birisi kişilik ve yaştır. Kadın ve erkeklerdeki beden hoşnutsuzluğunun derecesi genellikle farklıdır (Marium ve Iftikhar, 2014; Franzoi ve ark, 2012; Gillen, 2015; Oehlhof ve ark, 2009).

Son yıllarda yapılan araştırmalara göre, fiziksel çekiciliği ön plana çıktığı anlaşılmaktadır. Bununla ilgili insanlara bazı standartlar dayatılmaktadır. Bu bağlamda özellikle kadınların zayıf ve erkeklerin kaslı olması ön plana çıkartılmakta ve kültürler; fiziksel çekicilik, vücut

ağırlığı ve vücut şekline yönelik cinsiyete dayalı standartlar getirmektedir (Solmon ve ark, 2001).

Cinsiyete göre bakıldığında bazı araştırmalarda erkeklerin kadınlara oranla fiziksel benlik algısının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır (Lindwall ve Hassmén, 2004; Schmalz ve Davison, 2006).

Adolesan dönemde çocuğun beden algısının gelişiminde ailenin önemli bir yeri bulunmaktadır. Aile içindeki olumsuz yargulamalar çocukta, yeme bozukluğuna ve beden algısında olumsuzluklara yol açmaktadır (Paikoff ve Brooks-Gunn, 1991; Steinberg, 1987).

Loland (1998) kadınların kendi bedenleri hakkında daha eleştirel olduğunu, ağırlık ve görünüşleri hakkında daha duyarlı ve bedenlerinden daha hoşnutsuz olduklarını ifade etmiştir.

Kadınlar erkeklere oranla toplum içerisinde nasıl göründükleriyle ilgilenmektedirler. Bundan dolayı da mükemmel bir beden yapısına sahip olmak istemektedirler (Hawkins ve ark, 2004).

Yapılan birçok araştırmada, sosyal olarak kabul edilmiş değerler gözden geçirildiğinde, kadınlarda inceliğin tercih edildiği bir gerçektir. Bu nedenle kızlarda, beden memnuniyetsizliği ve kendilerini olduklarından daha şişman olarak görme oranları oldukça yüksektir. Batı kültürlerinde diyet uygulaması oldukça normal bir durum olarak kabul edilmektedir. Sosyal baskılar özellikle de medyanın baskısı kadınların kendilerini şişman görmesinde etkili olmaktadır (Demir, 2006).

15-17 yaş arası 531 lise öğrencisiyle yapılan bir çalışmada, kız ergenlerin % 43'ü daha zayıf olmayı istediğini bildirirken erkeklerde bu oran % 18,3 olarak bulunmuştur. Bu konuda yapılan başka çalışmalarda, kızların erkeklere oranla bedenlerinden daha az hoşnut olduğu ve daha zayıf beden ideali taşıdıkları bildirilmektedir (Örsel, Işık Canpolat, Akdemir ve Özbay, 2004: 12).

Cinsiyet ve beden algısı imgesi, arasındaki ilişkiyi gösteren çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu araştırma sonuçlarının birçoğunda, kadınların yaşamları boyunca bedenlerinden çok hoşnut olmadıkları belirlenmiştir (Cash ve Deagle, 1997).

Bu alandaki araştırmaların gözden geçirildiği bir çalışma da kadınlar arasında egzersiz ve beden imajı kaygıları arasında sürekli ve güçlü ilişkiler olduğunu göstermiştir (Fortier ve Farrell, 2009).

Yapılan çalışmalar, kadınların belirli beden bölgelerinden memnuniyetsizliklerinin tutarlı olduğuna, fakat beden görünüşünden kaynaklanan memnuniyetsizliklerinin daima aynı tarzda olmadığına işaret etmektedir. Kadınların genellikle; kalça, basen, bel, karın ve bacaklarından, yani orta ve alt beden bölümlerinden hoşnutsuz oldukları görülmektedir (Monteath ve McCabe, 1997).

2.19.10. Düşük özsaygı

Özsaygı, bireyin kendini bir nesne olarak ele alıp, onu değerlendirmesi sonucunda vardığı yargı ve geliştirdiği tutumdur. Benlik saygısı, öze saygı, kendine saygı gibi terimlerle ifade edilen bu tutum; kendini önemli görme, kendini kabul gibi kavramlarla betimlenen ya da bu kavramları içeren bir üst kavram olarak düşünülebilir. Benlik kavramının, beğenilip benimsenmesi özsaygıyı oluşturur. Benlik saygısı, kişinin kendisini değerlendirmesi sonucu ulaştığı, benlik kavramını onaylamasından doğan beğeni durumudur (Doğru ve Peker, 2004: 316).

Diyet yapma ve özsaygı arasındaki ilişkiyi araştıran sınırlı sayıdaki çalışmada, özsaygı düzeylerinin, sürekli ve sık diyet uygulayanlarda daha kötü olduğu görülmüştür (Wardle ve Cooke, 2005).

Düşük özsaygı görülen kızlarda hatalı beden algısına daha çok rastlanmaktadır. Sık diyet uygulamış ve bu konuda başarısızlık yaşamış bireylerde özsaygıda düşüş olabilmektedir. Bu durumda düşük özsaygı sık diyet uygulamalarına neden olurken; diyet uygulamalarının da özsaygıda düşüşü tetiklediği düşünülmektedir (Demir, 2006: 8).

2.19.11. Obezite

Obezite ve beden algısı ile ilgili yapılan çalışmalarda, obez bireylerdeki beden kitle indeksinin, beden hoşnutsuzluğunu büyük ölçüde etkilemiş olduğu ortaya çıkmıştır (Wadden ve Osei, 2003). Obez olan bireylerle olmayan bireylerin, beden hoşnutsuzluk düzeylerini karşılaştıran çalışmalarda; obez olan bireylerin beden hoşnutsuzluğunun, obez olmayan bireylerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Cooper ve ark, 2007).

Olumsuz beden algıları nedeni ile terapiye giden obez kadınlarla beden “Dismorfik Bozukluk Ölçeği” ve “Beden Şekli Soru Listesi” kullanılarak yapılan bir çalışmada, % 80’den daha fazlasında olumsuz beden algısının olduğu saptanmıştır. Birçok obez birey görünüşlerinden hoşlanmaz. Bu durum, genellikle ağırlık kaybetmeyi istemelerinin başlıca sebebidir (Karlı, 2014:14).

Aşırı kilolu çocukların; beden algısını araştıran bir çalışmada, kilolu olan çocukların, kilosu normal çocuklardan daha yüksek beden hoşnutsuzluğu yaşadıkları belirlenmiştir (Huang ve ark, 2007).

Şişman hastaların beden algılarına ilişkin yapılan araştırmalarda, ağırlık düzeyleri ne olursa olsun şişman hastaların anoreksik hastalara benzer bir şekilde, şişman olma korkusu ve zayıf olabilme takıntısı ile yaşadıkları belirlenmiştir (Wilson, 1992).

Yapılan çalışmalarda aşırı kilolu veya obez olan kadınlar normal kilolu kadınlara göre bedenleriyle ilgili daha fazla hoşnutsuzluk yaşadıkları ortaya çıkmıştır (Schwartz ve Brownell2004; Annis ve ark,2004; Muth ve Cash,1997).

2.19.12. Kişilik

Dates-Johnson ve DeCourville (1999) sosyotropik kişilik özelliklerinin üniversite örnekleminde beden imgesi, kilodan memnuniyetsizlik ile ilişkili olduğunu bildirmektedir. Pedlow ve Niemeier (2013), klinik olmayan örnekleimde yaptıkları araştırmada sosyotropik bilişlerin kısıtlı diyet, beden imgesi, kilodan duyulan memnuniyetsizlik, duygusal yeme ve genel olarak yeme bozukluğu belirtileriyle ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Buna göre yazarlar, sosyotropik bilişleri fazla olan kişilerin reddedilme korkusu ve bununla ilişkili

olumsuz duygu durum sebebiyle yeme ile ilgili daha fazla uğraş içinde olabilecekleri sonucunu çıkarmaktadır.

Dyera ve ark, 2013; Haaf ve arkadaşları 2001, yılında yaptıkları çalışmalarında, borderline kişilik bozukluğu olan hastaların beden hoşnutsuzluk düzeyinin borderline kişilik bozukluğu olmayan bireylerden daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemişlerdir.

Zanarini ve ark, 2004 yılında, borderline kişilik bozukluğu ile yeme bozukluğu arasında bir ilişki olduğunu ifade etmiştir. Yapılan çalışmalara göre yeme bozukluğu olan hastaların %17–54 borderline kişilik bozukluğu olduğunu ifade etmiştir (Linehan ve ark, 2006; Zanarini ve ark, 2004; Zimmerman ve Mattia, 1999).

Sansone, Chu, ve Wiederman 2010 yılında borderline kişilik bozukluğu ve beden imajı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmanın sonunda, borderline kişilik bozukluğu olan bireylerin bedenlerinden hoşnut olmadıkları ve aşırı derecede bedenlerini olumsuz olarak değerlendirdiğini belirtmiştir.

Beden imaj bozukluğunun ve yeme bozukluğunun borderline kişilik bozukluğu olan bireyler arasında çok yaygın olduğu yapılan çalışmalarda ortaya çıkmaktadır (Ahrberg, Trojca, Nasrawi ve Vocks, 2011; Post ve Crowther, 1987; Ricciardelli, Tate ve Williams, 1997; Ruderman ve Grace, 1988).

2.20. Araştırma Konusu İle İlgili Araştırmalar

Çalışmanın bu bölümünde, konu ile ilgili yurt dışında ve yurt içinde yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

2.21.1. Araştırma konusuyla ilgili yurt dışında yapılan çalışmalar

Reis ve arkadaşları tarafından 2015 yılında yapılan bir çalışmada, sporcuların narsisizm düzeyleri 56.06 olarak belirlenirken, sporcuların benlik saygısı ve narsisizm düzeyi arasında da istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlemiştir.

Pawłowska ve arkadaşları 2016 yılında yaptıkları çalışmalarında, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsistik kişilik özelliğinin, spor yapmayan bireylerden daha fazla

gelişmiş olduğunu bulmuşlardır. Littrell 2015 yılında yaptığı çalışmasında, Beden kaygısı ile otorite boyutu arasında olumsuz yönde bir korelasyon belirlemiştir. Beden imajı ile teşhircilik boyutu arasında bir korelasyon belirlemiştir.

Swami ve arkadaşlar 2015 yılında yaptıkları çalışmasında, narsisizmin alt boyutu olan teşhircilik ile beden hoşnutsuzluğu arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğunu belirlemiştir. McGinty 2015 yılında yaptığı çalışmasında, Ulusal Futbol Liginde futbol oynayan sporcuların narsisizm düzeyleri ile toplam futbol oynadıkları yıl arasında negatif bir korelasyon belirlemiştir.

Hill ve arkadaşları 2015 yılında 248 vücut geliştirme sporcusu ile yaptıkları çalışmalarında, mükemmeliyetçilik ile egzersiz bağımlılığı arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştir. Roberts ve arkadaşları 2014 yılında Rugby sporcuları ile yapmış oldukları çalışmada, sporcuların narsisizm skorunu 14.32 olarak bulmuştur. Ayrıca çalışmalarında narsisizm ve motivasyon yönelimi arasında da bir ilişki belirlemiştir.

Alizadeh ve arkadaşları 2014 yılında yaptıkları çalışmalarında, erkek vücut geliştirme sporcularının narsisizm düzeyleri ve saldırganlık düzeyleri arasında bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Homan ve Tylka 2014 yılında 321 bayan ile yaptıkları çalışmalarında, beden görünüşü ile beden fonksiyonlarından tatmin olma arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştir.

Flaherty 2014 yılında yaptığı çalışmada, yogada deneyimli olan bireylerin beden hoşnutsuzluk skorunun yogaya yeni başlayan ve spor yapan bireylerden daha düşük düzeyde olduğunu bulmuştur. Kantack 2014 yılında 151 bayan ile yaptığı çalışmasında, beden bölgelerinden hoşnut olma ile görünüşü değerlendirme arasında olumlu yönde yüksek düzeyde bir korelasyon belirlemiştir.

Petrie ve arkadaşları 2014 yılında yaptıkları çalışmalarında, sporcuların vücut bölgelerinden hoşnut olma düzeyleri ile görünüşlerini değerlendirmeleri arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştir. Bruno ve arkadaşları 2014 yılında yaptıkları çalışmalarında, yüksek düzeyde egzersiz bağımlısı olan vücut geliştirme sporu yapan sporcuların narsisizm skorunu 20.2 olarak belirlerken, düşük düzeyde egzersiz bağımlısı olanların narsisizm skorunu 14.6 olarak belirlemiştir.

Miller ve Mesagno 2014 yılında yaptıkları çalışmalarında, düzenli olarak egzersiz yapan bireylerin narsisizm skorunu 16.65 bulmuşlardır. Ayrıca egzersiz bağımlılığı ile mükemmeliyetçilik arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemişlerdir. Yavari 2014 yılında, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyini 27.37 olarak bulmuştur. Kosteli ve arkadaşları 2014 yılında uzun mesafe koşucularının beden bölgelerinden hoşnutsuzluk düzeyinin atıcılardan daha fazla olduğunu belirlemiştir.

Schmid 2014 yılında sporcular üzerine yaptığı çalışmasında, ideal beden imajı ile atletik kaslılık arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştir. Roberts ve arkadaşları 2013 yılında yaptıkları çalışmalarında, buz pateni yapan sporcuların narsisizm skorunu 18.18 olarak belirlemişlerdir. Ayrıca sporcuların narsisizm düzeyleri ve performansları arasında olumlu yönde orta derecede bir korelasyonda belirlemişlerdir. Yüksek narsisizmin rahatlama üzerinde bir etkisinin olduğunu ve düşük düzeyde narsisizmin ise rahatlama üzerinde bir etkisinin olmadığını saptamışlardır.

Francisco ve arkadaşları 2013 yılında yaptıkları çalışmalarında, bayan atletlerin beden hoşnutsuzluk düzeyini 0.50, erkek atletlerin beden hoşnutsuzluk düzeyini 0.20 olarak bulmuşlardır. Reel ve arkadaşları 2013 yılında yaptıkları çalışmalarında, örneklem gurubundaki bayan sporcuların % 71'inin erkek sporcularının % 67'sinin bedenlerinden hoşnut olmadıklarını ve bedenlerinin değiştirmek istediklerini belirlemişlerdir.

Raudenbush ve Meyer 2013 yılında yaptıkları çalışmalarında, örneklem gurubundaki sporcuların var olan fiziklerini ideal fiziklerinden daha az kaslı olduklarını algıladıklarını belirlemişlerdir. Zarshenas ve arkadaşları 2013 yılındaki yaptıkları çalışmalarında, kısa süreli aerobik egzersizin beden algısı üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Çalışmalarının sonunda kısa süreli aerobik egzersizin beden algısı üzerinde bir etkisi olduğu ortaya çıkmıştır.

Varnes ve arkadaşları 2013, cimnastik tenis ve voleybol gibi branşlardaki bayan sporcuların, yüzme ve su polosundaki bayan sporculardan daha fazla beden algılarıyla ilgilendiklerini, bayan atletlerin vücut ağırlıklarını fazla önemsemediklerini ancak sporcu olmayan bayanlardan daha fazla beden şekillerinden hoşnutsuz olduklarını bulmuşlardır.

Cella ve arkadaşları 2012 yılında yaptıkları çalışmalarında, vücut geliştirme branşındaki sporcuların (bodybuilding) kaslarını, fitness yapan sporculardan daha fazla düzeyde olumsuz algıladıklarını belirlemişlerdir ve vücut geliştirme sporu yapan bireylerde kas algısı bozukluğu riski olduğunu belirtmişlerdir.

Yang and Stoeber 2012 yılında Çinli ve İngiliz öğrenciler üzerinde yaptıkları çalışmalarında fiziksel olarak mükemmeliyetçilik ile genel mükemmeliyetçilik arasında bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca fiziksel olarak mükemmel görünüm ile yeme bozukluğu ve beden hoşnutsuzluğu arasında da bir ilişki belirlemişlerdir.

Pavao 2012 yılında yaptığı çalışmasında, güreş branşındaki sporcuların bedenlerine tutum skorunun; futbol, basketbol ve beyzbol branşındaki sporculardan daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Khodamoradpoor ve arkadaşları 2012 yılında yaptıkları çalışmalarında, aerobik egzersizin bireyin beden algısı üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu bulmuşlardır.

Ginis ve arkadaşları 2012 yılında, 16 haftalık diyet ve egzersizin obez ve şişman kadınların beden algısı üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmalarında, kilo kaybına bağlı olarak örneklem grubunun beden hoşnutsuzluğunda bir azalma olduğunu bulmuşlardır. Appleton 2012 yılında, altı seanslık yapılan 40 dakikalık aerobik egzersizin beden şeklinde bir değişim yapmadan beden algısını olumlu yönde geliştirdiğini belirtmiştir.

Kamtsios 2011 yılında yaptığı çalışmasında, İlköğretim okulundaki çocukların bedenlerini orta ve lisedeki öğrencilerden daha çekici bulduklarını belirlemişlerdir. Ayrıca Beden eğitimi dersinden tatmin olma ile fiziksel çekicilik arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemişlerdir. Kadın patencileri üzerine yapılan bir araştırmada, mükemmeliyetçilik ile olumlu beden imajı arasında bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır (Dunn ve ark, 2011)

De Bruin ve arkadaşları 2011 yılında yaptıkları çalışmalarında, bayan sporcuların hem sosyal beden algılarının hem de atletik sporsal beden algılarının olduğunu ileri sürmüşlerdir. Sporcuların atletik beden algıları onların içsel bir temsilidir ve spor hayatındaki beden algısının imajının nasıl değerlendirildiğiyle de ilgilidir. Örneğin bir kadın ragbi oyuncusu oyun alanında kendisini çok sert güçlü değerlendire bilir ama sosyo kültürel alana bu sahadaki sert beden algısı imajını yansıtmayabilir.

Hildebrandt ve Lai 2011 yılında, beden ve kas hoşnutsuzluğunun önemli sebeplerinden birinin steroid kullanımı olduğunu belirtmiştir. Parnell 2011 yılında yaptığı çalışmada, Beden hoşnutsuzluğu ve egzersiz bağımlılığı arasında bir korelasyon olduğunu belirlemiştir. Mosewich ve arkadaşları 2011 yılında yaptıkları çalışmalarında, genç bayan sporcuların benlik saygıları ile sosyal fiziki kaygıları arasında ve bedenlerinden utanma ve benlik saygıları arasında orta düzeyde negatif bir korelasyon belirlemiştir.

Kalami 2011 yılında yaptığı çalışmada, elit düzeyde spor yapan bireylerle sporcu olmayan bireylerin beden algılarını karşılaştırmış ve karşılaştırma sonucunda, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlemiştir. Torres-McGehee ve arkadaşları 2011 yılında yaptıkları çalışmalarında, sporcuların var olan bedenlerini olduklarından daha büyük olarak algıladıklarını belirlemiştir.

Sohrabi ve arkadaşları (2011) yılında yaptıkları çalışmalarında, rakiple temaslı spor (boks ve karate) ile rakiple temassız (yüzme, cimnastik) spor branşlarındaki sporcuların narsisizm düzeylerini karşılaştırmış ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık bulmuşlardır. Casale ve arkadaşları 2011; Glassman ve arkadaşları 2007 yıllarında yaptıkları çalışmalarda, mükemmeliyetçilik ile beden hoşnutsuzluğu arasında bir ilişki olduğunu bulmuştur. Arthur ve arkadaşları 2011 yılında, antrenörlerin narsisizm düzeyini 13.37 olarak bulmuştur.

Pawłowska ve Stankiewicz 2010 yılında yaptıkları çalışmalarında, vücut geliştirme sporu yapan sporcuların, spor yapmayan ve diğer branşlardaki sporculardan daha fazla narsistik olduklarını bulmuşlardır. Stankiewicz ve Pawłowska 2010 yılında yaptıkları çalışmalarında, düzenli olarak egzersiz yapan bayanların narsisizm skorunun, sporcu olmayan bireylerden daha yüksek olduğunu bulmuştur. Ayrıca çalışma kapsamındaki bayan sporcuların %73'ünün görünülerinden rahatsızlık duyduklarını, spor yapmayan kadınların ise % 43'ünün görünülerinden rahatsızlık duyduğunun belirlemiştir.

Cooper 2010 yılında yaptığı çalışmada, erkeklerin beden hoşnutluk düzeyinin bayanlardan fazla olduğunu, kadınların narsisizm skorunun erkeklerden fazla olduğunu belirlemiştir. Ayrıca narsisizm ile beden hoşnutluğu arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlememiştir.

Akehurst ve Thatcher 2010 yılında yaptıkları çalışmalarında, spor yapan bayanların narsisizm düzeyleri ve sosyal kaygıları arasında bir korelasyon belirlemiştir. Egzersiz yapan bireylerin narsisizm düzeyleri ve öz sunumları arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştirler. LePage ve Crowther 2010 yılında yaptığı çalışmasında, yüksek ve düşük düzeyde beden algısı sorunu yaşayan kadınların beden algısı sorunlarının çözümünde egzersizin etkili olduğunu bulmuştur.

Bishop 2009 yılında yaptığı çalışmasında, beden hoşnutluğu ile sağlıklı ve fit olma motivasyonu arasında olumlu yönde, beden hoşnutluğu ile görünüş ve kilo motivasyonu arasında olumsuz yönde bir korelasyon belirlemiştir. Vocks ve arkadaşları 2009 yılında fitness salonuna giden 65 bayanın beden algıları üzerine yaptıkları çalışmalarında kendilerini ince ve zayıf olarak hissedenden bedenlerinden daha hoşnut olduklarını belirlemiştirler.

Wellard, spor salonlarına giderek fitliklerini koruyan bireyler narsistik bir fiziki görünüme sahip olma peşinde koştuklarını ifade etmiştir (Wellard, 2009: 58). Brown ve Graham (2008), Fiziksel aktiviteye katılan, eşcinsel olmayan erkeklerin, eşcinsel erkeklerden daha yüksek bir narsisizm skoruna ve bedenlerinden daha fazla hoşnut olduklarını belirlemiştir. Ayrıca çalışmalarının sonucunda, fitness salonlarına giden bütün erkeklerin narsisizm ve beden tatmini arasında da bir ilişki belirlemiştirler.

Watkins ve arkadaşları 2008 yılında, obez bireylerin normal kilosunun altında ve aşırı kilolu olan bireylerden daha fazla bedenlerinden hoşnutsuzluk duyduklarını belirlemiştir. Hart ve arkadaşları 2008 yılında yaptıkları çalışmalarında görünüş kaygısı ile beden hoşnutsuzluğu arasında bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Hayward, Kraemer ve Agras, 2004; Malinauskas ve ark, 2007 yılında, beden hoşnutsuzluğunun ve görünüş kaygısının yeme bozukluğuna yol açtığını belirtmiştir.

Sears 2007 yılında yaptığı çalışmasında, aşırı derecede egzersiz yapan sporcuların görünüşlerini değerlendirme skorunun aşırı egzersiz yapmayan sporculardan daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Jankauskiene ve arkadaşları 2007 yılında yaptıkları çalışmalarında, regresyon amaçlı fitness sporu yapan bireylerin profesyonel anlamda vücut geliştirme sporu yapan sporculardan daha az düzeyde kas kitlelerinden hoşnutsuz olduklarını belirlemiştirler.

Petrie ve Greenleaf 2007 yılında yaptıkları çalışmalarında, sporcu olan ve olmayan bireylerin yeme bozukluklarını incelemişlerdir. Çalışmalarının sonunda, sporcular da yeme bozukluğu, beden hoşnutsuzluğu ve mükemmeliyetçilik duygularının aşırı derecede geliştiği ortaya çıkmıştır. Hook 2007 yılında yaptığı çalışma da, narsisizm ve öz saygı arasında bir ilişki olduğunu bulmuştur.

Jankauskienė, Kardelis ve Pajaujienė 2007’de, elit ve amatör vücut geliştirmeciler üzerinde kas kitlesi memnuniyetini inceledikleri çalışmalarının sonuçlarına göre, amatör vücut geliştirmecilerin çalışma sırasındaki üst orta kol çevre ölçümleri ortalaması 38.9 ± 5.36 cm ve istedikleri üst orta kol çevre ortalaması ise 44.6 ± 5.02 cm olarak rapor edilmiştir. Ayrıca çalışmada, elit düzeydeki vücut geliştirmecilerin üst orta kol çevre ölçümünün amatör vücut geliştirmecilere oranla daha fazla olduğunu da belirtmişlerdir. Amatör vücut geliştirmecilerin %61,2’sinin kas kitlesinden memnun olmasına rağmen, kas büyüklüğüne karşı bir tatminsizliğe yatkınlıkları olduklarını, vücut şekil kaygısı taşıdıklarını ve obsesif spor bağımlılığı davranışları gösterdiklerini ifade etmişlerdir. Aynı çalışmada elit vücut geliştirmecilerin ise amatörler oranla 3,2 kez daha fazla kas memnuniyetsizliği taşıdıkları ve 4,8 kez daha fazla sağlığa zarar veren uygulamalara yöneldikleri rapor edilmektedir.

Currie 2010 yılında, estetiğin ön planda olduğu sporlarda sporcuların bedenleri ile ilgili çelişkili duygular yaşadığını belirtmiştir. Biesecker ve Martz 1999 yılında yaptıkları çalışmalarında antrenörlerin sporculara karşı olumsuz yaklaşımlarının sporcularda görünüş kaygısını ve beden imajında bozukluklara yol açtığını bulmuştur. Kanayama ve arkadaşları 2006; Mosley 2009 yılında düzenli ve yoğun yapılan sporun beden algısını olumlu yönde geliştirdiğini belirtmişlerdir.

Kanayama ve arkadaşları 2003 yılında yaptıkları çalışmalarında, steroid kullanımının beden hoşnutsuzluğundan kaynaklandığını belirtmişlerdir. McKee 2006 yılında yaptığı çalışmasında, mükemmeliyetçilik düzeyi yüksek olan insanların toplum içerisinde fiziksel olarak mükemmel bir şekilde yer almak istediklerinden dolayı beden hoşnutsuzluğu yaşadıklarını bulmuştur.

Henry ve arkadaşları 2006 yılında, 12 haftalık egzersiz programına katılan bayanların beden algılarında olumlu yönde bir gelişme olduğunu ifade etmişlerdir. Bale ve cimnastik gibi sporlara katılan bireyler beden algısı kaygısını tetiklemektedir (Kinlen, 2006: 20).

Abraham 1996 yılında genç balet dansçıların aynı okuldaki diğer kız öğrencilerden daha fazla yeme sorunu yaşadıklarının bulmuştur. Yapılan bir çalışmada, müsabık sporcular yağ oranı düşük olan ve düşük olmayan diye iki grupta kategorize edilmiştir. Yağ oranı düşük olan sporlar içerisinde; bale, yüzme, senkronize yüzme, vücut geliştirme, cimmastik ve güreş gibi sporları kapsarken; yağ oranı az olmayan sporlara; basketbol, futbol, lacrosse, hokey ve tenis sporları dahil edilmiştir (Rudd ve Carter, 2006). Yağ oranı az olan sporları yapan sporcuların daha fazla yeme bozukluğu davranışları sergiledikleri belirlenmiştir (Reinking ve Alexander, 2005).

Davis ve arkadaşları tarafından 2005 yılında yapılan bir çalışmanın sonucunda göre, narsistik kişilik ile vücut geliştirme sporuna yönelme ve narsisizmle fiziki görünümle ilgilenme arasında bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Digelidis ve arkadaşları 2005 yılında, egzersiz sıklığı ile beden çekiciliği arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemişlerdir. Boyer ve Petrie 2005; Richman ve Shaffer 2000 yıllarında yaptıkları çalışmalarında sporun 9. ve 10. Sınıf öğrencilerinin üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Araştırmalarının sonunda, öğrencilerin benlik saygılarında ve beden algılarında olumlu yönde bir gelişme olduğunu bulmuşlardır.

Reinking ve Alexander (2005) yılında, spor yapan bayanların beden hoşnutsuzluk düzeylerinin spor yapmayan bayanlardan daha az düzeyde olduğunu belirlemiştir. Schwarz ve arkadaşları 2005 yılında, spor yapan bayanların beden hoşnutsuzluğunun yapmayanlara göre daha fazla olduğunu belirtmiştir. 30 yıla aşkındır yapılan araştırmalarda, mükemmeliyetçiliğin yeme bozukluğuyla yakında ilişkisi olduğu ortaya çıkmıştır. Kadınlar üzerine yapılan araştırmada, mükemmeliyetçilik duygusu yüksek olan bayanların yeme bozukluğu ve beden hoşnutsuzluğu yaşadıkları anlaşılmıştır (Bardone-Cone ve ark, 2007).

Pickett, Lewis ve Cash 2005’de, erkeklerde kas ve vücut imajını inceledikleri bir araştırmada, elit ve amatör vücut geliştirmeciler diğer aktif bireylere oranla daha çok görünüş değerlendirme skoruna sahip olduklarını belirlemişlerdir. Chan ve Owens, 2006; Pearson ve Gleaves, 2006 yılında olumsuz mükemmeliyetçilik ile beden hoşnutsuzluğu arasında bir ilişki olduğunu ifade etmiştir. Frost ve McKelvie 2005 yılında yaptıkları çalışmalarında, düşük düzeyli fiziksel egzersiz yapan bireylerin beden algı skorlarının yüksek düzeyde egzersiz yapan bireylerden daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Ayrıca çalışmalarında, beden algısı ve benlik saygısı arasında bir ilişkide belirlemişlerdir.

Grammas ve Schwartz, 2009, Mükemmeliyetçilik ve beden hoşnutsuzluğu arasında doğrusal bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Vücut geliştirme sporu yapan sporcular belirlenen standartta beden güzelliğine sahip olmak için diğer sporculara oranla daha fazla doping türevi ilaçlar kullanma eğilimindedirler. Yapılan çalışmalarda düşük beden algısına ve düşük benlik saygısına sahip olan vücut geliştirmecilerinin olumsuz mükemmeliyetçilik düzeyinin gelişmiş olduğu ortaya çıkmıştır (Blouin ve Goldfield, 1995) ve mükemmeliyetçilik ile doping kullanımı arasında olumlu bir korelasyon olduğu anlaşılmıştır (Moran ve ark, 2008).

Yapılan çalışmalara göre, doping kullanan sporcuların yüksek oranda beden hoşnutsuzluğu yaşadıkları ve dopingi de bu hoşnutsuzluğu gidermek için seçmektedirler (Irving ve ark, 2002; Lovstakken ve ark, 1999). Sporcular arasında beden hoşnutsuzluğu yaşayan kaygı ve saldırgan duyguları gelişenlerin dopinge daha fazla yönelimleri oldukları anlaşılmaktadır (Hartgens ve Kuipers, 2004, Laure ve ark, 2004; Schirlin ve ark, 2009).

Burgess ve arkadaşları 2006, İngiltere’de okula giden 13-14 yaş guruplarının dahil olduğu bir çalışmada, aerobik dans eğitimi alan öğrencilerle normal beden eğitimi dersi gören öğrencilerin beden hoşnutsuzluk düzeyi karşılaştırılmıştır. Çalışmanın sonunda, dans eğitimi alan öğrencilerin beden hoşnutsuzluklarında gözle görülür bir azalma olduğu belirlenmiştir. Johnson ve arkadaşları 2004 yılında yaptıkları çalışmalarında, beyaz sporcu bayanlarda yeme bozukluğunun, siyahi kadın sporculardan daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Erkek sporcuların kadın sporculara oranla daha fazla bedenleri ile takıntılı olduklarını bildirmiştir. Yapılan çalışmalarda erkek sporcuların kadın sporculara oranla daha fazla bedenleri ile ilgilendikleri ortaya çıkmıştır. (Kelly, 2004). Bissell, 2004 yılında yaptığı çalışmasında, dergilerde ideal kadırlarla ilgili yazılı konuları okuyan sporcularda daha fazla yeme bozukluğu olduğunu belirtmiştir.

Neumark-Sztainer ve Arkadaşları 2004 yılında yaptıkları çalışmalarında, yüksek düzeyde egzersiz yapan erkek bireylerin beden hoşnutluk skorunun, düşük ve orta düzeyde egzersiz yapan bireylerden daha yüksek olduğunu; orta düzeyde egzersiz yapan bayanların beden hoşnutluk skorunun yüksek ve düşük düzeyde egzersiz yapan bayanların beden hoşnutluk skorundan daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştirler.

Smith ve Hale 2004 yılındaki çalışmalarında, yarışmacı vücut geliştirmecilerin egzersiz bağımlılık düzeyinin yarışmacı olmayan vücut geliştirmecilerden daha yüksek olduğu yapılan çalışmalarla ortaya çıkmıştır. Elman ve arkadaşları 2003 yılında yaptıkları çalışmada, futbol, basketbol ve rugby branşındaki sporcular ile sporcu olmayan bireylerin narsisizm skorlarını karşılaştırmışlar. Karşılaştırma sonucunda, futbolcuların narsisizm seviyesinin, basketbol ve rugby branşındaki sporculardan ve sporcu olmayan bireylerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Bowker, Gadbois, ve Cornock (2003), adolesan dönemde spor aktivitelerine katılımın beden algısının gelişimine katkı sağlayacağı gibi beden hoşnutluğunun da olumlu yönde etkiliye bileceğini ifade etmiştir. Greenleaf 2004 yılında, Ziegler ve ark, 2005 yılında, senkronize buz patencilerde ortaya çıkan beden kaygısının yeme bozukluğuna yol açabileceğini belirtmiştir. Hagan ve Hausenblas 2003 yılında yaptıkları çalışmalarında, yüksek düzeyde egzersiz bağımlısı olanların mükemmeliyetçilik skorunun, düşük düzeyde egzersiz bağımlısı olanların mükemmeliyetçilik skorundan daha fazla olduğunu bulmuştur.

Yapılan birçok çalışmada, narsisizm ile özgüven ve benlik saygısı arasında olumlu korelasyon belirlenmiştir (Foster, Campbell ve Twenge, 2003). Wallaece ve Baumeister 2002'de, düşük narsisizm seviyesine sahip olan sporcuların yarışma koşullarına ortamlarında daha fazla rahatsız ve acı çekme eğiliminde olduklarını belirtmiştir.

Dibartolo ve Shaffer 2002; Miller ve Levy 1996 yılında, bayan sporcuların yarışmalarda bedenleri ile olumlu bir ilişki kurduklarını ve buna bağlı olarak fiziksel görünüşlerini değerlendirmede bir gelişme olduğunu ifade etmişlerdir. O'Dea ve Abraham 2002'de, vücut geliştirme sporunda iyi bir fiziksel görünümün daha çok kaslı bir vücut şekli ile ilişkisi olduğunu belirtmiştir.

Beden algısı ve yeme bozukluğu üzerine yapılan bazı çalışmalarda, sporcularda gözlemlenen beden hoşnutsuzluğu ve yeme bozukluğu ile sporcu olmayan bireylerde gözlemlenen beden hoşnutsuzluğu ve yeme bozukluğu arasında istatistiksel düzeyde anlamlı bir farklılık olmadığı anlaşılmıştır (Owens ve Slade, 1987; Rhea, 1999; Weight ve Noakes, 1986).

Ahmed ve arkadaşları tarafından 2002 yılında yapılan bir çalışmalarında, 12 haftalık antren programından sonra çalışmaya katılan kadınların %51.2'ni beden hoşnutluk düzeylerinde olumlu yönde bir değişim olduğunu belirlemiştir. Cole ve arkadaşları 2003 yılında, sporculardaki beden hoşnutsuzluğunun anabolik steroid kullanımından kaynaklandığını ifade etmişlerdir.

Krane ve arkadaşları (2001b) yılında bayan sporcularla yaptıkları görüşmelerin sonucunda, bayan sporcuların atletik bedenlerinden hoşnut olduklarını ve bedenlerinden gür duyduklarını belirtmişlerdir. Hausenblas ve Downs 2001 yılında yaptığı çalışmasında, spor yapan bireylerin, spor yapmayan bireylerden daha fazla bedenlerinden hoşlandıklarını belirtmiştir.

Spor yapan bireyle spor yapmayan bireylerin beden hoşnutluk düzeylerini araştıran çalışmaların genelinde, sporcuların bedenlerine karşı daha fazla olumlu yaklaşımları anlaşılmıştır (Hausenblas ve Downs, 2001:331). Karwautz ve arkadaşları 2001 yılında yaptıkları çalışmalarında, anoreksiya nevroz olan kadınların narsisizm düzeylerinin kontrol gurubundaki bireylerden daha yüksek olduğunu bulmuştur.

Yapılan bazı çalışmaların sonuçlarına göre, bayan buz pateni yapan sporcuların görünüşleri, kiloları ve benden şekilleri ile ilgili aşırı derecede takıntılı oldukları ortaya çıkmıştır (Ziegler ve ark, 1998; Ziegler, Nelson ve Jonnalagadda, 1999; Jonnalagadda, Ziegler ve Nelson, 2004; Rucinski, 1989). Bunda dolayı da bu sporcuların bedenlerini ve kilolarını istedikleri düzeye getirebilmek için aşırı egzersiz yapmaktadırlar (Zatalan ve Zatalan, 2003).

Davis ve arkadaşları 2001'de, Narsistlerin dış görünüşleri ile aşırı derecede takıntılı olduklarını bulmuştur. Hausenblas ve Carron 1999 yılındaki meta analiz çalışmasında, maraton, yüzme, dalış, kürek, cimnastik, amigolar ve buz pateni sporcularının yeme bozukluklarını ve beden algılarını incelemiştir. Çalışmasının sonucunda, klinik düzeyde olan sporcuların yeme bozukluğu ve beden hoşnutsuzluğu yaşadıklarını belirlemiştir.

Spano 2001 yılında; egzersiz ile, kaygı, obsesif kompulsif bozukluk ve narsisizm arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Araştırmasının sonunda, örneklemin narsisizm skorunu (15.63) olarak belirlemiştir. Egzersiz bağımlılığı ile obsesif kompulsif bozukluğu arasında da düşük

düzeyle pozitif korelasyon belirlemiştir. Narsisizm ve fiziki aktivite arasında düşük düzeyde bir korelasyon belirlemiştir. Loumidis ve Wells 2001 yılında yaptıkları çalışmalarında, fiziksel görünüm ile diğer insanlar tarafından değerlendirme arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştir.

Carman 2001 yılında Yaptığı çalışmada, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yapmayan bireylerin narsisizm skorunu karşılaştırmışlar ve karşılaştırma sonunda, anlamlı bir farklılık bulamamışlardır. Ayrıca vücut geliştirme branşındaki sporcuların beden hoşnutluk skorunun kontrol gurubundaki bireylerden daha iyi düzeyde olduğunu belirlemiştir. Krane ve arkadaşları tarafından 2001'de, Spor ve beden hoşnutsuzluğu arasındaki ilişkiyi araştırmak için yapılan bir çalışmada, 198 aerobik yapan bayan sporcu ile 204 kolej öğrencisi denek alınmış ve çalışmanın sonunda, sporun beden algısı üzerinde olumlu bir etkisi olduğu belirlenmiştir.

Krane ve arkadaşları 2001c yılında yaptığı çalışmalarında, sporculardaki beden hoşnutsuzluğunun en büyük sebeplerinden birisinin sosyal olarak yargılanmaktan kaynaklandığını belirlemiştir. Egzersizin beden algısı üzerindeki etkisini inceleyen çalışmalarda, sporun beden algısının gelişimine önemli bir katkısının olduğu ortaya çıkmıştır (Salusso ve ark 1991; Williams ve Cash, 2001).

Hurst ve arkadaşları 2000, vücut geliştirmeciler ve halterciler üzerine yaptıkları çalışmalarında, bu branşlarda spor yapan sporcuların sosyal destek arama ve sosyal fiziki kaygıları arasında bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Bundan dolayı da vücut geliştirmecilerin dış görünüşleri ile ilgili toplumda olumlu yönde geri bildirim ala bilmeleri için ve daha düşük görünüşle ilgili kaygı yaşamak için daha fazla antrenman yapmaktadırlar.

Taylor ve arkadaşları 1998 yılında yaptıkları çalışmalarında adolesan döneminde kız çocuklarının akranları tarafından etkilendiğini belirlemiştir. Kızlar bu dönemde arkadaşlarının sözlerine önem vermekte ve bedenleri ile ilgili eleştiriler karşısında beden hoşnutsuzluğu yaşamaktadırlar.

Marsh 1998 yılında, adolesan döneminde cinsiyetin ve yaşın beden algısını etkilediğini bildirmiştir. Ayrıca 2 yılı aşkın süren çalışmasının sonunda elit düzeydeki sporcuların

beden hoşnutluk düzeyinin sporcu olmayanlardan daha iyi düzeyde olduğunu saptamıştır. Blouin ve Goldfield 1995 yılında yaptıkları çalışmalarında vücut geliştirmecilerin koşucuların daha fazla kas kitlelerine önem verdikleri ve daha fazla diyet yaptıklarının bulmuşlardır.

Cimnastik gibi estetiğin ön planda olduğu spor branşlarında yarışan sporcularda yeme bozukluğunun ve beden hoşnutsuzluğunun yoğun bir şekilde ortaya çıktığı yapılan araştırmalar ile kanıtlanmıştır (Berry ve Howe, 2000; Kerr, Berman, ve De Souza, 2006; O'Connor ve Lewis, 1997). Amerika'da cimnastik sporu yapan, sağlık amaçlı spor yapan ve yarışma amaçlı spor yapan 52.000 kız üzerinde yapılan bir çalışmada, cimnastik sporu yapanlar arasında yeme bozukluğunun ve beden hoşnutsuzluğunun yoğun olduğu görülmüştür (O'Connor, Lewis ve Boyd, 1996).

Yapılan birçok çalışmada, bayan cimnastikçilerin genelinde yeme bozukluğu ve beden hoşnutsuzluğu olduğu anlaşılmıştır. Bunun en büyük nedeninin ise bayan cimnastikçilerin daha ince olmak istemelerinden kaynaklandığı belirlenmiştir (Harris ve Greco, 1990; Griffin ve Harris, 1996; 1990; Kerr, Berman, ve De Souza, 2006; Nordin Harris, ve Cumming, 2003; Rosen ve Hough, 1988; Sundgot-Borden, 1994; Tofler, Stryer, Micheli ve Herman, 1996).

Yapılan bazı çalışmalarda ince, güzel fizik ile olumlu performans arasında olumlu yönde bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır (Linder ve Caine, 1992; Rose, Sherman, ve Thompson, 1996). Bazı branşlardaki sporculardan estetik bir spora sahip olunması beklenmektedir. Buda sporcularda kaygıya yol açmakta ve bu kaygının sonunda da beden hoşnutsuzluğu yaşanmaktadır (Calabrese ve Kirkendal, 1983; Hamilton, 1986).

Yapılan birçok çalışmada profesyonel olarak vücut geliştirme sporu ile ilgilenen sporcuların diğer branşlardaki sporculara oranla daha fazla diyet yaptıkları anlaşılmıştır. Bunun en büyük nedeninin ise yağsız bir kitleye sahip olmalarından kaynaklandığı ileri sürülmüştür (Cella ve ark 2012; Rubinstein, 2003).

Estetikliğin ve inceliğin ön planda olduğu sporları yapan bayanlarda yeme bozukluğunun ve beden hoşnutsuzluğunun orta çıktığı konu ile ilgili yapılan araştırmalar ile ortaya çıkmıştır (Kerr, Berman, ve De Souza, 2006). Cimnastik ve bale gibi estetiğin ön planda

olduğu spor dallarını yapan sporcularda, genel olarak görünüşlerini yargılamaktadırlar (Duffy, 2008). Estetiğin ön planda olduğu sporları yapan sporcular, vücut ağrılıkları ve beden imajları hakkında genel olarak endişe yaşarlar (Duffy, 2008). Sporcular sıklıkla bedenleri hakkında olumsuz değerlendirmeler yaparlar. Bunun en büyük sebeplerinden biri ise, çevresindeki insanlar tarafından olumsuz yargılanma kaygısından kaynaklanmaktadır (Lundgren, Anderson, ve Thompson, 2003; Gilbert ve Meyer, 2005).

Pickett 2001 yılında yaptığı çalışmasında, müsabık olarak vücut geliştirme sporu yapan sporcuların beden algısı düzeylerinin, müsabık olarak vücut geliştirme spor yapmayan sporculardan daha yüksek olduğunu bulmuştur. Pickett, Vücut geliştirme branşındaki sporcuların estetik bir vücut yapısına yoğunlaştıklarını ve sürekli olarak vücutlarının gelişimlerini takip ettiklerinin ifade etmiştir. Ayrıca fizikleri ile ilgili diğer insanların düşüncelerini söylemelerini beklemekte olduklarını da ifade etmiştir (Pickett, 2001:23).

Poudevigne ve colleagues 2003 yılında, 4 ile 8 yaş arasındaki cimnastikçilerin beden hoşnutsuzluk düzeyini spor yapmayan ve farklı branştaki sporcuların beden hoşnutsuzluk düzeyi ile karşılaştırmış ve karşılaştırma sonucunda, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık bulamamıştır.

Sporcuların genel olarak mükemmeliyetçilik düzeyinin sporcu olmayanlardan daha yüksek olduğu yapılan çalışmalar ile anlaşılmıştır (Krane, Stiles-Shipley, Waldron ve Michalenok, 2001). Daha ince ve estetik beden sahip olmak ve yeme bozuklukları sporcularda oluşan mükemmeliyetçiliğin sebepleri olarak sayılabilir (Harriger, 2009). Hopkinson ve Lock 2004 yılında, sporculardaki mükemmeliyetçiliğin belirgin bir şekilde yeme bozukluğuna yol açtığını ifade etmiştir.

Davis ve Robertson 2000 yılında, bayan anoreksiya hastaları ile erkek vücut geliştirmecilerin narsisizm skorunu karşılaştırdıkları çalışmalarında, erkek vücut geliştirmecilerin narsisizm skorlarını 17.8 olarak bulmuşlardır. Bu skor, anoreksiya hastalarının narsisizm skorundan düşüktür.

Berry ve Howe, 2000 yılında, cimnastik sporu ile ilgilenenlerin belirgin bir şekilde yüksek derecede beden hoşnutsuzluğu ve yeme bozukluğu yaşadıklarını belirtmiştir. Ayrıca

cimnastikçilerde yaşanan beden hoşnutsuzluğunun benlik saygısını da olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir.

Matheson ve Crawford-Wright 2000 yılında yaptıkları çalışmalarında, üniversitede zorunlu egzersiz yapan bireylerin yeme bozukluk düzeylerinin, zorunlu egzersiz yapmayan bireylerden daha yüksek olduğunu; zorunlu egzersiz yapmayanların beden hoşnutsuzluk düzeylerinin, zorunlu egzersiz yapan bireylerden daha yüksek düzeyde olduğunu saptamışlardır.

Yapılan birçok çalışmada, müsabık olan vücut geliştirme branşındaki sporcuların bir çoğunda, mükemmeliyetçilik ve obsesif kompulsif bozukluğu olduğu belirlenmiştir (Davis ve Robertson, 2000). Petrie 1993 yılında, milli takımdaki cimnastikçilerin % 50'sinin kilolarından memnun olmadığını ve diyet taptıklarını belirlemiştir. Ayrıca bayan sporcuların aşırı derece de bedenleri ile takıntılı olduğunu da bulmuştur.

Blouin ve Goldfield 1995 yılında doping kullanan erkek vücut geliştirmeciler ile kullanmayan ve diğer branşlardaki sporcuların beden hoşnutsuzluğunu karşılaştırmış ve çalışmasının sonunda, doping kullanan sporcuların beden hoşnutsuzluk düzeyinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Schwerin ve arkadaşları 1996 yılında, doping kullanan vücut geliştirmecilerinin kullanmayanlara oranla bedenlerine karşı daha fazla olumlu tutumlar içinde olduğunu belirtmiştir. . Brower ve arkadaşları 1994 yılında yaptıkları çalışmasında, doping kullanan haltercilerin kullanmayanlara oranla daha fazla fiziklerinden hoşnut olduklarını belirlemişlerdir. Komorski ve Rickert 1992 yılında vücut geliştirme amaçlı doping kullanan öğrencilerin kullanmayan öğrencilerden daha fazla fiziklerinden hoşnut olduğunu bulmuştur.

Bolin 1992 yılında 9 erkek 19 kadın vücut geliştirmeci ile yaptığı 5 yıllık çalışmasının sonunda, sporcuların antrenman yapmadıkları (ölü sezonda) bedenlerinden hoşnut olmadıklarını ve bedenlerini yargıladıklarını belirlemiştir. Brown 2000 yılında yaptığı çalışmasında, vücut geliştirme branşındaki sporcularının narsisizm ve aşırı erkeksilik arasında bir ilişki belirlemiştir. Ferraro ve Rush, Narsistik ve sosyopatik kişilik bozukluklarının sıklıkla sporcularda teşhis edildiğini belirtmektedirler (Ferraro ve Rush,

2000:9). Koivula 1999 yılında, spor yapan bireylerin spor yapmayan bireylerden daha fazla olumlu beden imajına sahip olduklarını ifade etmiştir.

Warren, Stanton ve Blessing 1990 yılında, cimnastik spor yapan sporcuların daha estetik ve ince olmak uğruna yeme bozukluğu ve beden hoşnutsuzluğu yaşadığını ve beden hoşnutsuzluk düzeylerinin diğer branştaki sporculardan daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Estetikliğin ön planda olduğu sporları yapan bayan sporcularda mükemmel ve kusursuz bir bedene sahip olma isteği çok yüksektir. Bundan dolayı bu sporcular diyet yapma eğilimindedirler ve buna bağlı olarak yeme sorunları yaşamaktadırlar (Shafran ve Mansell, 2001; Ashby ve ark, 1998; Hewitt ve ark, 1995).

Hewitt ve ark 1995; Hewitt ve ark, 2003 yıllarında yaptıkları araştırmalarında yeme bozukluğu ve mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Çalışmalarının sonunda yeme bozukluğu ve mükemmeliyetçilik arasında bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Hallinan, Pierce, Evans, DeGrenier ve Andres 1991 yılında yaptıkları çalışmalarında, hem sporcu kadınların hem de spor yapmayan kadınların büyük bir bölümünün beden hoşnutsuzluğu yaşadığını saptamışlardır.

Ohtahara ve arkadaşları tarafından 1993 yılında Japonya'da düşük beden algısı düzeyiyle ilgili yapılan bir çalışmada, ilköğretimdeki kızların %30'unun daha zayıf olmayı istediği, bu oranın lisedeki kızlar arasında ise %70'lere ulaştığı bildirilmektedir. Anthony, Wood ve Goldberg 1982 yılında 245 sporcu ile yaptığı çalışmasında, birçok sporcuda beden hoşnutsuzluğundan kaynaklanan yeme bozukluğu olduğunu belirlemiştir. Black ve Burckes-Miller 1988 yılında, birçok sporcunun beden hoşnutsuzluğu yaşadığını belirtmiş ve bundan dolayı da sıklıkla diyete başvurduklarını belirtmiştir

Fender-Scarr 1999 yılında, bayan cimnastikçilerdeki yeme bozukluğu ile beden hoşnutsuzluğu arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Çalışmalarının sonunda, anlamlı düzeyde bir ilişki olduğunu belirlemiştir. Ferraro 1999 yılında, Amerika da birçok profesyonel sporcunun narsist olarak düşünüldüğünü bildirmiştir. Tschanz, Morf ve Turner 1998 ile Tammy, Thompson, Barry, Lochman, Adler ve Hill 2007 yılında, erkeklerin kadınlardan daha fazla narsistik olduklarını belirtmiştir. McConnell 1998 yılında yaptığı çalışmasında, Beden hoşnutsuzluğu ve kilo arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştir.

Gat ve Mc Whirter 1998 yılında, elit düzeyde bisiklet sporu yapan sporcular ile regreaktif amaçlı bisiklet kullanan bireylerin narsisizm skorlarını karşılaştırmış ve bu karşılaştırma sonucunda, eliti düzeydeki bisikletçilerin narsisizm skorlarının regreaktif amaçlı bisiklet binenlerden daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir.

Bushman ve Baumeister (1998) genç sporcuların narsisizm düzeyleri ve saldırganlık düzeyleri arasında bir ilişki olduğunu belirlemişlerdir. Birçok insan olumsuz beden algılarından dolayı vücut geliştirme sporuna yönelmektedir (Peters, 1998:5). Quackenbush 1998 yılında sporcular üzerine yaptığı çalışmasında, erkek sporcuların yüksek beden algısına sahip olduğunu belirlemiştir.

Goldfield 1998 yılında, vücut geliştirme sporcularını motive eden unsurlar arasında, iyi bir görünüme sahip olmak, fit ve sağlıklı olmak gibi nedenler belirlenmiştir. Ziegler ve arkadaşları 1998 yılında patencilerin beden algıları ve diyet davranışları üzerine yaptıkları araştırmanın sonucunda, sporcuların çoğunluğunun kendilerinin normal ve normalin altında kiloda hissettiklerini, ancak erkeklerin %72 si, kadınların %39'u kendilerini olduklarından daha ince olmak istediklerini belirlemişlerdir.

McKay ve Read 1997 yılında yaptıkları çalışmalarında, futbolcuların beden algılarının koşuculardan daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştir. Olumlu beden imajına ve narsistik kişilik özelliğine sahip olan kadınların aşırı derecede egzersiz yaptığını belirtmiştir (Sorento-Gerhart, 1997:1).

Davis ve arkadaşları 1997 yılında yaptıkları çalışmalarında, bedenleri ve kiloları ile takıntılı olan bireylerin narsisizm düzeyleri arasına olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştir. Parks ve Read 1997 yılında, futbol branşındaki sporcular beden algısının, koşu branşındaki sporcularinkinden daha yüksek olduğunu belirlenmiştir.

Davis ve arkadaşları 1990;Lasch, 1979; Yates 1991'de aşırı derecede spor yapan insanların bedenlerine aşırı derecede önem verdiklerini ve narsistik özelliklerinin geliştiğini belirtmiştir. Davis, Brewer, ve Ratusny, 1993; Eisler ve leGrange, 1990; Tuttle, 1992, aşırı spor yönelen bayanlarda mükemmeliyetçilik, güzel beden algısı ve narsisizm düzeyinin spor yapmayanlara oranla daha fazla olduğunu belirtmiştir.

Gordon 1990 yılında, bireyin bedenine aşırı derecede ilgi duymasının narsistik bir savunma mekanizmasından kaynaklanacağını belirtmiştir. Narsisizm ve beden algısı üzerine yapılan klinik çalışmalarda narsistik kişilik özelliği gelişen bireylerin bedenleri ile aşırı derecede ilgilendikleri ortaya çıkmıştır (Jackson, Ervin, ve Hodge, 1992; Siever, 1994).

Tucker ve Mortell 1993 yılında yaptıkları çalışmalarında, örneklem gurubuna 12 hafta boyunca aerobik ve ağırlık antrenmanları diğer guruba ise sadece yürüyüş yaptırırlar. Çalışmalarının sonunda, aerobik ve ağırlık antrenmanı yapan örneklem gurubundaki bireylerin beden algılarında olumlu yönde bir gelişme olduğu görülür.

Jackson, Ervin ve Hodge 1992 yılında yaptıkları çalışmalarında, yüksek narsisizm seviyesine sahip bireylerin yüksek beden algısına sahip olduklarını bulmuşlardır. Crisp ve arkadaşları 1980 yılında, mükemmel beden algısı ile narsistik kişilik arasında bir ilişki olduğunu ve narsistik bireylerin yoğun bir şekilde bedenleri ile ilgilendiklerini belirtmişlerdir.

Leichner 1986 yılında, mükemmeliyetçilik duygusu gelişen birçok insanda yeme bozukluğu olduğunu belirtmiştir. Bazı spor branşlarında yarışan kadınlar için ince ve güzel bir vücuda sahip olan büyük bir avantajdır (Davis, 1997:162). Davis ve arkadaşları 1996 yılında yaptıkları çalışmalarında, spor yapan kadınların narsisizm ve beden algısı skorlarının; spor yapmayan bayanlardan daha yüksek düzeyde olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca narsisizm ve beden algısı arasında bir ilişki olduğunu da yaptıkları çalışmanın sonunda anlaşılmıştır (Davis, Claridge ve Brewer, 1996: 158).

Herzprung 1996 yılında Spor yapan bireyler üzerine yaptığı çalışmasında, kadınların beden hoşnutsuzluk skorunun erkeklerden daha fazla olduğunu belirlemiştir. Davis ve arkadaşları 1996 yılında Yaptığı çalışmada, spor yapan bireylerin spor yapmayan bireylere göre bedenlerinden daha fazla hoşnut olduğunu ve daha fazla narsistik olduğunu bulmuştur.

Frederick ve Morrison 1996 yılında, kadın atletlerin beden algısı ve fiziksel görünüm kaygısının erkek atletlerden daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Scott-Robertson 1996 yılında yaptığı çalışmasında, Steroid kullanan vücut geliştirmecilerin kullanmayan vücut geliştirmecilerden daha fazla narsistik olduklarını bulmuştur. Yapılan çalışmalar yarışmacı

bayan vücut geliştirmecilerde narsisizm ve yeme bozukluğu arasında bir ilişkisi olduğunu ortaya koymuştur (Scott-Robertson, 1996).

Ağırlık çalışmasının beden algısı üzerine etkisini araştıran bir çalışmanın sonunda, ağırlık çalışması ile beden algısı arasında anlamlı düzeyde bir ilişki bulunamamıştır (Hase, 1995). Elit düzeyde vücut geliştirme spor yapan sporcularda narsisizm ve anorexia nervosa arasında bir ilişki olduğunu ortaya koyan birçok çalışma bulunmaktadır (Miller, 1986; Bleiberg, 1994; Smolak and Levine;1992; Goodsitt, 198S).

Pope, Katz ve Hudson, 1993 yılında, narsistik özelliği gelişen vücut geliştirmecilerin bedeni görünümüleriyle aşırı derecede ilgilendiklerini belirtmiştir. Narsistik kişilik özelliği gelişen sporcular yaptıkları işte en iyi ola bilmek için zamanlarının çoğunu çalışarak antrenman yaparak geçirmektedirler (Thirer ve Greer, 1981).

Drummond 1996 yılında, erkek sporcuların bedenlerinden ve bedenlerinin fonksiyonlarından ilgilendiklerini belirlemiştir. Davis ve arkadaşlarının 1995 yılında yaptıkları çalışmada, yüksek narsisizm seviyesinin güzel beden imajı ile ilgisi olduğunu bulmuştur. Rhodewalt ve Morf 1995 yılında, narsisizm ve düşmanlık duyguları arasında bir ilişki olduğunu belirlemiştir.

Kavussanu ve McAuley, 1995; Melnick ve Mookerjee, 1991; Rao ve Overman, 1986 yılında, erkeklerde spor ile beden algısı arasında olumlu yönde bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Markula 1995 yılında yaptığı çalışmasında, aerobik egzersiz yapan kadınlarda yüksek düzeyde beden algı bozukluğu olduğunu belirlemiştir.

Porcerelli ve Sandler tarafından 1995 yılında yapılan bir çalışmada, streoid kullanan halter ve vücut geliştirme sporcuların narsisizm düzeylerinin, streoid kullanmayan sporculardan daha yüksek olduğunu bulmuştur. Lemon 1995 yılında, vücut geliştirme sporu yapan sporcuların protein alımının artırılması gibi yöntemleri kas kütlelerini ve kasın performansını artırdığına inandıkları için tercih ettiklerini bildirmiştir.

Düzenli olarak spor yapan kadınlar spor yapmayan kadınlardan daha fazla bir şekilde vücutlarının güzelliklerine dikkat etmektedirler (Davis ve Fox, 1993). Taub ve Blinde 1992 yılında yaptıkları çalışmalarında, softball branşındaki sporcuların beden hoşnutsuzluk

skorunun voleybol ve basketbol branşındaki sporculardan daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemişlerdir.

Davis 1992 yılında, narsistik bireylerin vücut görünümüne odaklandıklarını ve egzersiz de bunun için bir araç olarak gördüğünü bildirmiştir. Jackson ve arkadaşları 1992 yılında, narsistik bireylerin görünümüyle daha fazla ilgilendiklerini ve bunun içinde fitness ile daha fazla ilgilendiklerini bildirmiştir.

Martin ve Sinden 2000 yılında yaptıkları çalışmalarında, spor yapan bireylerin beden imgelerinden hoşnut olma düzeyinin spor yapmayanlara oranla daha fazla olduğunu bulmuştur. Haris ve Greco 1992 yılında, dansçılarda vücut ağırlığı fazla olan ve beğenilmeyen bir dış görünüşün bireyin performansını aşağıya çekeceği düşüncesi ile dansçılar arasında vücut ağırlığı kontrolünün fiziksel aktivitelerle sağlanacağı düşüncesinin yaygın olduğunu belirtmiştir.

Scanlon 1991 yılında, 5 haftalık aerobik egzersizin adolesan çağındaki kız çocukları üzerindeki etkisini araştırmış ve araştırmasının sonucunda, egzersizin beden algısı üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu bulmuştur. Davis ve Cowles 1991 yılında yaptıkları çalışmalarında, fiziksel aktiviteler katılan erkeklerin fiziksel aktivitelere katılan bayanlardan daha fazla bedenleri ile ilgilendiklerini belirlemişlerdir. Raskin ve arkadaşları 1991 yılında, narsisizm ile benlik saygısının bir biri ile çok ilişkili olduğunu belirtmiştir. Çünkü narsistik etmenler egonun korunmasına yardımcı olmaktadır.

Imm ve Pruit 1991 yılında yaptıkları çalışmalarında, yüksek sıklıkta egzersiz yapan kadınların egzersiz yapmayanlara göre beden şeklinden daha fazla memnun olmadığını belirlemişlerdir. Davis 1990 yılında, spor yapan ve yapman kadınların beden algıları ve kiloları ile kaygı düzeylerini karşılaştırmış, karşılaştırmının sonunda, spor yapan kadınların bedenlerinden daha hoşnut olduklarını belirlemiştir.

Yapılan bir çalışmada, sporcuların kendi bedenlerini genellikle takım arkadaşlarının bedenleri ve diğer branşlardaki başarılı olmuş sporcuların bedenleri ile karşılaştırdıkları ortaya çıkmıştır (Galli ve Reel, 2009: 104). Davis ve Cowles 1989; Sundgot-Borgen 1994 yılında, zayıf atletlerde beden hoşnutsuzluğunun, zayıf olmayan atletlerden daha fazla olduğunu belirtmişlerdir.

Fabian ve Thompson, 1989 yılında yaptığı çalışmalarında, beden hoşnutluğu ve benlik saygısı arasında olumlu, beden hoşnutluğu yeme bozukluğu arasında olumsuz yönde bir korelasyon belirlemiştir. Cash ve Brown 1989 yılında, basketbol branşındaki sporcuların cimnastik branşındaki sporculardan daha fazla oranda göğüsleri, kalçaları ve kiloları ile takıntılı olduklarını ifade etmiştir.

Bonaparte (1989) koşucuların narsisizm düzeyinin ve beden hoşnutluk düzeylerinin, sporcu olmayanlardan daha fazla olduğunu belirlemiştir. Bucaria 1989 yılında yaptığı çalışmada, bayan sporcuların beden hoşnutluk düzeylerinin sporcu olmayanlardan daha iyi düzeyde olduğunu bulmuştur. Carroll 1989 yılında yaptığı çalışmada, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeylerinin sporcu olmayan bireylerden ve diğer branşlardaki sporculardan daha yüksek olduğunu bulmuştur.

Pasman ve Thompson 1988 yılında, vücut geliştirme sporcularının diğer branştaki sporculardan daha fazla fizikleri ile ilgilendiklerini bulmuşlardır. Sacks 1987 yılında, aşırı narsistik bireyler dış görünüşleri ile fazla ilgilendiklerini ve güzel bir görünüme sahip olabilmek için daha fazla fitness salonlarına gittiklerini belirtmiştir.

Klein 1987 yılında, vücut geliştirme branşındaki sporcuların çevrelerinde tanınan bilinene bir insan olmak istediklerini ifade etmiştir. Normal kilolarında ya da normal kilosunun altında olan bayanların narsistik belirtilerini daha fazla yansıttığı bilinmektedir (Sacks, 1987).

Klein 1987 yılında, hiç kimsenin vücut geliştirme branşındaki sporculardan daha fazla narsistik olamayacağını belirtmiştir. Ayrıca sahip oldukları orantılı estetik fizikleri ile de daima gösteriş yapma eğiliminde olduklarını belirtmiştir. Prakasa ve Overman 1986 yılında yaptıkları çalışmalarında, siyah bayan sporcuların beden algılarının sporcu olmayanlardan daha iyi düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Klein 1986 yılında yaptığı çalışmada, vücut geliştirme branşındaki sporculardaki düşük beden algısının düşük benlik kaygısından kaynaklandığını belirtmiştir. Patolojik narsisizm düzeyi düşük olan vücut geliştirme branşındaki sporcuların, vücut şekilleri ve kiloları ile daha az ilgilenmektedir (Cash, Winstead ve Janda, 1986).

Faber ve arkadaşları 1986 yılında yaptıkları çalışmalarında, Sporcular arasında protein bakımından zengin yiyeceklerin vücut kas kitlesinde artışa neden olacağına inanışın oldukça yaygın olduğunu belirtmiştir. Klein 1986 yılında yaptığı çalışmasında, beden hoşnutsuzluğu yaşayan vücut geliştirme sporcularının antrenmanlara başladıktan birkaç ay sonra bedenlerinden daha fazla hoşnut olduğunu bulmuştur. Katz 1986 yılında, narsistik bireylerin vücutlarıyla ilgilendiklerini bildirmiştir.

Franzoi ve Shields, 1984 yılında, narsistik bayanların beden algıları ve dış görünüşleri ile daha fazla ilgilendiklerini ve dış görünüşleri ile ilgi çevrelerinde olumlu şeyler duymak istediklerini belirtmiştir. Zvi Fuchs ve Zaichkowsky 1983 yılında yaptıkları çalışmalarında, bayan ve erkek vücut geliştirme branşındaki sporcuların psikolojik karakterlerini araştırmış ve araştırmalarının sonunda, vücut geliştirme branşındaki sporcuların diğer sporculardan ve normal popülasyonla aralarında bir fark olmadığını belirlemiştir.

Yapılan birçok çalışmada, spor ile beden algısı arasında olumlu yönde bir ilişki olduğu anlaşılmıştır (Trujillo, 1983: 163). Yates ve arkadaşları 1983'de, yüksek narsisizm skoru bireyin zorunlu olarak egzersiz yapmaya yönelttiğini belirtmektedir. Ho ve Walker 1982 yılında yaptıkları çalışmalarında, kadın sporcuların sporcu olmayan kadınlardan daha fazla bedenlerinden hoşnut olduklarını belirlemişlerdir.

Hawkins ve Gruber 1982 yılında, basketbol sezonu içerisinde lise basketbol takımında yer alan sporcuların benlik kavramlarında olumlu yönde bir gelişme olduğunu belirtmişlerdir. Joesting 1981 yılında, düzenli olarak fiziksel egzersize katılan bireylerin bedenlerini düzenli olarak spor yapmayan bireylerden daha fazla beğendiklerini belirtmiştir.

Joesting ve Clance 1979 yılında, erkek koşucuların beden hoşnutluk düzeylerinin koşucu olmayanlardan daha iyi düzeyde olduğunu belirlemiştir. Snyder ve Spreitzer 1976 yılında yaptıkları çalışmalarında, sporcuların beden algılarının sporcu olmayanlardan daha iyi olduğunu belirlemişlerdir. Vincent 1976 yılında, sporcuların benlik kavramlarının sporcu olmayanlardan daha iyi düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Snyder ve Kivlin (1975: 104), bayan sporcuların beden hoşnutluklarının sporcu olmayanlardan daha iyi düzeyde olduğunu belirtmiştir. Snyder ve Kivlin 1975b yılında

yaptıkları çalışmalarında, sporcuların sporcu olmayan bireylere göre hayatlarından daha mutlu olduklarını ve genellikle kendilerini daha iyi hissettiklerini bulmuşlardır.

Zion 1965 yılında, üniversite 1. sınıf bayan öğrencileri ile yaptığı çalışmasında, beden algısı ve kendini algılama arasında olumlu bir ilişki olduğunu bulmuştur. Yapılan bir çalışmada, kadın ve erkeklerin beden algılar ve kendilerini algılama arasında bir ilişki olduğu anlaşılmıştır (Secord ve Jourd, 1953: 346). Snyder ve Spreitzer 1976 yılında, spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden algılarını karşılaştırmış ve karşılaştırma sonucunda, spor yapan öğrencilerin bedenlerinden daha hoşnut olduğunu bulmuştur.

2.21.2. Araştırma konusuyla ilgili yurt içinde yapılan çalışmalar

Tazegül ve Gecer tarafından 2016 yılında, spora özgü saklık ölçeğini geliştirilmesi çalışmasını yaparlar. Çalışmalarının sonunda, kol ve göğüs bölgesi boyutu =7,5439±1,53508, omuz, sırt ve kalça bölgesi boyutu =12,2281±2,29287, ten rengi ve genel fiziki yapı boyutu =9,0526±1,95454, karın ve bacak bölgesi boyutu =7,5175±1,38406, toplam beden algısı =36,3421±5,60630 olarak belirlenir.

Tazegül 2016 yılında yaptığı çalışmasında, 75 kg ve altı kategoride yarışan vücut geliştirmecilerin beden algısı skorunu 88,6667, 80 ve altında yarışan vücut geliştirmecilerin beden algısı skorunu 88,4400, 85 kg ve altında yarışan vücut geliştirmecilerin beden algısı skorunu 80,7500, 70 kg ve altında yarışan vücut geliştirmecilerin beden algısı skorunu 80,2000, 60 kg ve altında yarışan vücut geliştirmecilerin beden algısı skorunu 78,2917, 65 kg ve altında yarışan vücut geliştirmecilerin beden algısı skorunu 77,2162, 90 kg ve altında yarışan vücut geliştirmecilerin beden algısı skorunu 73,0000 olarak belirler.

Tazegül (2016a) yılında yaptığı çalışmasında, tenisçilerin bedenlerini beğenme skorunu 40,9808±7,9158 olarak belirlerken, tenisçilerin bedenlerini beğenme skoru ile olumlu düşünme skorları arasında olumlu yönde bir ilişki belirlemiştir. Tazegül (2016b) yılında yaptığı çalışmasında, tenisçilerin bedenlerini beğenme skoru ile yaşama bağlılık skorları arasında olumlu yönde bir ilişki olduğunu belirlemiştir. Kara ve Tazegül 2016 yılında yaptığı çalışmalarında, bedensel engelli sporcuların bedeni beğenme skoru (38,9063±6,79354), olarak belirlemiştir.

Tazegül ve Ferah 2016 yılında yaptıkları çalışmalarında, bayan sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşları arasında olumlu yönde bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Baştuğ ve arkadaşları 2016 yılında yaptıkları çalışmalarında, sporun beden algısının gelişiminde önemli bir yeri olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Bayrak ve arkadaşları 2015 yılında yaptığı çalışmasında, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinin narsistik kişilik özelliklerini inceledikleri çalışmalarının sonunda, cinsiyet değişkenine bağlı olarak otorite ve sömürücülük boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlemişlerdir.

Avan 2015 yılındaki çalışmasında, “Özel Bir Spor Merkezine Devam Eden 18-30 Yaş Arası Bireylerin Beslenme Durumlarının ve Beden Algılarının Değerlendirilmesi” isimli çalışmasının sonunda, erkek bireylerin gövde bölgelerinden memnuniyet düzeyinin kadınlardan daha fazla olduğunu bulmuştur.

Arslanoğlu 2015 yılında yaptığı çalışmasında, Bayan voleybolcuların beden algısı skorunu 130.17 ± 21.5 olarak belirlemiştir. Karagöz ve Karagün 2015 yılında yaptıkları çalışmalarında, el bileği güreşi branşındaki sporcuların beden algısını 118.28 ± 14.34 ; atletizm branşındaki sporcuların beden algısını 112.13 ± 13.41 ; futbol branşındaki sporcuların beden algısını 108.20 ± 13.27 ; basketbol branşındaki sporcuların beden algısını 106.06 ± 13.88 ; hentbol branşındaki sporcuların beden algısını 104.30 ± 11.43 ; voleybol branşındaki sporcuların beden algısını 1107.78 ± 12.83 ; halter branşındaki sporcuların beden algısını 109.91 ± 13.64 ; judo branşındaki sporcuların beden algısı skorunu 100.76 ± 14.59 olarak belirlemişlerdir.

Er 2015 yılında 8 haftalık aerobik antrenmanın beden algısı üzerine etkisini incelemiş ve çalışmasının sonunda, araştırmaya katılan katılımcılara beden algısı ön test ve son test puanlarının deney grubu bakımından karşılaştırılmasında; görünüş değerlendirme, görünüş yönelimi, fiziksel yeterliliğin değerlendirilmesi, fiziksel yeterlilik yönelimi, sağlık değerlendirme, sağlık yönelimi ve toplam puan açısından deney grubu ön test puanları ile son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir

Tekin ve arkadaşları 2015 yılında yaptıkları çalışmalarında, obez kızlara 3 ay boyunca aerobik egzersiz yaptırmışlardır. Çalışmalarının sonunda, obez bireylerin beden bölgelerinde ve özelliklerinden hoşnut olma skorunda bir artış olduğunu belirlemiştir.

De Mendonca 2015 yılındaki çalışmasında, farklı egzersiz programlarının kadınların psikolojik yapısı üzerindeki etkisini incelemiştir. Çalışmasının sonunda, 16 haftalık egzersiz sonucunda kadınların fiziksel görünüşlerini değerlendirmede önemli ölçüde bir gelişme olduğunu bulmuştur.

Tazegül ve Güven 2015 yılında, vücut geliştirme sporcuları ile farklı spor dallarındaki sporcuların ve spor yapmayan bireylerin narsisizm seviyelerinin karşılaştırmış ve karşılaştırmanın sonucunda, vücut geliştirme sporcularının narsisizm skorunun çalışma gurubundaki ve sporcu olmayan bireylerden daha yüksek bir seviyede olduklarını belirlemiştir.

Gezer 2014 yılındaki çalışmasında, Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nda okuyan öğrencilerin narsisizm düzeyini 6.83 olarak bulmuştur. Tazegül 2013 yılında yaptığı çalışmasında, bayan badmintoncuların benlik saygısı ve narsisizm düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemiş ve sporcuların narsisizm skorları ile benlik saygıları arasında olumlu yönde orta düzeyde bir ilişki belirlenmiştir.

Tazegül 2013a'te, Halter spor dalındaki sporcuların narsisizm düzeyini ($7,283 \pm 2,786$), boks spor dalındaki sporcuların narsisizm düzeyini ($7,216 \pm 2,584$) olarak belirlemiştir. Tazegül 2013b'te boksörlerin narsisizm ve motivasyon yönelimleri arasında olumlu bir ilişki belirlemiştir. Tazegül, Soykan ve Sancaklı .2013c'te, güreşçilerin narsisizm düzeyini ($6,707 \pm 2,775$) olarak belirlemiştir. Tazegül (2013ç) yılında bireysel sporcuların narsisizm skorları ile motivasyon skorları arasındaki ilişkiyi incelemiş, inceleme sonunda, narsisizm ve motivasyon skorları arasında bir ilişki belirleyememiştir.

Tazegül ve Soykan 2013d' te yaptıkları çalışmada, spor yaşı 8 ve üzerinde olan sporcuların narsisizm skorlarının, spor yaşı 8 den küçük olan sporculardan daha fazla olduğunu belirlemiştir. Karademir ve arkadaşları tarafından 2013 yılında yapılan bir çalışmada, haltercilerin beden algısı ve benlik saygısı arasında bir ilişki olduğunu belirlemiştir.

Tazegül 2012 yılında, spor yaşı 4-5 ile 6-8 arasında olan serbest güreşçilerin narsisizm düzeylerini karşılaştırmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulmuştur. Eren 2012 yılında yaptığı çalışmasında, spor salonlarına giden yetişkinlerin narsisizm düzeyleri ve sosyal fiziki kaygı envanterinin alt boyutu olan, Görünümünün başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme beklentisi arasında istatistiksel olarak olumsuz yönde bir ilişki belirlemiştir.

Tazegül 2011 yılında, grekoromen güreşçilerin narsisizm düzeylerini ($6,750 \pm 2,777$) olarak bulmuştur. Tok ve Arkadaşları tarafından 2011 yılında yapılan çalışmada, sporcu olmayan bayanların beden hoşnutluk düzeylerinin sporcularınkinden daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Yarbaş 2013 yılında yaptığı çalışmasında, 8 haftalık pilates eğitiminin ortaya kadınların beden algılarını olumlu yönde geliştirdiğini bulmuştur. Baştuğ ve Arkadaşları tarafından 2011 yılında yapılan çalışmada, 8 haftalık antrenman programı sonunda, örneklem gurubundaki bayanların görünüm ve kendilerine olan güvenlerindeki puanlarda bir artış olduğunu belirlemiştir.

Çoşkun 2011 yılında yaptığı çalışmasında, vücut geliştirme sporu ile ilgilenen erkeklerin beden alanlarından doyum düzeyini 3.6 olarak bulurken, kontrol gurubundaki örneklemin eden alanlarından doyum düzeyini 3.0 olarak bulmuştur. Pulur ve arkadaşları 2010 yılında, alkol ve sigara kullanmayan futbolcularının beden alanlarından doyum düzeyinin alkol ve sigara kullanan futbolculardan daha yüksek olduğunu ve alkol ve sigara kullanan futbolcuların görünüşü değerlendirme skorunun para kullanmayan futbolculardan daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Çepikkurt ve Çoşkun tarafından 2010 yılında yapılan çalışmada, düzenli olarak dans ve spor faaliyetlerine katılan bayanların erkeklerden daha fazla beden imgelerinden hoşnut olduklarını belirlemiştir. Koparan ve arkadaşları 2010 yılında yaptıkları çalışmalarında, bayan beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal fiziki kaygı skorunun, erkek beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal fiziki kaygı skorundan daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Özdemir ve arkadaşları 2010 yılında yaptıkları çalışmalarında, aerobik egzersiz programına katılan bireylerin sosyal fiziki kaygı düzeylerinde bir azalma olduğunu belirlemişlerdir. Mülazımoğlu-Ballı ve arkadaşları 2010 yılında yaptıkları çalışmalarında, yarışmacı kadın ve erkek sporcuların sosyal fiziki kaygı skorunun spor yapmayan kadınlardan ve erkeklerden ve yarışma amaçlı spor yapmayan bayanlardan ve erkeklerden daha düşük düzeyde olduğunu bulmuşlardır.

Pehlivan tarafından 2010 yılında yapılan çalışmada, erkek öğretmen adaylarının fiziksel görünüm puanlarının kadın beden eğitimi öğretmenleri adaylarında daha fazla olduğunu, spora katılan beden eğitimi öğretmen adaylarının, katılmayan adaylardan daha fazla görünüm puanına sahip olduğunu bulmuştur. Öngen 2010 yılında, üniversite öğrencilerinin narsisizm düzeyleri ve saldırganlık davranışları arasında bir ilişki olduğunu belirlemiştir.

Lök ve arkadaşları 2009 yılında judo, tekvando, güreş ve bisiklet branşlarındaki müsabık sporcular üzerine yaptıkları çalışmalarında, cinsiyet ile spor yeteneği, fiziksel durum ve vücut çekiciliği alt boyutları, branşla vücut çekiciliği ve fiziksel kondisyon alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir.

Arabacı ve arkadaşları 2008 yılında yaptıkları çalışmalarında, Beden Eğitimi Bölümünde okuyan öğrencilerin sosyal fiziki kaygı skorunun, beden eğitimi bölümü dışında okuyan öğrencilerden daha düşük düzeyde olduğunu bulmuşlardır. Baştuğ 2008 yılında yaptığı çalışmasında, bireysel branşlarda spor yapan sporcuların beden alanlarından doyum düzeyinin, takım branşlarındaki sporcularınkinden daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Kuru ve Baştuğ 2008 yılındaki çalışmalarında, bayan futbolcuların beden alanlarından doyum düzeyinin, erkek futbolculardan daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Yaman ve arkadaşları 2008 yılında, masa tenisi branşındaki sporcuların; voleybol, badminton, kürek ve karate branşındaki sporculardan daha fazla düzeyde vücutlarını çekici bulduklarını belirlemişlerdir.

Güçlü ve Yentür 2008 yılında yaptıkları çalışmalarında, futbol branşındaki bayan sporcuların beden algısı skorunun çalışma kapsamlarındaki diğer branşlardaki sporculardan daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Ayaz 2008 yılında yaptığı çalışmada, beden imajı ortalama puanlarının; en yüksek futbol, en düşük ise güreşçilerde görüldüğü bildirilmiştir.

Temel 2008 yılında yaptığı çalışmasında, Türk ergenlerinde, cinsiyet, narsisizm, düşüncesiz, dikkatsiz yaklaşım, probleme olumsuz yaklaşım ve akılcı problem çözmenin fiziksel saldırganlıkla anlamlı derecede ilişkili olduğunu, benlik saygısı ile kaçınmacı yaklaşımın ise anlamlı derecede ilişkili olmadığını göstermiştir. Ayrıca, probleme olumsuz yaklaşma, narsisizm, düşüncesiz, dikkatsiz yaklaşım ve cinsiyetin öfkeyle anlamlı derecede ilişkili olduğu, ancak benlik saygısı, akılcı problem çözme ile kaçınmacı yaklaşımın öfkeyle anlamlı derecede ilişkili olmadığını bulunmuştur.

Mülazımoğlu-Ballı ve arkadaşları 2006 yılında yaptıkları çalışmalarında, sporcuların beden hoşnutluk skorunun sporcu olmayanlardan, estetik sportlardaki sporcuların beden hoşnutluk skorunun ferdi sportlardaki sporcuların beden hoşnutluk skorundan daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Zekioğlu, Mir ve Tatar 2006 yılında, düzenli spor yapan ve sedanter (spor yapmayan) üniversite öğrencilerinin beden imgesi ve bazı sosyo demografik özellikleri ile ilişkisini incelemişler ve Spor yapan ve sedanter yaşayanların görünüşü değerlendirme ortalama puanları sırasıyla 24, 32 ve 20, 89 olarak saptandı $p < 0.05$. görünüş yönelimi ortalama puanları ise, spor yapanlarda 38.76, sedanter yaşayanlarda 33.97 olup, fiziksel yeterliliği değerlendirme ortalama puanları spor yapanlarda 24.48, sedanter yaşayanlarda 21.45 olarak izlendi. $p < 0.05$. Beden Algılarından Doyum ortalama puanları ise, spor yapanlarda 219.66, sedanter yaşayanlarda 195.05 olarak bulunmuştur.

Çelik ve arkadaşları 2006 yılında yaptıkları çalışmalarında, kurum içi spor etkinliğine katılan bayan ve erkek üniversite öğrencilerinin beden algılarını karşılaştırmışlar. Karşılaştırma sonucunda, bayanların beden hoşnutluk skorunun erkeklerden daha düşük düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Köksal ve arkadaşları tarafından 2006 yılında, 8 haftalık step-aerobik dans programına katılımın fiziksel benlik algısı üzerindeki etkisi araştırılmış ve 8 haftalık step-aerobik dansın kadınların fiziksel benlik algısı düzeylerini olumlu yönde etkilediğini belirlemiştir.

Utku ve arkadaşları 2006 yılında, 58 kadına 8 haftalık fitness çalışması yaptırmışlar ve çalışmanın sonunda, beden bölgelerinden hoşnut olma düzeyleri karşılaştırılmış ve birinci ve ikinci ölçüm arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark bulmuşlardır.

Yaman ve Kılıçarslan 2006 yılında, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin fiziksel benlik algılarının karşılaştırmış ve karşılaştırma sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel benlik algıları %81 oranında olumlu, diğer tüm branşların ortalamaları ise %50 oranında olumlu olduğu bulunmuşlardır.

Altıntaş ve Aşçı 2005 yılında, kadın fitness uzmanlarının beden bölgelerinden hoşnutluk skorunun erkek fitness uzmanlarından daha yüksek olduğunu, erkek fitness uzmanlarının vücut çekiciliği skorunun kadın fitness uzmanlarından daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Alagül 2004 yılında yapmış olduğu çalışmada, milli olan sporcuların beden algı düzeylerinin olmayanlara göre daha iyi düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Milli takım düzeyindeki elit bayan sporcuların kişilik yapılarıyla bedenlerini algılama düzeylerinin araştırılması için yapılan bir çalışmada, futbolcuların beden algısı düzeylerinin, çalışma kapsamındaki diğer sporculardan daha iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Spora erken başlayan sporcuların, spora büyük yaşlarda başlayanlara göre kendi bedenlerini daha iyi algıladıkları belirlenmiştir (Yentür, 2004).

Aşçı 2004 yılında yaptığı çalışmada, düşük fiziksel egzersiz yapan bayanların genel fiziksel algısını 25.69 olarak bulurken, yüksek düzeyde fiziksel egzersiz yapan bayanların genel fiziki algısını 26.74 olarak belirlemiştir. Koca ve arkadaşları tarafından 2003 yılında yapılan bir çalışmada, spor deneyimi yüksek olan sporcuların spor deneyimi düşük olan sporculara göre vücut çekiciliği alt boyutunun daha yüksek olduğunu bulmuşlardır.

Kızıltan tarafından 2000, yılında Narsistik Kişilik Envanterinin (NPI) Ölçeğinin Türkçe Formu Dil Eşdeğerliliği, Güvenilirlik ve Geçerlilik Çalışmaları yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır. Çağlar 1999 yılında yaptığı çalışmada, erkek hentbol branşındaki sporcuların, vücut çekiciliği düzeyini 17.08, Fiziksel Yeterlilik düzeyini de 17.49 olarak belirlemiştir.

Aşçı ve Kin tarafından 1998 yılında yapılan çalışmada, bayan futbolcuların vücut çekiciliği 15.17 olarak belirlenmiştir. Aşçı ve arkadaşları tarafından 1997 yılında yapılan bir çalışmada, sporcuların beden hoşnutluk düzeylerinin, sporcu olmayan bireylerden daha iyi düzeye olduğunu belirlemişlerdir.

Aşçı 1996 yılında yaptığı çalışmasında, genç erkek Milli basketbolcuların beden hoşnutluk düzeyini 3.89 olarak belirlemiştir. Aşçı ve arkadaşları 1993 yılında, spor deneyimi 4 yılın üstünde olan sporcuların beden algı skorunun spor yaşı 1 ve altında olan sporculardan, spor yaşı 2 yıl ile 3 yıl arasında olan sporculardan daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Çok 1990 yılında, fiziksel aktivitelere katılan kız ve erkek lise öğrencilerinin, fiziksel aktivitelere katılmayan kız ve erkek lise öğrencilerinden daha fazla bedenlerinden hoşnut olduğunu bulmuştur. Gökdoğan 1988 yılında yaptığı çalışmasında, fiziksel çalışmalara katılan bireylerin, fiziksel aktiviteye katılmayan bireylerden daha fazla bedenlerinin bölümlerinden hoşnut olduklarını belirlemiştir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde, çalışma kapsamında kullanılan ölçeklere, araştırma gurubunu oluşturan örnekleme ve elde edilen verilerin nasıl değerlendirildiği hakkında bilgi verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Yapılan bu çalışmada, nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemi şu şekilde tanımlanmaktadır, olgu ve olayları nesnelleştirerek gözlemlenebilir, ölçülebilir ve sayısal olarak ifade edilebilir bir şekilde ortaya koyan araştırma yöntemidir. Nicel çalışmalardaki temel amaç, insanların toplumsal davranışlarını; gözlem, deney ve test yoluyla nesnel bir şekilde ölçmek ve sayısal olarak ortaya koymaktır (Gurbetoğlu, 2008).

3.2. Çalışma Grubu

Çalışmanın grubunu; Büyükler ve Gençler kategorilerinde Türkiye’de ilk üç dereceye girmiş olan atletizm branşındaki 34 sporcu, boks branşındaki 52 sporcu, güreş branşındaki 45 sporcu, halter branşındaki 37 sporcu, hentbol branşındaki 36 sporcu, kürek branşındaki 35 sporcu, taekwondo branşındaki 41 sporcu, yüzme branşındaki 36 sporcu, sutopu branşındaki 31 sporcu, voleybol branşındaki 35 sporcu ve vücut geliştirme branşındaki 42 sporcu oluşturmaktadır. Toplamda çalışmaya 424 erkek sporcu katılmıştır. Sporcular ile anket çalışması 2017 yılında yapılmıştır. Örneklem dâhilindeki sporculara ölçekler, 2017 yılında 20 Nisan ile 3 Haziran tarihleri arasında uygulanmıştır. Çalışma kapsamındaki sporculara, çalışmanın amacı kapsamındaki ölçekleri uygulayabilmek için ilk önce etik kuruluna dilekçe ile başvuruda bulunulmuştur. Etik kurulu başvurumuzu değerlendirdikten sonra, çalışmamızı yapmamıza izin vermiştir (Ek-1). Etik kurulu tarafından başvurumuz onayladıktan sonra Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü aracılığıyla çalışma kapsamındaki federasyonlara “Atletizm, Badminton, Basketbol, Boks, Futbol, Güreş, Hentbol, Kürek, Taekwondo, Sutopu, Voleybol, Vücut Geliştirme, Halter ve Yüzme” federasyonlarına resmi yazı ile başvurularak izin istenmiştir. (Ek-2). Bu federasyonlardan; badminton çalışmaya izin vermemiştir. Basketbol ve Futbol Federasyonlarından ise geri dönüş sağlanamadığından dolayı çalışma kapsamı dışında bırakılmışlardır. Çalışmaya izin veren federasyonların izin verdiklerini gösteren resmi yazılar (Ek-3)’te verilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

3.3.1. Kişisel bilgi formu

Erkek sporcular ile yapılan nicel çalışmanın ilk bölümü, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden sporcuların sosyo-demografik özelliklerini ölçmeye yöneliktir. Çalışmanın amacı doğrultusunda belirlenen sosyo-demografik sorular şunlardır: Kaç yaşındasınız?, Öğrenim durumunuz nedir?, Spor branşınız aşağıdakilerden Hangisidir?, Kaç yıldır spor yapıyorsunuz?, Millî takımlarda sporcu olarak görev aldınız mı?, Spordaki statünüz nedir? (Ek-4).

3.3.2. Narsistik kişilik envanteri

“Narsistik Kişilik Envanteri”(Ek-5), 2005 yılında Daniel R. Ames, Paul Rose ve Cameron P. Anderson tarafından oluşturulmuştur. Ölçek 2009 yılında Salim Atay tarafından, Türkçeleştirilerek geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Atay tarafından, pilot uygulamanın ardından gerçekleştirilen ilk çalışmada Güvenilirlik katsayısı 0,57 olarak belirlenmiştir. Güvenilirlik katsayısının beklenen değerlerin altında bulunması nedeniyle, her faktörün ölçekle korelasyonuna bakılarak olumsuz algılandığı ve ölçeğe katkı sağlamadığı belirlenen dört ifadede revizyona gidilmiştir. Bu değişikliğin ardından yapılan ölçümlerde Güvenilirlik katsayısı 0,652'ye yükselmiştir. Bu durumda NKE'nin istendiğinde 15 soruluk formunun kullanılıp kullanılmayacağına yönelik NKE-16 ve NKE-15 ölçeklerindeki narsisizm puanları arasındaki Pearson Korelasyonu ölçümlenmiş ve değerin 0,987 olduğu tespit edilmiştir. Yani düşük korelasyon gösteren bir ifadenin ölçekten çıkarılması sonucunda 15 sorudan oluşan NKE'nin Güvenilirlik katsayısı artmış ve ölçeğin 16 soruluk formu ile korelasyonu korunmuştur (Atay, 2009). Narsisizm envanterinden alına bilecek puanlar otorite boyutu 0-2 teşhircilik boyutu 0-3 sömürücülük boyutu 0-3 hak iddia etme boyutu 0-2 kendine yeterlilik boyutu 0-3 üstünlük boyutu 0-3 toplam narsisizm 0-16 arasında puanlar alınmaktadır. Puan yükseldikçe narsisizm düzeyi de yükselmektedir (Atay,2010;177). Atay 2010 yılında yaptığı çalışmada ise, güvenilirlik katsayısını 0, 713 olarak belirlemiştir (Atay, 2010). Bizim çalışmamızda, güvenilirlik katsayısı 0, 703 olarak belirlemiştir.

3.3.3. Beden algısı ölçeği

Orijinal adı “Body-Cathexis Scale” (BCS) olan Beden Algısı Ölçeği (Ek-6), 1953 yılında Secard ve Jurard tarafından geliştirilmiş, kişinin 40 ayrı vücut bölümünden ya da işlevinden memnuniyetini belirleyen bir ölçektir. Ölçek, “Beden Algısı Ölçeği” 1986 yılında Hovardaoğlu tarafından Türkçe’ye çevrilmiş ve üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada iki yarım güvenirliği 75, madde test korelasyonları $r=.45$ ile $r=.89$ arasında ve Güvenirlik katsayısı $r=.91$ olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Türkiye’de kullanılan formu, 40 maddeden oluşan beş dereceli Likert tipi bir ölçme aracıdır (1= Çok beğeniyorum, 2= Oldukça beğeniyorum, 3= Kararsızım, 4= Pek beğenmiyorum, 5= Hiç beğenmiyorum). En olumlu ifade 1 puan, en olumsuz ifade ise 5 puan almaktadır. Buna göre, alınabilecek en düşük toplam puan 40, en yüksek toplam puan 200’dür. Ölçekten alınan toplam puanın artması, kişinin vücut bölümlerinden ya da işlevinden duyduğu memnuniyetin azalmasını, puanın azalması ise memnuniyetin artmasını belirtmektedir (Aktaran: Kundakcı, 2005: 24-25). Bizim çalışmamızda, güvenirlik katsayısı 0,913 olarak belirlemiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde SPSS 20 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal bir dağılıma sahip olup olmadığını öğrenmek için tek örneklem “Kolmogorov-Smirnov” testi ve verilerin homojen olup olmadığını değerlendirmek için “Anova-Homogeneity of variance” testi uygulanmıştır. Veriler, homojen ve normal bir dağılıma sahip olduğu durumda, tanımlayıcı istatistik analizi, değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü ve şiddetini belirlemek için pearson korelasyon analizi, değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için regresyon analizi, ikiden fazla grup arasındaki farkı ortaya koymak için tek yönlü varyans analizi ve iki grup arasındaki farkı ortaya koymak için de bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. Veriler, homojen ve normal bir dağılıma sahip olmadığı durumda, tanımlayıcı istatistik analizi, değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü ve şiddetini belirlemek için spearman korelasyon analizi, değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için regresyon analizi, ikiden fazla grup arasındaki farkı ortaya koymak için tek yönlü varyans analizi ve iki grup arasındaki farkı ortaya koymak için de bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır.

Çizelge 3.4.1. Verilerin normal dağılım durumunu gösteren çizelge

	N	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
Beden Algısı	424	70,0377	25,73971	-1,336	,119	2,272	,237
Narsisizm	424	5,4127	3,30512	,387	,119	-,341	,237

Yapılan Çarpıklık ve Basıklık (Skewness & Kurtosis) testi sonucunda, verilerin normal dağılıma sahip olduğu belirlenmiştir. Hair ve ark. (2010) ile Byrne (2010), normallik dağılımı ölçümlerinde, verilerdeki Çarpıklık (Skewness) değerlerinin -2 ve +2 arası ile Basıklık (Kurtosis) değerlerinin -7 ve +7 arasında olduğu durumlarda, verilerin normal bir dağılıma sahip olduğunu belirtmektedirler. Çizelgelerdeki verilere bakıldığında, çarpıklık ve basıklık değerleri, sırasıyla -2 ve +3'nin altında olduğundan, verilerin normal bir dağılım sergilediği görülmektedir (Kline, 2011).

4. BULGULAR

Bulgular bölümü içerisinde, çalışmanın sonunda yapılan istatistik sonuçlara yer verilmiştir.

Sporcuların demografik bilgilerini gösteren bilgiler Çizelge 4.1’de verilmiştir.

Çizelge 4.2. Sporcuların demografik bilgileri

	Kişi Sayısı
Bireysel	252
Takım	172
Toplam	424
Branşlar	
Vücut Geliştirme	42
Boks	52
Güreş	45
Hentbol	36
Kürek	35
Taekwondo	41
Voleybol	35
Yüzme	36
Atletizm	34
Halter	37
Sutopu	31
Toplam	424
Spor Yaşı	
5-6	58
7-8	138
9 ve Üzeri	228
Toplam	424
Millîlik Durumu	
Evet	225
Hayır	199
Toplam	424
Türkiye Derecesi	
Türkiye Şampiyonu	181
Türkiye 2.	137
Türkiye 3.	106
Toplam	424

Çizelge 4.1’de yapılan frekans analizi sonucunda, çalışma kapsamındaki sporcuların 252’sinin bireysel branşlarda 170’inin takım sporlarında, 225’inin milli olduğu 199’unun milli olmadığı, 58 sporcunun spor yaşı 5-6 arasında, 138 sporcunun spor yaşı 7-8 arasında, 228 sporcunun spor yaşının 9 ve üzerinde olduğu, 181 sporcunun Türkiye Şampiyonu, 137 sporcunun Türkiye 2, 106 sporcunun spor Türkiye 3. olduğu belirlenmiştir. Yapılan frekans analizi sonucunda, çalışmaya atletizm branşındaki 34sporcu, boks branşındaki 52 sporcu, güreş branşındaki 45 sporcu, halter branşındaki 37 sporcu, hentbol branşındaki 36 sporcu, kürek branşındaki 35 sporcu, taekwondo branşındaki 41 sporcu, yüzme branşındaki 36 sporcu, sutopu branşındaki 31, voleybol branşındaki 35 sporcu ve vücut geliştirme branşında 42 sporcu olduğu, 203 sporcunun Türkiye şampiyonu, 161 sporcunun Türkiye ikincisi ve 176 sporcunun Türkiye üçüncüsü olduğu belirlenmiştir.

Çalışma kapsamındaki sporcuların Narsistik Kişilik Envanteri’nden aldıkları aritmetik ortalama puanı ve standart sapma değerleri Çizelge 4.2’de verilmiştir.

Çizelge 4.3. Sporcuların narsisizm skorunu gösteren tanımlayıcı istatistik bulguları

Branşlar	\bar{x}	s
Atletizm	5,7059	2,2092
Boks	6,7115	2,03245
Güreş	6,9778	3,52581
Halter	6,8649	2,62638
Hentbol	4,6667	2,80815
Kürek	4,4	2,18551
Sutopu	3,4839	1,31329
Taekwondo	6,0732	3,13361
Voleybol	4,3429	1,5519
Vücut Geliştirme	8,1429	4,0998
Yüzme	4,4444	1,42316

Çizelge 4.2’ye göre, vücut geliştirme branşındaki sporcuların (\bar{x} 8,1429 \pm 4,09980) narsisizm skoru ile ilk sırada, sutopu branşındaki sporcuların (3.4839 \pm 1.31329) narsisizm skoru ile son sırada yer aldığı tespit edilmiştir.

Çalışma kapsamındaki sporcuların Beden Algısı Ölçeği'nden aldıkları aritmetik ortalama puanı ve standart sapma değerleri Çizelge 4.3'de verilmiştir.

Çizelge 4.4. Sporcuların beden algısı skorunu gösteren tanımlayıcı istatistik bulguları

Branşlar	\bar{x}	s
Atletizm	79,0882	14,88210
Boks	80,1923	17,09952
Güreş	68,5556	15,56008
Halter	72,2162	27,07719
Hentbol	75,9722	11,18030
Kürek	81,2857	11,87080
Sutopu	76,1290	5,86937
Taekwondo	77,0976	14,00679
Voleybol	88,6857	4,68898
Vücut Geliştirme	74,0000	15,15610
Yüzme	79,7500	3,65181

Çizelge 4.3'e göre, voleybol branşındaki sporcuların ($\bar{x} = 88,6857 \pm 4,68898$) beden algısı skoru ile ilk sırada, güreş branşındaki sporcuların ($\bar{x} = 68,5556 \pm 15,56008$) beden algısı skoru ile son sırada yer aldığı belirlenmiştir.

Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve şiddetini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.4'de verilmiştir.

Çizelge 4.5. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algısı arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Beden Algısı	Pearson Korelasyon	-,788**
	P	0

Çizelge 4.4'e göre, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında olumsuz yönde yüksek düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p > 0,05$). Vücut geliştirme sporcuların narsisizm düzeyleri arttıkça bedenlerinden hoşlanma düzeyi de artmaktadır.

Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve şiddetini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.5’de verilmiştir.

Çizelge 4.6. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-,447**
	P	0,003
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	-,743**
	P	0
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	0,176
	P	0,266

Çizelge 4.5’e göre, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile Türkiye derecesi arasında olumsuz yönde orta düzeyde, millîlik durumu ile olumsuz yönde yüksek düzeyde bir ilişki vardır ($p>0,05$). Vücut geliştirme branşındaki sporcuların Türkiyede aldıkları derece düştükçe narsisizm düzeyi artmaktadır.

Vücut geliştirme branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve şiddetini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.6’da verilmiştir.

Çizelge 4.7. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	,482**
	P	0,001
Millîlik	Pearson Korelasyon	,662**
	P	0
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-,319*
	P	0,04

Çizelge 4.6’ya göre, vücut geliştirme branşındaki sporcuların beden algıları ile Türkiye derecesi arasında orta düzeyde, millîlik durumu ile yüksek düzeyde, spor yaşı değişkeni ile

düşük düzeyde bir ilişki vardır ($p>0,05$). Vücut geliştirme branşındaki sporcuların Türkiyedeki dereceleri artıkça bedenlerinden hoşnutsuzluk düzeyi de artmaktadır.

Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.7’te verilmiştir.

Çizelge 4.8. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,788 ^a	0,621	0,612	2,5545		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	428,123	1	428,123	65,608	,000 ^b
Kalan	261,02	40	6,525		
Toplam	689,143	41			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	23,92	1,987		12,036	0
Beden Algısı	-0,213	0,026	-0,788	-8,1	0

Çizelge 4.7’ye göre, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi vardır ($p>0,05$).

Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.8’te verilmiştir.

Çizelge 4.9. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,849 ^a	0,721	0,699	2,24947		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	496,859	3	165,62	32,73	,000 ^b
Kalan	192,284	38	5,06		
Toplam	689,143	41			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	34,316	4,511		7,607	0
Spor Yaşı	-3,587	0,883	-0,618	-4,063	0
Millîlik Durumu	-8,36	1,129	-1,021	-7,405	0
Türkiye Derecesi	-0,751	0,886	-0,158	-0,847	0,402

Çizelge 4.8’e göre, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı ve millîlik durumu değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi vardır ($p < 0,05$).

Vücut geliştirme branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.9'ta verilmiştir.

Çizelge 4.10. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,680 ^a	0,462	0,42	11,54389		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	4354,067	3	1451,356	10,891	,000 ^b
Kalan	5063,933	38	133,261		
Toplam	9418	41			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	18,447	23,149		0,797	0,43
Spor Yaşı	5,492	4,53	0,256	1,212	0,233
Millîlik Durumu	22,313	5,794	0,737	3,851	0
Türkiye Derecesi	2,041	4,549	0,116	0,449	0,656

Çizelge 4.9'a göre, vücut geliştirme branşındaki sporcuların beden algıları ile millîlik durumu değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi vardır ($p < 0,05$).

Boks branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve şiddetini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.10'da verilmiştir.

Çizelge 4.11. Boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Narsisizm	Pearson Korelasyon	,770**
	P	0

Çizelge 4.10'a göre, boks branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında yüksek düzeyde olumlu yönde bir ilişki belirlenmiştir ($p>0,05$). Boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi arttıkça beden hoşnutsuzlukları da artmaktadır.

Boks branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.11'de verilmiştir.

Çizelge 4.12. Boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	,656**
	p	0
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	-0,149
	p	0,291
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-,413**
	p	0,002

Çizelge 4.11'e göre, boks branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı arasında olumlu yönde yüksek düzeyde, Türkiye derecesi değişkeni arasında orta düzeyde olumsuz yönde bir ilişki belirlenmiştir ($p>0,05$). Boks branşındaki sporcuların millîlik düzeyi arttıkça narsisizm düzeyi de artmaktadır.

Boks branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.12’de verilmiştir.

Çizelge 4.13. Boks branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	,456**
	p	0,001
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	-0,15
	p	0,288
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-,333*
	p	0,016

Çizelge 4.12’ye göre, boks branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı arasında orta düzeyde, Türkiye derecesi değişkeni arasında düşük düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p > 0,05$). Boks branşındaki sporcuların spor yaşı artıkça bedenlerinden hoşnut olmama düzeyleride artmaktadır.

Boks branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.13’de verilmiştir.

Çizelge 4.14. Boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,770 ^a	0,593	0,585	1,30956		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	124,926	1	124,926	72,846	,000 ^b
Kalan	85,747	50	1,715		
Toplam	210,673	51			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	-0,628	0,879		-0,715	0,478
Beden Algısı	0,092	0,011	0,77	8,535	0

Çizelge 4.13’e göre, boks branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi vardır ($p < 0,05$).

Boks branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.14’de verilmiştir.

Çizelge 4.15. Boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,706 ^a	0,498	0,466	1,48459		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	104,88	3	34,96	15,862	,000 ^b
Kalan	105,793	48	2,204		
Toplam	210,673	51			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	-3,775	2,278		-1,657	0,104
Spor Yaşı	2,193	0,392	0,813	5,59	0
Türkiye Derece	-0,061	0,32	-0,026	-0,191	0,849
Millîlik Durumu	1,307	0,517	0,313	2,529	0,015

Çizelge 4.14’e göre, boks branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi vardır ($p < 0,05$).

Boks branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.15’de verilmiştir.

Çizelge 4.16. Boks branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,477 ^a	0,228	0,18	15,48816		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	3397,691	3	1132,564	4,721	,006 ^b
Kalan	11514,386	48	239,883		
Toplam	14912,077	51			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	31,574	23,768		1,328	0,19
Spor Yaşı	11,038	4,094	0,487	2,696	0,01
Türkiye Derece	-1,788	3,339	-0,089	-0,535	0,595
Millîlik Durumu	5,533	5,392	0,157	1,026	0,31

Çizelge 4.15’e göre, boks branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi vardır ($p < 0,05$). Türkiye’deki derece değişkeni ve millîlik durumu değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p > 0,05$).

Güreş branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.16’da verilmiştir.

Çizelge 4.17. Güreş branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Beden Algısı	Pearson Korelasyon	-,609**
	p	0

Çizelge 4.16'ya göre, güreş branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında olumsuz yönde yüksek düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Güreş branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi arttıkça bedenlerinden hoşnut olma düzeyleride artmaktadır.

Güreş branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.17'de verilmiştir.

Çizelge 4.18. Güreş branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Millilik Durumu	Pearson Korelasyon	-0,215
	p	0,156
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-,380*
	p	0,01
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-0,24
	p	0,112

Çizelge 4.17'e göre, güreş branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı arasında olumsuz yönde düşük düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p< 0,05$). Güreş branşındaki sporcuların spor yaşı düştükçe narsisizm düzeyi artmaktadır.

Güreş branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.18’te verilmiştir.

Çizelge 4.19. Güreş branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	0,102
	p	0,504
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	0,186
	p	0,222
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	0,091
	p	0,551

Çizelge 4.18’e göre, güreş branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p > 0,05$).

Güreş branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.19’te verilmiştir.

Çizelge 4.20. Güreş branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,609 ^a	0,371	0,356	2,82848		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	202,965	1	202,965	25,37	,000 ^b
Kalan	344,013	43	8		
Toplam	546,978	44			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	16,44	1,925	8,539		
Beden Algısı	-0,138	0,027	-0,609	-5,037	0

Çizelge 4.19’e göre, güreş branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi vardır ($p < 0,05$).

Güreş branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.20’de verilmiştir.

Çizelge 4.21. Güreş branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,398 ^a	0,159	0,097	3,35058		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	86,697	3	28,899	2,574	,067 ^b
Kalan	460,281	41	11,226		
Toplam	546,978	44			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	10,604	3,614		2,934	0,005
Spor Yaşı	-0,685	0,456	-0,408	-1,5	0,141
Millilik Durumu	-2,928	3,575	-0,124	-0,819	0,418
Türkiye Derecesi	0,337	1,249	0,074	0,27	0,789

Çizelge 4.20’ye göre, güreş branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p>0,05$).

Güreş branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.21’de verilmiştir.

Çizelge 4.22. Güreş branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,236 ^a	0,056	-0,013	15,66373		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	593,665	3	197,888	0,807	,498 ^b
Kalan	10059,446	41	245,352		
Toplam	10653,111	44			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	59,183	16,897		3,502	0,001
Spor Yaşı	2,861	2,134	0,387	1,341	0,187
Millîlik Durumu	7,996	16,714	0,077	0,478	0,635
Türkiye Derecesi	-5,24	5,84	-0,262	-0,897	0,375

Çizelge 4.21'e göre, güreş branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p>0,05$).

Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.22'te verilmiştir.

Çizelge 4.23. Taekwondo branşındaki sporcuların narsisim düzeyleri ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden algısı
Narsisizm	Pearson Korelasyon	-0,067
	p	0,676

Çizelge 4.22'ye göre, taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.23'te verilmiştir.

Çizelge 4.24. Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren sperman korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Korelasyon Katsayısı	,359*
	p	0,021
Millîlik Durumu	Korelasyon Katsayısı	-0,239
	p	0,132
Türkiye Derecesi	Korelasyon Katsayısı	-,608**
	p	0

Çizelge 4.23'e göre, taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında olumlu yönde düşük düzeyde ve Türkiye'deki derece değişkeni arasında olumsuz yönde yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Taekwondo branşındaki sporcuların spor yaşı artıkça narsisizm düzeyi de artmaktadır.

Taekwondo branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.24'de verilmiştir.

Çizelge 4.25. Taekwondo branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren sperman korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Korelasyon Katsayısı	0,036
	p	0,824
Millîlik Durumu	Korelasyon Katsayısı	-0,123
	p	0,443
Türkiye Derecesi	Korelasyon Katsayısı	,323*
	p	0,04

Çizelge 4.24'e göre, taekwondo branşındaki sporcuların beden algıları ile Türkiye'deki derece değişkeni arasında olumlu yönde düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Taekwondo branşındaki sporcuların Türkiye'deki dereceleri artıkça narsisizm düzeyi de artmaktadır.

Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.25’de verilmiştir.

Çizelge 4.26. Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,067 ^a	0,005	-0,021	3,16632		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	1,783	1	1,783	0,178	,676 ^b
Kalan	390,997	39	10,026		
Toplam	392,78	40			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	7,235	2,8		2,584	0,014
Beden Algısı	-0,015	0,036	-0,067	-0,422	0,676

Çizelge 4.25’e göre, taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p>0,05$).

Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.26'da verilmiştir.

Çizelge 4.27. Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,682 ^a	0,465	0,422	2,38281		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	182,702	3	60,901	10,726	,000 ^b
Kalan	210,078	37	5,678		
Toplam	392,78	40			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	4,668	4,703		0,992	0,327
Spor Yaşı	1,493	0,849	0,218	1,759	0,087
Millilik Durumu	-0,906	0,727	-0,155	-1,247	0,22
Türkiye Derecesi	-1,878	0,429	-0,546	-4,379	0

Çizelge 4.26'ya göre, taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile Türkiye'deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p < 0,05$). Diğer değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p > 0,05$).

Taekwondo branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.27'de verilmiştir.

Çizelge 4.28. Taekwondo branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,372 ^a	0,138	0,068	13,52022		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	1084,142	3	361,381	1,977	,134 ^b
Kalan	6763,467	37	182,796		
Toplam	7847,61	40			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	80,774	26,687		3,027	0,004
Spor Yaşı	-1,097	4,816	-0,036	-0,228	0,821
Millîlik Durumu	-6,31	4,124	-0,242	-1,53	0,134
Türkiye Derecesi	5,118	2,433	0,333	2,104	0,042

Çizelge 4.27'ye göre, taekwondo branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p>0,05$).

Kürek branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.28'de verilmiştir.

Çizelge 4.29. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Beden Algısı	Pearson Korelasyon	-0,177
	p	0,309

Çizelge 4.28'e göre, kürek branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Kürek branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.29'da verilmiştir.

Çizelge 4.30. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-,790**
	p	0
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	,340*
	p	0,045
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	,578**
	p	0

Çizelge 4.29'a göre, kürek branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı arasında olumsuz yönde yüksek düzeyde, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında olumlu yönde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$). Kürek branşındaki sporcuların spor yaşı düştükçe beden hoşnutsuzluk düzeyi artmaktadır. Ayrıca sporcuların Türkiye derecesi artıkça beden hoşnutsuzlukları da artmaktadır.

Kürek branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.30'de verilmiştir.

Çizelge 4.31. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-0,106
	p	0,546
Millîlik	Pearson Korelasyon	-,410*
	p	0,014
Türkiye derecesi	Pearson Korelasyon	-0,29
	p	0,091

Çizelge 4.30'a göre, kürek branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile millîlik durumu arasında olumsuz yönde orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$). Sporcuların millîlik düzeyi düştükçe narsisizm düzeyi artmaktadır. Narsisizm skoru ile diğer değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p > 0,05$).

Kürek branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.31'de verilmiştir.

Çizelge 4.32. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,177 ^a	0,031	0,002	2,18341		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	5,079	1	5,079	1,065	,309 ^b
Kalan	157,321	33	4,767		
Toplam	162,4	34			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	7,047	2,59		2,72	0,01
Beden Algısı	-0,033	0,032	-0,177	-1,032	0,309

Çizelge 4.31'e göre, kürek branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p>0,05$).

Kürek branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.32'te verilmiştir.

Çizelge 4.33. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,568 ^a	0,323	0,258	1,88315		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	52,466	3	17,489	4,932	,006 ^b
Kalan	109,934	31	3,546		
Toplam	162,4	34			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	13,349	2,585		5,164	0
Spor Yaşı	-1,125	0,422	-0,512	-2,664	0,012
Millilik Durumu	-1,9	0,904	-0,439	-2,102	0,044
Türkiye Derecesi	-0,849	0,66	-0,306	-1,286	0,208

Çizelge 4.32'ye göre, kürek branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı ve millilik durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p<0,05$). Narsisizm skoru ile Türkiye'deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p>0,05$).

Kürek branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.33'te verilmiştir.

Çizelge 4.34. Kürek branşındaki sporcuların beden algıları bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,806 ^a	0,649	0,615	7,36412		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	3110,005	3	1036,668	19,116	,000 ^b
Kalan	1681,138	31	54,23		
Toplam	4791,143	34			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	117,151	10,11		11,588	0
Spor Yaşı	-8,593	1,652	-0,72	-5,202	0
Millîlik Durumu	-4,166	3,535	-0,177	-1,179	0,247
Türkiye Derecesi	3,673	2,581	0,244	1,423	0,165

Çizelge 4.33'e göre, kürek branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p < 0,05$). Narsisizm skoru ile Türkiye'deki derece değişkeni ve millîlik durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p > 0,05$).

Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 34'de verilmiştir.

Çizelge 4.35. Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Beden Algısı	Pearson Korelasyon	-0,283
	p	0,094

Çizelge 4.34'e göre, hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmemiştir ($p > 0,05$).

Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4. 35’de verilmiştir.

Çizelge 4.36. Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	0,298
	p	0,078
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	-,590**
	p	0
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-,544**
	p	0,001

Çizelge 4.35’e göre, hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı arasında olumlu yönde düşük düzeyde millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkeni ile olumsuz yönde orta düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Hentbol branşındaki sporcuların millîlik düzeyi düştükçe narsisizm düzeyi artmaktadır.

Hentbol branşındaki sporcuların beden algısı ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.36’da verilmiştir.

Çizelge 4.37. Hentbol branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-,641**
	p	0
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	-0,043
	p	0,802
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-0,008
	p	0,962

Çizelge 4.36’e göre, hentbol branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında olumsuz yönde ve yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Sporcuların spor yaşı değişkeni arttıkça bedenlerinden hoşlanma düzeyi de artmaktadır. Beden algısı ile millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.37’de verilmiştir.

Çizelge 4.38. Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,283 ^a	0,08	0,053	2,7324		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	22,155	1	22,155	2,967	,094 ^b
Kalan	253,845	34	7,466		
Toplam	276	35			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	10,073	3,171		3,176	0,003
Beden Algısı	-0,071	0,041	-0,283	-1,723	0,094

Çizelge 4.37’ye göre, hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p>0,05$).

Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.38’de verilmiştir.

Çizelge 4.39. Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,600 ^a	0,36	0,3	2,34943		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	99,365	3	33,122	6	,002 ^b
Kalan	176,635	32	5,52		
Toplam	276	35			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	7,762	3,569		2,175	0,037
Spor Yaşı	0,444	0,666	0,101	0,667	0,509
Millilik Durumu	-2,603	1,692	-0,458	-1,539	0,134
Türkiye Derecesi	-0,444	1,196	-0,109	-0,372	0,713

Çizelge 4.38'e göre, hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p>0,05$).

Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.39'da verilmiştir.

Çizelge 4.40. Hentbol branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,703 ^a	0,495	0,447	8,3129		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	2163,633	3	721,211	10,437	,000 ^b
Kalan	2211,34	32	69,104		
Toplam	4374,972	35			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	142,81	12,626		11,31	0
Spor Yaşı	-13,111	2,357	-0,748	-5,563	0
Millilik Durumu	-8,549	5,986	-0,378	-1,428	0,163
Türkiye Derecesi	1,311	4,231	0,081	0,31	0,759

Çizelge 4.39'a göre, hentbol branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$). Beden algısı ile millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p>0,05$).

Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.40'da verilmiştir.

Çizelge 4.41. Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Narsisizm	Pearson Korelasyon	0,246
	p	0,155

Çizelge 4.40'a göre, voleybol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.41'te verilmiştir.

Çizelge 4.42. Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor yaşı	Pearson Korelasyon	,346*
	p	0,042
Millilik Durumu	Pearson Korelasyon	-0,186
	p	0,285
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-0,264
	p	0,126

Çizelge 4.41'e göre, voleybol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında düşük düzeyde olumlu yönde, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Sporcuların spor yaşı arttıkça narsisizm düzeyi de artmaktadır.

Voleybol branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.42'te verilmiştir.

Çizelge 4.43. Voleybol branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	0,13
	p	0,458
Millilik Durumu	Pearson Korelasyon	0,1
	p	0,569
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	0,262
	p	0,128

Çizelge 4.42'ye göre, voleybol branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.43'te verilmiştir.

Çizelge 4.44. Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,246 ^a	0,06	0,032	1,52698		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	4,94	1	4,94	2,119	,155 ^b
Kalan	76,945	33	2,332		
Toplam	81,886	34			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	-2,867	4,96		-0,578	0,567
Beden Algısı	0,081	0,056	0,246	1,456	0,155

Çizelge 4.43'e göre, voleybol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p>0,05$).

Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.44'de verilmiştir.

Çizelge 4.45. Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,492 ^a	0,242	0,169	1,41472		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	19,841	3	6,614	3,304	,033 ^b
Kalan	62,045	31	2,001		
Toplam	81,886	34			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	-0,391	4,176		-0,094	0,926
Spor Yaşı	1,491	0,574	0,426	2,596	0,014
Millîlik Durumu	-0,016	1,597	-0,002	-0,01	0,992
Türkiye Derecesi	-1,048	0,519	-0,359	-2,021	0,052

Çizelge 4.44'e göre, voleybol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p < 0,05$). Narsisizm skoru ile Türkiye'deki derece değişkeni ve millilik durumu arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Voleybol branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.45'de verilmiştir.

Çizelge 4.46. Voleybol branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,272 ^a	0,074	-0,015	4,72517		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	55,398	3	18,466	0,827	,489 ^b
Kalan	692,145	31	22,327		
Toplam	747,543	34			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	79,43	13,948		5,695	0
Spor Yaşı	0,817	1,919	0,077	0,426	0,673
Millilik Durumu	0,371	5,334	0,013	0,07	0,945
Türkiye Derecesi	2,113	1,732	0,239	1,22	0,232

Çizelge 45'e göre, voleybol branşındaki sporcuların beden algıları Türkiye'deki derece değişkeni, millilik durumu ve spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 46'da verilmiştir.

Çizelge 4.47. Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Narsisizm	Pearson Korelasyon	-0,077
	p	0,655

Çizelge 4.46'ya göre, yüzme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.47'de verilmiştir.

Çizelge 4.48. Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	,495**
	p	0,002
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	-,422*
	p	0,01
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-,375*
	p	0,024

Çizelge 4.47'ye göre, yüzme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında olumlu yönde orta düzeyde bir korelasyon belirlenirken, narsisizm ile millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkeni arasında olumsuz yönde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Sporcuların spor yaşı arttıkça narsisizm düzeyi de artmaktadır.

Yüzme branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.48'de verilmiştir.

Çizelge 4.49. Yüzme branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-0,192
	p	0,263
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	,577**
	p	0
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	0,265
	p	0,118

Çizelge 4.48'e göre, yüzme branşındaki sporcuların beden algıları ile millîlik durumu arasında olumlu yönde orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir ($p < 0,05$). Sporcuların millîlik düzeyi arttıkça beden hoşnutsuzluğu azalmaktadır.

Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.49'da verilmiştir.

Çizelge 4. 50. Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,077 ^a	0,006	-0,023	1,43966		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	0,42	1	0,42	0,203	,655 ^b
Kalan	70,469	34	2,073		
Toplam	70,889	35			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	6,837	5,32		1,285	0,207
Beden Algısı	-0,03	0,067	-0,077	-0,45	0,655

Çizelge 4.49'a göre, yüzme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi saptanamamıştır ($p > 0,05$).

Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.50’de verilmiştir.

Çizelge 4.51. Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,504 ^a	0,254	0,184	1,28563		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	17,998	3	5,999	3,63	,023 ^b
Kalan	52,891	32	1,653		
Toplam	70,889	35			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	0,057	3,814		0,015	0,988
Spor Yaşı	1,14	0,64	0,4	1,781	0,084
Millîlik Durumu	-0,242	1,003	-0,077	-0,242	0,811
Türkiye Derecesi	-0,113	0,51	-0,061	-0,221	0,827

Çizelge 4.50’ye göre, yüzme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye’deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$).

Yüzme branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.51’de verilmiştir.

Çizelge 4.52. Yüzme branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,773 ^a	0,598	0,561	2,42087		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	279,21	3	93,07	15,881	,000 ^b
Kalan	187,54	32	5,861		
Toplam	466,75	35			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	49,615	7,182		6,908	0
Spor Yaşı	3,572	1,205	0,489	2,964	0,006
Millîlik Durumu	12,235	1,889	1,522	6,476	0
Türkiye Derecesi	-3,311	0,961	-0,702	-3,444	0,002

Çizelge 4.51'e göre, yüzme branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye'deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p<0,05$).

Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.52'de verilmiştir.

Çizelge 4.53. Atletizm branşındaki sporcuların narsisim düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Narsisizm	Pearson Korelasyon	0,328
	p	0,058

Çizelge 4.52'e göre, atletizm branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.53'de verilmiştir.

Çizelge 4.54. Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-,612**
	p	0
Millilik Durumu	Pearson Korelasyon	-0,333
	p	0,054
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-0,09
	p	0,612

Çizelge 4.53'e göre, atletizm branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında olumsuz yönde yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Sporcuların spor yaşı düştükçe narsisizm düzeyi artmaktadır.

Atletizm branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.54’de verilmiştir.

Çizelge 4.55. Atletizm branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-0,138
	p	0,437
Millilik Durumu	Pearson Korelasyon	0,095
	p	0,594
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	0,17
	p	0,335

Çizelge 4.54’e göre, atletizm branşındaki sporcuların narsisizm skoru spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.55’de verilmiştir.

Çizelge 4.56. Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,328 ^a	0,108	0,08	2,11933		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	17,329	1	17,329	3,858	,058 ^b
Kalan	143,73	32	4,492		
Toplam	161,059	33			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	1,855	1,994		0,93	0,359
Beden Algısı	0,049	0,025	0,328	1,964	0,058

Çizelge 4.55’e göre, atletizm branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algısı arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$).

Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.56’da verilmiştir.

Çizelge 4.57. Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,698 ^a	0,487	0,435	1,6599		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	78,4	3	26,133	9,485	,000 ^b
Kalan	82,659	30	2,755		
Toplam	161,059	33			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	13,289	1,621		8,196	0
Spor Yaşı	-1,302	0,337	-0,571	-3,857	0,001
Millilik Durumu	-1,978	1,151	-0,454	-1,718	0,096
Türkiye Derecesi	0,392	0,707	0,151	0,555	0,583

Çizelge 4.56'ya göre, atletizm branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p < 0,05$). Narsisizm skoru ile Türkiye'deki derece değişkeni ve millilik durumları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Atletizm branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.57'de verilmiştir.

Çizelge 4.58. Atletizm branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,698 ^a	,204 ^a	0,042	-0,054		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	304,298	3	101,433	0,434	,730 ^b
Kalan	7004,437	30	233,481		
Toplam	7308,735	33			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	80,505	14,926		5,394	0
Spor Yaşı	-1,195	3,107	-0,078	-0,385	0,703
Millilik Durumu	-3,126	10,598	-0,106	-0,295	0,77
Türkiye Derecesi	4,211	6,509	0,241	0,647	0,523

Çizelge 4.57'ye göre, atletizm branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, Türkiye'deki derece değişkeni ve millilik durumları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$).

Halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.58'de verilmiştir.

Çizelge 4.59. Halter branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Beden Algısı	Pearson Korelasyon	-,449**
	p	0,003

Çizelge 4.58'e göre, halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında olumsuz yönde orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Sporcuların narsisizm düzeyi artıkça beden hoşnutlukları artmaktadır.

Halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.59'da verilmiştir.

Çizelge 4.60. Halter branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve spor yaşı arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-0,151
	p	0,186

Çizelge 4.59'a göre, halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Halter branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.60'da verilmiştir.

Çizelge 4.61. Halter branşındaki sporcuların beden algıları ve spor yaşı arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	0,175
	p	0,15

Çizelge 4.60'a göre, halter branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.61'de verilmiştir.

Çizelge 4.62. Halter branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,449 ^a	0,201	0,179	2,38035		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	50,011	1	50,011	8,826	,005 ^b
Kalan	198,313	35	5,666		
Toplam	248,324	36			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	10,008	1,128		8,872	0
Beden Algısı	-0,044	0,015	-0,449	-2,97	0,005

Çizelge 4.61'e göre, halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi vardır ($p<0,05$).

Halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.62'de verilmiştir.

Çizelge 4.63. Halter branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve spor yaşı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,151 ^a	0,023	-0,005	2,63294		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	5,691	1	5,691	0,821	,371 ^b
Kalan	242,633	35	6,932		
Toplam	248,324	36			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	9,644	3,098		3,113	0,004
Spor Yaşı	-0,612	0,676	-0,151	-0,906	0,371

Çizelge 4.62'ye göre, halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$).

Halter branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.63'de verilmiştir.

Çizelge 4.64. Halter branşındaki sporcuların beden algıları ve spor yaşı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,175 ^a	0,031	0,003	27,03851		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	806,436	1	806,436	1,103	,301 ^b
Kalan	25587,835	35	731,081		
Toplam	26394,27	36			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	39,132	31,813		1,23	0,227
Spor Yaşı	7,286	6,938	0,175	1,05	0,301

Çizelge 4.63'e göre, halter branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$).

Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.64'de verilmiştir.

Çizelge 4.65. Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Beden Algısı	Pearson Korelasyon	0,32
	p	0,079

Çizelge 4.64'e göre, sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p>0,05$).

Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.65'te verilmiştir.

Çizelge 4.66. Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-,421*
	p	0,018
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	-0,14
	p	0,453
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-0,14
	p	0,453

Çizelge 4.65'e göre, sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında olumsuz yönde orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$). Sporcuların spor yaşı düştükçe narsisizm düzeyi artmaktadır. Narsisizm skoru ile millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p > 0,05$).

Sutopu branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.66'da verilmiştir.

Çizelge 4.67. Sutopu branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-0,293
	p	0,109
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	0,192
	p	0,301
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	0,192
	p	0,301

Çizelge 4.66'ya göre, sutopu branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p > 0,05$).

Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.67'de verilmiştir.

Çizelge 4.68. Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,320 ^a	0,103	0,072	1,26538		
		df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	5,308	1	5,308	3,315	,079 ^b
Kalan	46,434	29	1,601		
Toplam	15294,27	36			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	-1,972	3,005		-0,65	0,517
Beden Algısı	0,072	0,039	0,32	1,821	0,079

Çizelge 4.67'ye göre, sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$).

Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.68'da verilmiştir.

Çizelge 4.69. Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,175 ^a	0,031	0,003	27,03851		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	16,833	2	8,416	6,751	,004 ^b
Kalan	34,909	28	1,247		
Toplam	51,742	30			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	13,848	2,828		4,897	0
Spor Yaşı	-1,788	0,502	-0,628	-3,56	0,001
Türkiye Derecesi	-0,377	0,496	-0,14	-0,76	0,453
Millilik Durumu	-0,377	0,496	-0,14	-0,76	0,453

Çizelge 4.68'e göre, sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p<0,05$). Narsisizm skoru ile Türkiye'deki derece değişkeni ve millilik durumları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$).

Sutopu branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.69'da verilmiştir.

Çizelge 4.70. Sutopu branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
0,299	0,09	0,025	5,79664		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	92,656	2	46,328	1,379	0,268
Kalan	940,828	28	33,601		
Toplam	1033,484	30			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	90,434	14,681		6,16	0
Spor Yaşı	-3,323	2,605	-0,261	-1,276	0,213
Türkiye Derecesi	0,818	2,472	0,068	0,331	0,743
Millilik Durumu	2,314	2,199	0,192	1,052	0,301

Çizelge 4.69'a göre, sutopu branşındaki sporcuların beden algıları ile Türkiye'deki derece değişkeni, spor yaşı ve millilik durumları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$).

Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.70'de verilmiştir.

Çizelge 4.71. Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Beden Algısı	Pearson Korelasyon	-,253**
	p	0

Çizelge 4.70'e göre, bireysel branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında olumsuz yönde, düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Sporcuların narsisizm düzeyi artıkça beden hoşnutluğu da artmaktadır.

Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.71’de verilmiştir.

Çizelge 4.72. Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	0,002
	p	0,968
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	-,375**
	p	0
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-,315**
	p	0

Çizelge 4.71’e göre, bireysel branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile millîlik durumu ve Türkiye’deki derece değişkeni arasında olumsuz yönde, düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Sporcuların millîlik ve Türkiye’deki derece düzeyleri düştükçe narsisizm düzeyi artmaktadır.

Bireysel branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.72’de verilmiştir.

Çizelge 4.73. Bireysel branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-0,012
	p	0,834
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	,165**
	p	0,005
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	,190**
	p	0,001

Çizelge 4.72’ye göre, bireysel branşındaki sporcuların beden algıları ile millîlik durumu arasında olumlu yönde düşük düzeyde ve Türkiye’deki derece değişkeni arasında olumlu yönde düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Sporcuların millîlik ve Türkiye’deki derece düzeyleri düştükçe beden hoşnutluk düzeyi azalmaktadır.

Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.73’de verilmiştir.

Çizelge 4.74. Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,253 ^a	0,064	0,061	2,93954		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	169,056	1	169,056	19,56	,000 ^b
Kalan	2462,651	285	8,641		
Toplam	2631,707	286			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	9,93	0,797		12,45	0
Beden Algısı	-0,045	0,01	-0,253	-4,42	0

Çizelge 4.73’e göre, güreş branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p<0,05$).

Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.74’de verilmiştir.

Çizelge 4.75. Bireysel branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,414 ^a	0,172	0,163	2,77556		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	451,545	3	150,515	19,538	,000 ^b
Kalan	2180,163	283	7,704		
Toplam	2631,707	286			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	12,623	1,2		10,515	0
Spor Yaşı	-0,614	0,222	-0,165	-2,769	0,006
Millîlik Durumu	-1,867	0,443	-0,302	-4,218	0
Türkiye Derecesi	-0,553	0,224	-0,186	-2,473	0,014

Çizelge 4.74’e göre, kürek branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile millîlik durumu ve Türkiye’deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç

ilişkisi belirlenmiştir ($p < 0,05$). Narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Bireysel branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.75'te verilmiştir.

Çizelge 4.76. Bireysel branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,211 ^a	0,045	0,034	16,63547		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	3657,959	3	1219,32	4,406	,005 ^b
Kalan	78317,114	283	276,739		
Toplam	81975,073	286			
Değişkenler	B	S. Hata	Beta	t	p
Spor Yaşı	59,943	7,195	0,083	8,331	0
Millilik Durumu	1,732	1,33	0,075	1,303	0,194
Türkiye Derecesi	2,594	2,653	0,075	0,978	0,329
	2,903	1,34	0,175	2,167	0,031

Çizelge 4.75'e göre, kürek branşındaki sporcuların beden algıları ile Türkiye'deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p < 0,05$). Beden algıları ile spor yaşı değişkeni ve millilik durumu arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Takım branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.76'da verilmiştir.

Çizelge 4.77. Takım branşındaki sporcuların narsisim düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Beden Algısı	Pearson Korelasyon	,540**
	p	0

Çizelge 4.76'ya göre, takım branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında olumlu yönde, orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$). Sporcuların narsisizm düzeyi arttıkça beden hoşnutsuzluguda artmaktadır.

Takım branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.77’de verilmiştir.

Çizelge 4.78. Takım branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-,276**
	p	0
Millilik Durumu	Pearson Korelasyon	-,191**
	p	0,002
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	0,11
	p	0,082

Çizelge 4.77’ye göre, takım branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı ve millilik durumu arasında olumsuz yönde, düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$). Sporcuların spor yaşı ve millilik düzeyi düştükçe narsisizm düzeyi artmaktadır. Narsisizm skoru ile Türkiye derecesi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır ($p > 0,05$).

Takım branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.78’de verilmiştir.

Çizelge 4.79. Takım branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-,325**
	p	0
Millilik Durumu	Pearson Korelasyon	-,175**
	p	0,005
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-0,021
	p	0,741

Çizelge 4.78'e göre, takım branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı ve millilik durumu arasında olumsuz yönde, düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$). Sporcuların spor yaşı düştükçe beden hoşnutluğu artmaktadır.

Takım branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.79'da verilmiştir.

Çizelge 4.80. Takım branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,589 ^a	0,347	0,344	2,67193		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	784,953	1	784,953	109,95	,000 ^b
Kalan	1477,813	207	7,139		
Toplam	2262,766	208			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	1,198	0,418		2,869	0,005
Beden Algısı	0,062	0,006	0,589	10,486	0

Çizelge 4.79'a göre, takım branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi vardır ($p<0,05$).

Takım branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.80'de verilmiştir.

Çizelge 4.81. Takım branşındaki sporcuların narsisizm düzeyleri bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,436 ^a	0,19	0,178	2,99025		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	429,733	3	143,244	16,02	,000 ^b
Kalan	1833,033	205	8,942		
Toplam	2262,766	208			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	14,366	1,868		7,691	0
Spor Yaşı	-1,364	0,326	-0,288	-4,177	0
Millîlik Durumu	-3,325	0,575	-0,464	-5,784	0
Türkiye Derecesi	1,029	0,345	0,248	2,985	0,003

Çizelge 4.80'e göre, takım branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile millîlik durumu, spor yaşı değişkeni ve Türkiye'deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Takım branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.81'de verilmiştir.

Çizelge 4.82. Takım branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,537 ^a	0,289	0,278	26,80925		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	59781,039	3	19927,013	27,725	,000 ^b
Kalan	147340,84	205	718,736		
Toplam	207121,88	208			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	207,337	16,746		12,381	0
Spor Yaşı	-23,458	2,927	-0,518	-8,015	0
Millîlik Durumu	-26,415	5,154	-0,385	-5,125	0
Türkiye Derecesi	-0,351	2,934	-0,009	-120	0,905

Çizelge 4.81'e göre, takım branşındaki sporcuların beden algıları ile millîlik durumu ve spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Takım ve bireysel branştaki sporcuların narsisizm skorları arasındaki farkı gösteren bağımsız örneklem t testi sonucu Çizelge 4.82’de verilmiştir.

Çizelge 4.83. Takım ve bireysel branşındaki sporcuların narsisizm skorlarının karşılaştırılması

Spor Türü	n	\bar{x}	s	p
Bireysel	252	6,4878	3,03344	0
Takım	172	4,2452	3,11357	

Çizelge 4.82’ye göre, takım ve bireysel sporcuların narsisizm skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık vardır. ($p < 0,05$).

Takım ve bireysel branştaki sporcuların beden algıları arasındaki farkı gösteren bağımsız örneklem t testi sonucu Çizelge 4.83’de verilmiştir.

Çizelge 4.84. Takım ve bireysel branşındaki sporcuların beden algısı skorlarının karşılaştırılması

Spor Türü	n	\bar{x}	s	p
Bireysel	252	75,8049	16,93004	0
Takım	172	80,5177	29,50517	

Çizelge 4.83’e göre, takım ve bireysel sporcuların beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık vardır. ($p < 0,05$).

Sporcuların branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.84’de verilmiştir.

Çizelge 4.85. Sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Beden Algısı	Pearson Korelasyon	,262**
	p	0

Çizelge 4.84'ye göre, bütün sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında anlamlı düzeyde, olumlu yönde, düşük düzeyde istatistiksel anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$).

Sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.85'te verilmiştir.

Çizelge 4.86. Sporcuların narsisizm düzeyleri ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Narsisizm
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-0,097
	p	0,024
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	-,344**
	p	0
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	-,188**
	p	0

Çizelge 4.85'e göre, sporcuların narsisizm skoru ile millîlik durumu, spor yaşı ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$).

Sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini gösteren korelasyon analizi Çizelge 4.86'da verilmiştir.

Çizelge 4.87. Sporcuların beden algıları ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi

		Beden Algısı
Spor Yaşı	Pearson Korelasyon	-,166**
	p	0
Millîlik Durumu	Pearson Korelasyon	-,098**
	p	0,023
Türkiye Derecesi	Pearson Korelasyon	0,018
	p	0,67

Çizelge 4.86'ya göre, sporcuların beden algıları ile millilik durumu ve spor yaşı değişkeni arasında düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($p<0,05$).

Sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.87'de verilmiştir.

Çizelge 4.88. Sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,262 ^a	0,068	0,067	3,05139		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	367,781	538	367,781	39,5	,000 ^b
Kalan	5009,301	539	9,311		
Toplam	5377,081	538			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	3,35	0,409		8,187	0
Beden Algısı	0,034	0,005	0,262	6,285	0

Çizelge 4.87'ye göre, sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi vardır ($p<0,05$).

Sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.88'de verilmiştir.

Çizelge 4.89. Sporcuların narsisizm düzeyleri ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,410 ^a	0,168	0,164	2,8883		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	905,624	3	301,875	36,186	,000 ^b
Kalan	4471,458	536	8,342		
Toplam	5377,081	539			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	14,495	1,065		13,616	0
Spor Yaşı	-1,075	0,197	-0,241	-5,468	0
Millilik Durumu	-2,572	0,334	-0,41	-7,701	0
Türkiye Derecesi	-0,068	0,188	-0,02	-0,362	0,718

Çizelge 4.88'e göre, sporcuların narsisizm skoru ile millîlik durumu ve spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p<0,05$). Narsisizm skoru ile Türkiye'deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$).

Sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi Çizelge 4.89'da verilmiştir.

Çizelge 4.90. Sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizi

R	R Karesi	Ayarlanmış R Karesi	Tahmin Edilen S. Hata		
,236 ^a	0,056	0,051	23,53021		
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	f	p
Regresyon	17576,766	3	5858,922	10,582	,000 ^b
Kalan	296767,63	536	553,671		
Toplam	314344,4	539			
	B	S. Hata	Beta	t	p
Değişkenler	113,637	8,673		13,103	0
Spor Yaşı	-6,974	1,602	-0,205	-4,355	0
Millîlik Durumu	-10,149	2,721	-0,212	-3,73	0
Türkiye Derecesi	1,762	1,533	0,069	1,15	0,251

Çizelge 4.89'a göre, sporcuların beden algıları ile millîlik durumu ve spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p<0,05$). Narsisizm skoru ile Türkiye'deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir ($p>0,05$).

Sporcuların narsisizm skorunun millîlik durumuna göre karşılaştırılması sonucunda elde edilen bağımsız örneklem t testi sonuçları Çizelge 4.90'da verilmiştir.

Çizelge 4.91. Millîlik değişkenine göre sporcuların narsisizm skorlarının karşılaştırılması

Millî Sporcu Musunuz?	\bar{x}	s	p
Evet	6,949	2,99365	0
Hayır	6,674	2,94006	

Çizelge 4.90'a göre, millî olan ve olmayan sporcuların narsisizm skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$).

Sporcuların beden algılarının millîlik durumuna göre karşılaştırılması sonucunda elde edilen bağımsız örneklem t testi sonuçları Çizelge 4.91'de verilmiştir.

Çizelge 4.92. Millîlik değişkenine göre sporcuların beden algılarının karşılaştırılması

Millî Sporcu Musunuz?	\bar{x}	s	p
Evet	73,6786	17,9178	0,027
Hayır	65,8090	28,4754	

Çizelge 4.91'e göre, millî olan ve olmayan sporcuların beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$).

Çalışma kapsamındaki sporcuların branşlara göre narsisizm skorları arasındaki farkı gösteren tek yönlü varyans analizi Çizelge 4.92'de verilmiştir.

Çizelge 4.93. Branşlara göre narsisizm tek yönlü varyans analizi

	Kareler Toplamı	Df	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	2125,41	13	163,493	26,447	0
Grup içi	3251,672	526	6,182		

Çizelge 4.92'ye göre, çalışma kapsamındaki sporcuların narsisizm skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık vardır ($p<0,05$).

Çalışma kapsamındaki sporcuların narsisizm skorları arasındaki farkı gösteren istatistiki analiz sonucu Çizelge 4.93'de verilmiştir.

Çizelge 4.94. Branşlara göre narsisizm skorlarının karşılaştırılması (Tukey Testi)

	Branşlar	Ortalama Fark	S.Hata	p
Atletizm	Boks	-1,00566	0,54836	0,86
	Güreş	-1,2719	0,56497	0,592
	Halter	-1,15898	0,59068	0,79
	Hentbol	1,03922	0,59459	0,898
	Kürek	1,30588	0,5987	0,643
	Sutopu	2,22201*	0,61744	0,024
	Taekwondo	-0,36729	0,57671	1
	Voleybol	5,62017*	0,5987	0
	Vücut Geliştirme	-2,4369*	0,57359	0,002
	Yüzme	1,26144	0,59459	0,686
Boks	Atletizm	1,00566	0,54836	0,86
	Güreş	-0,26624	0,50622	1
	Halter	-0,15333	0,53475	1
	Hentbol	2,04487*	0,53907	0,012
	Kürek	2,31154*	0,54361	0,002
	Sutopu	3,22767*	0,56418	0
	Taekwondo	0,63837	0,51929	0,994
	Voleybol	6,62582*	0,54361	0
	Vücut Geliştirme	-1,43132	0,51582	0,241
	Yüzme	2,26709*	0,53907	0,002
Güreş	Atletizm	1,2719	0,56497	0,592
	Boks	0,26624	0,50622	1
	Halter	0,11291	0,55177	1
	Hentbol	2,31111*	0,55596	0,003
	Kürek	2,57778*	0,56036	0
	Sutopu	3,49391*	0,58034	0
	Taekwondo	0,90461	0,5368	0,921
	Voleybol	6,89206*	0,56036	0
	Vücut Geliştirme	-1,16508	0,53344	0,641
	Yüzme	2,53333*	0,55596	0,001

Çizelge 4.93. (devamı) Branşlara göre narsisizm skorlarının karşılaştırılması (Tukey Testi)

Halter	Atletizm	1,15898	0,59068	0,79
	Boks	0,15333	0,53475	1
	Hentbol	2,19820*	0,58206	0,013
	Güreş	-0,11291	0,55177	1
	Kürek	2,46486*	0,58626	0,002
	Sutopu	3,38099*	0,60539	0
	Taekwondo	0,79169	0,56379	0,981
	Voleybol	6,77915*	0,58626	0
	Vücut Geliştirme	-1,27799	0,56059	0,571
	Yüzme	2,42042*	0,58206	0,003
Hentbol	Atletizm	-1,03922	0,59459	0,898
	Boks	-2,04487*	0,53907	0,012
	Halter	-2,19820*	0,58206	0,013
	Güreş	-2,31111*	0,55596	0,003
	Kürek	0,26667	0,59021	1
	Sutopu	1,1828	0,60921	0,803
	Taekwondo	-1,4065	0,56789	0,426
	Voleybol	4,58095*	0,59021	0
	Vücut Geliştirme	-3,47619	, 56472	0
	Yüzme	0,22222	0,58604	1
Kürek	Atletizm	-1,30588	0,5987	0,643
	Boks	-2,31154*	0,54361	0,002
	Halter	-2,46486*	0,58626	0,002
	Hentbol	-0,26667	0,59021	1
	Güreş	-2,57778*	0,56036	0
	Sutopu	0,91613	0,61322	0,968
	Taekwondo	-1,67317	0,57219	0,171
	Voleybol	4,31429*	0,59435	0
	Vücut Geliştirme	-3,74286*	0,56905	0
	Yüzme	-0,04444	0,59021	1

Çizelge 4.93. (devamı) Branşlara göre narsisizm skorlarının karşılaştırılması (Tukey Testi)

Voleybol	Atletizm	-5,62017*	0,5987	0
	Boks	-6,62582*	0,54361	0
	Halter	-6,77915*	0,58626	0
	Hentbol	-4,58095*	0,59021	0
	Güreş	-6,89206*	0,56036	0
	Kürek	-4,31429*	0,59435	0
	Sutopu	-3,39816*	0,61322	0
	Taekwondo	-5,98746*	0,57219	0
	Vücut Geliştirme	-8,05714*	0,56905	0
	Yüzme	-4,35873*	0,59021	0
Vücut Geliştirme	Atletizm	2,43697*	0,57359	0,002
	Boks	1,43132	0,51582	0,241
	Halter	1,27799	0,56059	0,571
	Hentbol	3,47619*	0,56472	0
	Güreş	1,16508	0,53344	0,641
	Kürek	3,74286*	0,56905	0
	Sutopu	4,65899*	0,58873	0
	Taekwondo	2,06969*	0,54586	0,012
	Voleybol	8,05714*	0,56905	0
	Yüzme	3,69841*	0,56472	0
Yüzme	Atletizm	-1,26144	0,59459	0,686
	Boks	-2,26709*	0,53907	0,002
	Halter	-2,42042*	0,58206	0,003
	Hentbol	-0,22222	0,58604	1
	Güreş	-2,53333*	0,55596	0,001
	Kürek	0,04444	0,59021	1
	Sutopu	0,96057	0,60921	0,951
	Taekwondo	-1,62873	0,56789	0,195
	Voleybol	4,35873*	0,59021	0
	Vücut Geliştirme	-3,69841*	0,56472	0

Çizelge 4.93. (devamı) Branşlara göre narsisizm skorlarının karşılaştırılması (Tukey Testi)

Sutopu	Atletizm	-2,22201*	0,61744	0,024
	Boks	-3,22767*	0,56418	0
	Halter	-3,38099*	0,60539	0
	Hentbol	-1,1828	0,60921	0,803
	Güreş	-3,49391*	0,58034	0
	Kürek	-0,91613	0,61322	0,968
	Taekwondo	-2,58930*	0,59177	0,001
	Voleybol	3,39816*	0,61322	0
	Vücut Geliştirme	-4,65899*	0,58873	0
	Yüzme	-0,96057	0,60921	0,951
	Taekwondo	Atletizm	0,36729	0,57671
Boks		-0,63837	0,51929	0,994
Halter		-0,79169	0,56379	0,981
Hentbol		1,4065	0,56789	0,426
Güreş		-0,90461	0,5368	0,921
Kürek		1,67317	0,57219	0,171
Sutopu		2,58930*	0,59177	0,001
Voleybol		5,98746*	0,57219	0
Vücut Geliştirme		-2,06969*	0,54586	0,012
Yüzme		1,62873	0,56789	0,195

Çizelge 4.93'e göre, vücut geliştirme branşı ile hentbol, kürek, taekwondo, voleybol, yüzme, atletizm branşları arasında; boks branşı ile hentbol, kürek, voleybol, yüzme branşları arasında; güreş branşı ile hentbol, kürek, voleybol, yüzme branşları arasında; hentbol branşı ile vücut geliştirme, boks, güreş, voleybol ve halter branşları arasında; kürek branşı ile vücut geliştirme, boks ve güreş branşları arasında; taekwondo branşı ile vücut geliştirme, voleybol ve sutopu branşları arasında, voleybol branşı ile bütün branşlar arasında; yüzme branşı ile vücut geliştirme, boks, güreş, voleybol ve halterbranşları arasında; atletizm branşı ile vücut geliştirme, voleybol ve sutopu branşları arasında; halter ile hentbol, kürek, voleybol, yüzme ve sutopu branşları arasında; sutopu branşı ile vücut geliştirme, boks, güreş, taekwondo, voleybol, atletizm ve halter branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir.

Çalışma kapsamındaki sporcuların branşlara göre beden algıları arasındaki farkı gösteren tek yönlü varyans analizi Çizelge 4.94'de verilmiştir.

Çizelge 4.95. Branşlara göre beden algısı varyans analizi

	Kareler Toplamı	df	Kareler ortalaması	f	P
Gruplar Arası	195868	13	15066,7	66,892	0
Grup içi	118477	526	225,241		

Çizelge 4.94'e göre, sporcuların beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık vardır ($p < 0,05$).

Çalışma kapsamındaki sporcuların beden algıları arasındaki farkı gösteren istatistiki analiz sonucu Çizelge 4.95'te verilmiştir.

Çizelge 4.96. Branşlara göre beden algısının karşılaştırılması (Tukey Testi)

Branşlar		Ortalama Fark	S.Hata	p
Atletizm	Boks	-1,10407	3,31003	1
	Halter	6,87202	3,56544	0,811
	Hentbol	3,11601	3,58907	1
	Güreş	10,53268	3,41029	0,112
	Kürek	-2,19748	3,61389	1
	Sutopu	2,9592	3,72701	1
	Taekwondo	1,99067	3,48115	1
	Voleybol	79,08824*	3,61389	0
	Vücut Geliştirme	5,08824	3,46231	0,972
	Yüzme	-0,66176	3,58907	1
Boks	Atletizm	1,10407	3,31003	1
	Halter	7,97609	3,22787	0,43
	Hentbol	4,22009	3,25396	0,991
	Güreş	11,63675*	3,05564	0,011
	Kürek	-1,09341	3,28131	1
	Sutopu	4,06328	3,4055	0,996
	Taekwondo	3,09475	3,13452	0,999
	Voleybol	80,19231*	3,28131	0
	Vücut Geliştirme	6,19231	3,11359	0,774
	Yüzme	0,44231	3,25396	1

Çizelge 4.95. (devam) Branşlara göre beden algısının karşılaştırılması (Tukey Testi)

Branşlar		Ortalama Fark	S.Hata	p
Güreş	Atletizm	-10,53268	3,41029	0,112
	Boks	-11,63675*	3,05564	0,011
	Halter	-3,66066	3,33061	0,998
	Hentbol	-7,41667	3,3559	0,622
	Kürek	-12,73016*	3,38243	0,013
	Sutopu	-7,57348	3,50303	0,657
	Taekwondo	-8,54201	3,24022	0,32
	Voleybol	68,55556*	3,38243	0
	Vücut Geliştirme	-5,44444	3,21997	0,919
	Yüzme	-11,19444	3,3559	0,055
Halter	Atletizm	-6,87202	3,56544	0,811
	Boks	-7,97609	3,22787	0,43
	Hentbol	-3,75601	3,51344	0,999
	Güreş	3,66066	3,33061	0,998
	Kürek	-9,0695	3,53879	0,367
	Sutopu	-3,91282	3,65423	0,999
	Taekwondo	-4,88134	3,40313	0,977
	Voleybol	72,21622*	3,53879	0
Hentbol	Vücut Geliştirme	-1,78378	3,38386	1
	Yüzme	-7,53378	3,51344	0,67
	Atletizm	-3,11601	3,58907	1
	Boks	-4,22009	3,25396	0,991
	Halter	3,75601	3,51344	0,999
	Güreş	7,41667	3,3559	0,622
	Kürek	-5,31349	3,5626	0,969
	Sutopu	-0,15681	3,6773	1
Kürek	Taekwondo	-1,12534	3,42788	1
	Voleybol	75,97222*	3,5626	0
	Vücut Geliştirme	1,97222	3,40875	1
	Yüzme	-3,77778	3,53743	0,999
	Atletizm	2,19748	3,61389	1
	Boks	1,09341	3,28131	1
	Halter	9,0695	3,53879	0,367
	Hentbol	5,31349	3,5626	0,969
Güreş	Kürek	12,73016*	3,38243	0,013
	Sutopu	5,15668	3,70153	0,982
	Taekwondo	4,18815	3,45386	0,995
	Voleybol	81,28571*	3,58761	0
	Vücut Geliştirme	7,28571	3,43487	0,686
	Yüzme	1,53571	3,5626	1

Çizelge 4.95. (devam) Branşlara göre beden algısının karşılaştırılması (Tukey Testi)

Branşlar	Ortalama Fark	S.Hata	p	
Voleybol	Atletizm	-79,08824*	3,61389	0
	Boks	-80,19231*	3,28131	0
	Halter	-72,21622*	3,53879	0
	Hentbol	-75,97222*	3,5626	0
	Güreş	-68,55556*	3,38243	0
	Kürek	-81,28571*	3,58761	0
	Sutopu	-76,12903*	3,70153	0
	Taekwondo	-77,09756*	3,45386	0
	Vücut Geliştirme	-74,00000*	3,43487	0
	Yüzme	-79,75000*	3,5626	0
Vücut Geliştirme	Atletizm	-5,08824	3,46231	0,972
	Boks	-6,19231	3,11359	0,774
	Halter	1,78378	3,38386	1
	Hentbol	-1,97222	3,40875	1
	Güreş	5,44444	3,21997	0,919
	Kürek	-7,28571	3,43487	0,686
	Sutopu	-2,12903	3,55369	1
	Taekwondo	-3,09756	3,29493	1
	Voleybol	74,00000*	3,43487	0
	Yüzme	-5,75	3,40875	0,92
Yüzme	Atletizm	0,66176	3,58907	1
	Boks	-0,44231	3,25396	1
	Halter	7,53378	3,51344	0,67
	Hentbol	3,77778	3,53743	0,999
	Güreş	11,19444	3,3559	0,055
	Kürek	-1,53571	3,5626	1
	Sutopu	3,62097	3,6773	0,999
	Taekwondo	2,65244	3,42788	1
	Voleybol	79,75000*	3,5626	0
	Vücut Geliştirme	5,75	3,40875	0,92
Sutopu	Atletizm	-2,9592	3,72701	1
	Boks	-4,06328	3,4055	0,996
	Halter	3,91282	3,65423	0,999
	Hentbol	0,15681	3,6773	1
	Güreş	7,57348	3,50303	0,657
	Kürek	-5,15668	3,70153	0,982
	Taekwondo	-0,96853	3,57205	1
	Voleybol	76,12903*	3,70153	0
	Vücut Geliştirme	2,12903	3,55369	1
	Yüzme	-3,62097	3,6773	0,999

Çizelge 4.95. (devam) Branşlara göre beden algısının karşılaştırılması (Tukey Testi)

Branşlar	Ortalama Fark	S.Hata	p
Atletizm	-1,99067	3,48115	1
Boks	-3,09475	3,13452	0,999
Halter	4,88134	3,40313	0,977
Hentbol	1,12534	3,42788	1
Güreş	8,54201	3,24022	0,32
Kürek	-4,18815	3,45386	0,995
Sutopu	0,96853	3,57205	1
Voleybol	77,09756*	3,45386	0
Vücut Geliştirme	3,09756	3,29493	1
Yüzme	-2,65244	3,42788	1

Çizelge 4.95'e göre, vücut geliştirme branşı voleybol branşı arasında; boks branşı ile güreş branşı arasında; güreş branşı ile boks, kürek ve voleybol branşları arasında; hentbol branşı ile voleybol branşı arasında; kürek branşı ile güreş ve voleybol branşları arasında; taekwondo branşı ile voleybol branşı arasında; voleybol branşı ile vücut geliştirme, yüzme branşı ile voleybol branşı arasında; atletizm branşı ile voleybol branşı arasında, sutopu branşı ile voleybol branşı arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir.

Çalışma kapsamındaki sporcuların spor yaşı değişkenine göre narsisizm skorları arasındaki farkı gösteren tek yönlü varyans analizi Çizelge 4.96'da verilmiştir.

Çizelge 4.97. Spor yaşı değişkenine göre narsisizm varyans analizi

	Kareler Toplamı	df	Kareler ortalaması	f	P
Gruplar Arası	58,477	2	29,239	2,952	0,053
Grup içi	5318,604	537	9,904		

Çizelge 4.96'ya göre, çalışma kapsamındaki sporcuların spor yaşı değişkenine göre narsisizm skorları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir farklılık vardır ($p>0,05$).

Çalışma kapsamındaki sporcuların spor yaşı değişkenine göre narsisizm tanımlayıcı istatistik bulguları Çizelge 4.97’de verilmiştir.

Çizelge 4.98. Spor yaşı değişkenine göre narsisizmtanımlayıcı istatistik bulguları

Spor Yaşı	n	\bar{x}	s
5-6	58	6,56	3,09856
7-8	138	5,7885	2,99007
9 ve Üstü	228	5,5564	3,28195

Çizelge 4.97’e göre, spor yaşı 5-6 arasında olan sporcuların narsisizm skoru (\bar{x} 6,5600± 3,09856) olarak, spor yaşı 7-8 olan sporcuların narsisizm skoru (\bar{x} 5,7885± 2,99007) ve 9 ve üstünde olan sporcuların narsisizm skoru (\bar{x} 5,5564± 3,28195) olarak belirlenmiştir.

Spor yaşı değişkenine göre sporcuların narsisizm skorları arasındaki farkı gösteren tukey testi sonuçları Çizelge 4.98’de verilmiştir.

Çizelge 4.99. Spor yaşı değişkenine göre narsisizm skorunun karşılaştırılması (Tukey Testi)

Spor Yaşı		Ortalama Fark	S.Hata	p
5-6	7-8	0,77154	0,42388	0,164
	9 ve üstü	1,00358*	0,41303	0,041
7-8	5-6	-0,7715	0,42388	0,164
	9 ve üstü	0,23204	0,29352	0,709
9 ve üstü	5-6	-1,00358*	0,41303	0,041
	7-8	-0,232	0,29352	0,709

Çizelge 4.98’e göre, spor yaşı 9 ve üstünde olan sporcular ile spor yaşı 5-6 arasında olan sporcuların narsisizm skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık vardır ($p<0,05$).

Çalışma kapsamındaki sporcuların spor yaşı değişkenine göre beden algısı tanımlayıcı istatistik bulguları Çizelge 4.99’da verilmiştir.

Çizelge 4.100. Spor yaşı değişkenine göre beden algısı tanımlayıcı istatistik bulguları

Spor Yaşı	n	\bar{x}	s
5-6	58	81,5345	15,70810
7-8	138	69,8623	22,92679
9 ve Üstü	228	67,2193	28,52412

Çizelge 4.99'a göre, spor yaşı 5-6 arasında olan sporcuların beden algı skoru (\bar{x} 81,5345± 15,70810) olarak, spor yaşı 7-8 olan sporcuların beden algı skoru (\bar{x} 69,8623± 22,92679) ve 9 ve üstünde olan sporcuların beden algı skoru (\bar{x} 67,2193± 28,52412) olarak belirlenmiştir.

Çalışma kapsamındaki sporcuların spor yaşı değişkenine göre beden algı skorları arasındaki farkı gösteren tek yönlü varyans analizi Çizelge 4.100'de verilmiştir.

Çizelge 4.101. Spor yaşı değişkenine göre beden algısı varyans analizi

	Kareler Toplamı	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	10353,8	5176,92	8,616	0
Grup içi	296230	600,872		

Çizelge 4.100'e göre, spor yaşı değişkenine göre sporcuların beden algı skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık vardır ($p < 0,05$).

Spor yaşı değişkenine göre sporcuların beden algısı skorları arasındaki farkı gösteren tukey testi sonuçları Çizelge 4.101'de verilmiştir.

Çizelge 4.102. Spor yaşı değişkenine göre beden algısı skorlarının karşılaştırılması

Spor Yaşı		Ortalama Fark	S.Hata	p
5-6	7-8	10,31513*	3,3977	0,007
	9 ve üstü	13,81023*	3,32798	0
7-8	5-6	-10,31513*	3,3977	0,007
	9 ve üstü	3,49509	2,38619	0,309
9 ve üstü	5-6	-13,81023*	3,32798	0
	7-8	-3,4951	2,38619	0,309

Çizelge 4.101'e göre, spor yaşı 5-6 arasında olan sporcular ile spor yaşı 7-8 arasında olan ve spor yaşı 9 ve üstünde olan sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir

farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$). Spor yaşı 7-8 arasında olan sporcular ile spor yaşı 5-6 arasında olan sporcular arasında da istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$). Spor yaşı 9 ve üstünde olan sporcular ile spor yaşı 5-6 arasında olan sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$).

5. TARTIŞMA

Çalışmanın bu bölümünde elde edilen sonuçlar; beden algısı ve narsisizm kavramına göre değerlendirilerek, farklı çalışmalarla arasındaki benzerlik ve farklılıklar üzerinde durulmuştur.

Çizelge 4.2’de yapılan tanımlayıcı istatistik analizi sonucunda, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skorunun çalışma kapsamındaki diğer sporculardan daha fazla olduğu belirlenmiştir. Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skorunun çalışma kapsamındaki diğer sporculardan daha fazla olmasının normal olduğu düşünülmektedir. Çünkü narsistik kişiliğin önemli özelliklerinden birisi, bireyin kendi bedenine aşırı derecede hayran olması ve beğenmesidir. Fiziksel olarak ideal ve güzel bir fiziğe sahip olan vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skorlarının da diğer branşlardaki sporculardan daha yüksek olmasının normal bir sonuç olduğu düşünülmektedir. Ortaya çıkan bu sonuç narsistik kişilik özelliklerine göre değerlendirildiğinde, vücut geliştirme branşındaki sporcuların kendi bedensel ve fiziksel özelliklerine çalışma kapsamındaki diğer sporculardan daha fazla beğendikleri söylenebilir. Yapılan literatür taraması sonucunda, çalışmanın verilerini destekleyen çalışmalarla karşılaşılmıştır. Bu çalışmalardan bazıları aşağıda verilmiştir:

Tazegül ve Güven 2015 yılında yaptıkları çalışmalarında, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skorunun; boks, güreş, halter, atletizm, yüzme, basketbol, karate ve futbol branşındaki sporculardan ve sporcu olmayan bireylerden daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Klein (1987), hiç kimsenin vücut geliştirme branşındaki sporculardan daha fazla narsistik olamayacağını belirtmiştir. Ayrıca sahip oldukları orantılı estetik fizikleri ile de daima gösteriş yapma eğiliminde olduklarını belirtmiştir. Tazegül (2013a)’te, halter branşındaki sporcuların narsisizm düzeyini ($7,283 \pm 2,786$), boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyini ($7,216 \pm 2,584$) olarak belirlemiştir. Tazegül ve ark. (2013c)’te, güreşçilerin narsisizm düzeyini ($6,707 \pm 2,775$) olarak belirlemiştir. Tazegül 2011 yılında, grekoromen güreşçilerin narsisizm düzeyini ($6,750 \pm 2,777$) olarak bulmuştur. Carroll 1989 yılında yaptığı çalışmada, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeylerinin sporcu olmayan bireylerden ve diğer branşlardaki sporculardan daha yüksek olduğunu bulmuştur. Carman 2001 yılında yaptığı çalışmada, vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yapmayan bireylerin narsisizm skorunu karşılaştırmış

ve karşılaştırma sonunda, anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ayrıca vücut geliştirme branşındaki sporcuların beden hoşnutluk skorunun kontrol gurubundaki bireylerden daha iyi düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Çizelge 4.3'de yapılan tanımlayıcı istatistik analizi sonucunda, güreş branşındaki sporcuların beden hoşnutluk düzeyinin çalışma kapsamındaki diğer sporculardan daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuçlar beden algısı ölçeğine göre değerlendirildiğinde, güreş branşındaki sporcuların bedenlerinden ve bedenlerinin bölümlerinden daha çok hoşnut oldukları sonucu çıkmaktadır. Pavao 2012 yılında yaptığı çalışmasında, güreş branşındaki sporcuların bedenlerine karşı tutum skorunun; futbol, basketbol ve beyzbol branşındaki sporculardan daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Taub ve Blinde 1992 yılında yaptıkları çalışmalarında, softball branşındaki sporcuların beden hoşnutsuzluk skorunun voleybol ve basketbol branşındaki sporculardan daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemişlerdir. Çağlar 1999 yılında yaptığı çalışmasında, erkek hentbol branşındaki sporcuların vücut çekiciliği düzeyini 17,08; Fiziksel Yeterlilik düzeyini de 17,49 olarak belirlemiştir. Davis ve Cowles 1989, Sundgot-Borgen 1994 yılında, zayıf atletlerde beden hoşnutsuzluğunun, zayıf olmayan atletlerden daha fazla olduğunu belirtmişlerdir. Aşçı 1996 yılında yaptığı çalışmasında, genç erkek milli basketbolcuların beden hoşnutluk düzeyini 3.89 olarak belirlemiştir. Parks ve Read (1997), futbol branşındaki sporcuların; beden imajının koşu branşındaki sporculardan daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Vücut geliştirme sporcularının narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini belirlemek için yapılan regresyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Ayrıca vücut geliştirme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile sporcuların Türkiye derecesi değişkeni ve millîlik durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Ayrıca beden algı düzeyi ile Türkiye'de elde ettikleri derece değişkeni, millîlik durumları ve spor yaşı değişkeni arasında da istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Yapılan regresyon analizi sonucunda ise, sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni ve millîlik durumları

arasında; beden algısı düzeyi ile millîlik durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Ortaya çıkan bu istatistiki sonuç, narsistik kişilik özelliğine ve beden hoşnutluk özelliğine göre değerlendirildiğinde, bu sonucun normal olduğu düşünülmektedir. Çünkü narsistik özelliği gelişmiş olan bireyler, bedenlerine karşı olumlu tutumlar geliştirmektedirler. Davis ve arkadaşlarının 1995 yılında yaptıkları çalışmada, yüksek narsisizm seviyesinin güzel beden imajı ile ilgisi olduğunu bulmuşlardır. Davis ve arkadaşları tarafından 2005 yılında yapılan bir çalışmanın sonucuna göre, narsistik kişilik ile vücut geliştirme sporuna yönelme ve narsisizmle fiziki görünümle ilgilenme arasında bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Jackson ve arkadaşları (1992), narsistik bireylerin görünümüyle daha fazla ilgilendiklerini ve bunun içinde fitness ile daha fazla ilgilendiklerini bildirmiştir. Yapılan birçok çalışmada, müsabık olan vücut geliştirme branşındaki sporcuların bir çoğunda, mükemmeliyetçilik ve obsesif kompulsif bozukluğu olduğu belirlenmiştir (Davis ve Robertson, 2000). Pickett, vücut geliştirme branşındaki sporcuların estetik bir vücut yapısına yoğunlaştıklarını ve sürekli olarak vücutlarının gelişmelerini takip ettiklerini ifade etmiştir. Ayrıca fizikleri ile ilgili diğer insanların düşüncelerini, söylemelerini beklemekte olduklarını da belirtmiştir (Pickett, 2001:23). Birçok insan olumsuz beden algılarından dolayı vücut geliştirme sporuna yönelmektedir (Peters, 1998:5). Back ve arkadaşları 2010, Vazire ve arkadaşları 2008, Buffardi ve Campbell 2008 yılında, bireyin aşırı derecede fiziksel görünümüyle ilgilenmesinin narsistik davranışları artırabileceğini ifade etmiştir. Cash ve arkadaşları 1986'da, patolojik narsisizm düzeyi düşük olan vücut geliştirme branşındaki sporcuların, vücut şekilleri ve kiloları ile daha az ilgilendiklerini ifade etmişlerdir. Pisman ve Thompson (1988), vücut geliştirme sporcularının diğer branştaki sporculardan daha fazla fizikleri ile ilgilendiklerini bulmuşlardır.

Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Atletizm branşındaki sporcuların, narsisizm skoru ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni arasında olumlu yönde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişkisi belirlenmiştir. Atletizm branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizinin sonucunda, sporcuların beden algıları ile bütün bağımsız değişkenler arasında istatistiksel olarak

anlamli bir iliski saptanamamistir. Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Atletizm branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Atletizm branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların beden algıları ile bütün bağımsız değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir.

Halter branşındaki sporcuların, narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır. Halter branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır. Halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların beden algıları ile narsisizm skoru arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Halter branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Halter branşındaki sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir.

Boks branşındaki sporcuların, narsisizm düzeyi ile beden algıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon ve neden-sonuç ilişkisini gösteren regresyon analizleri sonucunda,

boksörlerin narsisizm düzeyi ve beden algıları arasında istatistiksel olarak yüksek düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Ayrıca boksörlerin narsisizm düzeyi ile spor yaşı ve Türkiye’de elde ettikleri derece değişkeni, boksörlerin beden algıları ile spor yaşı değişkeni ve Türkiye’de elde ettikleri derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Regresyon analizinin sonucunda ise, boksörlerin narsisizm skor ile spor yaşı değişkeni ve millîlik değişkeni arasında, beden algıları ve spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Boks branşında sporcuların narsisizm düzeyi ile Türkiye derecesi arasında ortaya çıkan olumsuz yöndeki korelasyondan dolayı, Türkiye’deki derecesi küçük olan boksörlerin daha fazla narsistik eğilimler gösterdiği söylenebilir. Bunun nedeninin ise, derecesi düşük olan sporcuların kendilerini daha fazla kanıtlama ve varlığını gösterme çabasından kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir. Boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı arasında ortaya çıkan olumlu yöndeki korelasyonun nedeninin, sporcuların spor yapma yılları ilerledikçe daha estetik ve güzel bir fiziki görünüme sahip olduklarından kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir. Tazegül (2013a) yılındaki çalışmasında, grekoromen güreş branşındaki sporcuların spor yaşı değişkeni ile narsisizmin alt boyutu olan sömürücülük boyutu arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiş ve bu korelasyonun nedenini de, spor yaşı artışına bağlı olarak sporcularda gelişen öz güven duygusuna bağlamıştır.

Güreş branşındaki sporcuların, narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, güreşçilerin narsisizm düzeyi ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Ayrıca güreşçilerin narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizi sonucunda ise, güreşçilerin narsisizm düzeyi ve beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenirken, güreşçilerin narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmemiştir. Tazegül (2013a) yılında yaptığı çalışmasında, boks branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile derece değişkeni arasında, grekoromen güreş ve halter branşlarında narsisizm skoru ile yaş değişkeni arasında bir korelasyon belirlemiştir. Boks, atletizm, halter ve güreş branşları genel olarak analiz edildiğinde, vücut geliştirme branşlarındaki sporcular gibi estetik ve güzel bir fiziki görünüme sahip oldukları anlaşılmıştır. Bundan dolayı da bu branşlardaki sporcuların narsisizm düzeyi ile beden

hoşnutlukları arasında bir korelasyonun olması, narsistik davranış özelliklerini doğrular niteliktedir.

Taekwondo branşındaki sporcuların, narsisizm düzeyi ile beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır. Ancak sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı ve Türkiye'deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Ayrıca taekwondo branşındaki sporcuların beden algıları ile Türkiye'deki derece değişkeni arasında olumlu yönde orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Taekwondo branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile Türkiye'de elde ettikleri derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Taekwondo branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların beden algıları ile Türkiye'de elde ettikleri derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir.

Kürek branşındaki sporcuların, narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmemiştir. Ancak sporcuların beden algıları ile spor yaşı, millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında, narsisizm düzeyi ve millilik durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Kürek branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı ve millilik durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Kürek branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir.

Hentbol branşındaki sporcuların, narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmemiştir. Ancak sporcuların narsisizm düzeyi ile millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkeni arasında; beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Hentbol branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile bütün bağımsız değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Hentbol branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir.

Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır. Ancak narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak olumlu yönde anlamlı bir korelasyon belirlenmiştir. Voleybol branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizi sonucunda, narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenirken, sporcuların beden algıları ile bütün bağımsız değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir.

Yüzme branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamamıştır. Ancak sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlenirken, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkeni arasında olumsuz yönde bir korelasyon belirlenmiştir. Yüzme branşındaki sporcuların beden algıları ile millîlik durumu

arasında olumlu yönde istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon belirlenmiştir. Yüzme branşındaki sporcuların, narsisizm skoru beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Yüzme branşındaki sporcuların, narsisizm düzeyi ile bütün bağımsız değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenirken, yüzme branşındaki sporcuların beden algıları ile bütün bağımsız değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir.

Sutopu branşındaki sporcuların, narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Sutopu branşındaki sporcuların, beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların beden algıları ile bütün bağımsız değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algısı arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Sutopu branşındaki sporcuların narsisizm skoru ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Sutopu branşındaki sporcuların beden algıları ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizinin sonucunda, sporcuların beden algıları ile bütün bağımsız değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir.

Bireysel branştaki sporcuların, narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireysel branştaki sporcuların, narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi

ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, narsisizm düzeyi ile millilik durumu değişkeni ve Türkiye'deki derece değişkeni arasında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Beden algısı ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, beden algısı ile millilik durumu değişkeni ve Türkiye'deki derece değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Bireysel branştaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini, narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini, beden algısı ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algıları arasında, narsisizm düzeyi ile millilik durumu ve Türkiye derecesi değişkenleri arasında, beden algıları ve Türkiye derecesi değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Sporcuların narsisizm skorları ile millilik durumları ve Türkiye'de elde ettikleri dereceler arasında bir ilişkinin olması narsistik bir yansıma olarak düşünülmektedir. Narsistik bireylerin gelen özellikleri incelendiğinde, çevrelerinde tanınan ve daima toplum içerisinde ön planda olmak istedikleri anlaşılmaktadır. Klein 1987 yılında, vücut geliştirme branşındaki sporcuların çevrelerinde bilinen bir insan olmak istediklerini ifade etmiştir. Schmid 2014 yılında sporcular üzerine yaptığı çalışmasında, ideal beden imajı ile atletik kaslılık arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştir. Loumidis ve Wells 2001 yılında yaptıkları çalışmalarında, fiziksel görünüm ile diğer insanlar tarafından değerlendirme arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştir.

Takım branşındaki sporcuların, narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, takım branştaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni ve millilik durumu değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Beden algısı ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların beden algıları ile spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Takım branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi

belirlenmiştir. Narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizi sonucunda, narsisizm düzeyi ile bütün bağımsız değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Beden algısı ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizi sonucunda, sporcuların beden algıları ile millîlik durumu ve spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Davis ve arkadaşları 2001’de, narsistlerin dış görünüşlerine de aşırı derecede takıntılı olduklarını bulmuştur. Davis ve arkadaşları 1996 yılında yaptıkları çalışmalarında, narsisizm ve beden algısı arasında bir ilişki olduğunu ifade etmişlerdir.

Yapılan korelasyon analiz sonucunda, araştırmanın denencelerinden olan “Bireysel branşlardaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasında bir ilişki vardır.”, “Takım branşındaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasında bir ilişki vardır.”denenceleri kabul edilmiştir. Bu denence oluşturulurken, narsistik kişilik özellikleri ve beden algısı ölçeğinin genel özelliklerine bakılarak oluşturulmuştur. Yapılan çalışmalarda, narsistik özelliği gelişmiş olan bireylerin bedenlerinden ve beden bölümlerinden daha fazla hoşlanmış olduğu belirlenmiştir.

Bütün branşlardaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, bütün branştaki sporcuların narsisizm skoru ile beden algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile spor yaşı değişkeni, millîlik durumu ve Türkiye derecesi değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Beden algısı ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, sporcuların beden algıları ile millîlik durumu ve spor yaşı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir korelasyon belirlenmiştir. Bütün branşlardaki sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini, narsisizm düzeyi ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini, beden algısı ile bağımsız değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koymak için yapılan regresyon analizi sonucunda, sporcuların narsisizm düzeyi ile millîlik durumu arasında,sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı değişkeni ve millîlik durumu arasında, sporcuların beden algıları ile millîlik durumu ve

spor yaşı değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir neden-sonuç ilişkisi belirlenmiştir. Homan ve Tylka 2014 yılında yaptıkları çalışmalarında, beden görünüşü ile beden fonksiyonlarından tatmin olma arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemişlerdir. Kantack 2014 yılında yaptığı çalışmasında, beden bölgelerinden hoşnut olma ile görünüş değerlendirme arasında olumlu yönde yüksek düzeyde bir korelasyon belirlemiştir. Petrie ve arkadaşları 2014 yılında yaptıkları çalışmalarında, sporcuların vücut bölgelerinden hoşnut olma düzeyi ile görünüşlerini değerlendirmeleri arasında olumlu yönde bir korelasyon belirlemiştir.

Takım ve bireysel branştaki sporcuların narsisizm skorlarının ve beden algılarının karşılaştırılması sonucunda, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir. Bireysel branştaki sporcuların narsisizm skorunun takım branşındaki sporculardan daha fazla olduğu, bireysel branşındaki sporcuların beden hoşnutluk düzeyinin takım branşlardaki sporculardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Davis ve arkadaşlarının 1995 yılında yaptıkları çalışmada, yüksek narsisizm seviyesinin güzel beden imajı ile ilgisi olduğunu bulmuştur. Davis 1992 yılında, narsistik bireylerin vücut görünümüne odaklandıklarını ve egzersizi de bunun için bir araç olarak gördüğünü bildirmiştir.

Çalışma kapsamındaki sporcuların narsisizm skorları arasındaki farkı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi ve tukey testi sonunda, vücut geliştirme branşı ile hentbol, kürek, taekwondo, voleybol, yüzme ve atletizm branşı arasında; güreş branşı ile hentbol, kürek, voleybol ve yüzme branşı arasında; hentbol branşı ile vücut geliştirme, boks, güreş, voleybol ve halter branşı arasında; kürek branşı ile vücut geliştirme, boks ve güreş branşı arasında; taekwondo branşı ile vücut geliştirme, voleybol ve sutopu branşı arasında, voleybol branşı ile bütün branşlar arasında; yüzme branşı ile vücut geliştirme, boks, güreş, voleybol ve halter branşı arasında; atletizm branşı ile vücut geliştirme, voleybol ve sutopu branşı arasında, voleybol, yüzme ve sutopu branşı arasında; halter ile hentbol, kürek, voleybol, yüzme ve sutopu branşı arasında; sutopu branşı ile vücut geliştirme, boks, güreş, taekwondo, voleybol, atletizm ve halter branşı arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir.

Çalışma kapsamındaki sporcuların beden algıları arasındaki farkı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi ve tukey testi sonunda, vücut geliştirme branşı ile voleybol branşı arasında; boks branşı ile güreş branşı arasında; güreş branşı ile boks, kürek ve voleybol

branşı arasında; hentbol branşı ile voleybol branşı arasında; kürek branşı ile güreş ve voleybol branşı arasında; taekwondo branşı ile voleybol branşı arasında; voleybol branşı ile vücut geliştirme, boks, güreş, hentbol, kürek, taekwondo, yüzme, atletizm ve halter branşı arasında; yüzme branşı ile voleybol branşı arasında; atletizm branşı ile voleybol branşı arasında; sutopu branşı ile voleybol branşı arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir.

Sohrabi ve arkadaşları 2011 yılında yaptıkları çalışmalarında, rakiple temaslı spor (boks ve karate) ile rakiple temassız (yüzme, cimnastik) branşlarındaki sporcuların narsisizm düzeylerini karşılaştırmış ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık bulmuşlardır.

Sporcuların narsisizm skorları ve beden algıları millilik değişkenine göre karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark belirlenmiştir. Milli sporcuların narsistik kişilik özelliklerinin daha fazla gelişmiş olduğu belirlenirken, milli olmayan sporcuların ise beden hoşnutluk düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. İstatistiki olan bu sonuç, narsistik kişilik özelliğine göre değerlendirildiğinde, milli olan sporcuların toplum içerisinde daha fazla ön planda olmak istedikleri sonucu çıkarılabilir. Yine istatistiki analizler sonucunda, milli olmayan sporcuların beden hoşnutluk düzeylerinin milli sporculardan daha iyi düzeyde olduğu sonucu çıkmaktadır. Milli olan ve milli olmayan sporcular arasındaki bu farkın, milli olan sporcuların mükemmeliyetçilik duygularından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yapılan istatistiki analizler sonucunda, çalışmanın denencelerinden olan “Millilik durumuna göre sporcuların narsisizm skorları arasında bir fark vardır.” “Millilik durumuna göre sporcuların beden algıları arasında bir fark vardır.” denenceleri kabul edilmiştir. Alagül 2004 yılında yapmış olduğu çalışmasında, milli olan sporcuların beden algısı düzeylerinin olmayanlara göre daha iyi düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Sporcuların narsisizm skorları ve beden algıları spor yaşı değişkenine göre karşılaştırıldığında, spor yaşı 5-6 arasında olan sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı 9 ve üstünde olan sporcuların narsisizm skoru arasında; spor yaşı 9 ve üstünde olan sporcuların narsisizm skoru ile spor yaşı 5-6 arasında olan sporcuların narsisizm skoru arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir. Spor yaşı 5-6 arasında olan sporcuların beden algıları ile spor yaşı 7-8 arasında olan ve spor yaşı 9 ve üstünde olan sporcuların beden algısı arasında; spor yaşı 7-8 arasında olan sporcuların

beden algısı ile spor yaşı 5-6 arasında olan sporcuların beden algısı arasında; spor yaşı 9 ve üstünde olan sporcuların beden algısı ile spor yaşı 5-6 arasında olan sporcuların beden algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmiştir. Diğer kategorilerde ise istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenmemiştir. Yapılan istatistiki analizler sonucunda, çalışmanın denencelerinden olan “Spor yaşı durumuna göre sporcuların narsisizm skorları arasında bir fark vardır.”, “Spor yaşı durumuna göre sporcuların beden algıları arasında bir fark vardır.” denenceleri kabul edilmiştir.

Aşçı ve arkadaşları 1993 yılında, spor deneyimi 4 yılın üstünde olan sporcuların; beden algısı skorunun, spor yaşı 1 ve altında olan sporculardan, spor yaşı 2 yıl ile 3 yıl arasında olan sporculardan daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştir. Tazegül ve Soykan (2013d)' yaptıkları çalışmada, spor yaşı 8 ve üzerinde olan sporcuların narsisizm skorunun spor yaşı 8'den küçük olan sporculardan daha fazla olduğunu belirlemişlerdir. Tazegül 2012 yılında, spor yaşı 4-5 ile 6-8 arasında olan serbest güreşçilerin narsisizm düzeylerini karşılaştırmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulmuştur.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan korelasyon ve regresyon analiz sonucunda, çalışmanın denencesi olan “Sporcuların narsisizm düzeyi ve beden algıları arasında bir ilişki vardır.” denencesi kabul edilmiştir. Bu denence oluşturulurken narsistik kişilik özelliği gelişmiş olan sporcuların beden algılarının daha fazla gelişmiş olabileceği düşünülmüştür. Çünkü narsistik özelliği gelişmiş olan bireyler görünüşleri veya sahip oldukları diğer yeteneklerden dolayı devamlı olarak övünme eğilimindedirler.

Yapılan istatistiki analizler sonucunda, araştırmanın denencesi olan “Bireysel ve Takım branşlarındaki sporcuların narsisizm skorları arasında bir fark vardır.” Ve “Bireysel ve Takım sporu branşlarındaki sporcuların beden algıları arasında bir fark vardır.”denenceleri kabul edilmiştir. Bu denence oluşturulurken, narsistik kişilik özelliklerinden yola çıkılarak, bireysel branşlardaki sporcuların daha narsistik duygular sergileyeceği öngörülmüştür. Çünkü narsistik bireyler, genel olarak fiziksel ve zihinsel yeteneklerine hayran olan bireyler olarak tanımlanmaktadır. Bireysel ve takım branşlarındaki sporcuların fiziksel özellikleri karşılaştırıldığında; bireysel branşlardaki sporcuların takım branşındaki sporculara göre daha estetik ve gelişmiş bir fiziğe sahip oldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca yapılan literatür taramasında narsistik özelliği gelişmiş olan bireylerin yapılması zor ve güç işleri sevdiğini anlaşılmıştır. Takım ve bireysel sporlardaki hareketler analiz edildiğinde, bireysel sporlardaki hareketlerin daha karmaşık ve yapılmasının zor olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin; güreş branşındaki bir salto hareketini, güreş sporu yapmayan bir sporcunun yapması neredeyse imkansızken, voleybol branşındaki herhangi bir hareketi bireysel branşlardaki sporcular kolaylıkla yapabilmektedirler. Bundan dolayı, güreş gibi bireysel branşlardaki yapılması zor, tekniksel hareketlerin yapılabilmesi sporculardaki narsistik davranışları etkileyebileceği düşünülmektedir. Çünkü sporcular yapılması zor olan bu hareketleri yaparak kendilerini takım sporlarındaki sporculardan farklı hissediyor olabilirler. Yapılan istatistiki analizler sonucunda, takım sporlarındaki sporcuların beden hoşnutluk düzeyinin bireysel branşlardaki sporculardan daha iyi düzeyde olduğu anlaşılmıştır. Takım ve bireysel branşlardaki bu farkın, bireysel branşlardaki sporcuların daha mükemmeliyetçi bir yapıya sahip olduklarından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Sherry ve arkadaşları 2014 yılında yaptıkları çalışmada, mükemmeliyetçiliğin narsisizm ile ilişkisi olduklarını belirtmişlerdir. Yapılan birçok

çalışmada, mükemmeliyetçilik duyguları gelişen bireylerin beden hoşnutsuzluğu yaşadıkları ortaya çıkmıştır (Bardone, Vohs, Abramson, Heatherton ve Joiner, 2000).

Yapılan istatistiki analizler sonunda, araştırmanın denencesi olan “Branşlara göre sporcuların narsisizm skoru arasında bir fark vardır.” denencesi kabul edilmiştir.

Yapılan istatistiki analizler sonucunda, araştırmanın denencesi olan “Branşlara göre sporcuların beden algıları arasında bir fark vardır.” denencesi kabul edilmiştir.

Çalışmanın sonunda, vücut geliştirme sporu yapan sporcuların narsistik özelliklerinin, çalışma kapsamındaki diğer sporculardan daha fazla gelişmiş olduğu anlaşılmıştır. Bu sonuç genel narsistik kişilik belirtilerine göre değerlendirildiğinde, çıkan sonucun normal olduğu anlaşılmıştır. Çünkü narsistik kişiliğin en belirgin özelliklerinden birisi, bireyin kendi fiziksel görünümünü aşırı derecede beğenmesi ve daima fiziki görünümü ve güzelliğinden bahsetmesidir. Dolayısıyla fiziksel gelişimi, orantılı ve iyi bir şekilde ortaya çıkaran, vücut geliştirme sporu yapan sporcuların, narsisizm düzeyinin daha yüksek olması doğaldır. Ayrıca vücut geliştirme sporcuları ile yapılan ikili mülakatlar sonucunda, bu sporu yapan bireylerin, fiziksel ve kassal gelişimlerine çok önem verdikleri anlaşılmıştır. Vücut geliştirme sporcularının antrenmanları sırasında yapılan gözlemlerdeyse, sporcuların yaptıkları fiziksel çalışmaların ardından, üstlerini çıkartarak ayna karşısında kendilerini seyrettikleri ve devamlı olarak ayna karşısında vücutlarının resimlerini çektikleri ve çektirdikleri gözlemlenmiştir. Vücut geliştirme sporcularında ortaya çıkan narsistik özelliğin patolojik olmayan narsisizm içerisine girdiği düşünülmektedir. Çünkü patolojik olmayan narsisizmde, birey kendi çaba ve uğraşları sonucunda bir şeyler elde eder.

Bu çalışma, Türkçe literatürdeki büyük bir eksikliği gidererek, bundan sonra konu ile ilgili çalışma yapacak olan araştırmacılara örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Narsistik özellikleri gelişmiş olan sporcular takım sporları yerine bireysel sporlara yönelmeli

Sporculardaki beden algısı düzeyleri takip edilmeli ve değişimlerin sebepleri araştırılmalı

Aşırı derecede beden hoşnutsuzluğu yaşayan sporculara psikolojik destek verilmeli

KAYNAKLAR

- Abraham, S. (1996). Characteristics of eating disorders among young ballet dancers. *Psychopathology*, 29, 223-229.
- Acar, T.Ö. (2010). *Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi Yüksekokulu ve Mimarlık-Mühendislik Fakültesi öğrencilerinde beden algısı ve iyilik halinin beden kitle indeksi ve vücut yağı dağılımı ile ilgisi*, Uzmanlık Tezi, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kocaeli.
- Afyon, Y., Tunç, A. (1997). *Beden eğitimi ve spor tarihi*. Konya: Damla Ofset Matbaacılık ve Ticaret A.Ş.
- Ahmed, C., W. Olsen and K. Pituch (2002). Relations of strength training to body image among a sample of female university students. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 16(4), 645-648.
- Ahrberg, M., Trojca, D., and Nasrawi, N. (2011). Body image disturbance in binge eating disorder: A review. *European Eating Disorders Review*, 19, 375–381.
- Akehrst, S., Thatcher, J. (2010). Narcissism, social anxiety and self-presentation in exercise. *Personality and Individual Differences*, 49, 130–135.
- Akekmekçi, H. (2014). Narsistik marka giyer. *Psinema*, 15, 1-7.
- Akyüz, Ç. (2010). Manas Destanı'nda Alp Kadın Tipi. *Mukaddime*, 1, 169-180.
- Alagül, Ö. (2004). *Farklı spor branşlarındaki sporcuların atılganlık ile beden algısı ilişkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Aldan, D. (2013). *Üniversite öğrencilerinde beden imajı ve ilişkili değişkenlerin üçlü etki modeli kapsamında incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Alizadeh, L., Hosseini, F.S. and Mohammadzadeh, H. (2014) Relationship between narcissism and aggression in male bodybuilders. *International Journal of Psychology*, 8(2), 45-57.
- Allegre, B., Souville, M., Therme, P., and Griffiths, M. (2006). Definitions and measures of exercise dependence. *Journal of Addiction Research and Theory*, 14, 631-646.
- Alpman, C. (1971). *Eğitim bütünlüğü içinde beden eğitimi ve çağlar boyunca gelişimi*. İstanbul: Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları.
- Altıntaş, A., Aşçı, F.H. (2005). Fitnes uzmanlarının bedenlerine yönelik algıları. *Spor Metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, III(3) 101-104.
- American Psychiatric Association. (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (4th ed.). Washington, DC: Author.

- Ames, D.R., Rose, P., and Anderson, C.P. (2006). The NPI-16 as a short measure of narcissism. *Journal of Research in Personality*, 40, 440 – 450.
- Amman, M.T. (2000). *Sporda sosyal bilimler: Spor sosyolojisi*, (Editör, Can İkizler). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Amman, M.T. (2007). *Yayımlanmamış spor sosyolojisi ders notları*.
- Andrew, J., Eve Todd, M.T. (2001). Narcisism and motivation, *Psychological Inquiry*, 12(4), 217.
- Anlı, İ. (2010). *Psikanalizde narsisizm* (1. Basım). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Anlı, İ., Bahadır, G. (2007). Kendilik psikolojisine göre narsistik ve sınır kişilik bozukluğu. *İstanbul Üniversitesi Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 27(1), 1-12.
- Annis, N.M., Cash T.F and Hrabosky, J.I. (2004). Body image and psychosocial differences among stable average weight, currently overweight, and formerly overweight women. *Body Image*, 1, 155-167.
- Anschutz, D., Engels R., Leeuwe, V., and Strien, T. (2009). Watching your weight? The relations between watching soaps and music television and body dissatisfaction and restrained eating in young girls. *Psychology & Health*, 24(9), 1035 - 1050.
- Anschutz, D., Van Strien, T and Engels, R. (2008). Exposure to slim images in mass media: television commercials as reminders of restriction in restrained eaters. *Health Psychol*, 27, 401–408.
- Anthony, J., Wood, I.K and Goldberg, S.C. (1982). Determining the of college major. *Psychiatry Research*, 2, 53-58.
- Appleton, K. (2012). 6 X 40 mins exercise improves body image, even though body weight and shape do not change. *Journal of Health Psychology*, 119, 203-214.
- Arabacı, R., Kuter, F.Ö. ve Doğan, A. (2008). Sosyal fizik kaygı ve bazı fiziksel uygunluk özellikler arasındaki ilişkinin araştırılması. *e- Journal of New World Sciences Academy*, 3(4), 185-193.
- Archibald, A. B., Graber, J. A. and Brooks-Gunn, J. (1999). Associations among parent-adolescent relationships, pubertal growth, dieting, and body image in young adolescent girls: A short-term longitudinal study. *Journal of Research on Adolescence*, 9, 395-415.
- Arslanoğlu, E. (2015). Adolesan voleybolculara uygulanan yapılandırılmış grup müdahalesinin yeme tutumu, depresyon düzeyi, beden algısı ve benlik saygısı üzerine etkisi. *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya*.

- Arthur, A. C., Woodman, T., Ong, W. C., Hardy, L. and Ntoumanis, N. (2011). The role of athlete narcissism in moderating the relationship between coaches' transformational leader behaviors and athlete motivation. *Journal of Sport&ExercisePsychology*, (33), 3-19.
- Arugeuete, M.S., Yates, A. (2006). Edman Gender differences in attitude about fat. *North American Journal of Psychology*, 8(1), 183-192.
- Ashby, J.S., Kottman, T. and Schoen, E. (1998). Perfectionism and eating disorders reconsidered. *Journal of Mental Health Counseling*, 20, 261-271.
- Aslan, D. (2004). Beden algısı ile ilgili sorunların yaratabileceği beslenme sorunları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 13(9), 326-329.
- Aşçı, F.A., Kin, A. (1998). Bayan futbolcularda kaygı ve kendini fiziksel algılama düzeyi. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 9(3), 3-10, Ankara.
- Aşçı, F. (1996) Genç erkek basketbolcuların kendini fiziksel algılama ve beden imgelerinde hoşnut olma profilleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 7(4), 13-20.
- Aşçı, F. H., Gökmen, H., Tiryaki, G., Aşçı, A., ve Zorba, E. (1993). Sportif katılımın liseli erkek öğrencilerin beden bölgelerinden hoşnut olma düzeyleri üzerine etkisi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 38-47.
- Aşçı, F.H. (2004). Fiziksel benlik algısının cinsiyete ve fiziksel aktivite düzeyine göre karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 15 (1), 39-48.
- Aşçı, F.H., Gökmen, H., Tiryaki, G. and Aşçı, A. (1997). Self-concept and body image of turkish high school male athletes and nonathletes. *Adolescence*, 32(128) 959, 968.
- Aşır, V. (1938). Eski Yunanlılarda spor. *Türk Spor Kurumu Dergisi*, 89, 1-11.
- Atay, S. (2009). Narsist Kişilik Envanterinin Türkçeye Standardizasyonu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 11(1), 181-196.
- Atay, S. (2010). *Çalışan narsist örgütler, liderler, yöneticiler ve astlar*. İstanbul: Namar Yayınları.
- Attie, I., Brooks-Gunn, J. (1989). Development of eating problems in adolescent girls: A longitudinal study. *Developmental Psychology*, 25, 70-79.
- Avan, Z. (2015). *Özel Bir spor merkezine devam eden 18-30 yaş arası bireylerin beslenme durumlarının ve beden algılarının değerlendirilmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ayaz, S. (2008). Stomalı bireylerde beden imajı ve benlik saygısı. *Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi*, 28(2), 154-59.
- Back, M., Schmukle, S., and Egloff, B. (2010). Why are narcissists so charming at first pht? Decoding the narcissism-popularity link at zero acquaintance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98, 132-145.

- Ballı, Ö., Kirazcı S., ve Aşçı, F. H. (2006). Sporcu ve sporcu olmayan bayanların sosyal fizik kaygı ve beden imgesinden hoşnut olma düzeyleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(1), 9-16.
- Bardone , A., Vohs , K.D., Abramson, L., Heatherton, T.F., and Joiner, T.E. (2000). The confluence of perfectionism, body dissatisfaction, and low self-esteem predicts bulimic symptoms: Clinical implications, *Behaviortherapy*, 31, 265-280.
- Bardone-Cone, A. M. (2007). Self-oriented and socially prescribed perfectionism dimensions and their associations with disordered eating. *Behaviour Research and Therapy*, 45, 1977–1986.
- Bardone-Cone, A.M., Wonderlich, S.A., Frost, R.O., Bulik, C.M., Mitchell, J.E., Uppala, S and Simonich, H. (2007). Perfectionism and eating disorders: Current status and future directions. *Clinical Psychology Review*, 27, 384–405.
- Bars, M.E. (2014). Alp Tipi kavramı çerçevesinde Manas, *Tarih Okul Dergisi*, 7(XVII), 345-357.
- Bastiani, A. M., Rao, R., Weltzin, T. and Kaye, W. H., (1995). Perfectionism and anorexia nervosa. *Intenational Journal of Eating Disorders*, 17, 147-152.
- Bastug, G., Babayigit, G., Ünal, H. and Gündoğdu, N. (2016). Examining the Impact of Hydraulic Fitness Exercises on the Body Perception and Some Physical Parameters of Middle Aged Women, *Studies on Ethno-Medicine*, 10(1), 65-70.
- Başar, L.K. (2012). Dede Korkut Hikâyelerinde Savaşçı eğitimi, *Turkish Studies*, 7(4), 1009-1017.
- Başgelen, N. (2009). *Antikçağ kent yaşamında kamusal spor eğitim mekanları ve Helenistik Çağ Anadolu Gymnasion'ları*, (2. Baskı). İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Baştuğ, G. (2008). *Bayan sporcuların bedenlerini algılama düzeyleri ve cinsiyet rolleri üzerine bir araştırma*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Baştuğ, G., Akandere, M ve Yıldız, H. (2011). Sedanter genç bayanlarda aerobik egzersizin vücut kompozisyonu ve kendini fiziksel tanımlama değerlerine etkisi, *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 2(2). 22-27.
- Baymur, F.B. (1972). *Genel psikoloji*. İstanbul: İnkılâp Yayınları.
- Bayrak, E., Gacar, A., Nacar, E ve Aytaç, K.Y. (2015). Beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerinin narsistik kişilik özelliklerini incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14, 249-261.
- Bell, J., Rushforth, J. (2008). *Overcoming body image disturbance: A programme for pepole with eating disorders*. United Kingdom: Published in the Taylor & Francis e-Library.

- Berkli, Y. (2012). Azerbaycan-Bakü'de bulunan insan heykel biçimli mezar taşları ve Orta Asya Azerbaycan Anadolu ilişkisi. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, 61, 27-42.
- Berry, T.R., Howe, B.L. (2000). Risk factors for disordered eating in female university athletes. *Journal of Sport Behavior*, 23(3), 207-216.
- Biesecker, A. C., Martz, D. M. (1999). Impact of coaching style on vulnerability for eating disorders: An analog study. *Eating Disorders*, 7(3), 235_244.
- Bishop L.J. (2009). *Health or harm? Exercise dependence and its effects on body satisfaction and self-esteem*. The Faculty of Graduate Studies through the Department of Psychology in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Arts at the University of Windsor, Canada.
- Bissell, K. (2004). Sports model/sports mind: the relationship between entertainment and sports media exposure, sports participation, and body image distortion in division 1 female athletes. *Mass Communication and Society*, 7(4), 453-473.
- Black, D., Burkes-Miller, M.E. (1988). Male & female college athletes: Use of anorexia nervosa and bulimia nervosa weight loss methods. *Research Quarterly*, 59 (3), 252-256.
- Bleiberg, E. (1994). Normal and pathological narcissism in adolescence. *American Journal of Psychotherapy*, 48,30-51.
- Blouin, A.G., Goldfield, G.S. (1995). Body image and steroid use in male bodybuilders. *International Journal of Eating Disorders*,18(2), 159-165.
- Bogart, L. M., Benotsch, E. G., and Pavlovic, J. D. (2004). Feeling superior but threatened: the relation of narcissism to social comparison. *Basic and Applied Social Psychology* (26:1), 35-44.
- Bolin, A. (1992). Flex appeal, food, and fat: Competitive bodybuilding, gender, and diet. *Play and Culture*, 5, 378– 400.
- Bonaparte, E. (1989). *The relationship between running and object relatedness, narcissism, and body image*. New York: Adelphi University.
- Bowker, A., Gadbois, S. and Cornock, B. (2003). Sports participation and self-esteem: Variations as a function of gender and gender role orientation. *Sex Roles*, 49, 47-58.
- Boyer, E. M., Petrie, T. A. (2005). *Psychological benefits of sport participation for adolescent females*. Poster presented at the annual conference for the Association for the Advancement of Applied Sport Psychology, Vancouver, B.C.
- Brennan, C. (1998). *Edge of Glory: The inside story of the quest for figure skating's Olympic gold medals*. New York: Scribner.
- Brettschneider, W., Heim, R. (1997). *Identity, Sport, and Youth Development*. In *The Physical Self: From Motivation to Well-Being* (ed. K. Fox, 205-227), Human Kinetics Publishing.

- Brien, M.O. (1987). Examining the dimensionality of pathological narcissism: Factor analysis and construct validity of the O'Brien Multiphasic Narcissism Inventory. *Psychological Reports*, 61, 499-510.
- Brower, K.J., Blow, F.C. and Hill, E.M. (1994). Risk factors for anabolic-androgenic steroid use in men. *Journal of Psychiatric Research*, 4, 369–380.
- Brown, A. D. (1997). Narcissism, identity, and legitimacy. *The Academy of Management Review*, 22, 643-686.
- Brown, J., Graham, D. (2008). Body satisfaction in gym active males: An exploration of sexuality, gender, and narcissism, *Sex Roles*, 59: 94-106.
- Brown, L. B. (2000). Powerful physiques, vulnerable psyches: Narcissism, body image and masculinity in male bodybuilders. Dissertation abstracts international. *The Sciences and Engineering*, 61(7-B), 3833.
- Brown, L. B. (2000). *Powerful physiques, vulnerable psyches: Narcissism, body image and masculinity in male bodybuilders*. Submitted as partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Psychology in the Graduate College of the University of Illinois at Chicago.
- Bruk, N. (2014). *Çocukluk Çağındaki Hipospadias onarımının Adolesan Dönemde beden algısı ve psikososyal uyum üzerine etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bruno, A., Quattrone, D., Scimeca, G., Ciciarelli, C., Romeo, V.M., Pandolfo, G., Zoccali, R.A. and Muscatello, M.R.A. (2014) Unraveling exercise addiction: The role of narcissism and self-esteem. *Journal of Addiction*, 987841, 1-6.
- Brylinsky, J. (1990). *Concerns and education regarding issues of weight control and female athletes: Body image and female athletes, paper presented at the annual meeting of the American alliance for health*, Physical Education, Recreation and Dance.
- Bucaria, L. J. (1989). The relation of sport status to body image, self-esteem and fearfulness in high school adolescents. *Dissertation Abstracts International*, 50(9), 3086.
- Bucchianeri, M.M., Arikian, A.J., Hannan, P.J., Eisenberg, M.E., and Neumark-Sztainer, D. (2013). Body dissatisfaction from adolescence to young adulthood: findings from a 10-year longitudinal study. *Body Image*, 10, 1–7.
- Buffardi, L. E., Campbell, W. K. (2008). Narcissism and social networking websites. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34, 1303–1314.
- Bunnell, D. (1986). Object Relations in anorexia nervosa, unpublished dissertation III. Evanston: Northwestern University.
- Burgess, G., Grogan, S., and Burwitz, L. (2006). Effects of a six-week aerobic dance intervention on body image and physical self-perceptions in adolescent girls. *Body Image*, 3(1), 57–66.

- Bushman, B. J., Baumeister, R. F. (1998). Threatened egotism, narcissism, self-esteem, and direct and displaced aggression: Does self-love or self-hate lead to violence? *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 219-229.
- Byrne, B.M. (2010), *Structural Equation Modeling With AMOS. Basic Concepts, Applications and Programming*. (2th Edition). New York, *Routledge Press*.
- Calabrese, L., Kirkendal, D. (1983). Nutritional and medical considerations in dancers. *Clinics in Sports Medicine*, 2, 539-548.
- Campbell, A., Hausenblas, H. (2009). Effects of Exercise Interventions on Body Image A Meta-analysis. *Journal of Health Psychology*, 14(6), 780-793.
- Campbell, W. K., Goodie, A. S., and Foster, J. D. (2004). Narcissism, confidence, and risk attitude. *Journal of Behavioral Decision Making*, 17, 297–311.
- Can, Ş. (2011). *Klasik Yunan mitolojisi*. İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Canatan, K. (2011). Profetik dinlerde "Dünya" ve "Beden" in değeri: Karşılaştırmalı bir yaklaşım, (Ed: Kadir Canatan). *Beden Sosyolojisi*, İstanbul: Açılım Kitap, 191-215.
- Carman. K.P. (2001). *Competitive Bodybuilding: Healthy or not?*, he faculty of Brigham Young University in partial fulfillment o f the requirements for the degree of Doctor of Philosophy, Department o f Clinical Psychology Brigham Young University
- Carroll, L. (1989). A comparative study of narcissism, gender, and sex-role orientation among bodybuilders, athletes, and psychology students. *Psychological Reports*, 64(3), 999–1006.
- Casale, S., Biondi, V., Pacini, S. (2011). Drive for thinness and bulimia: Directive and interactive effect of body dissatisfaction and perfectionism. *Counseling*, 4(2), 163-179.
- Cash, T. F., Brown, T. A. (1989). Gender and body images; Stereotypes and realities. *Sex Roles*, 21. 361-373.
- Cash, T. F., Novy, P. L., and Grant, J. R. (1994). Why do women exercise? Factor analysis and further validation of the reasons for exercise inventory. *Perceptual and Motor Skills*, 78, 539–544.
- Cash, T. F., Winstead, B. A., and Janda, L. H. (1986, March). The great American shape-up, *Psychology Today*, 30-37.
- Cash, T.F. Deagle, E.A. (1997). The nature and extent of body-image disturbances in Anorexia Nervosa and Bulimia Nervosa: A meta-analysis. *International Journal of Eating Disorders*, 22(2),107 - 125.
- Cash, T.F., Ancis, J.R., and Strachan, M. D. (1997). "Gender feminist identity, and body images among college women". *Sex Roles*, 36(7/8), 433-447.

- Cella, S., Iannaccone, M., and Cotrufo, P. (2012). Muscle dysmorphia: A comparison between competitive bodybuilders and fitness practitioners, *Journal of Nutritional Therapeutics*, 1, 12-18.
- Ceyhun, B., Oral, N. (2008). *Minnesota çok yönlü kişilik envanteri* (3. Baskı). Ankara: Çizgi Tıp Yayın evi.
- Chan, C. K. Y., Owens, R. G. (2006). Perfectionism and eating disorder symptomatology in Chinese immigrants: Mediating and moderating effects of ethnic identity and acculturation. *Psychology & Health*, 21(1), 49-63.
- Claes, L., Hart, T. A., Smits, D., Van den Eynde, F., Mueller, A., and Mitchell, J. E. (2011). Validation of the social appearance anxiety scale in female eating disorder patients. *European Eating Disorders Review*, 20(5), 406-409.
- Clavio, G., Eagleman, A. N. (2011). Gender and sexually suggestive images in sports blogs. *Journal of Sport Management*, 7, 295–304.
- Clay, D., Vignoles, V.L., and Dittmar, H. (2005). Body image and self- esteem among adolescent girls: Testing the influence of sociocultural factors, *Journal of Research on Adolescence*, 15(4), 451 – 477.
- Cole, J.C., Smith, R., Halford., J.C.G., and Wagstaff, G.F (2003). A preliminary investigation into the relationship between anabolic-androgenic steroid use and the symptoms of reverse anorexia in both current and ex-users. *Psychopharmacology (Berl)*, 166, 424-429.
- Cooper, P. (2010). *Gender, sport and adjustment in preadolescent children*. The Degree of Master of Arts, The Faculty of The Charles E. Schmidt College of Science, Florida Atlantic University Boca Raton, Florida.
- Cooper, Z., Fairburn, C., and Hawker, D. (2007). *Obezitenin bilişsel davranışçı tedavisi*. (Çev. Çetin M, Sabancıoğlu F). İstanbul: Yıltem Matbaası.
- Corbin, A., Courtine, J.J., and Vigarello, G. (2008). *Bedenin tarihi 1*, (Çeviren, Saadet Özen), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Cotterell, A. (2006). *The encyclopedia of mythology*. London: SEI BFIA.
- Cox, R., Orford, J. (2004). A qualitative study of the meaning of exercise for people who could be labeled as “addicted” to exercise – can ‘addiction’ be applied to high frequency exercising? *Addiction Research and Theory*, 12(2), 167-188.
- Crisp, A. Hsu, L. Harding, B., and Hartshorn, J. (1980). Clinical features of anorexia nervosa: A study of a consecutive series of 102 female patients. *Journal of Psychosomatic Research*, 24.171-191.
- Crosnoe, R. (2002). Academic and health related-trajectories in adolescence: The intersection of gender and athletics. *Journal of Health and Social Behavior*, 45, 393-407.

- Currie, A. (2010). Sport and eating disorders Understanding and managing the risks. *Asian Journal of Sports Medicine*, 1(2), 6368.
- Çağıl, D. (2011). *Erkek alkol bağımlılarında savunma mekanizmalarının aleksitimi ve kişilik boyutları ile ilişkisi*. Yayınlanmış Tıpta Uzmanlık Tezi, Sağlık Bakanlığı, İstanbul.
- Çağlar, E. (1999). Erkek hentbolcularda kendini fiziksel algılama ve kaygı düzeyi. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, (2,3,4), 33-44.
- Çakır, V.O. (2014). *Spor sosyolojisinin doğuşu; Geleneksel beden eğitimi usul ve yaklaşımlarında dönüşüm*. Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik, V. O., Yılmaz, İ., Solmaz, A. R. ve Yalız, D. (2006). *Kurum içi spor etkinliklerine katılan bayan ve erkek üniversite öğrencilerin vücut imajı algıları arasındaki farklılık üzerine bir araştırma (Anadolu Üniversitesi Örneği)*. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 3-5 Kasım, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Çepikkurt, F., Coşkun, F. (2010). Üniversiteli Dansçıların Sosyal Fizik Kaygı ve Beden İmgesinden Hoşnut Olma Düzeyleri, *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 1(2),17-24.
- Çetinkaya, H. (2004). *Beden imgesi, beden organlarından memnuniyet, benlik saygısı, yaşam doyumu ve sosyal karşılaştırma düzeyinin demografik değişkenlere göre farklılaşması*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Çiftçi, F.S. (2012). *Üniversite öğrencilerinin beden algısı ve yeme tutumları arasındaki ilişki*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Çok, F. (1990). Body image satisfaction in Turkish adolescents. *Adolescence*, 25(98), 409-413.
- Çokbankir, N. (2009). Antik Dönem’de beden terbiyesi ve sporun gelişimi, *Toplumbilim* (Beden Sosyolojisi Özel Sayı), 24: 77-82.
- Coşkun, N. (2011). *Vücut geliştirme sporu ile ilgilenen erkek yetişkin bireylerde beden algısının yeme davranışı ve besin tüketimi ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Daly, K.N. (2004). *Greek and Roman mythology A to Z* (Revised Editio), New York: Facts On File.
- Dates-Johnson, T., DeCourville, N. (1999). Weight preoccupation, personality and depression in university students: An interactionist perspective. *Journal of Clinical Psychology*, 55, 1157-1166.
- Davidson, T. (2008). *Greklere Eğitim Düşüncesi*, (Çeviren, Ahmet Aydoğan). İstanbul: Say Yayınları.

- Davis, C. (1990). Body image and weight preoccupation: A comparison between exercising and non-exercising women. *Appetite*, 15, 3-21.
- Davis, C. (1992). Body image, dieting behaviors, and personality factors: A study of high-performance female athletes. *International Journal of Sport Psychology*, 23, 179-192.
- Davis, C. (1997). *Body image, exercise, and eating behaviors*. In *The Physical Self- From motivation to well-being* ed. K. Fox, Champaign: IL, 143-174.
- Davis, C. Brewer, H., and Ratusny, D. (1993). Behavioral frequency and psychological commitment. *Journal of Behavioral Medicine*, 16(6), 611-627.
- Davis, C., Claridge, G., and Brewer, H. (1996). The two faces of narcissism: personality dynamics of body esteem. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 15(2), 153-166.
- Davis, C., Claridge, G., and Cerullo, D. (1997). Personality factors and weight preoccupation: A continuum approach to the association between eating disorders and personality disorders. *Journal of Psychiatric Research*, 31, 467-480.
- Davis, C., Cowles, M. (1989). A comparison of weight and diet concerns and personality factors among female athletes and non-athletes. *Journal of Psychosomatic Research*, 33, 527-536.
- Davis, C., Cowles, M. (1991). Body image and exercise: A study of relationships and comparisons between physically active men and women, *Sex Roles*, 25(1), 33-44.
- Davis, C., Dionne, M., ve Shuster, B. (2001). Physical and psychological correlates of appearance orientation. *Personality and Individual Differences*, 30(1), 21-30.
- Davis, C., Fox, J. (1993). Excessive exercise and weight preoccupation in women. *Addictive Behaviors*, 18, 201-211.
- Davis, C., Fox, J., Cowles, M., Hastings, P., and Schwass, C. (1990). The functional role of exercise in the development of weight and diet concerns in women. *Journal of Psychosomatic Research*, 34, 563-574.
- Davis, C., Fox, B. H., and Ratusny, D. (1995). Motivations to exercise as a function of personality characteristics, age, and gender. *Personality and Individual Differences*, 19, 165-174.
- Davis, C., Karvinen, K., McCreary, D.R. (2005). Personality correlates of drive for muscularity in young men. *Personality and Individual Differences*, 39, 349-359.
- Davis, C., Robertson, L. S. (2000). A psychological comparison of females with anorexia nervosa and competitive male bodybuilders: body shape ideals in the extreme, *Eating Behaviors*, 1, 33-46.
- De Bruin, A.P., Oudejans, R.R.D, Bakker, F.C., and Woertman, L. (2011). Contextual Body Image and Athletes' Disordered Eating: The Contribution of Athletic Body Image to Disordered Eating in High Performance Women Athletes. *European Eating Disorders Review*, 19, 201-215.

- De Mendonca, R.M.S., De Araújo Júnior, A.T., de Sousa, M.S.C., and Fernandes, H.M. (2015). The psychological health of women after 16 weeks of practicing different exercise programs. *Journal of Exercise Physiology Online*, 18(2), 32-44.
- Deci, E. L., Ryan, R. M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. Deinstbier (Ed.), *Nebraska symposium on motivation: Vol. 38. Perspectives on motivation* (pp. 237–288). Lincoln: University of Nebraska Press.
- Demir B.D. (2006). *Liseye devam eden kız öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ve beden algısını etkileyen etmenler*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara.
- Demiriz, H.N. (2014). *Şövalye eğitimi: Zamanının en prestijli ve en detaylı yüksek eğitimi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Deniz, D. (2007). *İşyerinde Örgütsel Yıldırımaya Maruz Kalan Çalışanların Kişilik Yapıları ve Kullandıkları Ego Savunma Mekanizmaları*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
- Dibartolo, P., Shaffer, C. (2002). A comparison of female college athletes and non-athletes: Eating disorder symptomatology and psychological well-being. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 24, 33-41.
- Digelidis. N., Della, V., and Papaioannou, A. (2005). Students' Exercise frequency, perceived athletic ability, perceived physical attractiveness, goal orientations and perceived motivational climate in physical education classes, *Italian Journal of Animal Science*, 12(2), 155-159.
- Dixon, R., Adair, V., and O'Connor, S. (1996). Parental influences on the dieting beliefs and behaviors of adolescent females in New Zealand. *Journal of Adolescent Health*, 19, 303-307.
- Doğan O., Doğan S. (1992). *Çok yönlü beden-self ilişkileri ölçeği el kitabı*. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Basımevi, Sivas.
- Doğan, O. (2006). *Bozkur kavimlerinin kültür ve mitolojilerinde at*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Doğaner, İ. (1996). Narsisistik kişilik bozukluğu, *Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları*, 1(3), 341-352.
- Doğru, N., ve Peker, R. (2004). Özsayı geliştirme programının lise dokuzuncu sınıf öğrencilerinin özsayı düzeylerine etkisi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVII(2), 315-328.
- Drummond, M. 1996: *The social construction of masculinity as it relates to sport: an investigation into the lives of elite level athletes competing in individually oriented masculinized sports*. Unpublished doctoral dissertation, Perth, Edith Cowen University.

- DSMI-III (1980). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (Third Edition), ABD: The American Psychiatric Association.
- Duby, G., Perrot, M. (2005b). *Kadınların tarihi (Cilt II): Orta Çağ'ın sessizliği*. (Çev: Ahmet Fethi). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Duby, G., Perrot, M. (2005c). *Kadınların Tarihi (Cilt III): Rönesans ve Aydınlanma Çağı paradoksları*. (Çev: Ahmet Fethi). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Duffy, A. (2008). *Perfectionism, perfectionistic self-presentation, body comparisons, and disordered eating in women's artistic gymnastics*. (Master's dissertation). Auburn University, Auburn, AL.
- Duncan, M., Al-Nakeeb, Y., Nevill, A., and Jones, M. (2004). Body image and physical activity in British secondary school children. *European Physical Education Review*, 10, 243–260.
- Dunham, J.M. (2002). *Perfectionism and Attitudinal Body Image in Developmental, High Performance, and Elite Figure Skaters*. A thesis submitted to the Faculty of Graduate Studies and Research in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts, University of Alberta, Department of Physical Education and Recreation.
- Dunn, J. G. H., Craft, J. M., Causgrove Dunn, J., and Gotwals, J. K. (2011). Comparing a domain-specific and global measure of perfectionism in competitive female figure skaters. *Journal of Sport Behavior*, 34, 25-46.
- Dündar, D. (2012). *Orta Çağ Avrupası'nda şövalyelik*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Dyera, A., Borgmanna, E., Feldmann Jr, R.E., Kleindiensta, N., Priebea, K., Bohusa, M., and Vocksb, S. (2013). Body image disturbance in patients with borderline personality disorder: Impact of eating disorders and perceived childhood sexual abuse, *Body Image*, 10, 220– 225
- Eco, U. (2006). *Güzelliğin tarihi*. (Çev: Ali Cevat Akkoyunlu). İstanbul: Doğan Kitap Yayınları.
- Eisler, M A., le Grange, D. (1990). Excessive exercise and anorexia nervosa. *International Journal of Eating Disorders*, 9(4), 377-386.
- Elman, F. W., Mckelvie, J.S. (2003). Narcissism in football players: Stereotype or reality. *Athletich Inphtthe Online Journal of Sport Psychology*, 5(1), 38-46.
- Emmons, R. A. (1984). Factor analysis and construct validity of the narcissistic personality inventory. *Journal of Personality Assessment*, 48(3), 291–300.
- Epiktetos. (1997). *Düşünce ve sohbetleri*, (Çeviren, Burhan Toprak). İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Er, Y. (2015). Aerobik antrenmanların beden algısı üzerine etkisi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Eren, G. (2007). *Reklamlarda tüketim kültürü değerlerine göre bedeni düzenleyen söylemler*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Eren, Z. (2012). *Spor salonuna giden yetişkinlerin yeme tutumları, sosyal fizik kaygıları ve narsistik yapılanmaları arasındaki ilişki*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ergür E. (1996). *Üniversite öğrencilerinde beden-benlik algısı ile ruh sağlığı arasındaki ilişki*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Erkal, M.E., Güven, Ö., ve Ayan, D. (1998). *Sosyolojik açıdan spor*, (Genişletilmiş 3. Baskı), İstanbul: Der Yayınları.
- Eroğlu, F.(2006). *Davranış bilimleri* (Genişletilmiş Basım). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Ersevimi, İ. (2005). *Freud ve psianalizin temel ilkeleri*, (3. Basım). İstanbul: Assos Yayınları.
- Esin, E. (2006). *Türklerde maddi kültürün oluşumu*. İstanbul: Kabalcı Yayınları.
- Estin, C., Laporte, H. (2002). *Yunan ve Roma Mitolojisi*, (Çeviren: Musa Eran), Ankara: Semih Ofset.
- Faber, M., Benade, A. J., and Van eck, M. (1986) Dietary intake, anthropometric measurements, and blood lipid values in weight training athletes (body builders). *International Journal of Sports Medicine*, 7(6), 342-346.
- Fabian, L. J., Thompson, J. K. (1989). Body image and eating disturbance in young females. *International Journal of Eating Disorders*, 8(1), 63- 74.
- Fallor, E. A., Hausenblas, H.A. (2005). Media Images Of The “Ideal” Female Body: Can Acute Exercise Moderate Their Psychological Impact?” *Body Image*. 2(1), 62-73.
- Fender-Scarr, L. K. (1999). An investigation of athlete, coach, and family variables in relationship to eating pathology in adolescent female gymnasts (girls). Dissertation Abstracts International: Section A: *Humanities & Social Sciences*, 59, 3743.
- Ferraro, T., Rush, S. (2000) Why athletes resist sport psychology, *Athletic Inpht The Online Journal of Sport Psychology*, 2(3), 9-14.
- Ferro, T. (1999). Aggression among athletes: An asian versus american comparison, athletich inpht. *The Online Journal of Sport Psychology*, 1(1), 1-6.
- Field, A. E., Carmargo, C. A., Taylor, C. B., Berkey, C. S., Roberts, S. B., and Colditz, G. A. (2001). Peer, parent, and media influences on the development of weight concerns and frequent dieting among preadolescent and adolescent girls and boys. *Pediatrics*, 107, 54–60.

- Field, A.E., Cheung, L., Wolf, A.M., Herzog, D.B, Gortmaker, S.L., and Colditz, G.A (1999). Exposure to the mass media and weight concerns among girls. *Pediatrics* 103(3), E36.
- Filiault, S.M., Drummond, M.J.N. (2008). Athletes and body image: Interviews with gay sportsmen, *Qualitative Research in Psychology*, 5, 311–333.
- Filiz, Z. (2010). Üniversite öğrencilerinin ve sosyalleşmesinde spora katılımın değerlendirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 192-203.
- Fink, J. S., and Kensicki, L. J. (2002). An imperceptible difference: Visual and textual constructions of femininity in sports illustrated and sports illustrated for women. *Mass Communication and Society*, 5, 317–339.
- Flaherty, M. (2014). Influence of yoga on body image satisfaction in men, *Perceptual & Motor Skills: Perception*, 119, 1, 203-214.
- Flaming, D. (1993). Body image development: An analysis and implications for counselors. *Guidance & Counseling*, 9(1), 22.
- Fortier, M., Farrell, R. (2009). Comparing self-determination and body image between excessive and healthy exercisers. *Hellenic Journal of Psychology*, 6, 223-243.
- Foster, J. D. (2007). The Narcissistic Self: Background, an Extended Agency Model, and Ongoing Controversies. C. Sedikides ve S. Spencer (Eds). *Frontiers in Social Psychology: The Self* (1-43) Philadelphia: Psychology Press.
- Foster, J.S., Campbell, W.K., and Twenge, M. (2003). Individual differences in narcissism: Inflated self-views across the lifespan and around. *Journal of Research in Personality*, 37, 466-486.
- Foucaul, M. (2007). *Cinselliğin Tarihi*, (Çeviren: Hülya Ugur Tanrıöver), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Fountoulakis, C., Grogan, S. (2014). An investigation of the links between body image and exercise participation. *Sport & Exercise Psychology Review*, 10(3),19-30.
- Francisco, R., Narciso, I., and Alarca, M. (2013). Parental influences on elite aesthetic athletes' body image dissatisfaction and disordered eating. *Journal of Child and Family Studies*, 22,1082-1091.
- Franzoi, S., Shields, S. (1984). The body esteem scale: Multidimensional structure and sex differences in a college population. *Journal of Personality Assessment*, 48, 173-178.
- Franzoi, S.L, Vasquez, K., Sparapani, E., Frost, K., Martin, J., and Aebly, M. (2012). Exploring body comparison tendencies: women are self-critical whereas men are self-hopeful. *Psychology of Women Quarterly*. 36, 99–109.
- Frederick, C. M., Morrison, C. S. (1996). Social physique anxiety: Personality constructs, motivations, exercise attitudes, and behaviors. *Perceptual and Motor Skills*, 82, 963-972.

- French, S.A., Story, M., Downes, B., Resnick, M.D., and Blum, R.W. (1995). Frequent dieting among adolescents: Psychosocial and health behavior correlates. *American Journal of Public Health*, 85(5), 695-701.
- Freud, S. (1947:141) *Totem ve tabu*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Freud, S. (2009). *Cinsellik üzerine*. Ankara: Alter Yayınları.
- Freud, S. (2012). *Narsisizm üzerine ve schreber vakası* (4. Basım, Çev. Banu Büyükkal, Saffet Murat Tura). İstanbul: Metis Yayınları.
- Friedell, E. (1999). *Antik Yunan'm kültür tarihi* (Çeviren: Necati Aça). Ankara: Dost Kitabevi Yayınları,
- Frisén, A., Holmqvist, K. (2010). What characterizes early adolescents with a positive body image? A qualitative investigation of Swedish girls and boys. *Body Image*, 7, 205–212.
- Frisen, A., Lunde, C., Hwang, P. (2009), Peer victimisation and its relationships with perceptions of body composition. *Educational Studies*, 35(3), 337 - 348.
- Fromm, E. (1973). *Çağımızın özgürlük sorunu* (1. Basım), (Çeviren: Bozkurt Güvenç), Ankara: Özgür İnsan Yayınları,
- Fromm, E. (1985). *Sevme sanatı* (Çeviren: Işıtan Gündüz), İstanbul: Say Yayın.
- Fromm, E. (1990). *Sağlıklı toplum* (2. Baskı), (Çeviren: Yurdanur Salman ve Zeynep Tanrıseven), İstanbul: Payel Yayınları.
- Fromm, E. (1994), *Sevginin ve şiddetin kaynağı* (6. Basım) (Çev. Y. Salman, ve N. İçren,) İstanbul: Payel Yayınevi.
- Frost, J., McKelvie, S.J. (2005).The relationship of self-esteem and body satisfaction to exercise activity for male and female elementary school, high school, and university students, *Athletich Inpht*, 7(4), 36-49.
- Fulkerson, J. A., Keel, P. K., Leon, G. R ve Dorr, T. (1999). Eating-disordered behaviors and personality characteristics of high school athletes and nonathletes. *International Journal of Eating Disorders*, 26, 73-79.
- Fulkerson, J.A, Keel, P.K., and Leon ,G.R. (1999). Eating- disordered behaviors and personality characteristics of high school athletes and non-athletes. *International Journal of Eating Disorders*, 26, 73-79.
- Furnham, A., Badmin, N., and Sneade, I. (2002). Body image dissatisfaction: Gender differences in eating attitudes, self-esteem and reasons for exercise. *The Journal of Psychology*, 136(6), 581-596.
- Gabriel, M. T., Critelli, J. W., and Ee, J. S. (1994). Narcissistic illusions in self-evaluations of intelligence and attractiveness. *Journal of Personality*, 62, 143–155.

- Galli, N., Reel, J.J. (2009). Adonis or hephaestus? Exploring body image in male athletes. *Psychology of Men & Masculinity*, 10(2), 95–108.
- Garner, D.M. (2002). *Body Image and Anorexia Nervosa, Body image: A handbook of theory, research and clinical practice*, (ed. T. F. Cash, - T. Pruzinsky), The Guilford Press, New York.
- Garner, D.M., Garfinkel, P.E. (1980). Sodo-cultural factors in the development of anorexia nervosa. *Psychological Medicine*. 10, 647-657.
- Gat, I.I., McWhirter, B.T. (1998). Personality characteristics of competitive and recreational cyclists. *Journal of Sport Behavior*, 21(4), 408–420.
- Gautier, L. (1891). *Chivalry* (çev. Henry Frith). London: George Routledge and Sons.
- Geçtan, E. (1994). *Psikodinamik psikiyatri ve normal dışı davranışlar* (10. Basım). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Geçtan, E. (2010). *Psikanaliz ve sonrası* (10. Basım). İstanbul: Metis Yayınları.
- Gezer, E. (2014). The examination of the Korelasyon between social physique anxiety levels and narcissism levels of the students who studied at the SPES, *Academic Jurnas*, 9(19), 8587-865.
- Giet, S. (2006). *Özgürleşin! Bu bir emirdir; Kadın ve erkek dergilerinde beden.* (Çev: İdil Engindeniz). İstanbul: Dharma Yayınları.
- Gilbert, N., Meyer, C. (2005). Fear of negative evaluation and the development of eating psychopathology: A longitudinal study among nonclinical women. *International Journal of Eating Disorders*, 37, 307-312.
- Gillen, M.M. (2015). Associations between positive body image and indicators of men's and women's mental and physical health. *Body Image*, 13, 67–74.
- Gillet, B.(1975). *Spor tarih* (Çeviren: Mustafa Durak). İstanbul: Gelişim Yayınları.
- Glassman, L.H., Weierich, M.R., Hooley, J.M., Deliberto, T.L., and Nock, M.K. (2007). Child maltreatment, non-suicidal self-injury, and the mediating role of self-criticism. *Behaviour Research and Therapy*, 45, 2483–2490.
- Godkin, L., Allcorn, S.(2009). Institutional narcissism, arrogant organization disorder and interruptions in organizational learning, *The Learning Organizationi*, 16(1), 40-57.
- Goldfield, G.S. (1998). *A comparison of eating attitudes and behavior and general psychological characteristics bulimics and bodybuilders.* A Thesis, Carleton University Ottawa Department of Psychology, Ontario.
- Goodsitt, A. (1985). Self psychology and the treatment of anorexia nervosa. In Gamer, D. M ve Garfinkel, P. E. (ed.) *Handbook of Psychotherapy for Anorexia Nervosa and Bulimia.* New York: The Guilford Press.

- Gordon, K. H. Dornbeck, J. J. (2010). The associations between two facets of narcissism and eating disorder symptoms. *Eating Behaviors*, 11, 288–292.
- Gordon, R. A. (1990). *Anorexia and bulimia: Anatomy of a social epidemic*. Cambridge, Massachusetts: Basil Blackwell, Inc.
- Göçer, B. (1975). *Dünya spor tarihi*, A.İ.T.İ. Akademisi Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu Ders Notları NO: 18, Ankara.
- Gökdoğan, F. (1988). *Orta öğretime devam eden ergenlerde beden imajından hoşnut olma düzeyi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Grammas, D.L., Schwartz, J.P. (2009). Internalization of messages from society and perfectionism as predictors of male body image. *Body Image*, 6(1), 31–36.
- Greenleaf, C. (2004). Weight pressures and social physique anxiety among collegiate synchronized skaters. *Journal of Sport Behavior*, 27(3), 260 - 277.
- Griffin, J., Harris, M.B. (1996). Coaches' attitudes, knowledge, experiences and recommendations regarding weight control. *Sport Psychology*, 10, 180- 194.
- Grogan, S. (2008). *Body image: Understanding body dissatisfaction in men, women and children* (2 nd ed), East Sussex: Routledge.
- Gruen, A. (2012). *Empatinin yitimi kayıtsızlık politikası üzerine*, 3. Basım (çeviren: İlknur İgan), İstanbul: Çitlembik Yayınları.
- Gumble, A., Carels, R. (2012). The harmful and beneficial impacts of weight bias on well-being: the moderating influence of weight status. *Body Image*. 9, 101–107.
- Güçlü, M. ve Yentür, J. (2008). Milli takım düzeyindeki elit bayan sporcuların kişisel ve sosyal uyum düzeyleri ile bedenlerini algılama düzeylerinin karşılaştırılması, *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, VI(4), 183-192.
- Güleç, C., Köroğlu, E.(1998). *Psikiyatri temel kitabı cilt 2*, (1. Baskı). Ankara: Hekimler Yayımları Birliği, 742.
- Gülmez, N. (2009). *Narsistik liderlik*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güney, S. (1998). *Davranış bilimler ve yönetim psikolojisi terimler sözlüğü*. Ankara: Özel Basım.
- Gürün, O.A. (1991). *Psikoloji sözlüğü*, İstanbul: İnkılap Kitap Evi.
- Güven, Ö. (1992). *Türklerde spor kültürü*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Haaf, B., Pohl, U., and Deusinger, I. (2001). Examination of body concept of female patients with borderline personality disorder. *Psychotherapie, Psychosomatik, Medizinische Psychologie*, 51, 246–254.

- Hagan, A.L., Hausenblas, H.A. (2003). The relationship between exercise dependence symptoms and perfectionism. *American Journal of Health Studies*, 18(2/3), 133-137.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective*. Pearson: Upper Saddle River, NJ.
- Hallinan, C., Pierce, E., Evans, J., DeGrenier, J., and Andres, F. (1991). Perceptions of current and ideal body shape of athletes and nonathletes. *Perceptual and Motor Skills*, 72, 123-130.
- Hamedoğlu, M.A.(2009). *Örgütsel narsisizm düzeyine ilişkin yönetici ve öğretmen algıları (Sakarya İli, Liseler Örneği)*,Yayınlanmış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Hamilton, K., Waller, G. (1993), Media influences on body size estimation in anorexia and bulimia-an experimental study. *British Journal of Psychiatry*, 162, 837-840.
- Hamilton, W.G. (1986). Physical prerequisites for ballet dancers. *Journal of Musculoskeletal Medicine*, 3, 61-66.
- Hamurcu, P. (2014). *Obez bireylerde benlik saygısı ve beden algısının değerlendirilmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Hançerlioğlu, O. (1993). *Ruhbilim sözlüğü*. 2, baskı. İstanbul: Remzi kitap evi.
- Hargreaves, D., Tiggeman, M. (2002). The role of appearance schematicity in the development of adolescent body dissatisfaction. *Cognitive Therapy and Research*, 26, 691-700.
- Haris, M., Greco D. (1990).Weight control and weight concern in competitive female gymnasts. *Journal of Sports and Exercise Psychology*, 12: 427-433.
- Harriger, J. (2009). Risk and protective factors in women's artistic gymnastics: the relationship to disordered eating and negative body image. The Degree of Doctor, The University of New Mexico Developmental Psychology, Albuquerque.
- Hart, E. A., Leary, M. R., and Rejeski, J. W. (1989). The measurement of social physique anxiety. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 11, 94-104.
- Hart, T. A., Flora, D. B., Palyo, S. A., Fresco, D. M., Holle, C., and Heimberg, R. G. (2008). Development and examination of the social appearance anxiety scale. *Assessment*, 15, 48-59.
- Hartgens, F., Kuipers, H. (2004). Effects of androgenic-anabolic steroids in athletes. *Sports Medicine*, 34(8), 513-554.
- Harvey, D. (2008). *Umut mekânları*. (Çev: Zeynep Gambetti). İstanbul: Metis Yayınları.
- Hase, J. A. (1995). Weight training effects on body image, self-esteem and risk factors for an eating disorder. *Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences & Engineering*, 56, 2865.

- Hausenblas, H. A., Carron, A. V. (1999). Eating disorder indices and athletes: An integration. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 21, 230-258.
- Hausenblas, H. A., Fallon, E. A. (2006). Exercise and body image: A meta-analysis. *Psychology & Health*, 21(1), 33-47.
- Hausenblas, H.A., Mack, D.E. (1999). Social physique anxiety and eating disorder correlates among female athletic and non-athletic populations. *Journal of Sport Behavior*, 22, 502-513.
- Hausenblas, H.A., Downs, D.S. (2001). Comparison of body image between athletes and nonathletes: A meta analytic review. *Journal of Applied Sport Psychology*, 13(3), 323-339.
- Hawkins, D. B., Gruber, J. J. (1982). Little league baseball and players' self-esteem, *Perceptual and Motor Skills*, 55, 1335-1340.
- Hawkins, N., Richards, P. S., Granley, H. M., and Stein, D. M. (2004). The impact of exposure to the thin-ideal media image on women. *Eating Disorders*, 12, 35-50.
- Haworth-Hoepfner, S. (2000). The critical shapes of body image: The role of culture and family in the production of eating disorders. *Journal of Marriage and Family*, 62(1), 212 – 227.
- Henry, R. N., Anshel, M. H., Michael, T. (2006). Effects of aerobic and circuit training on fitness and body image among women. *Journal of Sport Behavior*, 29, 281-303.
- Heritier, F., Perrot, M., Agacinski, S., Bacharan, N. (2014). *Kadınların en güzel tarihi*, (Çeviren: Yonac Aşçı Dalar), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- Herzprung, N.T. (1996). *Exercise dependence and its relation to eating attitudes and behaviours in male and female gym members: a quantitative and qualitative analysis*, The degree of Master, University of Cape Town the Department of Psychology, Cape Town.
- Hewitt, P. L., Flett, G. L., and Ediger, E. (1995). Perfectionism traits and perfectionistic self-presentation in eating disorder attitudes, characteristics, and symptoms. *International Journal of Eating Disorders*, 18, 317-326.
- Hewitt, P. L., Sherry, S. B., Habke, M., Parkin, M., Lam, R. W., McMurty, B.,... Stein, M. B. (2003). The interpersonal expression of perfection: Perfectionistic selfpresentation and psychological distress. *Journal of Personality and Social Psychology*, 6, 1303-1325.
- Hildebrandt, T., Lai, J. (2011). *Body image and appearance- and performance-enhancing drug use*. (Eds:Cash,T ve L. Smolak, L), *Body Image: A Handbook of Science, Practice, and Prevention* (2nd ed., pp. 314-320). New York, NY: The Guilford Press.
- Hill, A. P., Robson, S. J., and Stamp, G. M. (2015). The predictive ability of perfectionistic traits and self-presentational styles in relation to exercise dependence. *Personality and Individual Difference*, 86, 176-183.

- Hinrichsen, H., Waller, G., and Gerko, K. (2004). Social anxiety and agoraphobia in the eating disorders: associations with eating attitudes and behaviours. *Eating Behaviors*, 5, 285-90.
- Ho, L., Walker, J.E. (1982). Female athletes and nonathletes: Similarities and differences in self perception. *Journal of Sport Behavior*, 5(1), 12-27.
- Hobza, C.L., Rochlen A.B. (2009). Gender role conflict, drive for muscularity, and the impact of ideal media portrayals on men. *Psychology of Men & Masculinity*, 10, 120-130.
- Homan, K.J., Tylka, T.L. (2014). Appearance-based exercise motivation moderates the relationship between exercise frequency and positive body image. *Body Image*, 11, 101–108.
- Hook, T.L. (2007). *The role of self-concept and narcissism in aggression*. The Degree of Doctor of Philosophy, University of Saskatchewan The Department of Psychology, Saskatoon.
- Hopkinson, R.A., Lock, J. (2004). Athletics, perfectionism, and disordered eating. *Eating and Weight Disorders*, 9(2), 99-106.
- Horney, K. (1991). *Kendi kendine psikanaliz* (Çeviren: Selçuk Budak). Öteki Psikoloji, Ankara: Odak Ofset.
- Hotchkiss, S. (2003). *Why is it always about you? The seven deadly sins of narcissism*. New York: Free.
- Huang, J.S., Norman, G.J., Zabinski, M.F., Calfas, K., and Patrick K. (2007). Body Image and Self-Esteem among Adolescents undergoing an Intervention Targeting Dietary and Physical Activity Behaviors. *Journal of Adolescent Health*, 40(3), 245–251.
- Hubbard, E.A. (2013). *The effects of exercise modality on state body image*, The degree of Master of Science, University of South Florida Department of Physical Education and Exercise Science College of Education, Florida.
- Hurst, R., Hale, B., Smith, D., and Collins, D. (2000). Exercise dependence, social physique anxiety, and social support in experienced and inexperienced bodybuilders and weightlifters. *British Journal of Sports Medicine*, 34, 431-435.
- Imm, P.S, Pruitt, J. (1991). Body shape satisfaction in female exercisers and non-exercisers, *Women and Health*, 17; 87-96.
- Ingledeu, D. K., Hardy, L ve de Sousa, K. (1995). Body shape dissatisfaction and exercise motivations. *Journal of Sports Sciences*, 13, 60.
- Ingledeu, D. K., Sullivan, G. (2002). Effects of body mass and body image on exercise motives in adolescence. *Psychology of Exercise and Sport*, 3, 323–338.
- Irving, L.M., Wall, M., Neumark-Sztainer, D., and ve Story, M. (2002). Steroid use among adolescents: findings from Project EAT. *Journal of Adolescent Health*, 30(4), 243-252.

- Jackson, L., Ervin, K., and Hodge, C. (1992). Narcissism and body image. *Journal of Research in Personality*, 26, 357-370.
- Jackson, S., Marsh, H. (1986). Athletic or antisocial: The female sport experience. *Journal of Sport Psychology*, 8, 198-211.
- Jacobi, C., de Zwaan, M., Hayward, C., Kraemer, H. C., and Agras, W. S. (2004). Coming to terms with risk factors for eating disorders: Application of risk terminology and suggestions for a general taxonomy. *Psychological Bulletin*, 130, 19-65.
- Jankauskienė, R., Kardelis, K., and Pajaujienė, S. (2007). Muscle size satisfaction and predisposition for a health harmful practice in bodybuilders and recreational gymnasium user. *Medicina Kaunas*, 43(4).
- Jankauskienė, R., Kardelis, K., and Pajaujienė, S. (2007). Muscle size satisfaction and predisposition for a health harmful practice in bodybuilders and recreational gymnasium users, *Medicina (Kaunas)*, 43(4), 338- 346.
- Joesting, J., Clance, P.R. (1979). Comparison of runners and nonrunners on the body cathexis and self-cathexis scales, *Perceptual and Motor Skills*, 48, 1046.
- Joesting, J. (1981). Comparison of Students who Exercise with those who do not, *Perceptual and Motor Skills*, 53, 426.
- Johnson, C., Crosby, R., Engel, S., Mitchell, J., Powers, P., David Wittrock, D ve Wonderlich, S. (2004), Gender, ethnicity, self-esteem and disordered eating among college athletes. *Eating Behaviors*, 5, 147-156.
- Jones, R., Lasky, B., and Gale, F. M. (2004). Leadership and the Development of Dominant and Counterculture: A Narcissistic Perspective, *The Leadership Organization Development Journal*, 25(2), 216-233.
- Jonnalagadda, S.S., Ziegler, P.J., and Nelson, J.A. (2004). Food preferences, dieting behaviors, and body image perceptions of elite figure skaters. *International Journal of Sport Nutrition and Exercise Metabolism*, 14, 594-606.
- Kahraman, A. (1995). *Osmanlı Devleti'nde Spor*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Kalafat, T. (2006). *Üniversite öğrencilerinin beden memnuniyeti düzeyleri ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.
- Kalami, F. (2011). Psychological aspects of professional and amateur athletes with body image. *International Journal of Sport Studies*, 1(1), 7-10.
- Kamtsios, S. (2011). Differences in attitudes towards exercise, perceived athletic ability, perceived physical attractiveness and participation in physical activity in children and adolescents aged 10 to 18 years old. *Journal of Sport and Health Research*, 3(3), 129-142.

- Kanayama, G., Barry, S., Hudson, J.I., and Pope, H.G. (2006). Body image and attitudes toward male roles in anabolic- androgenic steroid users. *American Journal of Psychiatry*, 163, 697-703.
- Kanayama, G., Pope, HG., Cohane, G., and Hudson, J.I. (2003). Risk factors for anabolic-androgenic steroid use among weightlifters: A casecontrol study. *Drug Alcohol Depend*, 71, 77–86.
- Kane, M. J. (1988). Media coverage of the female athlete before, during, and after Title IX: Sports Illustrated revisited. *Journal of Sport Management*, 2, 87–99.
- Kantack, W.A. (2014). *The relationships between alexithymia, perfectionism, self esteem, ethnicity and body image disturbance*, The degree of Doctor, The Graduate School of the University of Detroit Mercy, Detroit, Michigan.
- Kapka-Skrzypczak, L., Bergier, B., Diatczyk, J., Niedźwiecka, J., Biliński, P., and ve Wojtyła, A. (2012). Dietary habits and body image perception among Polish adolescents and young adults a population based study. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*, 19, 299–308.
- Kaplan, M.(1976). *"Türk Destanında Alp Tipi"*, *Türk Edebiyatı üzerine araştırmalar*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kara, Z. (2012). Günahkâr bedenlerden referans bedenlere: İslam'da beden algısı üzerinesosyolojik bir değerlendirme. *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 12(1), 7-41.
- Kara. T ve Tazegül, Ü. (2016). Bedensel Engelli Sporcuların Kişilik Özellikleri İle Bedenlerini Beğenmeleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*,4: 38, 295-302.
- Karademir, T., Türkçapar, Ü., Ulucan, H., and Bahadır, Z. (2013, Aralık). Haltercilerde benlik saygısı ile yaşam doyum ve vücut benlik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(3), 285-294.
- Karagöz, N., Karagün, E. (2015). Profesyonel sporcuların beden imajı üzerine betimsel bir çalışma. *Sport Sciences (NWSASPS)*, 10(4), 34-43.
- Karaküçük, S. (1986). *Milletler arası politikadaki önemi açısından olimpiyat oyunları*. Master Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Biliml Enstitüsü, Ankara.
- Karlı, H.G. (2014). *Obez bireylerde beden algısı, benlik saygısı ve yaşam kalitesinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kartopu, S. (2013). Narsisizmin dindarlık eğilimleriyle ilişkisi: Gümüşhane Üniversitesi örneği. *International Journal of Social Science*, 6(6), 625-649.

- Karwautz, A., Völkl-Kernstock, S., Nobis, G., Kalchmayr, G., Hafferl-Gattermayer, A., Wöber-Bingöl, Ç., and Friedrich, M. H. (2001). Characteristics of self-regulation in adolescent patients with anorexia nervosa. *British Journal of Medical Psychology*, 74(1), 101-114.
- Kates, M. (2007). *The relationship between body image satisfaction, investment in physical appearance, life satisfaction, and physical attractiveness self-efficacy in adult women*. The degree of Doctor, Alliant International University Institute of Educational Sciences, Los Angeles.
- Katz, J. L. (1986). Long-distance running, anorexia nervosa, and bulimia: A report of two cases. *Comprehensive Psychiatry*, 27(1), 74-78.
- Kavussanu, M., McAuley, E. (1995). Exercise and optimism: Are highly active individuals more optimistic? *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 17, 246-258.
- Keeton, W.P., Cash, T.F., and Brown, T.A. (1990). Body image or body images? Comparative multidimensional assessment among college students. *Journal of Personality Assessment*, 54, 213-230.
- Kelly, L. H. (2004). Relationship Between Physical Self-Concept, Body Image Dissatisfaction and Competition Anxiety in Female "Aesthetic" and "Non-Aesthetic" Collegiate Athletes. Master Thesis, Florida State University Institute of Educational Sciences, Tallahassee.
- Kernberg, O. (1999). *Sınır durumlar ve patolojik narsisizm*, (Çeviren, Mustafa Atakay), İstanbul: Metis Yayınları.
- Kerr, G., Berman, E., and De Souza, M. (2006). Disordered eating in women's Gymnastics: Perspectives of athletes, coaches, parents, and judges. *Journal of Applied Sport Psychology*, 18, 28-43.
- Kesim, S., Kar, A. (2010). *Plastik Cerrahi "Tanrım Beni Baştan Yarat!..."Metaforunu Mümkün Kılabilir mi?*. (Ed: Yasemin İnceoğlu ve Altan Kar). *Kadın ve Bedeni*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Khodamoradpoor, M., Hoseini, S.M., Yektayar, M., and Mohamadi, S. (2012). The Effect of aerobic exercise and resistance training on women's body image, *Archives of Applied Science Research*, 4(6), 2345-2349.
- Kızıltan, H. (2000). *Narcissistic Personality Inventory(NPI) Ölçeğinin Türkçe Formu Dil Eş Değerliliği , Güvenirlik ve Geçerlilik Çalışması* . Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kinlen, A.D. (2006). *Self-Perceptions and Body Image in Preadolescent girls and boys*, The Degree of Doctor of Philosophy, Submitted to the Faculty of the Graduate College of the Oklahoma State University.
- Kiraz, C. (2011). *Eğitim Fakültesi öğrencilerinin empatik eğilimleri ile narsistik kişilik özellikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Klein, A. (1986). Pumping iron: Crisis and contradiction in bodybuilding subculture. *Sociology of Sport Journal*, 3, 112-133.
- Klein, A. M. (1987). Fear and self-loathing in Southern California: Narcissism and fascism in bodybuilding subculture. *The Journal of Psychoanalytic Anthropology*, 10 (2), 117-137.
- Kline, R.B. (2011). Principles and Practice of Structural Equation Modeling, New York: The Guilford Press. USA.
- Koca, C., Aşçı, F.H., ve Oyar, Z.B. (2003). Elit sporcuların denetim odağı ve fiziksel benlik algısının cinsiyete, yapılan spor branşına ve spor deneyimine göre karşılaştırılması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8, 3-12.
- Koca, S. (2003). *Türk Kültürünün Temelleri II*, Ankara.
- Kocakula, Ö. (2012). *Narsistik ve obsesif kompulsif kişilik bozukluklarının karar süreçlerine etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Koç, M. (2004). Gelişim psikolojisi açısından ergenlik dönemi ve genel özellikleri, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(17), 225-230.
- Koçak, K. (2012). Bozkır kültüründe alp karakterinin ortaya çıkışında türk geleneklerinin etkisi, *NEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 125-135.
- Kohut, H. (1998). *Kendiliğin ÇÖZÜMLENMESİ* (1. Basım), (Çeviren: Atbaşoğlu, C., Büyükkal, B ve İşcan, C), İstanbul: Metis Yayınları,
- Koivula, N. (1999). Sport participation: Differences in motivation and actual participation due to gender typing. *Journal of Sport Behavior*, 22, 360-381.
- Komorski, E.M., Rickert, V.I. (1992). Adolescent body image and attitudes to anabolic steroid use. *AJDC*, 146, 823-828.
- Konstanski, M., Gullone, E. (2007). The Impact of Teasing on Children's Body Image. *Journal of Child and Family Studies*, 16, 307 - 319.
- Koparan, Ş., Öztürk, F., and Korkmaz, N.H. (2010). Beden eğitimi öğretmenlerinin özyeterlik algısı ve sosyal fizik kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Bursa Örneği), *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(4), 286-293.
- Koruç, Z., Bayar P. (2004) .Egzersiz depresyon tedavisindeki yeri ve etkileri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 50-61.
- Koskina, A., Van den Eynde, F., Meisel, S., Campbell, I. C., and Schmidt, U. (2011). Social appearance anxiety and bulimia nervosa. *Eating and Weight Disorders: Studies in Anorexia, Bulimia, and Obesity*, 16, 142-145.

- Kosteli, M.C., Van Raalte, J.L., Brewer, B.W., and Cornelius, A.E. (2014). Relationship between sport type and body image of female athletes. *Trends in Sport Sciences*, 2(21): 65-72.
- Köksal, F., Koruç, Z., ve Kocaekşi, S. (2006). *8 Haftalık Step-Aerobik Dansına Katılımın Kadınlarda Fiziksel Benlik Algısı Üzerine Etkisi*, 9.Uluslararası Spor Bilimleri Kongre Bildirileri, 3-5 Kasım, M.Ü. Muğla.
- Köroğlu, E., Bayraktar, S. (2007). *Kişilik bozuklukları* (1. Basım). Ankara: HYB Basım Yayın, 92.
- Krane, V., Waldron, J., Stiles-shipley, J.A., and Michalenok, J. (2001). Relationships Among Body Satisfaction, Social Physique Anxiety and Eating Behaviors in Female Athletes and Exercisers. *Journal of Sport Behavior*, 24(3), 247-264.
- Krane, V., Greenleaf, C., and Snow, J. (1997). Reaching for gold and the price of glory: A motivational case study of a former elite gymnast. *The Sport Psychologist*, 11, 53-71.
- Krane, V., Waldron, J., Michalenok, J., and Stiles-Shipley, J. (2001b). Body image, and eating and exercise behaviors: A feminist cultural studies perspective. *Women in Sport and Physical Activity Journal*, 10, 17-54.
- Krane, V., Waldron, J., Michalenok, J., and Stiles-Shipley, J. (2001). Body image concerns in female exercisers and athletes: A feminist cultural perspective. *Women in Sport and Physical Activity Journal*, 10, 17-54.
- Kula-Demir, N., ve Yiğit, Z. (2013). Reklam fotoğraflarında kadın bedeninin değişimi, *Turkish Studies*, 8(6), 459-472.
- Kundakcı, A.H. (2005). *Üniversite öğrencilerinin yeme tutumları, benlik algısı, vücut algısı ve stres belirtileri açısından karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kuru, E., Baştuğ, G. (2008). Futbolcuların kişilik özellikleri ve bedenlerini algılama düzeylerinin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, VI(2), 95-101.
- Küçük, N. (2007). *Talasemi Majörlü Adolesanlarda Beden İmajının Benlik Saygısına Etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kyle, U. G., Melzer, K., Kayser, B., Picard-Kossovsky, M., Gremion, G., and Pichard, C. (2006). Eight-year longitudinal changes in body composition in healthy Swiss adults. *Journal of the American College of Nutrition*, 25(6), 493-501.
- Lasch, C. (1979). *The culture of narcissism*. New York: Norton.
- Laughlin, H. P. 1970. *The ego and its defenses*. New York: Appleton-Century-Crofts.
- Laure, P., Lecerf, T., Friser, A., and Binsinger, C. (2004). Drugs, recreational drug use and attitudes towards doping of high school athletes. *International Journal of Sports Medicine*, 25(02), 133-138.

- Lehman, E. L., Silk, G., Logan, P. M., and Singletary, S. M. (2014). *Art and the sportsman, sporting art and the man: gustave caillebotte and the late nineteenth-century male body*. The Degree of Doctor, Temple University Libraries Institute of Educational Sciences, Philadelphia.
- Lehman, E.L. (2014). *Art and the Sportsman, Sporting Art and the Man: Gustave Caillebotte and the Late Nineteenth-century Male Body*, the Degree of Doctor of Philosophy, the Temple University Graduate Board.
- Leichner, P. (1986, March/April). Anorexia nervosa, bulimia, and exercise. *Coach Review*, 66-68.
- Leichner, P. (1986, March/April). Anorexia nervosa, bulimia, and exercise. *Coach Review*, 66-68.
- Lemon, P.W.R., (1995). Athletes need more dietary protein and amino acids? *International Journal of Sport Nutrition*, 5,S39-S61.
- LePage, M., Crowther, J. (2010). The effects of exercise on body satisfaction and affect. *Body Image*, 7(2), 124-130.
- Linder, K.J., Caine, D.J. (1992). Physical and performance differences between female gymnasts competing at high and low levels. *Journal of Human Movement Studies*, 23, 1-15.
- Lindwall, M., Hassmén, P. (2004).The role of exercise and gender for physical self-perceptions and importance rating in Swedish university students. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 14, 373-380.
- Linehan, M. M., Comtois, K. A., Murray, A. M., Brown, M. Z., Gallop, R. J., Heard, H. L., and Lindenboim, N. (2006). Two-year randomized controlled trial and follow-up of dialectical behavior therapy vs. therapy by experts for suicidal behaviors and borderline personality disorder. *Archives of General Psychiatry*, 63, 757–766.
- Littrell, C.K. (2015). *Facets of Narcissism in Relation to Muscle Dysmorphia and Eating Disorder Symptomatology*, the Degree Master. Western Kentucky University Institute of Educational Sciences, Kentucky.
- Loland, N.W. (1998).Body image and physical activity: a survey among Norwegian men and female. *International Journal of Sport Psychology*, 29, 339-365.
- Loosemoore, D.J., Moriarty, D. (1990). Body dissatisfaction and body image distortion in selected groups of males. *CAHPER Journal*, 56, 11–15.
- Loumidis, K., Wells, A. (2001). Exercising for the wrong reasons: relationships among eating disorder beliefs, dysfunctional exercise beliefs and coping. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 8, 416-423.
- Lök, S., Taşğın, Ö., Tekin, M., Yıldız, M., and Temel, V. (2009).Examining the physical self perception level of elite sportsman in accordance with different variables. *Ovidius University Annals. Series Physical Education & Sport/ Science, Movement Health*, 9(2), 146-152.

- Lubit, R. (2002). The long term impact of destructively narcissistic managers, *Academy of Management Executive*, 16(1),133.
- Lundgren, J. D., Anderson, D. A., and Thompson, J. K. (2003). Fear of negative appearance evaluation: Development and evaluation of a new construct for risk factor work in the field of eating disorders. *Eating Behaviors*, 5, 75-84.
- Maçık, D., Kowalska-Dąbrowska, M. (2015). The risk of muscle dysmorphia and the perception of change in retrospective, current and ideal self-image—preliminary study. *Health Psychology Report*, 3(1), 24-34.
- MacLaren, V. V., Best, L. A. (2013). Disagreeable narcissism mediates an effect of BAS on addictive behaviors. *Personality and Individual Differences*, 55, 101–105.
- Malinauskas, B. M., Cucchiara, A. J., Aeby, V. G., and Bruening, C. C. (2007). Physical activity, disordered eating risk, and anthropometric measurement: A comparison of college female athletes and non athletes. *College Student Journal*, 58, 227-225.
- Mandalı, G. (1985). *Beden imgesi testi geçerlik çalışması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Maples, J., Collins, B., Miller, J. D., Fischer, S ve Seibert, A. (2011). Differences between grandiose and vulnerable narcissism and bulimic symptoms in young women. *Eating Behaviors*, 12, 83–85.
- Marium, J., Iftikhar, A. (2014). Adolescent girls are hurt more by the body mass than thin-ideal media images of females. *Journal of Behavioural Sciences*, 24, 29–43.
- Markula P. (1995). Firm but shapely fit but sexy, strong and thin: The postmodern aerobicizing female bodies. *Sociology of Sport Journal* 12; 424-453.
- Marsh, H. (1993). The effects of participation in sports during the last two years of high school. *Sociology of Sport Journal*, 10, 18-43.
- Marsh, H. (1998). Age and gender effects in physical self-concepts adolescent elite athletes and non-athletes: a multicohort-multioccasion design. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 20, 237-259.
- Marsh, H., and Peart, N. (1988). Competitive and cooperative physical fitness training programs for girls: Effects on physical fitness and on multidimensional selfconcepts. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 10, 390-407.
- Marsh, H., Hey, J., Roche, L ., and Perry, C. (1997). Structure of physical self-concept: Elite athletes and physical education students. *Journal of Educational Psychology*, 89, 369-380.
- Marsh, H., Perry, C., Horsely, C., and Roche, L. (1995). Multidimensional self-concepts of elite athletes: How do they differ from the general population? *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 17, 70-83.

- Martı, H. (2011). Hz. Peygamberin hadislerinde bir değer simgesi olarak beden ve mahremiyeti, (Ed: Kadir Canatan). *Beden sosyolojisi*, İstanbul: Kitap Açılım, 233-246.
- Martin Ginis, K. A., Bassett-Gunter, R. L. (2011). *Exercise and Changes in Body Image*. In T. F. Cash ve L. Smolak (Eds.), *Body image: A handbook of science, practice, and prevention*: Guilford Publication.
- Martin Ginis, K. A., McEwan, D., Josse, A. R., and Phillips, S. M. (2012). *Body image change in obese and overweight women enrolled in a weight-loss intervention: The importance of perceived versus actual physical changes*. *Body image*.
- Martin, K.A., Sinden, A.R., and Fleming, J.C. (2000). Inactivity may be hazardous to your image, the effects of exercise participation on impression formation, *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 22, 283-291.
- Mas, M. B., Navarro, M. L. A., Jiménez, A. N. J., Pérez, I. T., Sánchez, C. D. R., and Gregori, M. A. P. (2011). Personality traits and eating disorders: Mediating effects of self-esteem and perfectionism. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 11(2), 205-227.
- Mathesoni H., Crawford-Wrighti A. (2000). An examination of eating disorder profiles in student obligatory and non-obligatory exercisers. *Journal of Sport Behavior*, 23 (1), 42-50.
- McCauley, M., Mintz, L., and Glenn, A. (1988). Body image, self-esteem, and depression proneness: Qosing the gender gap. *Sex Roles*, 18(7/8), 381-391.
- McConnell, K. E. (1998). *Body image as a motivation of physical activity in adolescent females*. Doctoral dissertation, Arizona State University Institute of Educational Sciences, Tempe .
- McDermott, L. (2000). A qualitative assesment of the pnificance of body perception to women"s physical activity experience: Revisiting discussions of physicalities. *Sociology of Sport Journal*, 17, 331-363.
- McDonald, K., Thompson, J. K. (1992). Eating disturbance, body image dissatisfaction, and reasons for exercising: Gender differences and correlational findings. *International Journal of Eating Disorders*, 11, 289-292.
- McGinty, M.M. (2015). *Healthy Retirement in Former NFL Players: The Role of Narcissism*, Doctoral dissertation, Alliant International University, Institute of Educational Sciences, San Diego.
- McInman, A. D., Berger, B. G. (1993). Self-concept and mood changes associated with aerobic dance. *Australian journal of psychology*, 45(3), 134.
- McKay, P.S., Read, M.H. (1997). Adolescent male athletes: Body image, diet, and exercise, *Adolescence*, 32(127), 593- 602.

- McKee, M.M. (2006). Socially-prescribed perfectionism as a moderator of the relation between public self-consciousness and body dissatisfaction and eating pathology in women. *Dissertation Abstracts International*, 67(6-B), 3459.
- McVey, G. L., Davis, R. (2002). A program to promote positive body image: A 1-year follow-up evaluation. *Journal of Early Adolescence*, 22, 96-108.
- McVey, G. L., Pepler, D., Davis, R., Flett, G. L., and Abdoell, M. (2002). Risk and protective factors associated with disordered eating during early adolescence. *Journal of Early Adolescence*, 22, 75-95.
- Melnick, M. J., Mookerjee, S. (1991). Effects of advanced weight training on body-cathexis and self-esteem. *Perceptual and Motor Skills*, 72, 1335-1345.
- Mercatante, A. S., Dow, J. R. (2009). *The Facts on File Encyclopedia of World Mythology and Legend (Third Edition)*. New York Infobase Pub.
- Milâsh, G.F. (1941). *Eski Yunan terbiye nazariyeleri*. İstanbul: Ülkü Basımevi.
- Miller, A. (1984). *Thou shalt not be aware*. New York: Farrer, Straus & Giroux.
- Miller, A. (1986). Depression and grandiosity as related forms of narcissistic disturbances. In A. Morrison (ed). *Essential Papers on Narcissism*, pp.323-347. New York: New York Universty Press.
- Miller, I. J. (1992). Interpersonal vulnerability and narcissism: A conceptual continuum for understanding and treating narcissistic psychopathology. *Psychotherapy*, 29, 216-224.
- Miller, J. L., Levy, G. D. (1996). Gender role conflict gender-typed characteristics, self-concepts, and sport socialization in female athletes and nonathletes. *Sex Roles*, 35, 111-122.
- Miller, K.E., Sabo, D.F., Farrell, M.P., Barnes, G.M., and Melnick, M.J. (1999). Sports,sexual behavior, contraceptive use and pregnancy among female and male high school students: Testing cultural resource theory. *Sociology of Sport Journal*, 16, 366-387.
- Miller, K.J., Mesagno, C. (2014). Personality traits and exercise dependence: Exploring the role of narcissism and perfectionism, *International Journal of Sport and Exercise Psychology*,12(4), 368–381.
- Miller, K.J., Mesagno, C (2014). Personality traits and exercise dependence: Exploring the role of narcissism and perfectionism, *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, Vol. 12, No. 4, 368–381
- Mintz, L. B., Betz, N. E. (1986). Sex differences in the nature, realism, and correlates of body image. *Sex Roles*, 15(3/4), 185-195.
- Moncayo, R. (2008). *Evolving lacanian perspectives for clinical psychoanalysis: on narcissism, sexuation, and the phases of analysis in contemporary, culture first published*. London: Karnac Books Ltd.

- Mond, J.M., Hay, P.J., Rodgers, B., and Owen, C. (2006). An update on the definition of excessive exercise in eating disorder research. *International Journal of Eating Disorders*, 39, 147–153.
- Monteath, S. A., McCabe, M.P. (1997). The influence of Societal Factors on Female Body image. *The Journal of Social Psychology*, 137, 708-727.
- Moran, A., Guerin, S., Kirby, K., and MacIntyre, T. (2008). *The development and validation of a doping attitudes and behaviour scale*. Research Report, Ireland: University of Ulster, 23-24.
- Morf, C. C., Rhodewalt, F. (2001). Unravelling the paradoxes of narcissism: A dynamic self-regulatory processing model. *Psychological Inquiry*, 12, 177–196.
- Morrier, C. (2008). *Success in acting: The Roles of Narcissism, Depression and Attractiveness, A Dissertation*. Doctoral dissertation, Adelphi University Institute of Educational Sciences, Garden City.
- Morrison, J. (2001). *DSMI-IV Made Easy The Clinician's guide to diagnosis*, London: The Guilford Press.
- Mosewich, A.D., Kowalski, K.C., Sabiston, C.M., Sedgwick, W.A ve Tracy, J.L. (2011). Self-compassion: A potential resource for young women athletes, *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 33, 103-123.
- Mosley, E.P. (2009). Bigorexia: Bodybuilding and muscle dysmorphia. *European Eating Disorders Review*, 17, 191-198.
- Muckenhaupt, M. (2004). *Pmund freud bilinçdışıını kâşifi*, (7. Basım) (Çeviren: Füsün Akatlı). TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları 163.
- Murphy, M. H., Hardman, A. E. (1998). Training effects of short and long bouts of brisk walking in sedentary women. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 30(1), 152-157.
- Muth, J. L., Cash, T. F. (1997). Body-Image Attitudes: What Difference Does Gender Make? *Journal of Applied Social Psychology*, 27(16), 1438-1452.
- Mülazımoğlu-Ballı, Ö., Koca, C., and Aşçı, F.H.(2010). An examination of social physique anxiety with regard to sex and level of sport involvement. *Journal of Human Kinetics*, 26, 115-122.
- Nazlı, A. (2009). Sosyolojik bakışın eşiğindeki beden. *Toplumbilim (Beden Sosyolojisi Özel Sayısı)*, 24, 61-68.
- Neumark-Sztainer, D., Goeden, C., and Story, M. (2004). Associations between body satisfaction and physical activity in adolescents: implications for programs aimed at preventing a broad spectrum of weight-related disorders, *Eating Disorders*, 12, 125-137.

- Nordin, S., Harris, G., and Cumming, J. (2003). Disturbed eating in young, Competitive gymnasts: Differences between three gymnastics disciplines. *European Journal of Sport Science*, 3(5), 1-14.
- O'Connor, P., Lewis, R. (1997). Physical and emotional problems of elite female gymnasts. *New England Journal of Medicine*, 336(2), 140-142.
- O'Connor, P.J., Lewis, R.D., and Boyd, A. (1996). Health concerns of female gymnasts. *Sports Medicine*, 21(5), 321-325.
- O'Dea, J. A., Abraham, S. (2002). Disordered eating and exercise disorders in young college males. *Journal of American College Health*, 50(6), 273-278.
- Oehlhof, M.E., Musher-Eizenman, D.R., Neufeld, J.M., and Hauser, J.C. (2009). Self-objectification and ideal body shape for men and women. *Body Image*. 6: 308–310.
- Ogden, J., Munday, K. (1996). The effect of the media on body satisfaction: The role of gender and size. *European Eating Disorders Review*, 4(3), 171-182.
- Ogden, J., Veale, D., and Summers, Z. (1997). The development and validation of the exercise dependence questionnaire. *Addiction Research*, 5, 343-356.
- Oğlucu, Z.(2012). *Yeme bozukluklarında çocukluk çağı travmalarının benlik saygısı ve beden algısı değişkenleri üzerine etkisi*, Yayınlanmış Tıpta Uzmanlık Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Oğuz, G.Y. (2005). Bir güzellik miti olarak incelik ve kadınlarla ilgili beden imgesinin televizyonda sunumu. *Selçuk İletişim Dergisi*, 4(1), 31-37.
- Ohtahara, H., Ohzeki, T., Hanaki, K., Motozumi, H., and Shiraki, K. (1993) Abnormal perception of body weight is not solely observed in pubertal girls: Incorrect body image in children and its relationship to body weight. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 87, 218-222.
- Oktan, V., Şahin, M. (2010). Kız ergenlerde beden imajı ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 543 – 556.
- Okumuş, E. (2009). Bedene Müdahalenin Sosyolojisi, *Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi*, 2, 1-15.
- Okumuş, E. (2011). *Bedene Müdahalenin Sosyolojisi*, (Ed: Kadir Canatan). *Beden Sosyolojisi*, İstanbul: Açılım Kitap, 45-66.
- Orhan, G. (2014). *Narsisizm etiyolojisi ve dindarlıkla ilişkisi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Owens, R.G., Slade, P.D. (1987). Running and anorexia nervosa: An empirical study. *International Journal of Eating Disorders*, 6, 771-775.
- Ozan, E., İ. Kırkpınar, N. Aydın, T. Fidan, T. ve M. Oral. (2008). Narsisistik kişilik bozukluğu: gelişim süreçleri ve yaşamı. *Psikiyatride Derlemeler, Olgular ve Varsayımlar Dergisi*, 2(1-2), 25-37.

- Ögel, B. (1993). *Türk mitolojisi, Cilt 1*, (2.Baskı), Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Öngel, H.B. (2001). *Türk kültür tarihinde spor*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Öngen, D.E. (2010). Relationships between narcissism and aggression among non-referred Turkish university students. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 5, 410-415.
- Örsel, s., Işık Canpolat. B., Akdemir, A., ve Özbay, M.H. (2004). Diyet yapan ve yapmayan ergenlerin kendilik algısı, beden imajı ve beden kitle indeksi açısından karşılaştırılması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 15(1), 5-15.
- Özkaş, T (2006). Narsistik ve borderline kişilik bozuklukları. İstanbul: Litera Yayıncılık, 29-30.
- Özaltın, G. (2003). Beden imgesi değişimine yaklaşımlar. *Hemşirelik Dergisi*, 51(8), 4-14.
- Özçürümez, G., Tanrıverdi, N., ve Zileli, L. (2002). Sınır kişilik organizasyonu temelinde narsistik kişilik bozukluğu ve yapay bozukluk: psikanalitik psikoterapi süreci, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 13(2)152-160.
- Özdemir, R.A Cuğ, M., ve Çelik, Ö.(2010). Genç yetişkin üniversite öğrencilerinde farklı türde egzersiz uygulamalarının sosyal fizik kaygı düzeyine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 21(2), 60-70.
- Özel, İ. (2013). Kur'an ekseninde narsisizm ve din. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(28), 210-327.
- Özel, İ. (2014). Dindarlarda narsizm: Yüksek din eğitimi alan öğrenciler üzerine bir araştırma, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(32), 248-268.
- Öztürk, O. (2002). *Ruh sağlığı ve bozuklukları*, (9. Baskı). Ankara: Feryal Matbaası, 436.
- Paikoff, R., Brooks-Gunn, J. (1991). Do parent-child relationships change during puberty? *Psychological Bulletin*, 110, 47-66.
- Paley, S.A. (2000). *Body dysmorphic disorder: a review of theory and research and an investigation of its relationship to covert narcissism*. Doctoral dissertation, The faculty of the California, Institute of Educational Sciences, Alameda.
- Parks, P. S., Read, M. H. (1997). Adolescent male athletes: Body image, diet, and exercise. *Adolescence*, 32, 593-602.
- Parman, T. (1996). Narsistik kişilik bozukluğu; narsistik süreç olarak ergenlik, *Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları*, 1, (3),435.
- Parnell, R.(2011). *The influence of self-esteem and body dissatisfaction on muscle dysmorphia and exercise dependence*, Master of Science, University of North Texas Institute of Health Science, Denton.
- Parsons, E. M., Betz, N. E. (2001). The relationship of participation in sports and physical activity to body objectification, instrumentality, and locus of control among young women. *Psychology of Women Quarterly*, 25, 209-222.

- Pasman, L., Thompson, J. K. (1988). Body image and eating disturbance in obligatory runners, obligatory weightlifters, and sedentary individuals. *International Journal of Eating Disorders*, 7(6), 759-769.
- Pavao, S.L. (2012) *Differences in body dissatisfaction in male collegiate athletes*, The Requirements for Departmental Honors in Psychology, Bridgewater State University.
- Pawłowska, Beata., Zaręba, Z. and Potembska, E. (2016). Use of psychoactive substances, body image and characteristics of personality traits in bodybuilders, *Current Problems of Psychiatry*, 17(1), 9-16.
- Paxton, S. J., Wertheim, E. H., Gibbons, K., Szmukler, G. L., Hillier, L., and Petrovich, J. L. (1991). Body image satisfaction, dieting beliefs, and weight loss behaviors in adolescent girls and boys. *Journal of Youth and Adolescence*, 20, 361-379.
- Pearson, C. A., Gleaves, D. H. (2006). The multiple dimensions of perfectionism and their relation with eating disorder features. *Personality and Individual Differences*, 41(2), 225-235.
- Pedlow, C. T., Niemeier, H. M. (2013). Sociotropic cognition and eating disordered attitudes and behavior in young adults. *Eating Behaviors* 14, 95–101.
- Pehlivan, Z. (2010). Beden eğitimi öğretmen adaylarının fiziksel benlik alguları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının analizi, *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 126-141.
- Pérusse, L., Collier, G., Gagnon, J., Leon, S.A, Rao, C.D, Skinner, S.J., Wilmore, A. N., Pauli Z. Z., and Claude, B. (1997). Acute and chronic effects of exercise on leptin levels in humans. *J Appl Physiol*, 83(1): 5-10.
- Peters, M.A. (1998). *Body image disturbance in bodybuilder: body dissatisfaction, body distortion, and other body image traits*, The degree of Doctor of Philosophy, The Faculty of the Graduate School of the State University, Newyork.
- Peters, M.A., Phelps, L. (2001). Body image dissatisfaction and distortion, steroid use, and sex differences in college age bodybuilders. *Psychology in the Schools*, 38(3), 283-289.
- Petrie, T. (1993). Disordered eating in female collegiate gymnasts: Prevalence and personality/attitudinal correlates. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 15, 424-436.
- Petrie, T. A., Greenleaf, C. (2007). Eating disorders in sport: From theory to research to intervention. In G. Tenenbaum and R. C. Ecklund (Eds.), *Handbook of Sport psychology* (3rd ed., pp. 352-378).
- Petrie, T., Galli, N., Greenleaf, C., Reel, J., and Carter, J. (2014). Psychosocial correlates of bulimic symptomatology among male athletes, *Psychology of Sport and Exercise* 15(6), 680-687.

- Pickett, T. C. (2001). *Men, muscles, and mood: A comparative analysis of body image dissatisfaction among male competitive bodybuilders, non-competitive weight trainers, and active controls*. The Faculties of The College Of William and Mary Eastern Virginia Medical School, Norfolk State University Old Dominion University Doctor Of Psychology Clinical Psychology, Virginia Consortium Program in Clinical Psychology.
- Pickett, T. C., Lewis, R. J., and Cash, T. F. (2005). Men, muscles, and body image: comparisons of competitive bodybuilders, weight trainers, and athletically active controls. *British Journal of Sports Medicine*, 39(4), 217-222.
- Pike, K. (1995). Bulimic symptomatology in high school girls. *Psychology of Women Quarterly*, 19, 373-396.
- Polat A. (2007). Düzce ilindeki hemodiyaliz hastalarının beden imajı ve benlik saygısı düzeylerinin belirlenmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Düzce.
- Polivy, J., Herman, C. P. (1987). Diagnosis and treatment of normal eating. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 55, 635-644.
- Pope, H. G., Katz, D. L., and Hudson, J. I. (1993). Anorexia nervosa and “reverse anorexia” among 108 male bodybuilders. *Comprehensive Psychiatry*, 34(6), 406-409.
- Porcerelli, H.J., Sandler, A.B. (1995). Narcissism and Empathy in Steroid Users. *American Journal of Psychiatry*, (152), 1672-1674.
- Post, G., Crowther, J. (1987). Restrictor-purger differences in adolescent females. *International Journal of Eating Disorders*, 6, 757-761.
- Potur, D.Ç. (2003). *İlk gebelikte beden imajının algılanma durumunun değerlendirilmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Poudevigne, M.S., O'Connor, E.M., Wilson, A.M.R., Modlesky, C.M., and Lewis, R. D. (2003). Body images of 4-8-year old girls at the outset of their first artistic gymnastics class. *International Journal of Eating Disorders*, 34, 244-250.
- Prakasa, R. V. V., Overman, S. (1986). Psychological well-being and body image: a comparison of black women athletes and nonathletes, *Journal of Sport Behavior*, 9(2), 79-91.
- Presnell, K., Bearman, S. K. and Stice, E. (2004). Risk factors for body dissatisfaction in adolescent boys and girls: A prospective study. *International Journal of Eating Disorders*, 36, 389-401.
- Prestage, E. (1996). *Chivalry. Its Historical Pnificance and Civilizing Influence*. Oxon: Routledge.
- Pulur, A., Üstün, E., and Karabulut, E.O. (2010). Üniversiteli üst düzey futbolcuların kendi bedenlerini algılama düzeylerinin para ve alkol kullanımlarına göre incelenmesi, *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 12(2), 157-161.

- Quackenbush, S. H. (1998). The effect of gender role identity and self-esteem, in selected youth sport participants, on body imag. Master's thesis, Michigan State University. Institute of Health Science, Michigan.
- Quackenbush, S.H. (1998).The Effect of Gender Role Identity and Self-Esteem, in Selected Youth Sport Participants on Body Image, Submitted to Michigan State University inpartial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science, Department of Physical Education and Exercise Science.
- Radford, M. L. (1903). *King arthur and his knights*. Chicago: Rand, McNally & Company.
- Radziwiłłowicz, W., Macias, M. (2014). Self-esteem and achievement motivation level in overweight and obese adolescents. *Health Psychology Report*, 2(2), 132-143.
- Rao, P. V., Overman, S. J. (1986). Psychological well-being and body image: A comparison of black women athletes and nonathletes. *Journal of Sport Behavior*, 9, 79-91.
- Rapier, M.L. (1995). *An interview study of narcissistic executİves: Piercing the corporate veil of narcissism in the workplace*, the Faculty of Saybrook Graduate School and Research Center in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy (Ph.D.) in Psychology, San Francisco, California.
- Raskin, R., Novacek, J., and Hogan, R. (1991). Narcissism, self-esteem, and defensive self-enhancement. *Journal of Personality*, 59, 18-36.
- Raskin, R., Terry, H. (1988). A principal-components analysis of the narcissistic personality inventory and further evidence of its construct validity, *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(5), 891.
- Rataja, D. M. (2003). Changes in pathological narcissism from middle to older adulthood. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Evanston: Northwestern University, Clinical Psychology.
- Raudenbush, B., Meyer, B. (2013). Muscular dissatisfaction and supplement use among male intercollegiate athletes, *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 25, 161-170.
- Reel, J.J., Bucciare, R.A., SooHoo, S. (2013). Exploring body image and body mass index of male and female special olympics athletes, *Journal of Clinical Sport Psychology*, 7, 89-97.
- Reinking, M.F., Alexander, L.E. (2005). Prevalence of disordered-eating behaviors in undergraduate female collegiate athletes and non-athletes. *Journal of Athletic Training*, 40(1), 47-51.
- Reis, N.A., Kowalskia, K.C., Ferguson, L.J., Sabiston, C.M., Sedgwick, W.A., and R.E. Crocker, P. R.A. (2015).Self-compassion and women athletes' responses to emotionally difficult sport situations: An evaluation of a brief induction, *Psychology of Sport and Exercise*, 16(3), 18-25.
- Rhea, D.J. (1999). Eating disorder behaviors of ethnically diverse urban female adolescent athletes and non-athletes. *Journal of Adolescence*, 22, 379- 388.

- Rhodewalt, F., Morf, C. C. (1995). Self and interpersonal correlates of the narcissistic personality inventory: A review and new findings. *Journal of Research in Personality*, 29(1), 1-23.
- Ricciardelli, L., Tate, D., and Williams, R. (1997). Body dissatisfaction as a mediator of the relationship between dietary restraint and bulimic eating patterns. *Appetite*, 29, 43–54.
- Richman, E. L., Shaffer, D. R. (2000). "If you let me play sports": How might sport participation influence the self-esteem of adolescent females? *Psychology of Women Quarterly*, 24, 189-199.
- Roberts, A., Good, E. (2010). Media images and female body dissatisfaction: the moderating effects of the Five Factor traits. *Eat Behav*, 11, 211–216
- Roberts, R., Woodman, T., Hardy, T., Davis, L., and Wallace, H.M. (2013). Psychological skills do not always help performance: The moderating role of narcissism, *Journal of Applied Sport Psychology*, 25, 316–325.
- Roberts, R., Woodman, T., Lofthouse, S., and Williams, L. (2014) Not all players are equally motivated: The role of narcissism. *European Journal of Sport Science*, 1-7.
- Rodgers, R., Chabrol, H.(2009), Parental attitudes, body image disturbance and disordered eating amongst adolescents and young adults: A Review. *European Eating Disorders Review*, 17(2),137-151.
- Ronningstam, E. (2005). *Identifying and understanding the narcissistic personality*, Oxford: Oxford University Press,
- Rose, J.S., Sherman, R.T., and Thompson, R.A. (1996). Body mass index and athletic performance in elite female gymnasts. *Journal of Sport Behavior*, 19, 338-346.
- Rosen, L.W., Hough, D.O. (1988). Pathogenic weight-control behaviors of female college gymnasts. *The Physician and Sports Medicine*, 16(9), 141- 144.
- Rosenblum, G. D., Lewis, M. (1999). The relations among body image, physical attractiveness and body mass in adolescence. *Child Development*, 70, 50–64.
- Rousseau, J.J. (2009). *Emile*, (Çev. Yaşar Avunç), İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Rown, J., Grahman, D. (2008). Body satisfaction in gym-active males: an exploration of sexuality, gender, and narcissism. *Sex Roles*, 59, 94–106.
- Rozenbaltt, S. (2002). *In defence of self: The relationship of self-esteem and narcissism to aggressive behavior*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Long Island University, Institute of Educational Sciences, New York
- Rubinstein, G. (2003). Macho man: Narcissism, homophobia, agency, communion, and authoritarianism--a comparative study among Israeli bodybuilders and a control group. *Psychology of Men & Masculinity*, 4(2), 100.

- Rubinstein, G. (2010). Narcissism and self esteem among homosexual and heterosexual male students, *Journal of Sex and Marital Therapy*, 36, 24-34.
- Rudd, N. A., Carter, J. (2006). Building positive body image among college athletes: A socially responsible approach. *Clothing and Textiles Research Journal*, 24, 363-380.
- Ruderman, A.,e Grace, P. (1988). Bulimics and restraint eaters: A personality comparison. *Addictive Behaviors*, 13, 359–368.
- Ryan, J. (1995). *Little Girls in Pretty Boxes: The making and breaking of elite gymnasts and figure skaters*. New York: Doubleday.
- Sacks, M. H. (1987). Eating disorders and long-distance running. *Integrative Psvctnatrv*, 5, 201-211.
- Salusso, D, Carol, J., and Schwarzkopf, R. J. (1991). Sex differences in body-cathexis associated with exercise involvement. *Perceptual and Motor Skills*, 73, 139-145.
- Saydam, B. (1996). Narsisistik kişilik bozukluğu, antisosyal kişilik bozukluğu, borderline kişilik bozukluğu: Psikodinamik açıdan benzerlikler, farklılıklar. *Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları*, (3), 413-430.
- Scaglione, A. D. (1991). *Knights at Courts: Courtliness, Chivalry, & Courtesy from Ottonian Germany to the Italian Renaissance*. Los Angeles: University of California Press.
- Scanlon , P. A. (1991). *Eifects of a five-week aerobic exercise class on the body image of adolescent girls*, Faculty of the College of Arts and Sciences of The American University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Science The American University.
- Schirlin, O., Rey, G., Jouvent, R., Dubal, S., Komano, O., Perez-Diaz, F., and Soussignan, R. (2009). Attentional bias for doping words and its relation with physical self-esteem in young adolescents. *Psychology of Sport and Exercise*, 10(6), 615–620.
- Schmalz, D.L., Davison, K.K. (2006).Differences in physical self-concept among pre-adolescents who participate in gender-typed and cross-gendered sports. *Journal of Sport Behavior*, 29(4), 335-355.
- Schmid, J.M. (2014). *Body image in division iii female college athletes: The role of coaches: Teammates and sport specific factors*. The degree of Doctor of Psychology, MA, Massachusetts School of Professional Psychology.
- Schwartz, M.B., and Brownell, K.D. (2004). Obesity and body image. *Body Image*, 1, 43-56.
- Schwarz, H.C., Gairrett, R.L., Aruguete, M.S., and Gold, E.S. (2005) Eating Attitudes, Body Dissatisfaction and Perfectionism in Female College Athletes. *North American Journal of Psychology*, 7(3), 345-352.

- Schwerin, M.J., Corcoran, K.J., Fisher, L., Patterson, D., Askew, W., Olrich, T., and Shanks, S. (1996). Social physique anxiety, body esteem, and social anxiety in bodybuilders and self-reported anabolic steroid users. *Addictive Behaviors*, 21, 1–8
- Scott-Robertson, L. F. (1996). *A psychological comparison of competitive male bodybuilders and females diagnosed with anorexia nervosa*. Master's thesis, York University Institute Of Health Science, Ontario.
- Scully, D., Kremer, J., Mead, M.M., Graham, R., and Dudgeon, K. (1998). Physical exercise and psychological well being: A critical review. *British Journal of Sports Medicine*, 32(2), 111-120.
- Sears, I. a. (2007). *body image and behavior in NCAA Division III female athletes involved in team sports in the midwest*. Doctoral dissertation, The Ohio State University Institute Of Health Science, Ohio.
- Secord, P. E., Jourard, S. (1953, October). The appraisal of body-cathexis and the self. *Journal of Consultive Psychology*, 17, 343-347.
- Seçilmiş, K. (2004). *Antik zamandan günümüze olimpiyat oyunları* (1. Basım). İstanbul: İlpres Basım ve Yayın.
- Segal, N.A, Hein, J., and Basford, J.R. (2004). The effects of pilates training on flexibility and body composition: An observational study. *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, 85(12), 1977-1981.
- Sennett, R. (2008). *Ten ve taş*. (Çev: Tuncay Biran). İstanbul: Metis Yayınları.
- Serdaroğlu, M.S. (2002). *Olimpiyat tarihi ve türkiye'nin olimpiyatlardaki durumu*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Seyyar, A. (2004). *Davranış bilimleri terimleri (Ansiklopedik Sözlük)*, İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş.
- Shafran, R., Mansell, W. (2001). Perfectionism and psychopathology: A review of research and treatment. *Clinical Psychology Review*, 21, 879-906.
- Sherry, S.B., Gralnick, T.M., Hewitt, P.L., Sherry, D.L., and Flett, G.L. (2014). Perfectionism and narcissism: Testing unique relationships and gender differences, *Personality and Individual Differences*, 61, 52-56.
- Shisslak, C. M., Crago, M. (2001). Risk and protective factors in the development of eating disorders. (Edited: J. Kevin Thompson and Linda Smolak), *Body image, eating disorders, and obesity in youth: Assessment, prevention, and treatment*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Siever, M. D. (1994). Sexual orientation and gender as a factor in socioculturally acquired vulnerability to body dissatisfaction and eating disorders. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 6(2). 252-260.

- Sira, N., Ballard, S.M. (2011). Gender Differences in Body Satisfaction: An Examination of Familial and Individual Level Variables. *Family Science Review*, 16, 57–73.
- Smith, B. L., Handley, P., and Eldredge, D. A. (1998). Sex differences in exercise motivations and body-image satisfaction among college students. *Perceptual and Motor Skills*, 86, 723–732.
- Smith, D., Hale, B. (2004). Validity and factor structure of the Bodybuilding Dependence Scale. *British Journal of Sports Medicine*, 38, 177-181.
- Smolak, L.(2002). *Body Image Development in Children, Body image: A hand book of theory, research and clinical practice*, (ed. T.F. Cash,T. Pruzinsky), New York: The Guilford Press,
- Smolak, L., and Levine, M.P. (1993). Separation-individuation difficulties and the distinction between bulimia nervosa and anorexia nervosa in college women. *International Journal of Eating Disorders*. 14,33-41.
- Smolak, L., Murnen, S.K., and Ruble, A.E. (2000). Female athletes and eating problems: A meta-analysis. *International Journal of Eating Disorders*, 27, 371-380.
- Snyder, E. E., Kivlin, J. E. (1975a). *Women in sports: A cross-national comparison of psychological well-being and body image. Proceedings of national college physical education association for men*. Chicago: University of Illinois at Chicago Circle.
- Snyder, E. E., Kivlin, J. E. (1975b). Women athletes and aspects of psychological well-being and body image. *Research Quarterly*, 46(2), 191-199.
- Snyder, E. E., Spreitzer, E. (1976). Correlates of sports participation among adolescent girls. *Research Quarterly*, 47(4), 804-809.
- Sohrabi, F., Atashak, S., and Aliloo, M. M. (2011). Psychological profile of athletes in contact and non-contact sports. *Middle-East Journal of Scientific Research*, 9(5), 638-644.
- Solomon, M., Venuti, J., Hodges, J., Ianuzzelli, J., and Chambliss, C. (2001). *Educational responses to media challenges to self- esteem: body image perceptions among undergraduate students*. Eric document.
- Sonstroem, R. J. (1997). The physical self-system: A mediator of exercise and self-esteem. In K.R. Fox (Ed.), *The physical self: From motivation to well-being* (pp. 3-26). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Sorento-Gerhart, J. (1997). Excessive exercise in women, presented to the faculty of the California school of professional psychology at Alameda, In Partial Fulfillment of the Requirements of the Degree Doctor of Philosophy.
- Sorias, S. (2007). *Piskiyatri Temel Kitabı* (2. Baskı), (Editörler, Ertuğrul Köroğlu ve Cengiz Güleç). Ankara: HBY Basım Yayın.
- Söylemezoğlu, Ü. ve Cansever, A.(1999). Şizofreni Tedavisinde Psikososyal Yaklaşımlar, *Piskiyatri Dünyası*, 3(96),96-103.

- Söyler, D.Y. (2014). *Kadınlarda beden algısının spor yapmaya etkisi (Elazığ İli Örneği)*, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Spano, L. (2001). The relationship between exercise and anxiety, obsessive-compulsiveness, and narcissism, *Personality and Individual Differences* 30, 87-93.
- Sperry, L (2003). *Handbook of diagnosis and treatment of DSM-IV TR personality disorders*, (Second Edition), New York: Published by Brunner-Routledge.
- Stankiewicz, Z., Pawłowska, B. (2010). Symptoms of eating disorders and narcissistic features in female athletes. *Current Problems of Psychiatry*, 11(3), 232-236.
- Steiger, H., Gauvin, L., Jabalpurwala, S., Séguin, J R., and Stotland, S. (1999). Hypersensitivity to social interactions in bulimic syndromes: relationship to binge eating. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 67(5), 765-775.
- Steiger, H., Leung, F. Y., Puentes-Neuman, G., and Gottheil, M. (1992). Psychosocial profiles of adolescent girls with varying degrees of eating and mood disturbances. *International Journal of Eating Disorders*, 11, 121-131.
- Steinberg, L. (1987). Impact of puberty on family relations: Effects of pubertal status and pubertal timing. *Developmental Psychology*, 23, 451-460.
- Story, M., Rosenwinkel, K., Himes, J. H., Resnick, M., Harris, L. J., and Blum, R. W. (1991). Demographic and risk factors associated with chronic dieting in adolescents. *American Journal of Disease in Children*, 145, 994-998.
- Strauman, T.J., and Glenberg, A.M. (1994). Self-concept and body-image disturbance: Which self-beliefs predict body size overestimation? *Cognitive Therapy and Research*, 18, 105–125.
- Striegel-Moore, R. H., Silberstein, L. R., and Rodin, J. (1986). Toward an understanding of risk factors for bulimia. *American Psychologist*, 41, 246-263.
- Suffolk, M.T. (2014). Competitive bodybuilding: Positive deviance, body image pathology, or modern day competitive sport? *Journal of Clinical Sport Psychology*, 8, 339-356.
- Sunat, H. (2010). *Psikanalitik kurama giriş* (4. Basım). İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Sundgot-Borgen, J. (1994). Eating disorders in female athletes. *Sports Medicine*, 17, 176-188.
- Swaddling, J. (2000). *Antik olimpiyat oyunları*, (Çeviren: Burçak Gürün). İstanbul: Homer Kitapevi ve Yayıncılık Ltd.Şti.
- Swami, V., Cass, L., Waseema, M., and Furhamc, A. (2015) What is the relationship between facets of narcissism and women's body image? *Personality and Individual Differences*, 87, 185–189.
- Şanlı, T. (1991). *Hemşirelikte kişilerarası ilişkiler*. Ankara: AÖF Yayınları, No: 226.
- Şişman, N.. (2006). *Emanetten mülke/ kadın, beden, siyaset*. İstanbul: İz Yayıncılık.

- Talimciler, A. (2010). *Sporun sosyolojisi sosyolojinin sporu*(1. Basım). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Tammy, B.D., Thompson, A., Barry, T.C., Lochman, E.J., Adler, K., and Hill, K. (2007). The importance of narcissism in predicting proactive and reactive aggression in moderately to highly aggressive children. *Aggressive Behavior*, (33), 185–197.
- Tanilli, S. (1994). *Yüzyılların gerçeği ve mirası insanlık tarihine giriş*, Cilt I: İlkçağ, İstanbul: Cem Yayınları,
- Tarcan, S. S. (1932). *Beden terbiyesi: Oyun ve cimnastik*. İstanbul: Devlet Matbaası.
- Tarcan, S.S. (1948). *Eski olimpiyatlar*. İstanbul: Ülkü Basımevi.
- Taşkent, A. (2010). *Alkol ve/veya madde bağımlıları ile bağımlılığı olmayan bireylerin savunma mekanizmaları açısından karşılaştırılması, çocukluk çağı travmaları, disosiyatif yaşantılar ve bağımlılık şiddetinin savunma mekanizmaları üzerindeki etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Taub, D.E., Blinde, E.M. (1992). Adolescence eating disorders among adolescent female athletes: Influence of athletic participation and sport team membership, *Adolescence*, 27(108), 833-848.
- Taylor, C. B., Sharpe, T., Shisslak, C., Bryson, S., Estes, L. S., Gray, N., McKnight, K.M., Crago, M., Kraemer, H.C., and Killen, J.D. (1998). Factors associated with weight concerns in adolescent girls. *International Journal of Eating Disorders*, 24, 31-42.
- Tazegül, Ü. ve Ferah, M. (2016). The determination of the relationship between sports age and the levels of narcissism of female athletes. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 2(4), 36-44.
- Tazegül, Ü. (2016a). Elit Düzeydeki Tenisçilerin Olumlu Düşünme Düzeyleri ile Bedenlerini Beğenmeleri Düzeyi Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5;8, 2907-2911.
- Tazegül, Ü. (2016b). Elit Düzeydeki Tenisçilerin Yaşama Bağlılık Düzeyleri İle Bedenlerini Beğenmeleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4, 32, 468-474.
- Tazegül, Ü. (2011). Comparison of narcissisms in some branches of athletes. *International Journal of Sport Studies*, 1(4), 168-179.
- Tazegül, Ü. (2012). *Bireysel sporlardaki sporcuların narsisizm düzeylerinin sosyo demografik özelliklerine göre karşılaştırılması*. 2ND International Social Sciences in Physical Education and Sport Congress, May 31- June 2, Ankara /Turkey.
- Tazegül, Ü. (2013). Bayan badmintoncuların benlik saygısı ve narsisizm düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science*, 6, 983-996.

- Tazegül, Ü. (2013). The determination of the relationship between levels of narcissism and motivational trends in the individual sports branches. *American Journal of Sports Science and Medicine*, 1(3), 37-41.
- Tazegül, Ü. (2013a). Farklı branştaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile sosyo-demografik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 23-32.
- Tazegül, Ü. (2013b). Boksörlerin motivasyon yönelimleri ve narsisizm düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(5), 679-691.
- Tazegül, Ü. (2016). Elit düzeydeki vücut geliştirme sporcularının beden algılarını yarıştıkları kategorilere göre karşılaştırılması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 41, 29, 34-42.
- Tazegül, Ü., Geçer, A. (2016). Spora özgü sakatlık dönemi beden algısı ölçeğinin geliştirilmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 47, 511-518.
- Tazegül, Ü., Güven, Ö. (2015). Vücut geliştirme sporcuları ile farklı spor dallarındaki elit sporcuların ve spor yapmayan bireylerin narsisizm seviyelerinin karşılaştırılması, *The Journal of Academic Social Science*, 33, 465-473.
- Tazegül, Ü., Soykan, A (2013d). The comparison of narcissism levels of the athletes at individual sports according to their socio-demographic features. *American International Journal of Contemporary Research*, 3(7), 128-133.
- Tazegül, Ü., Soykan, A., and Sancaklı, H. (2013c). Investigating the relationship between narcissism and motivation level of wrestlers. *Global Advanced Research Journal of History, Political Science and International Relations*, 2(2), 027-033.
- Tekin, A., Tekin, G., Altay, B., Çalışır, M., and Bayraktaroğlu, S. (2015). Düzenli aerobik egzersiz programının üniversiteli obez kız öğrencilerin fiziksel, motorik ve psiko-sosyal parametrelerine etkisi, *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 19-29.
- Tekin, M. (2011). Feminizmin kadın algısında beden imgesi ve din, (Ed: Kadir Canatan). *Beden Sosyolojisi*, İstanbul: Kitap Açılım, 523-558.
- Temel, D. (2008). *Algılanan sosyal problem çözme, narsizm, benlik saygısı ve cinsiyetin lise öğrencilerinin saldırgan davranışlarını yordamadaki rolü*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi. Ankara.
- Terbaş, Ö. (2004). Kendilik psikolojisi kuramına göre. kendilik bozukluklar, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 15(1), 70-76.
- Tezcan, B. (2009). Obez bireylerde benlik saygısı, beden algısı ve travmatik geçmiş yaşantılar. Uzmanlık Tezi, Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Yayınlanmış İstanbul.
- Thirer, J., and Greer, D. L. (1981). Personality characteristics associated with beginning, intermediate, and competitive bodybuilders. *Journal of Sport Behaviour*, 4, 3-11.

- Tiggemann, M. (2004). Body image across the adult life span: stability and change. *Body Image*, 29–41.
- Tiggemann, M., and Zaccardo, M. (2015). Exercise to be fit, not skinny”: The effect of fit spirationimagery on women’s body image., *Body Image*, 15, 61–67.
- Tiggemann, M., Coutts, E., and Clark, L. (2014). Belly dance as an embodying activity? A test of the embodiment model of positive body image. *Sex Roles*, 71, 197–207.
- Tiggemann, M., McCourt, A. (2013). Body appreciation in adult women: relationships with age and body satisfaction. *Body Image*. 10, 624–627.
- Tiken, S. (2009). Cahit Sıtkı Tarancı’nın şiirlerindeki ‘ayna’ imgesine psikanalitik bir yaklaşım, *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 41, 47-60.
- Timuroğlu, M.K. (2005). *İşyerinde narsisizm ve iş tatmini ilişkisi: Bir uygulama*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- TMOK. (1988). *Olimpik hareket*. İstanbul: Hürriyet Gazetesi Matbaası.
- Tod, D., Edwards, C. (2013). Predicting drive for muscularity behavioural engagement from body image attitudes and emotions. *Body Image*, 10, 135–138.
- Tofler, L.R., Stryer, B.K., Micheli, L.J., and Herman, L.R. (1996). Physical and emotional problems of elite female gymnasts. *The New England Journal of Medicine*, 335(4), 281-283.
- Tok, S., Güneş, İ., Doğan, B ve Canpolat, A.M. (2011). Medyada Yer Alan İnce Kadın Bedeni İmgelerinin Sporcu ve Sedanter Kadınların Beden İmgeleri Üzerindeki Etkisi, *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 31(5), 1049-1056.
- Torres-McGehee, T.M., Monsma, E.V., Gay, J.L., Minton, D.M., and Mady-Foster, A.N. (2011). Prevalence of eating disorder risk and body image distortion among national collegiate athletic association division I varsity equestrian athletes. *Journal of Athletic Training*, 46(4), 431-43.
- Trujillo, C. M. (1983). The effect of weight training and running exercise intervention programs on the self-esteem of college women. *International Journal of Sport Psychology*, 14, 162-173.
- Tschanz, T. B., Morf, C.C., and Turner, W.C. (1998). Gender differences in the structure of narcissism: A multi-sample analyses of the narcissistic personality inventory. *Sex Roles*, 38, 863–870.
- Tseelon, E. (2002). *Kadınlık maskesi: Gündelik hayatta kadının sunumu*. (Çev: Reşide Kekeç). Ankara: Ekin Yayınevi.
- Tucker, L. A., Mortell, R. (1993). Comparison of the effects of walking and weight training programs on body image in middle-aged women: An experimental study. *American Journal of Health Promotion; American Journal of Health Promotion*, 8(1), 34-42.

- Turner, B. S. (2008). *The body and society: Explorations in social theory*. Sage.
- Tuttle, L.W. (1992). *Compulsive exercise: The symptomatology, associated psychopathology, and diagnostic validity of a compulsive exercise syndrome*. Dissertation Abstracts International. (University Microfilms No. 9325819).
- Twenge, J. M., W. K. Campbell. (2010). *Asrın vebası: Narsisizm illeti* (1. Basım, Çev. Özlem Korkmaz). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Ulman, R.B., Paul, H. (2006). *The Self Psychology of Addiction and Its Treatment: Narcissus in wonderland*, New York: RoutledgeTaylor & Francis Group.
- Utku, B., Koruç, Z., ve Kocaekşi, S. (2006). *Kadınların beden imgesi ve öz- yeterlik inancına etkisi*, 9.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 3-5 Kasım, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Ünüvar, U. (2006). *Sünnetsiz ve sünnetli yetişkinlerin beden algıları ve benlik saygıları*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Vansteelandt, K., Pieters, G., Vanderlinden, J., and Probst, M. (2010). Body dissatisfaction moderates weight curves in the inpatient treatment of anorexia nervosa, *International Journal of Eating Disorders*, 43(8),694-700.
- Varnes, J.R., Stellefson, M.L., Janelle, C.M., Dorman, S.M., Dodd, V., and David Miller, M. (2013). A systematic review of studies comparing body image concerns among female college athletes and non-athletes, 1997-2012. *Body Image*, In Press.
- Vazire, S., Naumann, L., Rentfrow, P., and Gosling, S. (2008). Portrait of a narcissist: Manifestations of narcissism in physical appearance. *Journal of Research in Personality*, 42, 1439–1447.
- Velioglu P, Pektekin Ç., ve Şanlı T. (1991). Hemşirelikte kişilerarası ilişkiler. Ankara: Anadolu Üniversitesi Yayınları No:497, 64-65.
- Vincent, M. F. (1976). Comparison of self-concepts of college women: Athletes and physical education majors. *Research Quarterly*, 47, 218-225.
- Vocks, S., Hechler, T., Rohrig, S., and Legenbauer, T. (2009). Effects of a physical exercise session on state body image: The influence of pre-experimental body dissatisfaction and concerns about weight and shape. *Psychology & Health*, 24(6), 713-728.
- Vocks, S., Legenbauer, T., and Heil, A. (2007). Food intake affects state body image: impact of restrained eating patterns and concerns about eating, weight and shape. *Appetite*, 49(2), 467.
- Voigt, D. (1998). *Spor sosyolojisi*, (Çeviren: Ayşe Atalay), İstanbul: Baskı Kurtiş Matbaacılık.
- Volkan, V.D. (2012). *Körü körüne inanç*, (Çev:Özgür Karaçam), İstanbul: Okuyan us Yay,

- Wadden, T.A., Osei, S. (2003). Obezite tedavisi, (ed. Arif Nihat Dursun), Obezite Tedavi El Kitabı, 229-248.
- Wallace, H.M., Baumeister, R.F. (2002). The performance of narcissists rises and falls with perceived opportunity for glory, *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(5), 819-834.
- Wardle, J., Cooke, L. (2005). The impact of obesity on psychological well-being. *Best Pract Res Clin Endocrinol Metabolism*, 19(3), 421-440.
- Warren, B.J., Stanton, A.L., and Blessing, D.L. (1990). Disordered eating patterns in competitive female athletes. *International Journal of Eating Disorders*, 9(5), 565-569.
- Watkins, J.A., Christie, C., and Chally, P. (2008). Relationship between body image and body mass index in college men. *Journal of American College Health*, 57(1), 95-99.
- Weight, L., Noakes, T. (1986). Is running an analog of anorexia? A survey of the incidence of eating disorders in female distance runners. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 19, 213-217.
- Wellard, L. (2009). *Sport, masculinities and the body*. Published in the Taylor & Francis e-Librar.
- Wertheim, E. H., Martin, G., Prior, M., Sanson, A., and Smart, D. (2002). Parent influences in the transmission of eating and weight related values and behaviors. *Eating Disorders*, 10, 321-334.
- Williams, P. A., and Cash, T. F. (2001). Effects of a circuit weight training program on the body images of college students. *International Journal of Eating Disorders*, 30, 75-82.
- Wilson, C.P. (1992). Personality structure and psychoanalytic treatment of obesity, Ed: Wilson, C.P., Hogan, C.C., Mintz, I., *Psychodynamic technique in the treatment of the eating disorders*, New Jersey: Northvale, 81-95.
- Wonneberg, D. A. (2007). The Nature of narcissism and the gaze: Narcissism,. *Aggression and Aging, Substance*, 18(1), 74-78.
- Wood-Barcalow, N. L., Tylka, T. L., and Augustus-Horvath, C. L. (2010). But I like mybody: Positive body image characteristics and a holistic model for young-adultwomen. *Body Image*, 7, 106-116.
- Yaman, Ç., Kılıçarslan, E. (2006). *Beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branşların fiziksel benlik kaygılarının karşılaştırılması*, 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 3-5 Kasım, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Yaman, Ç., Teşneli, Ö., Koşu, S., Yalvarıcı, N., Tel, M., ve Gelen, N. (2008). Elit seviyedeki değişik spor branşlarının fiziksel benlik algısı üzerine etkisi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 1-17.

- Yaman, E., Danacı, M.Ö., ve Erkan, N. (2015). Çocuk narsisizmi ile çocukluk dönemi mutluluk/huzur anıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Psikoloji Danışma ve Eğitim Dergisi*, 1(2), 12-21.
- Yang, H., Stoeber, J. (2012). The Physical Appearance Perfectionism Scale: Development and preliminary validation. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 34, 69–83.
- Yararbaş, M. (2013). *Orta yaş kadınlarda 8 hafta uygulanan pilates egzersizlerinin antropometrik özelliklerine ve beden algısına etkilerinin araştırılması*. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Yardımcı, M. (2007). *Türk destanlarında tipler ve motifler, destanlar*. Ankara.
- Yates, A. (1991). *Compulsive exercise and the eating disorders: Toward an integrated theory of activity*. New York: Bruner/Mazel.
- Yates, A., Leehey, K., and Shisslak, C. M. (1983). Running an analogue of anorexia? *New England Journal of Medicine*, 308, 251-255.
- Yavari, Y. (2014). Narcissism and its relations with beliefs about body appearance and personal characteristics among elite body builders. *International Journal of Sport Studies*, 4(4), 394-399.
- Yeşiller, G.N. (2010). *Gençlerde kişilik bozuklukları ve cinsel yönelim*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Yetiş, Ö.Y. (2010). *Üniversite öğrencilerinde kişilik bozukluğu yaygınlığı ve sorun çözme becerileri ile ilişkisinin incelenmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldıran, İ. (1986). *Tarihi kaynaklar açısından türk spor kültürü*, Yayınlanmış Master Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zabinski M.F., Calfas K.J., Gehrman C.A., Wilfley D.E., Sallis J.F. (2001). Effects of a physical activity intervention on body image in university seniors: project GRAD, *The Society of Behavioral Medicine*, 23(4), 247-52.
- Zanarini, M., Frankenburg, F., Hennen, J. (2004). Axis I comorbidity in patients with borderline personality disorder: 6-Year follow-up and prediction of time to remission. *American Journal of Psychiatry*, 161, 2108–2114.
- Zarshenas, S., Houshvar, P., and Tahmasebi, A. (2013). The effect of short-term aerobic exercise on depression and body image in iranian women. *Depression Research and Treatment*, 132684, 6.
- Zekioğlu, A., Mir, E., and Tatar, A. (2006). *Spor yapan ve sedanter yaşayanlarda çok yönlü beden-self ilişkisi*, 9.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 3-5 Kasım, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Zeren, M. (1987). *Olimpiyat oyunları ve Türkiye'nin tanıtılmasındaki rolü*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Ziegler, P. J., Jonnalagadda, S. S., Nelson, J. A., Lawrence, C., and Baciak, B. (2002). Contribution of meals and snacks to nutrient intake of male and female elite figure skaters during peak competitive season. *Journal of the American College of Nutrition*, 21(2), 114-119.
- Ziegler, P. J., Kannan, S., Jonnalagadda, S. S., Krishnakumar, A., Taksali, S. E., and Nelson, J. A. (2005). Dietary intake, body image perceptions, and weight concerns of female US international synchronized figure skating teams. *International Journal of Sport Nutrition and Exercise Metabolism*, 15, 550-566.
- Ziegler, P. J., Khoo, C. S., Kris-Etherton, P. M., Jonnalagadda, S. S., Sherr, B., and Nelson, J. A. (1998). Nutritional status of nationally ranked junior US figure skaters. *Journal of the American Dietetic Association*, 98(7), 809-811.
- Ziegler, P.J., Khoo, C.S., Sherr, B., Nelson, J.A., Larson, W.M., and Drewnowski, A. (1998). Body image and dieting behaviors among elite figure skaters. *The International Journal of Eating Disorders*, 24(4), 421-427.
- Zimmerman, M., Mattia, J. L. (1999). Axis I diagnostic comorbidity and borderline personality disorder. *Comprehensive Psychiatry*, 40, 245-252.
- Zion, L. (1965, December). Body concept as it relates to self-concept. *Research Quarterly*, 36, 490-495.
- Zvi Fuchs, C., Zaichkowsky, L. (1983). Psychological characteristics of male and bodybuilders: The iceberg profile. *Journal of Sport Behavior*, 6, 136-145.

EKLER

EK-1. Etik kurulu izin yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 23/12/2016-E.156414

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu

Sayı : 77082166-302.08.01-
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

Sayın Prof. Dr. Özbay GÜVEN
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Başkanlığı - Öğretim Üyesi

İlgi : 08.12.2016 tarih ve E.149084 sayılı yazımız

Tez danışmanı olduğunuz, Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi Ünsal TAZEGÜL'ün tez çalışması olan "*Elit Düzeydeki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması*" başlıklı çalışması hakkında ilgi yazımızla Türkiye Atletizm Federasyonu, Türkiye Boks Federasyonu ve Türkiye Voleybol Federasyonu olarak verilen onay iptal edilerek, ilgilinin çalışmasını yapacağı tüm Federasyonlardan izin alınması koşuluyla, yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş olup, Komisyonumuzun 02.12.2016 tarih ve 14 sayılı karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Alper CEYLAN
Komisyon Başkanı

Ek:1 Liste

Ankara
Tel:0 (312) 202 20 57 Faks:0 (312) 202 20 65
İnternet Adresi :<http://etikkomisyon.gazi.edu.tr>

Bilgi için :Nursel Güner
Genel Evrak Sorumlusu
Telefon No:202 20 57

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK-2. Federasyonlara gönderilen resmi yazı

Evrak Tarih ve Sayısı: 12/04/2017-E.15066

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 14574941-100-
Konu : Ünsal TAZEGÜL - Anket
Çalışması İçin Federasyon
Yazıları

TÜRKİYE ATLETİZM FEDERASYONU BAŞKANLIĞINA

Enstitümüz. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Programı öğrencisi Ünsal TAZEGÜL'ün Prof. Dr. Özbay GÜVEN danışmanlığında yürüttüğü "Elit Düzeydeki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması." konulu tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 29.04.2015 tarih ve 09 sayılı kararıyla kabul edilmiş olup, bahsi geçen tez konusu dâhilinde yapacağı anket çalışması kapsamında Türkiye'de değişik branşlardaki sporculara ölçek uygulaması için gerekli izinlerin verilmesi hususunda:
Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Mustafa ASLAN
Enstitü Müdürü

DAĞITIM

Gereği:
Türkiye Atletizm Federasyonu Başkanlığına
Türkiye Badmington Federasyonu
Başkanlığına
Türkiye Basketbol Federasyonu Başkanlığına
Türkiye Boks Federasyonu Başkanlığına
Türkiye Futbol Federasyonu Başkanlığına
Türkiye Güreş Federasyonu Başkanlığına
Türkiye Halter Federasyonu Başkanlığına
Türkiye Hentbol Federasyonu Başkanlığına
Türkiye Kürek Federasyonu Başkanlığına
Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu
Başkanlığına
Türkiye Taekwondo Federasyonu Başkanlığına
Türkiye Voleybol Federasyonu Başkanlığına
Türkiye Vücut Geliştirme Federasyonu
Başkanlığına
Türkiye Yüzme Federasyonu Başkanlığına

Bilgi:
Sayın Prof. Dr. Özbay GÜVEN

Evrak Doğrulamak İçin: <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr>

Emniyet Mah. Taç Sok. No: 3 06330 Eczacılar Fakültesi Dekanlık Binası 1. Kat Etiler
Y.Mahalle/ANKARA
Tel:0 (312) 202 33 87 Faks:0 (312) 212 49 85
e-Posta :saqlikb@gazi.edu.tr İnternet Adresi :http://saqlikb.gazi.edu.tr/

Pin: 71412

Bilgi için :Rabia Demirel
Memur
Telefon No:03122023254

Ek-3. Federasyonlardan gelen izin yazıları

Evrak Farklı ve Sayısı: 17042017-E-30469 03123091088 Tc:2124985 Page:1/1

 TÜRKİYE KÜREK FEDERASYONU

SAYI :TKF/ 452
KONU: Ünsal TAZEGÜL
Anket Çalışması Hk.

17/04/2017

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi. 12/04/2017 Tarih ve 15066 Sayılı Yazınız

İlgi yazıda bahsi geçen tez konusu dahilinde yapılacak anket çalışması kapsamında Türkiye'de değişik branşlardaki sporculara ölçek uygulaması için izin verilmesi hususundaki yazınız Federasyonumuza iletilmiştir.

Söz konusu anketin yapılması federasyonumuz tarafından uygun görülmüştür:

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Adem TUNCER
Genel Sekreter

Korkutreis Mah. Necatibey Cad. Ankara Apt. No:22/30 Çankaya/Ankara
Tel: 0312 3102106 Faks: 0312 3091088
www.tkf.gov.tr | tkf@tkf.gov.tr

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

17-JUN-2015 11:28

From:KÜREK FEDERASYONU 03123091088

To:2124985

Page:1/1

TÜRKİYE KÜREK FEDERASYONU

SAYI :TKF/1001
KONU: Ünsal Tazegül Anket Çalışması hk.

17.06/2015

T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi: 05.06.2015 tarih ve 17505 sayılı yazınız.

İlgili yazı ile tarafımıza bildirilen Enstitünüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora öğrencisi Ünsal TAZEGÜL'ün "Elit Düzeydeki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması" konulu tez çalışmasının yapılması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ve rica ederim.

Muzaffer GÜVEN
Başkan a.
Genel Sekreter V.

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

Evrak Sayısı: 19/04/2017-E.15066-1555	T. VOLEYBOL FED.	SAYFA 81/81
---------------------------------------	------------------	-------------

Sayı : 3145 Konu : Ünsal TAZEGÜL- Anket İzni Hk.	19.04.2017
---	------------

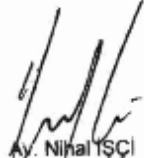
T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

İlgi: 12.04.2017 tarih ve E.15066 sayılı yazıda.

.Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün ilgede kayıtlı yazısı ile Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Programı öğrencisi Ünsal TAZEGÜL' un "Elit Düzeydeki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması." konulu tez çalışması ile ilgili olarak araştırma yapması Federasyonumuzca uygun görülmüş olup, gerekli izin verilmiştir.

Ancak yapılacak bu çalışma sonucunun bir rapor şeklinde hazırlanıp Federasyonumuza iletilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

 Ay. Nihal TŞÇİ
 Genel Sekreter

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

TÜRKİYE HALTER FEDERASYONU
TURKISH WEIGHTLIFTING
FEDERATION

25.05.2017

Sayı :THF/0879
Konu Ünsal TAZEGÜL Doktora Tez Çalışması Hk.

İLGİLİ MAKAMA

İlgi: Ünsal TAZEGÜL' ün 25.05.2017 tarihli dilekçesi.

İlgi yazı gereği Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencisi Ünsal TAZEGÜL' ün Doktora Tez çalışması için Halter Branşında Milli Takım sporcularımızla anket çalışması yapmasında tarafımızca bir sakınca bulunmamaktadır. Gereğini bilgilerinize arz / rica ederim.

Nezihe SÜLÜNÖĞLU
Başkan a.
Genel Sekreter Y.

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

**TÜRKİYE HALTER FEDERASYONU
TURKISH WEIGHTLIFTING
FEDERATION**

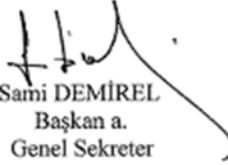
04.05.2015

Sayı :THF/0822
Konu :Ünsal TAZEGÜL Doktora Tez Çalışması Hk.

İLGİLİ MAKAMA

İlgi: Ünsal TAZEGÜL' ün 27.04.2015 tarihli dilekçesi.

İlgi yazı gereği Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencisi Ünsal TAZEGÜL' ün Doktora Tez çalışması için Halter Branşında Milli Takım sporcularımızla anket çalışması yapmasında tarafımızca bir sakınca bulunmamaktadır. Gereğini bilgilerinize arz / rica ederim.

Sami DEMİREL
Başkan a.
Genel Sekreter

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

TÜRKİYE VÜCUT GELİŞTİRME VE FITNESS FEDERASYONU

SAYI : TVGFBF/ 571
KONU :

29/05/2017

İLGİLİ MAKAMA

İlgi: Ünsal TAZEGÜL'ün 29.05.2017 tarihli dilekçesi.

İlgi yazı gereği Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencisi Ünsal TAZEGÜL'ün Doktora Tez çalışması için Vücut Geliştirme ve Fitness sporcularımızla anket çalışması yapılmasında federasyonumuzca bir sakınca bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi arz/rica ederim.

Niyazi KURT
Federasyon Başkanı

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

TÜRKİYE BOKS FEDERASYONU BAŞKANLIĞI

Sayı :T.B.F/ 1022
Konu :

26/05 / 2017

İLGİLİ MAKAMA

Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Doktora öğrencisi Ünal TAZEGÜL Doktora tez çalışması için Milli Takım sporcularımızla anket çalışması yapmak istemekte olup bu çalışmanın yapılması Federasyonumuzca uygun görülmüştür.

Bu yazı adı geçenin 26/05/2017 tarihli dilekçesine istinaden verilmiştir.

Mustafa KÜÇÜK
Başkan a.
Genel Sekreter

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

Evrak Tarih ve Sayısı: 02/05/2017-E.22553

TÜRKİYE GÜREŞ FEDERASYONU BAŞKANLIĞI
TURKISH WRESTLING FEDERATION PRESIDENCY

SAYI : TGF/1475
KONU:

26.04.2017

T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne)

İlgi : 12.04.2017 tarih ve E.15066 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Enstitünüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Programı öğrencisi Ünsal TAZEGÜL'ün "Elit Düzeydeki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması" konulu tez çalışması yapılması Federasyonumuzca uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Hüseyin KAYA
Başkan V.

Güreş Federasyonu Başkanlığı Süleyman Sırrı Sokak No:3 Kat:8 Yenışehir Ankara
Tel: 0312 310 70 47 Faks: 0312 311 96 77 info@tgf.gov.tr

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

TÜRKİYE SUTOPU FEDERASYONU BAŞKANLIĞI
TURKISH WATERPOLO FEDERATION

Sayı : TSF/ 1138
Konu :

24/05/2017

T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne)

Enstitünüz Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Doktora öğrencisi Ünsal TAZEGÜL'ün "Elit Düzeydeki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması" konulu tez çalışmasının uygulanması hususunda Federasyonumuzca herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi arz/rica ederim.

Seyrettin ŞAHAN
Genel Sekreter

SPORTOTO
TUTULU BAKARLIK

SPORTOTO
TUTULU BAKARLIK

SPORTOTO
TUTULU BAKARLIK

Kültür Mah. Beceerikli Sokak Gelişim Apt.No.19/8-9 Çankaya ANKARA
Telefon : (0 312) 311 47 92 Faks : (0 312) 311 47 83
Web : www.sutopu.gov.tr - E-posta: turksutopu@hotmail.com

Zehra EYÜBOĞLU
Uzman

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

Evrak Tarih ve Sayısı: 20/04/2017-E.21062

TÜRKİYE HENTBOL FEDERASYONU

SAYI : 4331

20 /04/2017

KONU :

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne)

İlgi: 12.04.2017 Tarih E.15066 sayılı yazınız.

İlgi yazınıza konu Enstitünüz Beden eğitimi ve Spor Anabilim dalı Doktora öğrencisi Ünsal TAZEGÜL ün hazırladığı tez ile ilgili yapacağı anket çalışmasında Federasyonumuzca bir sakınca görülmemektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

B. Mutlu KADIOĞLU
Genel Sekreter

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

SAYI : 1091
KONU : Ünsal Tazegül Anket Çalışması Hak.

Türkiye Taekwondo Federasyonu
Turkish Taekwondo Federation

22/05/2017

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi: 12.04.2017 tarih ve 14574941-100- sayılı yazınız

İlgi sayılı yazı ile tarafımıza bildirilen Enstitünüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora öğrencisi Ünsal TAZEGÜL'ün 'Elit Düzeydeki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkilerin Araştırılması' konulu tez çalışmasının Taekwondo yapan erkek sporculara uygulanması yapılması Federasyonumuzca uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Emine DARICI
Başkan a.
Türkiye Taekwondo Federasyonu
Genel Sekreteri

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

Evrak Tarih ve Sayısı: 20/04/2017-E.21051

TÜRKİYE YÜZME FEDERASYONU BAŞKANLIĞI
TURKISH SWIMMING FEDERATION

Sayı : 2017/ 1030
 Konu :

20...04/2017

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
 (Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi yazınız incelenmiş olup söz konusu çalışma uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Seçkin RENKLİBAY
 Genel Sekreter

Merkez

Beştepe Mah. 33. Cad. No:13
 Beştepe - Yenimahalle / Ankara
 ☎ +90 312 310 09 05 ☎ +90 312 309 36 24

www.tyf.gov.tr

İstanbul Bürosu

TYF Tozkoperan yüzme havuzu Cevat Açıkalın Cad.
 Erdemli Sok. No:4 Güngören / İstanbul
 ☎ +90 212 483 43 87 ☎ +90 212 481 32 83

info@tyf.gov.tr

SPORTOTO
 TÜRKİYE MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

TURKCELL

ORSA

EK-3. (devam) Federasyonlardan gelen izin yazıları

 TÜRKİYE ATLETİZM FEDERASYONU
Turkish Athletic Federation

Sayı : TAF/2459
Konu : Tez Çalışması

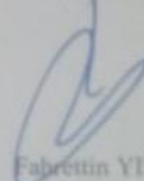
10/5/2017

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne)

İlgi : 12.04.2017 tarih ve E.15066 sayılı yazınız.

Enstitünüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi Ünsal TAZEGÜL' ün Prof. Dr. Özbay GÜVEN danışmanlığında yürüttüğü " Elit Düzeydeki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması" konulu tez için uygulanacak anket çalışması federasyonumuzca uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Fahrettin YILDIZ
Başkan a.
Genel Sekreter

Türkiye Atletizm Federasyonu Başkanlığı, Balgat Mh. Osmanlı cad. no:25/ 2 Çankaya / ANKARA
Tel: 0312 309 19 61 & 68 (Pbx) Faks: 0312 309 19 70 e-posta : admin@taf.org.tr web: www.taf.org.tr
AtletizmTAF   www.taf.org.tr [/tr/TurkiyeAtletizmFederasyonu](https://www.youtube.com/channel/UC...)

Ek-4. Kişisel bilgi formu

Değerli Katılımcı,

Narsisizm ve beden algısını ölçmek amacıyla hazırlanan ölçeğin I. Bölümü olan ‘‘Kişisel Bilgi Formumuz’’ vereceğiniz cevaplar, II. Bölümdeki ‘‘Beden Algısı Ölçeği’’ ve III. Bölümdeki ‘‘Narsisizm Ölçeği’’ne vereceğiniz cevapların doğruluğu oranında araştırmaya hizmet edecektir.

Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Ünsal TAZEGÜL

Gazi Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Spor Bilimleri Fakültesi

Doktora Öğrencisi

I. BÖLÜM - KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Lütfen boşlukları doldurunuz/seçenekleri daire içine alarak işaretleyiniz ve cevaplanmamış soru bırakmayınız.

Kaç yaşındasınız? ()

Öğrenim durumunuz nedir?

() a) İlkokul () b) Ortaokul () c) Lise () ç) Yüksek Okul-Fakülte () d) Y.Lisans/ Doktora

Spor branşınız aşağıdakilerden Hangisidir?

a) Atletizm	g) Hentbol
b) Badminton	ğ) Kürek
c) Basketbol	h) Taekwondo
ç) Boks	ı) Sutopu
ç) Güreş	i) Voleybol
d) Futbol	j) Vücut geliştirme
e) Halter	k) Yüzme

Kaç yıldır spor yapıyorsunuz?

() a) 1-2 yıl () b) 3-4 yıl () c) 5-6 yıl () ç) 7 -8 yıl () d) 9 yıl üstü

Millî takımlarda sporcu olarak görev aldınız mı?

() a) Evet () b) Hayır

Spordeki statünüz nedir?

- () a) Türkiye Şampiyonalarında derecem var. () 1. () 2. C () 3
- () b) Avrupa Şampiyonalarında derecem var. () i- () 2- () 3.
- () c) Dünya Şampiyonalarında derecem var. () 1. () 2. () 3
- () ç) Olimpiyat Oyunlarında derecem var. () 1. () 2. () 3.

Ek-5. Narsistik kişilik ölçeği

(Her bir ifadeyi dikkatli bir şekilde okuduktan sonra, buna ne derece katıldığınızı ya da katılmadığınızı ifadenin yanındaki kutucuklara (X işareti koyarak belirtiniz. Lütfen her ifadeyi bir kez işaretleyiniz ve cevaplanmamış hiçbir ifade bırakmayınız.)

1	a. İnsanlar bana iltifat ettiklerinde bazen utanırım.
	b. İyi biri olduğumu biliyorum, çünkü herkes böyle söyler.
2	a. Kalabalık içinde herkesten biri olmayı tercih ederim.
	b. İlgi merkezi olmayı severim.
3	a. Pek çok insandan ne daha iyi ne de daha kötüyüm.
	b. Özel biri olduğumu düşünüyorum.
4	a. İnsanlar üzerinde otorite kurmaktan hoşlanırım.
	b. Emirlere uymaktan rahatsız olmam.
5	a. İnsanları kolayca manipüle ederim.
	b. İnsanları manipüle (Engelleme) ettiğimi fark ettiğimde rahatsız olurum.
6	a. Layık olduğum saygıyı elde etme konusunda ısrarcıyım.
	b. Hak ettiğim saygıyı genellikle görürüm.
7	a. Gösterişten kaçınırım.
	b. Genellikle fırsatını bulduğumda şov yaparım.
8	a. Her zaman ne yaptığımı bilirim
	b. Bazen yaptığım şeylerden emin değilim
9	a. Bazen iyi hikaye anlatırım.
	b. Herkes hikayelerimi dinlemekten hoşlanır.
10	a. İnsanlardan çok şey beklerim.
	b. Başkaları için bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.
11	a. İlgi merkezi olmaktan hoşlanırım.
	b. İlgi merkezi olmak beni rahatsız eder.
12	a. Otorite olmanın benim için pek bir anlamı yoktur.
	b. İnsanlar daima otoritemi kabul ediyor görünürler.
13	a. Önemli bir insan olacağım.
	b. Başarılı olmayı umuyorum.
14	a. İnsanlar söylediklerimin bazılarını inanır.
	b. İnsanları istediğim her şeye inandırabilirim.
15	a. Kendi kendime yeterim.
	b. Başkalarından öğrenebileceğim çok şey var.
16	a. Herkes gibi biriyim.
	b. Sıra dışı biriyim.

Ek-6. Beden algısı ölçeği

(Her bir ifadeyi dikkatli bir şekilde okuduktan sonra, buna ne derece katıldığınızı ya da katılmadığınızı ifadenin yanındaki kutucuklara (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen her ifadeyi bir kez işaretleyiniz ve cevaplanmamış hiçbir ifade bırakmayınız.)

		Çok beğeniyorum	Oldukça beğeniyorum	Kararsızım	Pek beğenmiyorum	Hiç beğenmiyorum
1	Saçlarım					
2	Yüzümün rengi					
3	İştahım					
4	Ellerim					
5	Vücudumdaki kıl dağılımı					
6	Burnum					
7	Fiziksel gücüm					
8	İdrar dışı düzenim					
9	Kas kuvvetim					
10	Belim					
11	Enerji düzenim					
12	Sırtım					
13	Kulaklarım					
14	Yaşım					
15	Çenem					
16	Vücut yapım					
17	Profilim					
18	Boyum					
19	Duyularımın keskinliği					
20	Ağrıya dayanıklılığım					
21	Omuzlarımın genişliği					
22	Kollarım					
23	Göğüslerim					
24	Gözlerimin şekli					

Ek-6. (devam) Beden algısı ölçeği

25	Sindirim sistemimi					
26	Kalçalarım					
27	Hastalığa direncim					
28	Bacaklarım					
29	Dişlerimin Şekli					
30	Cinsel gücüm					
31	Ayaklarım					
32	Uyku düzenim					
33	Sesim					
34	Sağlığım					
35	Cinsel faaliyetlerim					
36	Dizlerim					
37	Vücudumun duruş Şeklini					
38	Yüzümün Şeklini					
39	Kilom					
40	Cinsel organlarım					

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : TAZEGÜL Ünsal
Uyruğu : T.C
Doğum tarihi ve yeri : 18.02.1982/ Kars
Medeni hali : Bekar
e-mail : unsaltazegul@hotmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Doktora	Gazi Üniversitesi	2017
Yüksek Lisans	Dumlupınar Üniversitesi	2012
Lisans	Marmara Üniversitesi	2010

Yabancı Dil

İngilizce: YDS 73.75

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...

